

Årsredovisning 2019

Uppsala kommunkoncern

Kommunfullmäktige
Redovisande dokument

Datum
2020-04-27

Diarienummer:
KSN -2019-2465

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Förvaltningsberättelse	5
Översikt över verksamhetens utveckling	5
Den kommunala koncernen	6
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	8
Händelser av väsentlig betydelse	15
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	18
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	21
Balansomslutning	54
Investeringar och soliditet	55
Väsentliga personalförhållanden	61
Förväntad utveckling	68
Driftsredovisning	71
Varifrån kommer pengarna och vad används de till?	71
Verksamhet i förvaltningsform – nämnder	73
Verksamhet i bolagsform	138
Redovisningsprinciper, tabeller och noter	177
Redovisningsprinciper	177
Resultaträkning	179
Specificerad resultaträkning (kommunen)	180
Balansräkning	181
Kassaflödesanalys	182
Noter och tilläggsupplysningar	183
Bilagor	197
Bilaga 1 Uppföljning av mål och uppdrag	197
Bilaga 2 Nationella nyckeltal för Agenda 2030	266
Bilaga 3 Redovisning av den interna kontrollen 2019	272
Bilaga 4 Nämndernas överförda investeringar i ny räkning	291

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

2019 var ett händelserikt och bra år för Uppsala. Uppsalas befolkning ökade med 5 603 personer, vilket innebär att kommunen nu har över 230 000 invånare.

För att möta en växande befolkning har vi fortsatt med att skapa förutsättningar för en bra bostads- och arbetsmarknad. Enligt preliminär statistik påbörjades byggandet av drygt 2 000 nya bostäder och över 2 200 nya bostäder färdigställdes. Många stora byggprojekt med bostäder och verksamhetslokaler pågår eller planläggs på olika platser såsom Rosendal, Ulleråker, Östra Salabacke, Börjetull, Gottsunda, Bäcklösa, Kapellgården, Kungsängen, Fyrislund, Studentstaden/Studentvägen samt i Storvreta, Lindbacken och Gunsta. Vi har även fortsatt arbetet med Uppsalapaketet där bland annat fyrspar mellan Uppsala och Stockholm ingår.

Kommunen har stora investeringsbehov i ett växande Uppsala och vi måste därför fortsätta hålla ordning och reda i kommunens finanser för att säkra framtidens välfärd. Även här lyckades kommunen bra under 2019 då kommunkoncernen redovisade ett samlat resultat på 635 miljoner kronor. För kommunen i förvaltningsform uppgick resultatet till 475 miljoner kronor. Årets investeringar uppgick till 3 690 miljoner kronor.

Hållbarhetsfrågorna har stått i fokus. Vi har bidragit till ett ökat trähusbyggande. Mark har anvisats till byggherrar som ska bygga bostäder med lägre boendekostnader än vanligt i nyproduktion. Mark har också anvisats till kollektivhus och byggemskaper, ”raw”-konceptet och mobilitetshus. Det har breddat utbudet av nyproduktion och gett en ökad variation av bostadskoncept och boendekostnader. Det har också pågått ett innovativt arbete med lokal dagvattenhantering, som ger grönska och god stads kvalitet samtidigt som det säkrar grundvattnets kvalitet och värnar naturmiljön. Cykelparkeringshuset vid Uppsala resecentrum är invigdes under året och erbjuder nu plats för totalt 1 292 parkeringsplatser i två plan.

Arbetet med att göra Uppsala till en av landets bästa landsbygdskommuner har fortsatt. Under året har fyra servicepunkter startats och ytterligare fem är planerade att starta under hösten 2020. För att lyfta och stötta det engagemang som finns på landsbygden och öka möjligheten för landsbygdsbor att påverka sin närmiljö och sin bygds utveckling har projektet med medborgarbudget fortsatt. Under året har vi även inrättat en landsbygdsberedning i syfte att sätta mer fokus på landsbygdsfrågorna.

Kommunen har tagit frågan om trygghet och säkerhet på stort allvar. Gottsundaområdet ska inte vara en särskilt utsatt stadsdel och ingen annan stadsdel ska hamna i samma situation. Under 2019 inleddes ett fördjupat samarbete med polisregion Mitt mot grov och organiserad brottslighet, med metodstöd av Brottsförebyggande rådet (BRÅ) med fokus på Gottsundaområdet. Arbetet med kamerabevakning och ordningsvakter har fortsatt att utvecklas. Kommunen har ansökt om och beviljats uppsättning av ett antal bevakningskameror på olika platser i Uppsala centrum. Kommunen har även ansökt om tillstånd hos Datainspektionen för att kamerabevaka fler platser i staden i syfte att stävja brott. Det förebyggande arbetet har stärkts genom satsningar på socialarbetare i skolan, strukturerad samverkan med regionen mot nyblivna föräldrar, fler fritidsaktiviteter i anslutning till skoltid och etablering av ett utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda.

Uppsala kommun har en lång tradition av samverkan med både Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Under 2019 har nya strategiska partnerskapsavtal med universiteten undertecknats.

En växande kommun kräver också bra skolor. Inför höstterminen kunde eleverna som evakuerats från den nedbrunna Gottsundaskolan flytta tillbaka till tillfälliga lokaler i Gottsunda. Katedralskolans byggnad återinvigdes på sin 150-årsdag efter tre års renovering. Under året har två nya förskolor, Parkens förskola samt Grindstugan, färdigställts vilka bidragit till 180 nya förskoleplatser i Uppsala. Utöver detta har ca nya 350 elever flyttat in i Jällas nya bygghall. En ny idrottshall och fritidsklubb har invigts i Lindbacken.

Vi har fortsatt arbetet med att göra Uppsala till en äldrevänlig kommun. Under 2019 har exempelvis flera nämnder och bolagsstyrelser samarbetat kring frågan om hur kommunen bättre möter äldres behov på bostadsmarknaden. Andra exempel är kartläggning av behov i lokalförsörjningsplaneringen för idrotts- och fritidslokaler, förmedling av trygghetsbostäder, teater och andra kulturaktiviteter under dagtid samt fysisk träning i anslutning till seniorluncher.

Kommunens utveckling hade inte varit möjligt utan alla engagerade och kompetenta medarbetare. Jag vill därför avsluta med att rikta ett stort tack till alla medarbetare och förtroendevalda för det otroliga arbete ni alla gör. Ni bidrar alla till att göra Uppsala till en välkomnande och fantastisk kommun att besöka eller leva i. Vi vet alla att år 2020 har fått en minst sagt utmanande start med Covid-19 pandemin. En global kris som kommer att få konsekvenser. Men jag är övertygad om att vi kommer ta oss igenom denna kris tillsammans.



Erik Pelling (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

	2019	2018	2017	2016	2015
Allmänt					
Antal invånare 31 december	230 767	225 164	219 914	214 559	210 126
Genomsnittlig utdebitering per 100 kronor varav kommunens ¹	32,85	32,85	32,85	32,85	32,00
Skattekraft i procent av rikets (taxeringsår)	102	103	103	103	103
Kommunens verksamhet					
Skatteintäkter och statligt utjämningsbidrag, netto (mnkr)	12 381	11 705	11 180	10 580	9 746
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	12 108	11 346	10 642	10 278	9 855
dito, skattefinansierad verksamhet (mnkr)	12 108	11 346	10 642	10 278	9 855
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter	97,8	96,9	95,2	97,1	101,1
Finansiella intäkter och kostnader, netto (mnkr)	202	69	42	79	164
Resultat före extraordinära poster (mnkr)	475	429	581	381	56
Årets resultat (mnkr)	475	429	581	381	56
Årets resultat exkl. jämförelsestörande (mnkr)	323	271	488	440	-50
Nettoinvesteringar (mnkr)	734	549	509	391	421
Låneskuld, koncernextern räntebärande (mnkr)	14 915	12 430	8 987	6 606	6 581
Låneskuld per invånare (kronor)	64 632	55 204	40 866	30 789	31 319
Anläggningstillgångar per invånare (kronor)	102 320	91 746	77 331	73 647	69 928
Soliditet (procent)	33	35	39	40	42
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (procent)	20	20	20	18	17
Kassalikviditet (procent)	101	92	104	85	77
Kommunkoncernens verksamhet²					
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr) ³	11 689	10 866	9 849	9 929	9 487
Finansiella intäkter och kostnader, netto (mnkr)	-58	-210	-214	-189	-244
Årets resultat (mnkr)	635	563	962	381	-39
Investeringar i anläggningstillgångar (mnkr)	3 690	3 610	3 378	2 273	2 043
Anläggningstillgångar (mnkr) ³	32 431	29 999	27 155	25 443	22 673
Räntebärande lång- och kortfristiga skulder (mnkr)	17 815	16 430	15 501	14 120	12 592
Soliditet (procent) ³	30	30	29	27	29
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (procent) ³	19	18	15	12	12

1) Skattesatsen fastställs varje år av kommunfullmäktige. Den anges som antalet utdebiterade kronor och ören per skattekrona (1 skattekrona motsvarar 100 kronor beskattningsbar inkomst).

2) Från och med år 2017 redovisas bruttoinvesteringar, åren dessförinnan redovisas nettoinvesteringar

3) Kommunkoncernens nettokostnader, anläggningstillgångar, soliditet samt soliditet inkl. pensionsåtagande jämförelseåret 2018 har ändrats till följd av en redovisningsteknisk justering av en av elimineringsarna i den sammanställda redovisningen. Kommunkoncernens nettokostnad år 2018 är dessutom justerad för den skattekostnad som tidigare låg redovisad på egen rad i resultaträkningen.

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen är samlingsnamnet för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens nämnder och förvaltningar samt det kommunägda moderbolaget Uppsala Stadshus AB med tillhörande dotterbolag. Två av kommunens nämnder är gemensamma med andra kommuner i Uppsala län. Räddningsnämnden är gemensam för Tierp, Uppsala och Östhammar, medan överförmyndarnämnden finns till för alla kommuner i länet. Utöver kommunens egna verksamheter samarbetar kommunen med organisationer i civila samhället och privata företag för att ge förutsättningar för så goda livs- och utvecklingsmöjligheter som möjligt.

Privata utförare och egenregi

De kommunala nämndernas verksamheter genomförs inte enbart av kommunen själv, utan även av privata utförare. Möjligheten för kommunen att styra över hur mixen mellan privata utförare och egenregi ser ut varierar utifrån lagstiftning inom olika områden. På samma sätt varierar möjligheten för kommunen att kontrollera eller påverka hur de privata utförarna genomför sitt uppdrag.

År 2019 svarade privata utförare för 33 procent av den kommunalt finansierade verksamheten.

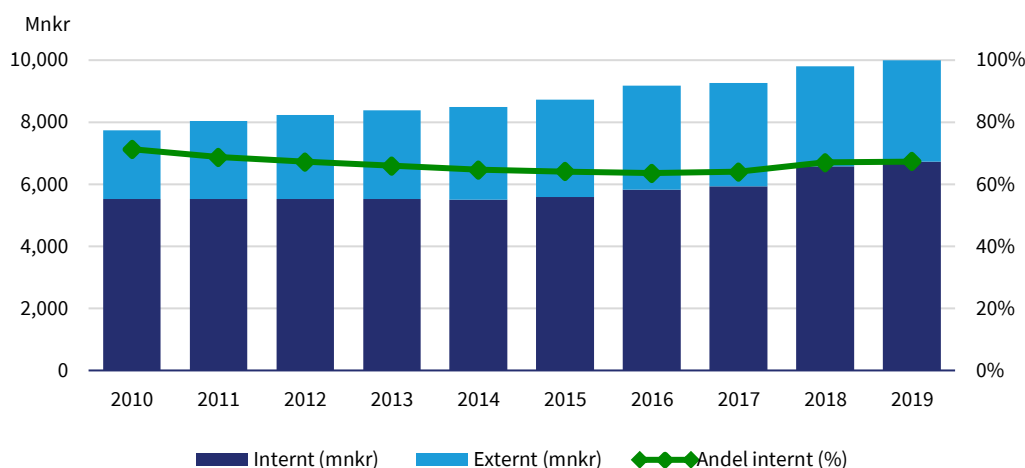


Diagram: Fördelning mellan egen regi och privata utförare. Källa: kommunens ekonomisystem.

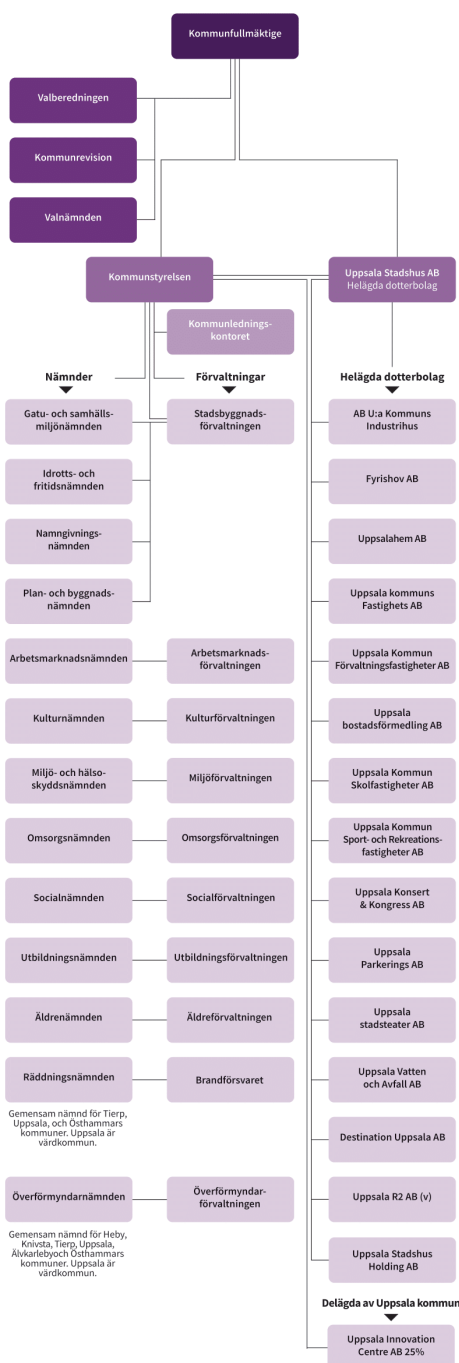
Inom vård- och omsorgsverksamheter utförs drygt 40 procent av verksamheten av privata utförare. Inom pedagogisk verksamhet går ungefär var fjärde krona till verksamhet som utförs privat medan inom kultur och fritid går var åttonde krona till privata utförare.

Organisationsförändringar

Kommunfullmäktige beslutade i april att genomföra förändringar i Uppsala kommuns fastighetsäggande. Beslutet innebär att fastighetsbeståndet i de kommunala bolagen AB Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB ska säljas, antingen till extern part eller internt inom kommunkoncernen. Beslutet att sälja fastigheterna har sin utgångspunkt i Uppsalas höga tillväxt. Att sälja delar av kommunkoncernens befintliga tillgångar möjliggör för nya investeringar och att fortsätta bygga upp nya tillgångar. Den samlade försäljningen av fastighetsbeståndet i Aktiebolaget Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighets AB

bedöms över tid generera en intäkt på runt 5,3 miljarder kronor. För att genomföra försäljningen har Uppsala Stadshus AB förvärvat Uppsala Stadshus Holding AB med 12 dotterbolag. Bolagen kommer att användas i samband med att Uppsala kommuns Fastighets AB och Uppsala kommuns Industrihus AB säljer delar av sitt fastighetsbestånd under år 2020.

Under året har kommunen inrättat en landsbygdsberedning för att förstärka arbetet med att Sveriges bästa landsbygdskommun. Uppsala kommun är den kommun i Sverige med flest boende på landsbygden. Beredningen ska vara rådgivande när det gäller landsbygdsfrågor och arbeta för en långsiktig och hållbar utveckling i kommunen. Ledamöterna är utsedda av kommunstyrelsen och kommunstyrelsens ordförande avgör vilka av kommunstyrelsens ärende som ska beredas i landsbygdsberedningen.



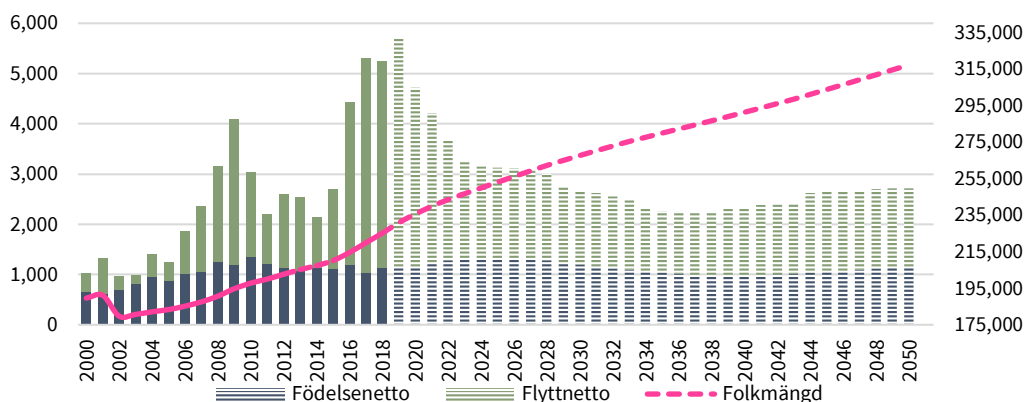
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Flera faktorer i Uppsalas omvärld påverkar kommunens verksamhet och utveckling. Det handlar till exempel om befolkningsutvecklingen, arbetsmarknadsutvecklingen och den ekonomiska konjunkturen. Det handlar också om byggandet av bostäder och infrastruktur.

Befolkning

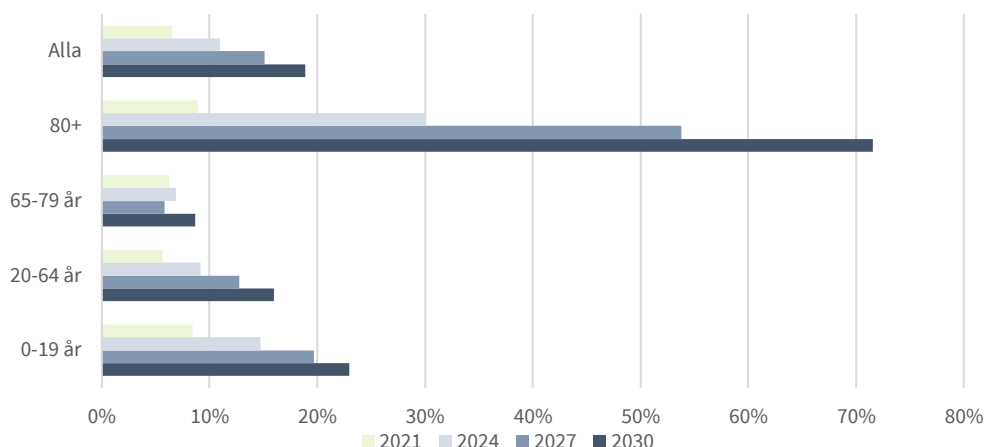
Uppsalas befolkning ökade rekordartat under 2019 med 5 603 personer. Antalet invånare uppgick därmed till 230 767 personer. Det var 4 401 fler personer som flyttade till Uppsala än som flyttade härifrån. Antalet födselar översteg antalet som avled, vilket innebär att födelsenettet landade på 1 142 personer.

I den senaste befolkningsprognosen från 2019 beräknas kommunens befolkning uppgå till cirka 268 000 invånare år 2030. Det innebär en årlig genomsnittlig ökning på närmare 3 800 personer. År 2050 bedöms kommunens befolkning uppgå till drygt 317 000 invånare.



Figur: Befolkningsökning 2000–2050, Uppsala kommun. Befolkningsökning (staplar) på vänster axel och folkmängd (linje) på höger axel. Källa: Kommunprognos 2019.

De kommande åren ökar antalet barn och äldre i en högre takt än befolkningen i arbetsför ålder. Det innebär att efterfrågan på kommunala verksamheter som förskola, skola och äldreomsorg bedöms öka. Detta sätter press på kommunens ekonomi och finansieringen av välfärden.

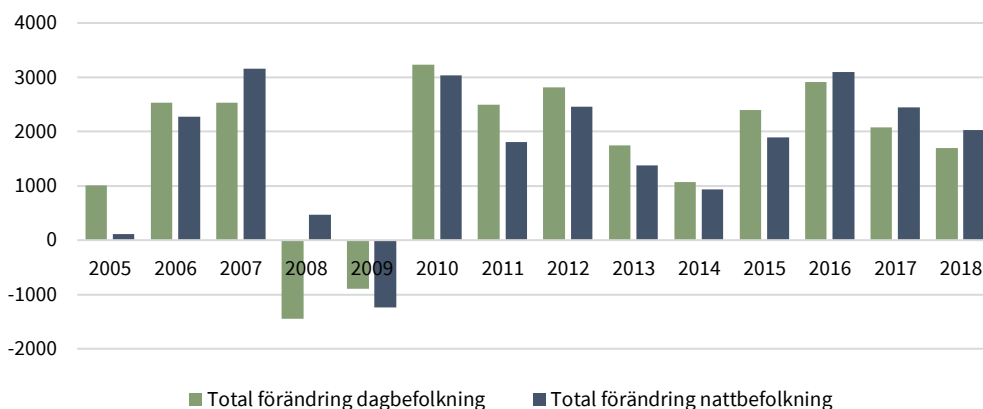


Figur: Förändring över tid i olika åldersgrupper i Uppsala kommun. Jämförelseåret är 2018. Källa: Kommunprognos 2019.

Arbetsmarknad

Antalet sysselsatta i Uppsala har ökat starkt de senaste åren och uppgick till cirka 108 500 personer vid utgången av 2018 (senast tillgängliga statistiken).

Arbetspendlingen till och från kommunen är stor. Under 2018 pendlade nära 23 150 personer till Uppsala från andra kommuner, medan cirka 25 900 uppsalabor pendlade till arbetsplatser utanför kommunen. Det är framför allt män som i hög grad pendlar ut från Uppsala, medan kvinnor i högre grad pendlar in än ut ur kommunen. Uppsala har ett starkt positivt pendlingsnetto gentemot det egna länet, men ett ännu starkare negativt netto gentemot Stockholms län.



Figur: Sysselsättningstillväxt i Uppsala kommun. Sysselsättningstillväxten är mätt som förändring av antalet förvärvsarbetande 20–64 år. Med dagbefolkning avses sysselsatta efter arbetsställets belägenhet. Det indikerar antalet arbetstillfällen i kommunen. Med sysselsatt nattbefolkning avses sysselsatta efter bostadens belägenhet. Det indikerar antalet personer som bor i kommunen och som också har ett arbete. Skillnaden mellan sysselsatt dag- och nattbefolkning i kommunen avgör nivån på kommunens nettopendlning. Källa: Statistiska centralbyrån.

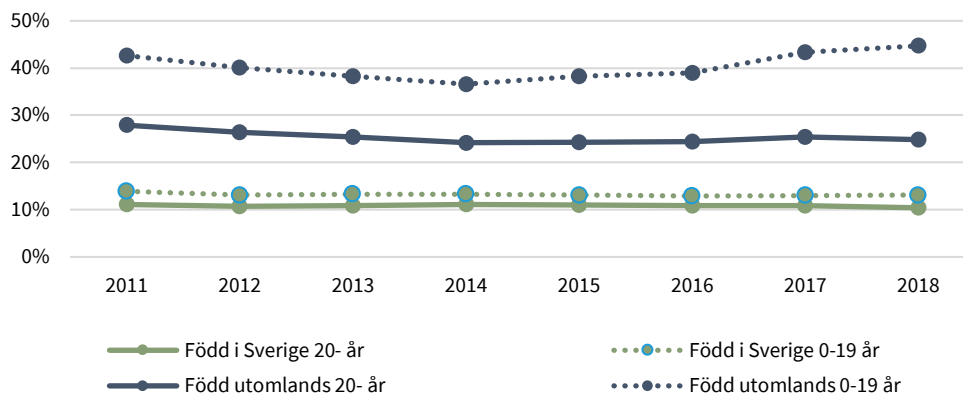
I takt med att sysselsättningen ökat har även arbetslösheten i kommunen successivt minskat. År 2019 uppgick andelen öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd i åldersgruppen 16–64 år till 5,7 procent. Motsvarande siffra för riket som helhet var 7,0 procent.

Inkomster

Sverige tillhör fortfarande de länder i världen som har relativt jämlik inkomstfördelning, men inkomstskillnaderna har ökat sedan 1980-talet. Även om ekonomin som helhet vuxit under perioden, så har tillväxten främst tagit uttryck i stigande inkomster hos den rikare delen av befolkningen. De delar av befolkningen som tjänar minst har sett en svagare utveckling.

Andelen personer i Uppsala med låg inkomst (under 60 procent av den nationella medianinkomsten) har ökat svagt de senaste åren. Skillnaderna mellan utrikes födda och de födda i Sverige är stora, särskilt mellan barnfamiljer. Det är mer än tre gånger så vanligt att någon 0–19 år som är född utomlands bor i ett hushåll med låg ekonomisk standard jämfört med någon 0–19 år som är född i Sverige. Trenden är ökande sedan 2014.

2018 levde över 8 000 barn och unga i ekonomisk utsatthet i Uppsala. Det är drygt 500 fler än 2017 då cirka 7 500 barn och unga levde i ekonomisk utsatthet.



Figur: Uppsalabor i hushåll med jämförelsevis låga inkomster. Med låga inkomster menas disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är lägre än 60 procent av medianinkomsten. Det innebär att inkomsterna mäts med hänsyn till hur många som bor i hushållet och deras ålder. Källa: Statistiska centralbyrån.

Medborgarundersökning

Hösten 2019 deltog Uppsala kommun för åttonde gången i Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning. Undersökningen, som är en attitydundersökning, visar att Uppsalaborna är nöjda med *utbildningsmöjligheter*, *kommunikationer*, *kommersiellt utbud* samt *fritidsmöjligheter*. Däremot är nöjdheten mindre än genomsnittet när det gäller *bostäder* och *trygghet*. Trygghetsfrågan har varit central i Uppsala det senaste året och det påverkar sannolikt att just *trygghet* får lägre betyg än i förra mätningen och tillhör de områden som bör prioriteras.

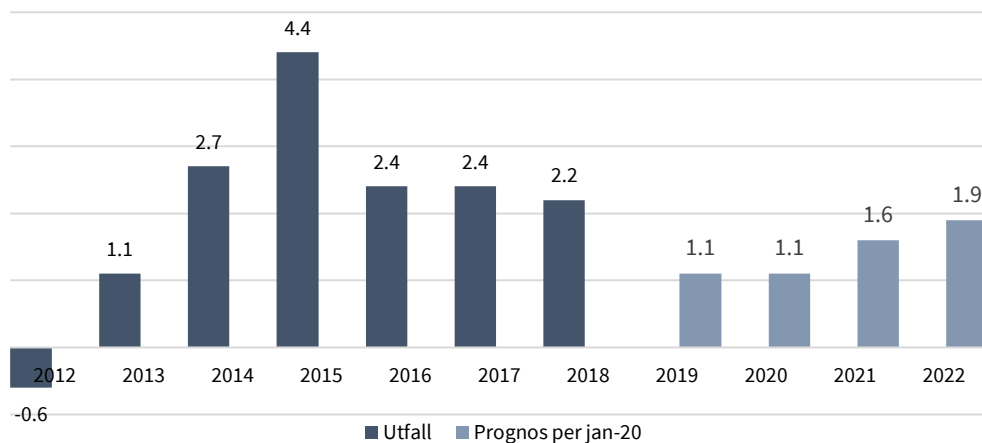
Inom området medborgarnas syn på Uppsala kommuns verksamheter har bland annat *förskolan*, *äldreomsorgen* (som dock har förbättrat sig jämfört med förra mätningen) och *bemötande och tillgänglighet* lägre betyg än genomsnittet medan verksamheterna som arbetar med *gymnasieskolan*, *kultur* samt *gång och cykelvägar* ett högre index än snittet. Områden som medborgarna anser behöver prioriteras är *gator och vägar*, *äldreomsorgen*, *stöd för utsatta personer* och *miljöarbetet*.

I området medborgarnas inflytande på kommunen ligger *kontakt* lägre än snittet och i grupperna *information*, *påverkan* och *förtroende* går det inte att säkerställa om Uppsala har ett högre eller lägre resultat. De två sistnämnda är områden som bör prioriteras.

Samhällsekonomi – konjunkturavmattning

Sveriges har haft en lång period av ekonomiskt tillväxt. Nu står vi inför ett försämrat ekonomiskt läge. Den globala tillväxten är den lägsta på ett decennium. Handelskonflikten mellan USA och Kina har dämpat världshandeln och investeringarna. Dessutom råder en fortsatt hög osäkerhet till följd av förhöjd konfliktnivå USA-IRAN, upptrappat tonläge USA-EU och befarade effekter av coronaviruset.

En dämpad orderingång och svagt konsumentförtroende genererar en försvagad svensk BNP-tillväxt 2019 och 2020.



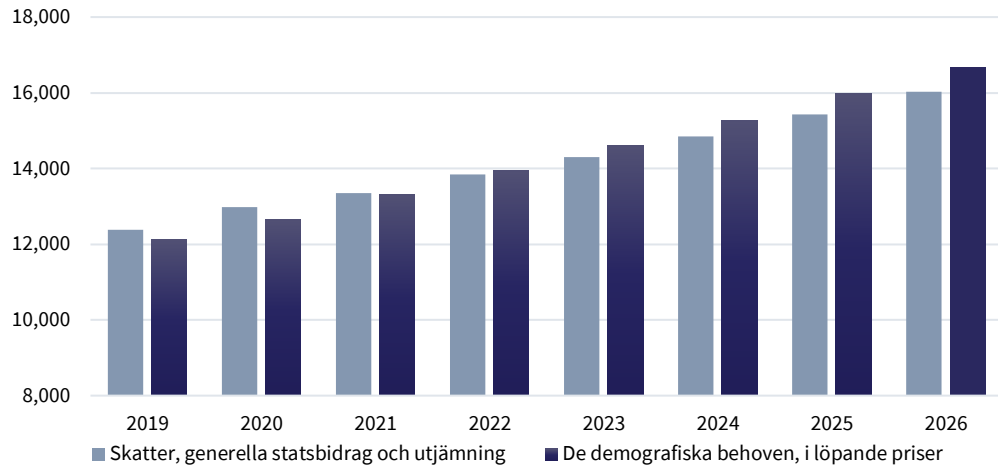
Figur: BNP-tillväxt Sverige, procentuell förändring. Källa: Regeringskansliet

Prognoser visar att konjunkturer mattas av med nedgång i sysselsättning och en svag tillväxt i skatteunderlaget som följd.

Kommunernas ekonomi

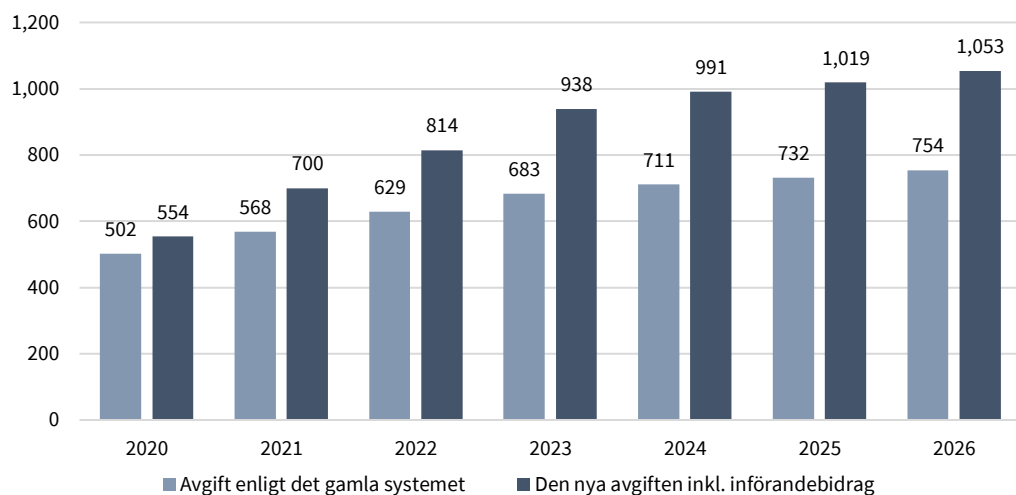
Sysselsättningsutvecklingen och den demografiska utvecklingen är faktorer som har störst inverkan på kommunens ekonomiska förutsättningar. Konjunkturläget på arbetsmarknaden och antalet kommuninvånare i förvärsåldern påverkar kommunens skatteunderlag medan antalet yngre och äldre i befolkningen avgör behovet av kommunala tjänster och därmed kommunens utgifter.

Prognosen är att konjunkturer mattas av framöver. Det finns signaler om dämpad arbetsmarknad och minskad inhemsk efterfrågan. Detta kommer att ske samtidigt som kommunsektorn befinner sig under demografiskt tryck. Antalet yngre och äldre fortsätter att öka och lägger anspråk på en allt större del av de kommunala resurserna. Detta skapar ett gap mellan intäkter och kostnader – ett finansieringsgap – som behöver finansieras på andra sätt än genom skatteintäkter.



Figur: De demografiska behoven och den reala skatteunderlagstillväxten i Uppsala kommun, i miljoner kronor. En svag sysselsättningsutveckling påverkar skatteintäkterna negativt. Från 2022 bedöms kostnaderna för de demografiska behoven överstiga intäkterna. Källa: Uppsala kommun.

Parallellt har riksdagen röstat igenom ett förslag till förändrad kostnadsutjämning från 2020. Beslutet innebär att Uppsalas avgift till kostnadsutjämningen ökar. Förändringen kommer att fasas in under 4 år, och få fullt genomslag först 2024. Uppsala är en av kommunerna som drabbas hårdast av förändringen. Förändringen får fullt genomslag 2024. Åren 2020 - 2024 tappar Uppsala i genomsnitt 180 mnkr per år. Intäktsbortfallet motsvarar en årskostnad för 300 grundskolelärare.



Figur: Uppsala kommuns avgift till kostnadsutjämningsystemet. Avgift i miljoner kronor. Källa: Uppsala kommun.

Andra utmaningar som påverkar Uppsala kommuns ekonomiska förutsättningar är stora investeringar i verksamhetslokaler och infrastruktur, ökande trend för ekonomiskt bistånd och behov av medel för trygghet och motverkande av segregation.

Näringsliv

Arbetsmarknaden i Uppsala kommun har vuxit med i genomsnitt 2 000 nya jobb per år perioden 2008–2018, det vill säga totalt 20 000 nya jobb. Privat sektor har svarat för cirka 70 procent av jobbtillväxten.

Nyttillkomna företag står för nettotillväxten av nya arbetstillfällen. Företagssektorn i Uppsala växer starkare än den i riket och omfattar i dagsläget fler än 22 000

företag, som tillsammans står för 61 procent av samtliga arbetstillfällen i kommunen. Drygt hälften av företagen är aktiebolag, som står för tre fjärdedelar av antalet anställda och 85 procent av tillväxten inom näringslivet.

Befolkningsökningen är en stark drivkraft bakom näringslivets tillväxt i Uppsala och ligger bakom mer än två tredjedelar av de nya jobben under senare år. Det handlar om olika serviceyrken inom detaljhandel, besöksnäring, vård, fastighet, logistik och byggsektorn. Det har ökat efterfrågan inom yrkesområden i behov av mer praktisk kompetens och med relativt låga inträdeströsklar, vilket skapar möjligheter för individer med kortare utbildning.

Vid sidan om befolkningsökningen drivs tillväxten i det privata näringslivet av Uppsalas exportindustri – dominerad av life science-industrin. Det finns ett växande antal anställda i olika branscher som är leverantörer till exportindustrin. Ett sådant exempel är avancerade företagstjänster såsom teknik, juridik och ekonomi. Inom branscherna företagstjänster och IT finns också många företag har kunder internationellt. Tillsammans bildar de med life science-industrin spetsen i och den kunskapsintensiva delen av Uppsalas näringsliv, i nära symbios med universiteten och andra innovationsfrämjande aktörer såsom den globalt topprankade företagsinkubatorn Uppsala Innovation Centre.

70 procent av tillväxten sker inom näringslivet. Unikt för Uppsala är att samtliga branscher inom kommunen bidrar till tillväxten. Besöksnäring, företagstjänster, IT, bygg och Life Science har till exempel alla mer än dubblat sin omsättning på 10 år.

Efterfrågan på mark för verksamheter i olika lägen och prisklasser är fortsatt hög i Uppsala. Planering av mark för verksamheter pågår i flera områden såsom Västra Librobäck, Fullerö och Bergsbrunna. Förutsättningar för ytterligare förtätning på privatägd mark finns i strategiska lägen i Ultuna och Fyrislund. Försäljning av kvarstående mark slutförs i Östra Fyrislund och en sista etapp av Librobäcks verksamhetsområde är färdig för försäljning. Samarbeten med lokala fastighetsägare pågår inom ramen för planläggning för utvecklingen av exempelvis Främre Boländerna.

Antalet kommersiella gästnätter i Uppsala minskade enligt preliminära siffror med cirka 0,8 procent under 2019 (+1,5 procent för Sverige). Noterbart är att internationella gästnätter har ökat medan svenska gästnätter har minskat under året.

Ett högt utbud av evenemang och aktiviteter för näringslivet gör att nätverken och mötesplatserna i Uppsala ökar. Bland de största näringslivsevenen märks Innovation Day för uppstartsföretag, Uppsala Life för life science sektorn, Ung företagsamhets mässa samt Företagargalan. Stort intresse har också visats från näringslivet med rekordmånga deltagare kring leverantörsträffar och frukostmöten för besöksnäringen, vilket är viktiga dialogplattformar för kommunen.

Uppsalas universitet

Uppsalas två universitet, Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet, är med sina cirka 28 000 helårsstudenter och omkring 9 700 anställda en viktig del av både kommunens och universitetets utveckling.

Uppsala kommun har en lång tradition av samverkan med både Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Samverkan mellan Uppsala kommun och

universiteten ska bidra till att utveckla universitetens vitalitet, Uppsala kommun som organisation och samhället i stort. Under 2019 har nya strategiska partnerskapsavtal med universiteten undertecknats.

Byggande - bostäder, verksamhetslokaler och infrastruktur

Den demografiska utvecklingen gör tillsammans med det ökande intresset för investeringar i lokaler och bostäder i Uppsala att takten i samhällsbyggandet är fortsatt hög. Enligt preliminär statistik påbörjades byggandet av drygt 2 000 nya bostäder under 2019. Drygt 2 200 nya bostäder färdigställdes.

Med det så kallade Uppsalapaketet som förhandlats fram med staten säkras möjligheterna till en fortsatt hög utbyggnadstakt och förbättringar i kollektivtrafiksystemet. Uppsalapaketet innebär bland annat 33 000 nya bostäder, fyraspårig järnväg till Stockholm, en ny tågstation vid Bergsbrunna samt spårvägstrafik eller annan kapacitetsstark kollektivtrafik till 2050.

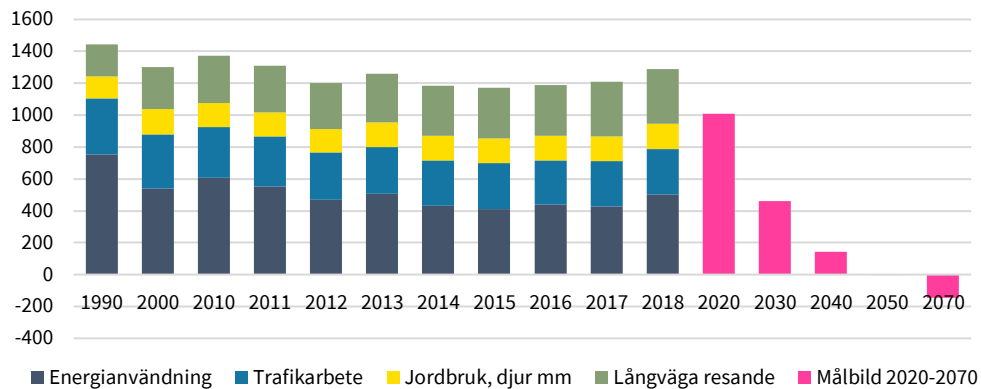
Många stora byggprojekt med bostäder och verksamhetslokaler pågår eller planläggs på olika platser, inklusive i innerstaden, Rosendal, Ulleråker, Östra Salabacke, Eriksberg, Flogsta, Börjetull, Gottsunda, Bäcklösa, Kapellgärdet, Kungsängen, Fyrislund, Studentstaden/Studentvägen, vid Råbyvägen samt i Storvreta, Lindbacken och Gunsta.

Kring infrastruktur kan särskilt nämnas planeringen av den nya Tullgarnsbron, en ny återvinningscentral vid Nyby samt förberedelser för två spårvägssträckningar. Trafikverket arbetar med vägplan inför ombyggnad av väg 55 till mötesfri landsväg och har påbörjat planeringsarbetet för kapacitetshöjning på ostkustbanan. Svenska kraftnät planerar för förstärkning av nationella elnätet, nödvändig effekthöjning för samhällsbyggande och näringslivsutveckling. För att underlätta elförsörjningen på kortare sikt har Vattenfall planerat ett batterilager i Gränby för utjämning av elbelastningen. Kapacitetshöjande och förbättrings-investeringar i miljardklassen pågår i stadens avloppsreningsverk.

Något av det som sticker ut i projektfloran 2019 är trähusbyggande, samt markanvisningar till byggherrar som ska bygga bostäder med lägre boendekostnader än vanligt i nyproduktion. Mark har också anvisats till kollektivhus och bygg-gemenskaper, "raw"-konceptet och mobilitetshus. Det breddar utbudet av nyproduktion och ger en ökad variation av bostadskoncept och boendekostnader. Det har också pågått ett innovativt arbete med lokal dagvattenhantering, som ger grönska och god stadskvalitet samtidigt som det säkrar grundvattnets kvalitet och värnar naturmiljön.

Klimatpåverkan

Utsläppen av växthusgaser har minskat i Uppsala kommun sedan basåret 1990, men legat i princip stilla under 2010-talet. Ökningen 2018 bedöms vara tillfällig.



Figur: Utsläpp av växthusgaser i det geografiska området Uppsala kommun (tusen ton koldioxidkvivalenter). Olika källor som kombineras av Uppsala kommun

Växthusgasutsläppen relaterade till värme och elanvändning har gått ner, medan Uppsalabornas långväga resande har ökat. Motsvarande utsläpp från de lokala transporterna ligger stilla. Klimatpåverkan från byggmaterial, produkter och livsmedel som används i Uppsala men produceras någon annanstans syns inte i grafen, men är betydande.

Uppsala kommuns två övergripande kommungeografiska klimatmål är att Uppsala ska vara fossilfritt och förnybart år 2030 och klimatpositivt år 2050. Det finns motsvarande mål om att skapa en giftfri miljö med ren luft, rent vatten och ren mark. Detta ligger i linje med vad vetenskapen säger måste göras för att Uppsala ska bidra till att vi når de nationella och globala klimatmålen. För att Uppsala ska nå målen måste dock omställningstakten öka.

När Vattenfall år 2020 har avvecklat torveldningen är det utsläppen från de lokala transporterna och arbetsmaskinerna som är Uppsalas stora lokala utsläppspost. Av de globala utsläppen är det de långväga resorna samt den lokala konsumtionens indirekta påverkan på växthuseffekten som är de stora utmaningarna för Uppsala.

Uppsalas planerade expansion, med bland annat 33 000 nya bostäder i kommunens södra delar, kommer också att ge upphov till betydande utsläpp under byggprocessen och genom byggmaterialet.

För att nå högt ställda miljö- och klimatmål krävs strukturella förändringar som påverkar samhällsplaneringen, energiförsörjningen och våra val av byggmaterial, transporter, matvanor och konsumtionsmönster. Fokus behöver riktas mot både utsläppsreducerande åtgärder och åtgärder för klimatanpassning.

Händelser av väsentlig betydelse

Uppsala har en stark stadsutveckling. Avtalet med staten kring ytterligare två järnvägsspår mellan Uppsala och Stockholm innebär en kraftig utbyggnad av framför allt sydöstra Uppsala. Under året har planeringen för utbyggnaden fortsatt samtidigt som kommunen fortsätter att utvecklas på andra håll för att möta framtidens krav på ett gott liv. Här följer några exempel på utveckling inom andra geografiska områden.

I Rosendal blev den nya Siegbahnsparken färdig. Den erbjuder både lekplats och konst samtidigt som den har en ekologisk funktion. I Rosendal har dagvattenbäddar byggts på ett sätt som gör regnvattnet till en resurs som skapar grönare gator, samtidigt som

det renas och lagras. Nya trafikljus gör det enklare att ta sig både in och ut ur Rosendal. Etapp 2 av Rosendal fortsätter och etapp 3 har dragit igång. Upphandling av idrottslokaler och bibliotek har påbörjats och beräknas vara färdiga 2024.

Kommunen har beslutat om ett planprogram för Gottsundaområdet som beskriver en omfattande stadsutveckling med minst 5 000 nya bostäder, nya arbetsplatser, parker och torg samt ett nytt stadsstråk med spårväg. Kommunens beslut att sälja Gottsunda centrum syftar till att hitta en köpare som har erfarenhet och kompetens att utveckla ett centrum av Gottsundas storlek. Ett medborgarlöfte skrevs under mellan kommunen, polisen och Fastighetsägarföreningen för att öka tryggheten. Över 600 besökare kom till en vårdmessa i Gottsunda centrum för att höra mer om möjligheterna att arbeta inom vårdsektorn. Under året öppnade kommunen ett lärcentrum i Gottsunda som ger större möjligheter till utbildning och stöd för att hitta vägar till jobb.

Året som gått – ett axplock av stort och smått

Januari, februari, mars, april

- Kommunen rörde upp träd i stadsnära skogar, naturreservat och friluftsområden efter stormen Alfrida.
- Den stora mängden snö ledde till att kommunen förde bort snö ur staden för att skapa bättre framkomlighet och sikt i trafiken.
- Kommunen upptäckte och hanterade allvarliga kvalitetsbrister hos en privat utförare av boende med särskild service för vuxna genom att ta över boenden och förlänga avtal med annan privat utförare.
- En av fastigheterna i Rosendal fick Bostadspriset 2018 på Arkitekturgalan.
- Grindstugans förskola öppnade i den växande stadsdelen Rosendal.

Maj, juni, juli, augusti

- Kommunen utsågs till Årets nattvandringkommun av stiftelsen nattvandring.nu på grund av samarbete med ideella krafter.
- Ny skateramp stod klar vid KAP-området.
- Kommunen blev för andra året i rad utsedd till Sveriges bästa cykelstad av Cykelfrämjandet.
- Kommunen beslutade att gå över till digital arkivering för att möta omvärldens och medborgarnas krav på insyn, tillgänglighet och miljöhänsyn.
- Valet till Europaparlamentet gav det högsta valdeltagandet hittills.
- Två nya bibliotekscyklar besökte badplatser, förskolor och parker för att nå målgrupper som i normala fall inte besöker bibliotek.
- Inför höstterminen kunde eleverna som evakuerats från den nedbrunna Gottsundaskolan flytta tillbaka till tillfälliga lokaler i Gottsunda.
- Katedralskolans byggnad återinvigdes på sin 150-årsdag efter tre års renovering.
- Kommunen tog över två äldreboenden från företag som gått i konkurs.

September, oktober, november, december och helår

- Kommunen deltog i den stora kärnkraftsövningen Havsörn tillsammans med ungefär 75 andra myndigheter och organisationer.
- 60 gymnasieungdomar deltog i *Sustainability hackathon* kring specifika hållbarhetsutmaningar.
- Ytterligare 27 kommunala arbetsplatser diplomerades internt för sitt hbtq-arbete.
- Kommunens nya kontaktcenter invigdes och kommer att underlätta invånares kontakt med kommunen.
- En ny innovationsstrategi och en innovationsfond för äldreomsorgen beslutades för att bättre möta framtidens behov av äldreomsorg.
- Vårdsåtra strandpromenad invigdes och underlättar även för besökare med rullstol eller barnvagn att vistas i området.
- Rekordmånga arrangörer deltog vid Kulturnatten – 230 stycken.
- Brandmän och brandbefäl från hela Sverige samlades för att lära av varandra vid konferensen Skadeplats 19.
- Kommunens hedersmedaljer delades ut till Cecilia Wikström, Elisabeth Viksten Eriksson, Håkan Holmberg, Ingrid Hovstadius och Svante Axelsson.
- Uppsala klättrade i rankingen och utsågs till tredje bästa idrottskommun av Sport & Affärer.
- Cykelparkeringshuset vid Uppsala resecentrum invigdes och erbjuder plats för totalt 1 292 parkeringsplatser i två plan.
- Studenternas nya isanläggning öppnade lagom till bandypremiären.
- Ny idrottshall och fritidsklubb invigdes i Lindbacken.
- Invånare på landsbygden fick prioritera hur skattemedel ska användas genom att lägga förslag inom ramen för medborgarbudget.
- Uppsala blev dubbelt prisad som innovationskommun i klasserna *Master of startups* och *Best startup collaborator* av Ignite Sweden.
- En ny konstgräsplan som uppfyller högt ställda miljökrav har byggts vid Johannesbäckskolan.
- Förra sommarens torka och almsjukan har lett till att många träd har dött, men under året planterades 418 träd i kommunens egna projekt.
- Ungefär 1 100 lampor i gatubelysningen har bytts ut till LED, som både ger en bättre belysning och minskar energianvändningen.

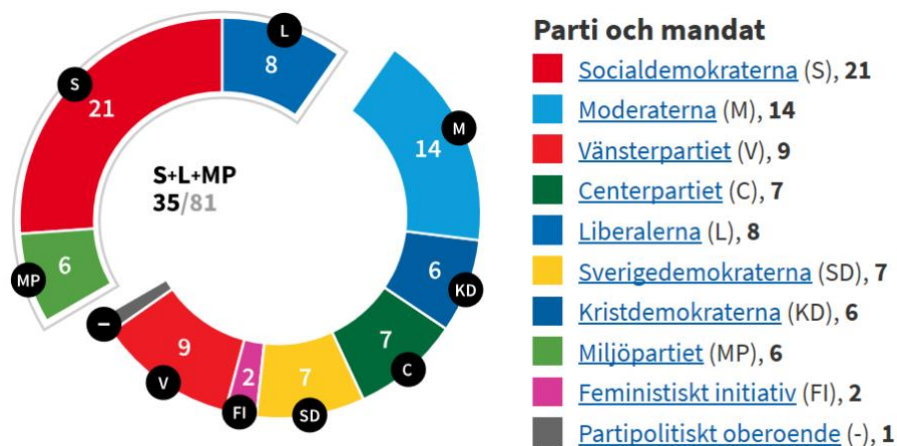
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Det kommunala styret

Den kommunala demokratin gör det möjligt för kommunens invånare att känna delaktighet och ta ansvar för samhällets utveckling. I Sverige har kommuner ett mycket stort ansvar för välfärd och samhällsservice. Det är därför viktigt att Uppsala kommun har effektiva sätt att utöva demokrati och genomföra demokratiskt fattade beslut.

Den högsta demokratiska församlingen i Uppsala är kommunfullmäktige. De förtroendevalda som finns i kommunfullmäktige är valda av kommunens invånare i allmänna val. Det är kommunfullmäktige som beslutar om hur mycket av kommuninvånarnas pengar i form av exempelvis avgifter och kommunalskatt som ska gå till kommunens verksamheter och hur kommunen bör utvecklas. Kommunfullmäktige beslutar också om vilka kommunala nämnder och bolag som ska finnas och vilka förtroendevalda som ska sitta med i dem. Två av nämnderna, överförmyndarnämnden och räddningsnämnden, är gemensamma med andra kommuner.

Efter valet i september 2018 valdes en ny kommunstyrelse med ett nybildat mittenstyre bestående av socialdemokraterna, miljöpartiet och liberalerna.



Socialdemokraterna, liberalerna och miljöpartiet leder i minoritet. Det har lett till förändringar i ärendehanteringens så att oppositionspartier involveras mer i beslutsprocessen. Under 2019 bjöds exempelvis samtliga oppositionspartier in till den gemensamma beredningen av kommunens mål- och budgetdokument.

Med kunskap som grund

Uppsala kommun arbetar efter devisen *Ett Uppsala – en kommun*. Det innebär bland annat att nämnder och kommunala bolag arbetar för att gemensamt ta tillvara kompetens och erfarenheter genom dialog och gemensam beredning och på så sätt erbjuda bästa möjliga service och tjänster utefter de förutsättningar som ges.

För att möta framtidens utmaningar behöver kommunen ha kunskap och insikt om vad som händer i omvärlden. Kommunen tar därför varje år fram en omvärldsanalys som visar hur händelser och trender kan komma att påverka kommunens verksamheter. Omvärldsanalysen ligger till grund för planeringen inom alla delar av

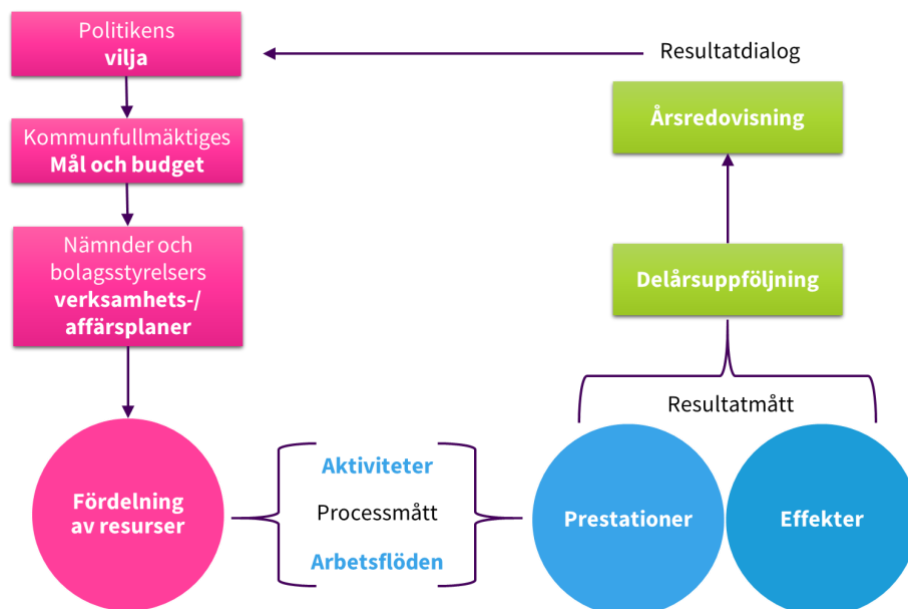
kommunkoncernen. Omvärldsanalysen är därför ett viktigt underlag för att gå från insikt till handling.

Kommunen behöver också ha insikt om hur de egna ansvarsområdena fungerar. Metoder för intern kontroll hjälper kommunen att synliggöra och hantera risker som annars skulle kunna få negativa konsekvenser. Även den regelbundna uppföljningen av verksamhet och ekonomi bidrar till att skapa förståelse för styrkor och svagheter och ger underlag till verksamhetsutveckling och planering.

Program och inriktningsmål pekar ut riktningen

I Uppsala beslutar kommunfullmäktige om program inom flera olika områden. De innehåller den politiska viljeinriktningen inom området. I det koncernövergripande styrdokumentet Mål och budget beslutar kommunfullmäktige om nio inriktningsmål som ska bidra till att uppnå Agenda 2030 och Förenta Nationernas 17 hållbarhetsmål. Inriktningsmålen ger riktningen för utvecklingen och är utgångspunkten när nämnder, bolagsstyrelser och verksamheter skapar sina egna mål och planer.

Kommunstyrelsen leder arbetet med att ta fram Mål och budget och involverar stora delar av organisationen i att analysera utmaningar och ta fram underlag för politiska prioriteringar. Arbetet mynnar ut i en budget, inriktningsmål och uppdrag som speglar den demokratiska viljan. Styrningen följs upp per april, per augusti och per helår och analyseras för att se om utvecklingen går i önskvärd riktning. Nämnderna och bolagen ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag utifrån lagstiftning, politiska mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglementen, styrdokument och ekonomiska förutsättningar. Kommunens styrning kan sammanfattas enligt följande figur.



Utveckling av styrningen

Kommunen har många olika ansvarsområden. För att leda alla verksamheter behöver det finnas styrdokument som tydliggör hur saker bör fungera och vilka förändringar som behöver göras. Samtidigt finns det en risk för att styrningen blir för omfattande. Det kan leda till att handlingsutrymmet i verksamheterna blir för litet och att

styrningen blir alltför motsägelsefull. Kommunen har därför knutit ihop hanteringen program och handlingsplaner med den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Det finns ingen fördjupad bild av hur det samlade genomslaget av program, handlingsplaner och annan styrning ser ut. Därför kommer kommunen att göra en analys av styrdokument i syfte att förenkla och förtydliga den politiska styrningen. Tanken är att det ska leda till förslag till en framtida styrning som gör det enklare att hantera tvärgående frågor i den ordinarie verksamheten och därmed öka genomslaget för den politiska styrningen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

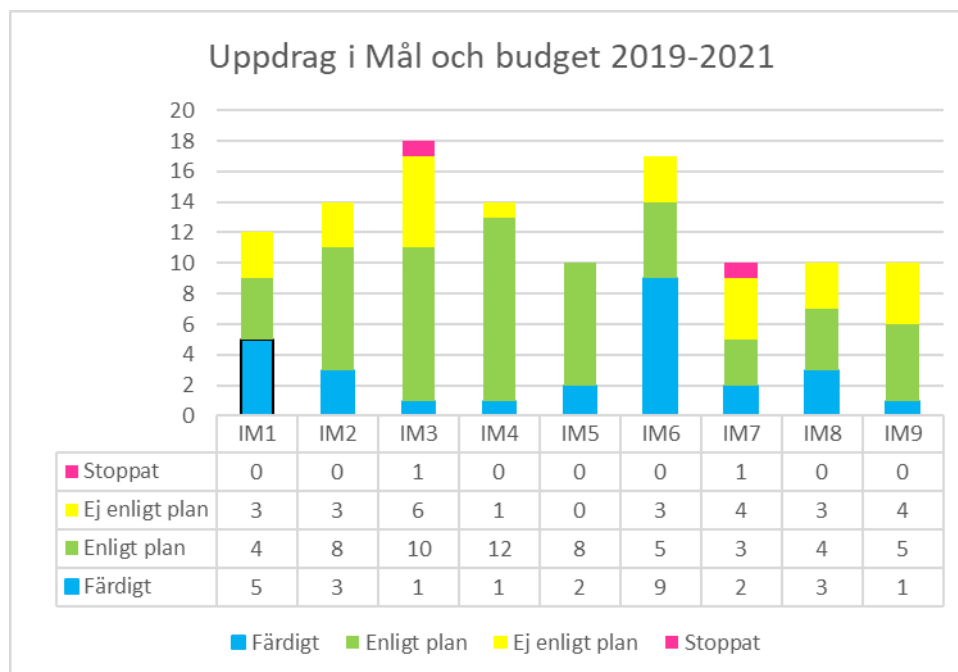
Uppsala kommunkoncernen bidrar sammantaget positivt till att förverkliga kommunfullmäktiges vilja inom ramen för de resurser som finns till hands. Koncernen bedöms därför ha en god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål. Samtidigt strävar koncernen självklart efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att långsiktigt ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Målsättningar för verksamheten

Mål och budget 2019–2021 har sammanlagt nio inriktningsmål och 115 uppdrag. Bedömningen av hur arbetet mot målen och uppdragen går baseras på nämnders och bolagsstyrelseras rapportering av resultat, åtgärder och utvecklingsinsatser.

Den samlade bedömningen av nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete är att de kommer att uppnå övervägande delar av det som de planerat för en önskvärd utveckling inom inriktningsmålen. En klar majoritet av fullmäktiges uppdrag löper på enligt plan eller är färdiga.

När det gäller uppdragen som ingår i Mål och budget 2019–2021 löper över hälften av uppdragen på enligt plan eller är färdiga. De två stoppade uppdragen kan inte genomföras på grund av begränsningar i gällande lagstiftning. De uppdrag som inte löper på enligt plan är framförallt försenade i en mindre utsträckning.



Nedan redovisas en analys för varje inriktningsmål. För indikatorer som är kopplade till inriktningsmålen, varje nämnds och bolagsstyrelses bedömning av arbetet med inriktningsmål och uppdrag se bilaga 1.

Inriktningsmål 1

Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Inriktningsmålet knyter an till flera globala hållbarhetsmål i FN:s Agenda 2030. Kommunen ska verka för att kommunorganisationens ekonomi sköts på ett ansvarsfullt sätt och för en god ekonomisk tillväxt i samhället. Kostnader för dagens välfärd ska inte föras över på kommande generationer. Kloka investeringar idag ska ge förbättrade livsmöjligheter i framtiden. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ges lika möjligheter att själva forma sina liv och bidra till näringslivets och samhällets utveckling. Det handlar om att ge kvinnor lika rätt till jämställd och rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser i samhället. Kommunen är en stor köpare av varor och tjänster och ska bidra till en hållbar konsumtion och produktion. I det ingår att kommunen ska investera och konsumera på ett sätt som bidrar till att motverka klimatförändring.

Kommunkoncernens ekonomiska utfall

Uppsala kommunkoncern redovisade ett samlat resultat på 635 (629)¹ miljoner kronor för verksamhetsåret 2019.² För kommunen i förvaltningsform uppgick resultatet till 475 (429) miljoner kronor och för de kommunala bolagen till 167 (209) miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 534 (486) miljoner kronor för kommunkoncernen, 323 (271) miljoner kronor för nämnderna och 205 (211) miljoner kronor för de kommunala bolagen.

Årets investeringar uppgick till 3 690 (3 610) miljoner kronor. De kommunala bolagen investerade för 2 834 (2 906) miljoner kronor och nämnderna för 868 (718) miljoner kronor. Kommunkoncernens investeringar finansierades till övervägande del, 2 063 (1 808) miljoner kronor, från den löpande verksamheten. Resterande finansiering kom från finansieringsverksamheten där nyupplåningen svarade för 1 385 (1 200) miljoner kronor. Under året ökade låneskuld per invånare med 5,8 procent till 77 200. Sett över två år ökade dock skulden per invånare med 4,6 procent, vilket är i linje med kommunfullmäktiges mål.

Årets starka resultat tillsammans med en redovisningsteknisk justering i koncernelimineringarna har stärkt soliditeten. Soliditeten, inklusive ansvarsförbindelsen uppgick till 19 (18) procent vilket överstiger kommunfullmäktiges mål om 15–17 procent.

Årets resultat för Uppsala stadshuskoncern påverkades av jämförelsestörande poster på 38 (3) miljoner kronor. Dessa poster av engångskaraktär avser framför allt kostnader för koncernens pågående arbete med avyttringar av fastigheter, realisationsresultat och utrangeringar. Resultatet efter skatt är dock lägre än föregående år och beror i huvudsak på att koncernen är inne i en expansiv fas med flera stora pågående fastighetsprojekt. Projekten är framtunga i kostnader medan intäkterna kommer först flera år senare.

Intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning översteg budget med 52 miljoner kronor och ökade med 5,8 procent jämfört med 2018. Nettokostnaderna för verksamhet i förvaltningsform rensade för jämförelsestörande poster ökade med 5,8 procent, vilket motsvarar ökningstakten för intäkterna från skatter, generella

¹ 2018 års värden visas i parantes.

² Kommunkoncernens resultat för 2018 har till följd av ändrad eliminering justerats upp till 629 miljoner kronor från 563 miljoner kronor i årsredovisningen 2018.

statsbidrag och utjämning. De senaste åren har kommunen tappat i skattekraft gentemot övriga kommuner vilket har kompensrats, dock inte fullt ut, med högre inkomstutjämningsbidrag.

Merparten av nämnderna redovisade en ekonomi i balans. Omsorgsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden, socialnämnden och äldre- och vårdnämnden redovisar underskott. Dessa nämnder gick in i 2019 års verksamhet med underskott eller en hög kostnadsnivå och vidtog effektiviseringsåtgärder med varierande effekt i syfte att anpassa verksamheten till kommunfullmäktiges ramar.

Underskottet inom omsorgsnämndens verksamhet på 60 miljoner kronor beror framförallt på svårigheter att anpassa personalstyrkan till minskade volymer framförallt inom personlig assistans och på övertagandet av extern verksamhet. Underskottet inom gatu- och samhällsmiljönämnden på 47 beror på avskrivningskostnader för avslutade exploateringsprojekt, utrangeringar samt ökade kostnader för vinterväghållning och färdtjänst.

Ökade insatser för unga vuxna, fler vårdtygn på HVB-hem och stödboende och en högre grad av komplicerande ärenden svarar för underskott inom socialnämnden på 25 miljoner kronor. Arbetsmarknadsnämnden redovisade en ekonomi i balans samtidigt överskred verksamheten ekonomiskt bistånd kommunfullmäktiges budget med 17 miljoner kronor dels för att fler hushåll uppbär bistånd, dels för att bistånd per hushåll ökade i huvudsak till följd ökade kostnader för boende, medicin med mera. Inom äldre- och vårdnämndens verksamhet beror underskottet om 8 miljoner kronor främst på högre kostnader för inhyrda sjuksköterskor och kostnader i samband med övertaganden av vårdboenden från extern regi.

Kommunstyrelsen och utbildningsnämnden redovisar större överskott, 142 (52) respektive 65 (89) miljoner kronor. Överskottet på utbildningsnämnden beror framförallt på lägre antal elever än budgeterat i grundskolan och högre statsbidrag. Kommunstyrelsens överskott fördelar sig på 52 (36) miljoner kronor på kommunledningskontoret och 89 (17) miljoner kronor inom stadsbyggnadsverksamheten. Kommunledningskontorets positiva resultat förklaras främst av ett överskott för gemensam service, externa medel för Handlingsplan Gottsunda samt att förfogande medel nyttjades i en lägre omfattning än budgeterat. I resultatet för kommunstyrelsens stadsbyggnadsverksamhet ingår en nettovinst om 228 miljoner kronor från markförsäljning samt nedskrivningar av mark på 191 miljoner kronor.

Finansförvaltningen redovisade ett resultat om 399 (286) miljoner, vilket överstiger av kommunfullmäktige budgeterat resultat med 111 miljoner kronor. Den positiva budgetavvikelsen beror framför allt på en förbättrad skatteprognos för 2019 års utfall samt en ny beräkning av kommunens pensionskulda som innebar lägre pensionskostnader än budgeterat.

Årets resultat högre än budgeterat

Uppsala kommunkoncernen redovisar ett resultat på 635 (629) miljoner kronor. Det positiva resultatet inrymmer jämförelsestörande poster på sammanlagt -152 (-158) miljoner kronor i kommunen och 38 (3) miljoner kronor i Uppsala Stadshuskoncernen. De betydande jämförelsestörande posterna var nedskrivningar av mark, realisationsförluster från försäljning av anläggningstillgångar, realisationsvinster från mark- och exploateringsverksamheten, och realisationsvinst från försäljning av finansiella tillgångar samt en engångsminskning av pensionskostnaderna till följd av

en ny pensionsprognos från KPA. Efter justeringar för dessa jämförelsestörande poster uppgick resultatet i kommunkoncernen till 534 (486) miljoner kronor.

Resultat för Uppsala kommunkoncern i miljoner kronor

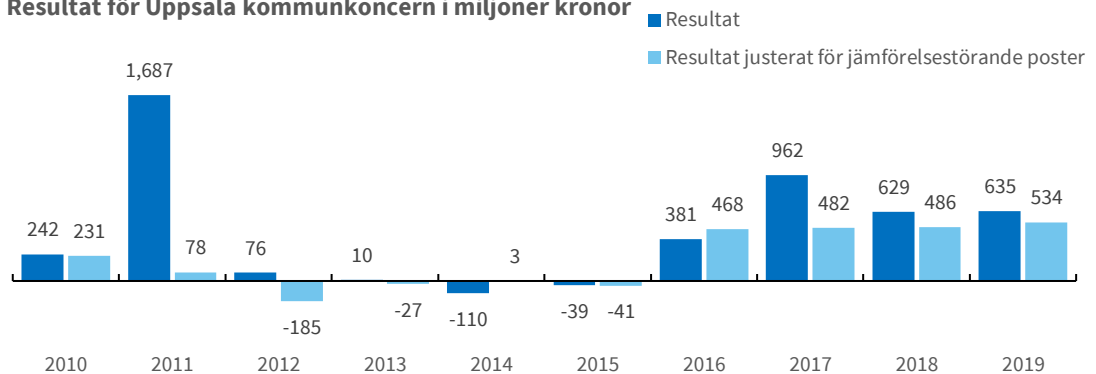


Diagram: Resultat för Uppsala kommunkoncern, miljoner kronor.

Uppsala stadshuskoncern redovisade ett resultat efter skatt på 167 (209) miljoner kronor. Årets resultat har påverkats av jämförelsestörande poster på 38 (3) miljoner kronor. Dessa poster av engångskaraktär avser framför allt kostnader hänförliga till koncernens pågående arbete med avyttringar av fastigheter, realisationsresultat och utrangeringar. Under 2018 avsåg de jämförelsestörande posterna främst försäkringsersättningarna för branden i Gottsundaskolan och skyfallet i juli.

Nettoomsättningen i koncernen har ökat med 6,2 procent sedan föregående år till följd av ett utökat fastighetsbestånd. Resultatet efter skatt är dock lägre än föregående år och förklaras i huvudsak av att koncernen är inne i en expansiv fas där flera stora fastighetsprojekt pågår. Projekten medför ökade kostnader där intäkterna kommer först under senare år.

Fem av bolagen i koncernen har inte nått upp till de resultatkrav som kommunfullmäktige fastställt för 2019. Dessa bolag är Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Konsert och Kongress AB, Uppsala stadsteater AB, Uppsala Parkerings AB och Uppsala Vatten och Avfall AB. En dialog förs med berörda bolag om möjliga åtgärder och om framtida nivåer på resultatkravet. En utförlig beskrivning av bolagens verksamheter och ekonomi finns i kapitlet *Verksamhet i bolagsform*

Resultatet för verksamhet i förvaltningsform uppgick till 475 (429) miljoner kronor. Årets resultat är 187 miljoner kronor högre än kommunfullmäktige budgeterat och 173 miljoner kronor högre än prognosen från augusti. Justerat för jämförelsestörande poster beräknas resultatet till 323 (271) miljoner kronor, vilket motsvarar 2,6 (2,3) procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Resultat Uppsala kommun, miljoner kronor

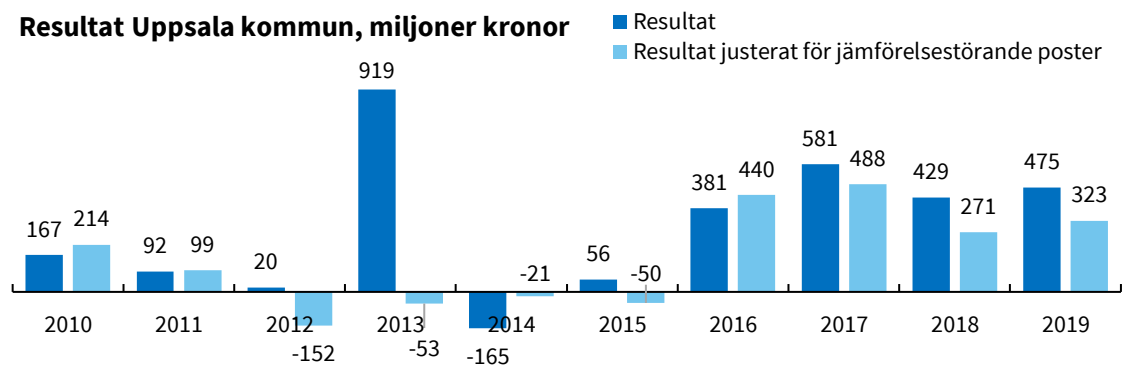


Diagram: Resultat för Uppsala kommun, miljoner kronor.

Nämnderna redovisade ett samlat överskott om 76 (143) miljoner kronor. Fem nämnder överskrider de av kommunfullmäktige beslutade ramarna. Omsorgsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden redovisar resultat om -60 (-25) respektive -47 (-5) miljoner kronor. Socialnämnden överskrider också sin rama och redovisar resultat om -25 (21) medan äldre- och plan- och byggnadsnämnden redovisar resultat om -8 (-13) respektive -7 (2) miljoner kronor.

Utbildningsnämndens överskott på 65 (89) miljoner kronor härleds till grundskolan och i mindre omfattning till förskolan. Överskottet förklaras av högre statsbidrag än budgeterat, bland annat för likvärdig skola i grundskolan och för mindre barngrupper i förskolan. Nämnden redovisar även högre intäkter dels från försäljning av grundskoleplatser till andra kommuner, dels från föräldraavgifter i förskolan.

Kommunstyrelsen redovisar ett resultat på 142 (52) miljoner kronor, vilket fördelar sig på 52 (36) miljoner kronor på kommunledningskontoret och 89 (17) miljoner kronor inom stadsbyggnadsverksamheten. Övriga nämnder redovisar i stort sett en ekonomi i balans. I resultatet för stadsbyggnadsverksamheten ingår en nettovinst på 228 miljoner kronor från markförsäljning men även en nedskrivning av mark på 191 miljoner kronor. Kommunfullmäktiges budgeterade resultat inrymde inte vinster från markförsäljning eftersom eventuella överskott från exploateringsverksamheten ska finansiera investeringar i kommunen.

Övriga nämnder redovisar ekonomi i balans eller mindre positiva resultat.

Finansförvaltningens resultat uppgick till 399 miljoner, 111 miljoner kronor högre än budget. Överskottet fördelar sig huvudsakligen på 52 miljoner kronor i högre intäkter från skatterprognos för 2019 samt 53 miljoner i lägre pensionskostnader till följd av en ny beräkning av kommunens pensionsskuld.

En utförlig beskrivning av nämndernas verksamheter och ekonomi finns i kapitlet *Verksamhet i förvaltningsform – nämnder*.

En hållbar samhällsekonomi

Nämnder och bolagsstyrelser arbetar aktivt för en ekonomi i balans. Det sker bland annat genom att söka möjliga statsbidrag, se över avgifter för olika tjänster och genom att organisera om och utveckla verksamheten. Beroendet av statsbidrag för en budget i balans inom skolan är ett bekymmer eftersom det försvårar den långsiktiga planeringen. Bland åtgärderna ingår också att se över avtal. Nämnder och bolagsstyrelser rapporterar överlag att ekonomin är i balans. Vissa nämnder har ett visst överskott medan andra har ett visst underskott. Kommunen står samtidigt inför stora ekonomiska utmaningar de kommande åren. Många indikatorer pekar sammantaget på en försvagad svensk konjunktur samtidigt som kommunen behöver genomföra stora investeringar. Glädjande fortsätter Uppsalas bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita) att öka och ligger också högt jämfört med genomsnittet för R9-kommunerna. Uppsala ökar också mer än dessa.

Ett ökande antal barn, ungdomar och äldre i relation till invånare i arbetsför ålder medför ökad försörjningskvot. Kommunen behöver därför fortsätta att skapa resursutrymme genom starkare resultat och genomföra effektiviseringsåtgärder för att klara välfärdsuppdraget. Flera nämnder rapporterar också om åtgärder de vidtagit för att förbättra ekonomin. Detta innefattar bland annat avveckling av olika verksamheter men också förändringar i genomförandet för ökad kostnadseffektivitet. Till exempel socialnämnden redovisar flera sådana åtgärder. Uppföljningen av placerade barn och ungdomar har utvecklats genom att kommunen följer upp alla placeringar i hem för

vård och boende varje månad för att dels planera för hemgång, följa kvalitet och kostnader. Kostnaderna för personlig assistans är en utmaning, i huvudsak på grund av svårigheter att snabbt anpassa personalstyrkan till ett minskat antal ärenden. Därför har kommunen beslutat att upphandla detta vilket förväntas ge lägre kostnader på sikt.

Nämnder har också förbättrat sin ekonomiska uppföljning, bland annat genom fördjupad analys. En ny resursfördelningsmodell har tagits fram för kommunfullmäktiges kommunbidrag till nämnder. Syftet är att bättre möta verksamhetens behov av resurser i förhållande till kostnadsutveckling och demografiutveckling över tid. Kommunfullmäktige har även beslutat om avyttring av delar av kommunkoncernens fastighetsbestånd för att lösa kommunens finansiering samtidigt som soliditeten stärks. Samtidigt bidrar kommunens fastighetsbolag till en god driftsekonomi och ett ökat värde på tillgångarna genom en långsiktig förvaltning av fastigheterna och en hög miljöprofil. Bostadsförmedlingen har höjt kö- och förmedlingsavgifterna för att klara av att vara självförsörjande till 2021–2022.

Under året har kommunen säkrat att den alltid utreder behov och möjlighet av att samnyttja lokaler och tagit fram en modell som ska kunna användas för att avgöra om lokaler ska byggas av kommunen eller hyras. Det har också tagits fram förslag på åtgärder för att öka och förbättra möjligheterna för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid. Arbetet med lokalförsörjning inom kulturnämndens verksamhet har lett till bättre planeringsunderlag och beredskap för ekonomi och verksamhet. Samtidigt är ökade lokalkostnader ett problem inom skolan eftersom detta tar resurser från verksamheten. Inom kommunen pågår flera arbeten både med att främja digitaliseringens möjligheter och med att digitalisera delar av verksamheten.

En stark näringslivsutveckling är avgörande för en hållbar tillväxt. Kommunen fokuserar arbetet med att förbättra servicen till företag och prioriterar information, kommunikation och dialog. Kommunen samverkar också med flera parter som stödjer näringslivsutvecklingen enligt intentionerna i näringslivsprogrammet, ger stöd till lokala aktörer för att stärka platsvarumärket Uppsala och arbetar för att locka etableringar inom handel. Under året har kompetensförsörjning prioriterats med satsningar på att bygga upp en internationell mottagningsfunktion för spetskompetens och en operatörsutbildning inom life science. I takt med globaliseringen ökar konkurrensen om talanger med nyckelkompetenser. För att säkra konkurrenskraft och tillväxt i framtiden har kommunen tillsammans med Region Uppsala, Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitetet påbörjat ett strategiskt arbete inom talangattraktion. Företagsfrämjande organisationer har medverkat i lanseringen av Gottsunda Business som är en plattform för ett entreprenörslabb i Gottsunda och kommunen främjar företagande på landsbygden med hjälp av servicepunkter.

För att möta tillväxten och framtida utmaningar krävs att kommunen har god förmåga att genomföra komplexa utvecklingsprojekt. Under 2019 har därför arbetssätt och metodstöd för projekt- och portföljstyrning tagits fram. Under året slutfördes en genomlysning av samtliga exploateringsprojekt. Det medförde att årets resultat belastas med 23 miljoner kronor för projektkostnader från tidigare år. Framöver kvalitetssäkras alla projekt löpande. Portföljstyrningen av stadsbyggnadsprojekten kommer att stärkas genom prioritering och beslut om innehållet i portföljen i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning. Ett portfölj- och projektstyrningsverktyg kommer att införas under 2020.

En jämställd ekonomi

Under året har kommunen tagit fram en plan för att genomföra en koncernövergripande kartläggning av hur resurser fördelas mellan män och kvinnor. Kommunens kartläggning av resurser utifrån kön är en viktig förutsättning i arbetet mot en jämställd kommun där service och tjänster erbjuds och används rättvist och jämställt. Redan nu genomförs analyser av verksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv och utveckling av den kommunala statistiken. Bland annat går idag en större del av resurserna för särskilt stöd i de kommunala skolorna till pojkar. Idrotts- och fritidsnämnden har låtit genomföra en kartläggning av jämställd subventionsfördelning inom föreningsidrotten. Kommunen har också genomfört flera jämställdhetsåtgärder, till exempel utbildning för föreningslivet. Vidare genomförs kontinuerlig jämställdhetsanalys vid fördelning av föreningsbidrag samt vid nya investeringsprojekt. Glädjande nog fortsätter kvinnors andel av mäns medianinkomst att öka och Uppsala ligger också bra till vid en jämförelse.

En ansvarsfull kommun

Att stärka den sociala ekonomins förutsättningar för utveckling och tillväxt bidrar till en socialt hållbar ekonomisk tillväxt, framförallt genom att stödja sådana verksamheter som har som övergripande syfte att ge personer med särskilda behov en meningsfull sysselsättning. Kommunen har inrättat en mikrofond för sociala företag och lånat ut medel för fondens finansiering. På så sätt har kommunen underlättat tillgången till finansiella tjänster till småskaliga verksamheter inom den sociala ekonomin och därigenom stärkt möjligheterna för egen försörjning och egenmakt för de målgrupper som de sociala verksamheterna riktar sig till.

Uppsala kommun har tilldelats en utmärkelse för viktiga insatser för biogasens utveckling i Sverige för de kravställningar på biogas- och elfordon som gjorts i upphandlingen av samhällsbetalda transporter under 2019. Kommunen har också utvecklat sin förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling, där det pågår ett löpande arbete med att kategorisera upphandlingar och implementera miljökrav och sociala krav. Ett upphandlingsråd har inrättats och förenklade mallar och anpassning av annonseringstider ska underlätta för föreningslivet att delta i upphandlingar. Arbetet med sociala investeringar har utvärderats under året och under våren fattas beslut om framtida hantering.

Utmaningar framöver

Den demografiska utmaningen

Vi utgår från 2019 uppgick antalet invånare i Uppsala kommun till 230 767 invånare, en ökning med drygt 5 600 personer eller 2,5 procent jämfört med året innan. Ökningstakten i Uppsala var 2019 den åttonde högsta i landet och bland kommuner med befolkning över 50 000 är det bara Sundbyberg som överträffar Uppsala. Samtidigt förändras också Uppsalas befolkningssammansättning främst för att befolkningen åldras över tid men också till följd av födselar, dödsfall samt inflyttning och utflyttning.

Jämfört med föregående år ökade antalet barn i skolåldern med 3,0 procent och antalet personer 80 år och äldre med 3,5 procent. Antalet personer 20–64 år ökade däremot med 2,4 procent, vilket är lägre än ökningstakten för antalet barn i ålder 0–19 år och personer 65 år och äldre. Detta innebär att den demografiska försörjningskvoten

på ett år har ökat från 64,8 till 65,0. Försörjningskvoten är antalet personer som 100 personer i arbetsför ålder behöver försörja utöver sig själva.

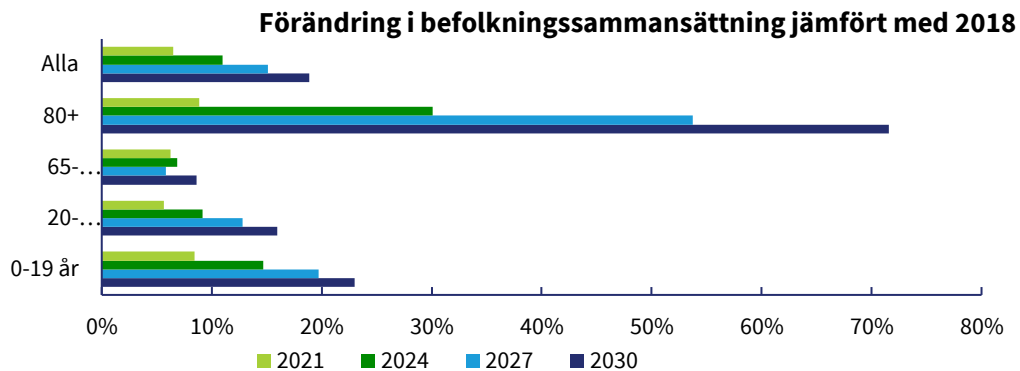


Diagram: Förändring i befolkningssammansättning jämfört med 2018.

Diagrammet ovan visar den demografiska utvecklingen i Uppsala de kommande tio åren enligt kommunens befolkningsprognos från maj 2019. De kommande åren förväntas trenden förstärkas ytterligare med snabbare ökning i antalet barn och ungdomar i skolåldern och antalet personer 80 år och äldre. År 2030 beräknas antalet barn och ungdomar och antalet personer 80 år och äldre att vara drygt 20 respektive 70 procent högre än 2018 medan antalet i arbetsför ålder beräknas öka i lägre takt. Detta innebär en stor utmaning för kommunen då behovet att bygga ut välfärdsverksamheten skola och äldreomsorg kommer att vara större än förutsättningarna att bemanna och finansiera dem.

De senaste åren har Uppsala tagit emot ett stort antal nyanlända där merparten var barn i skolåldern och ungdomar. Detta har även inneburit ett ökat tryck på redan utsatta bostadsområden i form av ett ökat utanförskap som uttrycker sig i social oro, skadegörelser och en försämrad social sammanhållning. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökar i snabbare takt och befaras öka ytterligare om ekonomin stagnerar och arbetslösheten ökar.

Försämrade ekonomiska utsikter

Den försvagade konjunkturen samt osäkerheterna i världshandeln och de ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset på den globala konjunkturen försämrar de ekonomiska utsikterna. Det reala skatteunderlaget förväntas öka i en lägre takt än det har gjort de senaste åren. Uppsalas högre avgift till kostnadsutjämningsystemet försämrar Uppsalas ekonomiska förutsättningar ytterligare. År 2024, året det nya systemet får fullt genomslag, kommer Uppsala kommuns avgift att vara 280 miljoner kronor högre än beräknat i det gamla systemet. Intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag kommer därmed inte att fullt ut kunna finansiera de demografiska behoven.

Framöver möter kommunen kraftigt ökande pensionskostnader till följd av allt högre avsättningar för förmånsbestämda pensioner. För att klara välfärdsuppdraget måste kommunen därför skapa resursutrymme genom starka resultat, ökade intäkter och effektiviseringsåtgärder, till exempel förändrade arbetssätt och implementering av ny teknik.

Utbyggnad och förnyelse av infrastruktur

Det demografiska trycket medför ett behov av stora investeringar inom infrastruktur, VA, bostäder, skolor och äldreboenden, utöver förnyelse och renovering av den gamla infrastrukturen och de kommunala verksamhetslokalerna. Därtill innebär utbyggnaden av de sydöstra stadsdelarna ett fortsatt tryck på kommunens finanser, i synnerhet på kort sikt eftersom dessa investeringar är framtunga i kostnader och där intäkterna dröjer ett antal år. Men ett samhälle som växer har också större förutsättningar att mobilisera den kompetens och resurser som behövs för att klara av den nödvändiga strukturella omställningen.

För att klara av välfärdens och tillväxtens utmaningar utan att urholka sin långsiktiga ekonomiska ställning behöver kommunen prioritera och effektivisera sin verksamhet. På längre sikt behöver kommunen höja skatteunderlaget. Detta sker bland annat genom en högre sysselsättningsgrad, vilket kan uppnås med ett blomstrande näringsliv och genom att få en större andel av de nyanlända i arbete. En framgångsrik skolgång och goda resultat i språkundervisning, samt sociala insatser i bostadsområden med svagare socioekonomiska förutsättningar är viktiga framgångsfaktorer för att öka sysselsättningen, överbrygga den socioekonomiska ojämlikheten samt främja tryggheten. Utan en lyckad etablering kommer integrationen att försvåras och de ekonomiska och sociala kostnaderna att öka.

Inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Stärkt krisberedskap och trygghets- och säkerhetsfrågor bidrar till Agenda 2030:s mål om hållbara städer och samhällen, där bland annat reducering av katastrofrisk på alla nivåer är ett av delmålen. En del av att arbeta för fredliga och inkluderande samhällen handlar om att minska alla former av våld, särskilt dödligt våld. Näringslivet behöver ges goda villkor att bidra till en tillväxt som är ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar över tid. Regeringens handlingsplan för genomförande av Agenda 2030 lyfter vikten av innovationssamarbete för genomförande av målen för hållbar utveckling. Kommunen behöver arbeta med innovationsutveckling och testbäddar i den egna verksamheten tillsammans med näringsliv och universitet för att nå målet om ett mer attraktivt Uppsala och Agenda 2030:s ambitioner. Flera innovations- och utvecklingsprojekt handlar om att utveckla den smarta staden och bidrar därför till att förstärka ekosystem och biologisk mångfald. Agenda 2030:s mål om ekosystem och biologisk mångfald handlar även om att stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

En företagsam kommun

En checklista har tagits fram för att beakta näringslivsperspektivet i beslutsärenden. Kommunen arbetar för att främja företagande på landsbygden genom flera åtgärder inom ramen för landsbygdsprogrammet, näringslivsprogrammet och bredbandsprogrammet. Under året har fyra servicepunkter startats och ytterligare fem är planerade att starta under hösten 2020. En genomförandestrategi för full bredbandtäckning är framtagen. En pilot för en årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet, i form av en grundläggande näringslivsanalys, har tagits fram under 2019 som underlag till årsredovisningen.

En trygg kommun

Kommunen genomför olika åtgärder för att nå ökad trygghet och säkerhet. Trygghetsskapande aspekter är prioriterade i planläggningen för Gottsunda och Gränby för att aktivt motverka en tilltagande otrygghet. Kommunstyrelsen beslutade 2016 om myndighetssamverkan för att bekämpa de kriminellas ekonomi och arbetet pågår löpande sedan dess. Under 2019 inleddes också ett fördjupat samarbete med polisregion Mitt mot grov och organiserad brottslighet, med metodstöd av Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Arbeta med 24-timmarsgaranti för samtal mellan vårdnadshavare och socialtjänst när unga begår brott påbörjas under 2020.

Arbetet med kamerabevakning och ordningsvakter fortsätter att utvecklas. Kommunen har ansökt om och beviljats uppsättning av ett antal bevakningskameror på olika platser i Uppsala centrum. Systemen förväntas vara driftsatta och klara under första kvartalet 2020. Kommunen har även ansökt om tillstånd hos Datainspektionen för att kamerabevaka fler platser i staden i syfte att stävja brott. På vissa skolgårdar har kommunen installerat kamerabevakning som är kopplad mot larmcentral. Kamerabevakningen har lett till att flera brott gällande skadegörelse har klarats upp av polisen.

Kommunen planerar för sin roll i det civila försvaret utifrån överenskommelsen mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR). En säkerhetskyddsanalys genomförs med fokus på att utveckla kommunens arbete med säkerhetsskydd för samhällsviktiga verksamheter. Under året har Uppsala kommuns krisledningsnämnd utbildats i krisledning. En utbildningsserie har genomförts för att höja den lägsta förmågan hos samtliga nämnders och bolagsstyrelser krisledningar.

Etableringen av Utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda samt samverkan med det civila samhället, gör att kommunen kan nå och stötta fler än tidigare. Arbeta pågår för att skapa skolenheter med allsidig elevsammansättning i gymnasieskolan. Kommunen utökar stödet till föreningar som arbetar mot bland annat hedersrelaterat våld och förtryck samt stöttar våldsutsatta.

En attraktiv kommun för invånare och besökare

En förstudie har utförts och en fördjupad utredning ska genomföras gällande konstmuseiverksamhet i nya lokaler. En förstudie har påbörjats gällande Uppsala kommuns kandidatur till Europeisk Kulturhuvudstad 2029. En lokalförsörjningsplan för friluftsområden beräknas bli klar under året. En samordningskarta för grävarbeten är framtagen, uppdateras kontinuerligt och ligger tillgänglig för allmänheten på Uppsala kommuns webbplats.

Uppsala kommun fortsätter att ligga i topp i den nationella rankingen av mötesstäder. Uppsala är den enda kommun i landet som konsekvent ökat i antal möten per år under de senaste fyra åren. I den internationella rankingen bibehåller Uppsala tredjeplatsen som internationell mötesstad i Sverige, efter Stockholm och Göteborg. Aktiviteter i form av möten och evenemang är positiva för kommunens besöksnäring och ger goda förutsättningar för ett bra urval av restauranger, handel och hotell året om.

Inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

FN har som mål att väsentligen öka andelen förnybar energi och att fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet till år 2030. För Sveriges del är transportsektorn den stora utmaningen kring förnybar energi. Agenda 2030 betonar vikten av att minska städernas negativa miljöpåverkan per person, att stärka motståndskraft och förmåga till anpassning till klimatrelaterade faror samt att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå. I Uppsala är målsättningen att vara fossilfri 2030 och klimatpositiv 2050. För att nå dit behöver kommunen ta vara på innovationskraft, smarta lösningar och digitaliseringar i samverkan med näringsliv och andra goda krafter. Agenda 2030 strävar efter att stärka positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att förbättra den nationella och regionala utvecklingsplaneringen. Trygghet och social inkludering ska främjas.

Klimatarbete och energiomställning

I dagsläget växer efterfrågan på el fortare än vad elnätskapaciteten hinner byggas ut. Uppsala kommun deltar i EU-projektet CoordiNet som siktar på att använda dagens elnät smartare. Syftet är att hitta lösningar på effektbristen i elnätet. Kommunen leder en innovationsprocess i samverkan med marknaden för att ta fram ett förslag till systemval för teknisk försörjning av de sydöstra stadsdelarna.

Uppföljning av insatserna i miljö- och klimatprogrammet har tidigarelagts. Syftet är att identifiera eventuella områden där arbetet behöver förstärkas för att nå klimatmålet 2030. Arbetet med att ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030 har påbörjats under året.

En inventering har gjorts av pågående arbete med innovationer och digitalisering i kommunkoncernen. Flera omfattande projekt bidrar till förbättringar för verksamhet, näringsliv och invånare. Bland annat tas en plattform för testbäddsverksamhet kopplat till pågående samhällsutvecklingsprojekt fram. Framtagandet sker i samverkan med akademi, näringsliv och myndigheter. Nya möjliga testbäddar inom klimatområdet undersöks, till exempel inom vätgas och batterilagring. Inom pilotprojektet Ignite Public har tester med mindre utvecklingsprojekt genomförts med små företag. Det har bland annat resulterat i att Uppsala kommun utsågs till årets bästa samarbetspartner för startup-företag.

Nämnder och bolagsstyrelser har inom ramen för åtgärden rapporterat ett stort antal aktiviteter och framgångar med referens till digital utveckling. Ett stort antal processer som tidigare har varit analoga eller halvdigitala har under året digitaliserats genom en kombination av utveckling av processer, arbetssätt och digital teknik. Exempel på tjänster som digitaliserats är ansökan om skolskjuts, ansökan för ekonomiskt bistånd och digital bokning för budget och skuldrådgivning. Bolagsstyrelserna berättar bland annat om nya e-tjänster för boende i Uppsalahems lägenheter och en ny servicewebs för Uppsala vattens kunder. Ett nytt ärendehanteringssystem för hantering av kommunkoncernens generella ärenden och diarieföring är infört. Arbetet fortsätter under 2020 med att utveckla verksamhetsstödet för att stötta processerna för plan och bygg samt miljötillsyn. Det finns stora utmaningar i utvecklingen av det nya verksamhetsstödet. Det kräver mycket resurser och det finns risk för att införandet tar lång tid och tar fokus från andra utvecklingsområden.

Ett flertal nämnder och bolagsstyrelser berättar om pågående innovations- och utvecklingsprojekt med koppling till digital utveckling. Bland annat deltar kommunens grundskolor i ett nationellt projekt om digitalt lärande, Testbädd för edtech, som ska testa, utveckla och utvärdera digital teknologi för lärande. I projektet ingår entreprenörer, skolor, utbildningsaktörer, forskare, lärare och studenter. Utöver konkret arbete med digitalisering av arbetssätt och utvecklings- och innovationsarbete berättar flera nämnder och bolagsstyrelser om bredare förändringar med koppling till digital transformation. Det handlar bland annat om att nämnder samverkar aktivt kring digital utveckling och kompetensförstärker inom området. Ett flerårigt utvecklingsarbete är startat för att åstadkomma en digital samhällsbyggnadsprocess som i alla delar är effektiv och hållbar och där ny teknik används på ett smart sätt.

Genom Uppsala klimatprotokoll sker samverkan för att främja klimatdriven affärsutveckling inom områden som byggmaterial, energi och transporter. Under protokollperiod fyra som löper 2018–2021 har Klimatprotokollet 40 aktiva medlemmar som samverkar för att nå Uppsalas klimatmål. Under 2019 har Uppsala klimatprotokoll beslutat att skärpa klimatmålen och öka takten i klimatomställningen. Målsättningens utgångspunkt är att utsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Det innebär en utsläppsminskning på 10-14 procent per år (basår 2017). Från 2020 ska minskningen vara 14 procent per år till 2030 (basår 2020). Arbetet pågår även med att ta fram en klimatfärdplan för kommunens klimatmål. Arbetet finansieras genom Viable Cities och kommer bland annat att belysa modeller för lokal klimatkompensation kring biokol och kolsänkor. Vasakronan har under 2019 fått bygglov för att bygga en 4,4 MW solpark i Fyrislund. Kommunen planerar även för upphandling av en 1–2 MW park med energilager. En handlingsplan för att nå målet om solceller kommer att tas fram i samverkan med Uppsala klimatprotokoll och andra aktörer under våren 2020.

I klimatomställningsarbetet ingår också utredning för att minska riskerna för översvämning från Fyrisån och skyfallskartering som underlag för vidare åtgärder. Under året har en plan tagits fram för arbetet med etappmålet att fasa ut fossil plast. Vägledning för att minska klimatpåverkan vid inköp och användning av plastprodukter finns som stöd. Ett verktyg för livscykelanalys av plastprodukters klimatpåverkan samt en webbaserad utbildning är framtagna. Piloter inom olika verksamhetsområden har satts igång för att minska användning av fossil plast i praktiken.

Ett hållbart resande

Under året har program- och projektdirektiv för Uppsala spårväg och Uppsala central beslutats. Arbetet med en fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna som innehåller över 20 000 bostäder pågår. I juni beslutade dock Trafikverket att avslå Uppsala kommuns och Region Uppsalas ansökan om stadsmiljöavtal för spårväg mellan Gottsunda och Uppsala centralstation. Huvudsaklig anledning till avslaget är att projektet är i ett för tidigt utredningsskede. Spårvägen är en viktig del i avtalet med staten om fyra järnvägsspår. Därför har resurser under året prioriterats om för att intensifiera utredningsarbetet inför en förnyad ansökan.

Ett program för mobilitet och trafik som ska ta ett helhetsgrepp på arbetet med transporter, infrastruktur och hållbart resande har arbetats fram. Programmet med en tillhörande handlingsplan planeras bli färdigt under 2021. Arbetet omfattar bland annat förutsättningar för fler mobilitetsanläggningar och förbättrad tillgång till säkra cykelparkeringar och ska utgöra underlag för framtida åtgärder inom området.

Flera insatser görs för att förbättra framkomligheten i staden med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt. Planläggning för en kapacitetsstark kollektivtrafik har påbörjats vilket på sikt kommer att stärka det hållbara resandet. Testverksamhet för att öka kollektivtrafikens framkomlighet och planering för Uppsala spårväg pågår. Ökade insatser behöver dock göras för att nå kommunens mål om klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt 2050.

Riktlinjer för pendlarparkeringar antogs i maj. Riktlinjerna omfattar både pendlar- och cykelparkeringar och ska underlätta prioriteringar och bidra till en utbyggnad av sådana parkeringar i kommunen. Kommunen samverkar med byggaktörer för att skapa förutsättningar för ökad cykling i bland annat Rosendal och Östra Salabacke. Det handlar till exempel om att säkerställa lättåtkomliga utrymmen för cyklar, uppmuntra till kollektivt resande och anslutning till bilpool. Flera friluftsområden har fått nya cykelparkeringar och nya cykelbanor byggs i år i Skölsta och Lindbacken. Kommunen arbetar med att ta fram en modell för systematiskt arbete med trafiksäkerheten och hållbart resande vid skolor, förskolor och fritidsanläggningar. Det arbetet omfattar att ta fram en definition av säker skolväg. Arbetet är nära kopplat till det parallella arbetet med säkra övergångsställen.

Arbetet med att övergå till fossilfria och hållbara drivmedel för kommunens fordon går enligt plan. Idag är 80 procent av kommunens fordonsflotta fossilbränslefri. Ruttoptimering av kommunens interna transporter såsom post- och varuleveranser bidrar även till minskade utsläpp. Genom att tanka kommunens lastbilar med förnybar diesel (HVO) har utsläppen minskat med 20 ton koldioxid på ett år. För att klara målet om 100 procent fossilfria fordon är det avgörande att infrastruktur för fossilfri tankning (gas- och laddstationer) byggs ut i motsvarande takt.

Utveckling av både stad och landsbygd

Den strategiska planeringen utvecklas för att bidra till ökad social hållbarhet. Analyser av relationen mellan tillgång till fysiska strukturer, sociala förutsättningar och trygghetsaspekter i olika delar av Uppsala genomförs. För att lyfta fram trygghetsfrågor i stadsplanering och landsbygdsutveckling har bland annat en bostads- och lokalförsörjningsplan tagits fram. I planen har dagens och framtidens utmaningar med boende och lokaler för personer med funktionsnedsättning synliggjorts. Arbetet med att skapa tryggare, trivsammare och mer attraktiva allmänna miljöer lokaliseras till lägen där behov identifierats med anledning av närområdets socioekonomiska karaktär. Det bidrar till att utveckla välkomnande mötesplatser i miljöer som idag kan upplevas som otrygga och begränsande.

Innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete ger möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt och är bärande i de stora samhällsbyggnadsprojekten. En del i detta arbete är införandet av systemstöd för att visa staden i 3D vilket ger överskådlig och lättillgänglig information om pågående planering och stadsutveckling. Verkytet har använts i framtagandet av förslaget till fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna. Det testas även för att kunna visualisera indikatorer för hållbarhet i planerade stadsutvecklingsprojekt.

Markförvävsstrategin har kompletterats med bland annat behov för social infrastruktur. Ett samlat arbete med att kommungemensamt utveckla den strategiska planeringen för jämlikhet, trygghet och minskad segregation pågår. Bland annat sker det genom att sprida de erfarenheter som gjorts inom arbetet med Handlingsplan för Gottsunda och Valsätra. Tillsammans med planprogram för Gottsunda förstärker de inslagen av social hållbarhet i den fysiska planeringen.

Implementering av den sociala kompassen är genomförd. Fortsatt utveckling sker i den löpande verksamheten. Flera nämnder och bolagsstyrelser använder den sociala kompassen som ett planerings- och beslutsunderlag. Samarbeten inom kommunen pågår för att samla den kompetens och erfarenheter som finns i organisationen. En utredning görs av hur stadsplaneringsinsatser når ut till olika delar av Uppsala, i syfte att i förlängningen göra prioriteringar för ökad jämlikhet och minskad segregation.

Arbetet med att möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden i enlighet med Landsbygdsprogrammet pågår. Det sker inom ramen för kommunens samlade projektprioritering av stadsbyggnadsutveckling och vid tillämpningen av Uppsalamodellen för markanvisningar.

Kommunens naturdatabas med kvalitetssäkrade naturdata är färdigställd. Över 12 000 naturvärdesobjekt har identifierats. Det moderniserade naturvårdsarbetet är tillgängligt i form av en Storymap. Arbetet fortsätter med att analysera dessa samt behovet av grön infrastruktur för fokusarter och ekosystemtjänster. En riktlinje för kulturmiljö finns framtagen och förväntas beslutas våren 2020. Arbetet pågår med en grönstrukturplan där grönytorna i staden inventeras och pekas ut. En trädinventering har genomförts som underlag för att förbättra förutsättningarna för trädplantering i täta stadsmiljöer. Arbetet pågår med att ta fram modellen för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och ökad biologisk mångfald.

Inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Det globala målet om minskad ojämlikhet innehåller flera delmål som handlar om att skapa ett mer jämlikt samhälle 2030. Det handlar till exempel om att möjliggöra för alla människor – oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning eller socioekonomisk bakgrund – att bli inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet. Barns utveckling och en snabb och jämställd integration är av särskild vikt för social hållbarhet. Uppsala ska vara ett bra samhälle att åldras i. Tillsammans med föreningsliv och näringsliv ska kommunen skapa förutsättningar för god hälsa, demokratiska värderingar och minskade klyftor i befolkningen.

Ett hälsosamt Uppsala

Orsakerna till den ökande psykiska ohälsan är komplexa. Kommunen behöver därför samverka för att utveckla insatser och nya lösningar som främjar psykisk hälsa. Arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra ungas psykiska hälsa fortgår och ett första utkast är framtaget. Under inledningen av 2020 kommer handlingsplanen att förankras för att senare beslutas. Samtal förs även med flera externa aktörer som till exempel Region Uppsala, Uppsala universitet och föreningslivet. Kommunen genomför flera åtgärder för att fullgöra uppdraget kring främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga. För att tidigare upptäcka barn som riskerar att fara illa så har ett arbete påbörjats för att förskolorna i ett tidigare skede ska anmäla till socialnämnden när det finns en oro kring ett barn.

Kommunstyrelsen samordnar arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra där främst utbildningsnämnden, socialnämnden och kulturnämnden verkar för att sänka den ogiltiga skolfrånvaron samt att främja barn och ungas deltagande i fritidsaktiviteter. För att stärka det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av

alkohol, spel, narkotika och andra droger pågår en revidering av det drogpolitiska programmet. Skolorna ska ha välfungerande samarbetsformer med socialtjänst, fritidsverksamhet och polis.

Uppsala kommun har under våren 2019 deltagit i framtagande och utformning av en nationell cykelkampanj inom ramen för svenska cykelstäder, som syftar till att öka barns cykling till skolan och på fritiden. Att lära barn att cykla själv eller att cykla tillsammans har många positiva effekter som bland annat stärker barnens hälsa och skapar bra vanor i unga åldrar.

I syfte att bevara Uppsalaåsen som en vattenreservoar har en sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen genomförts. Arbetet med att ta fram en åtgärdsplan har påbörjats.

Ett Uppsala för alla

Uppsalamodellen för markanvisningar används för att stärka den sociala hållbarheten. Verktyg för användning av en social kompass kommer att på försök implementeras i markanvisningar. Syftet är att premiera byggutvecklare som hittar sätt att bidra till att öka den sociala hållbarheten och till en positiv utveckling på den lokala arbetsmarknaden. I Rosendal säljs mark för kooperativa hyresrätter och för hyresrätter med lägre nyproduktionshyror. Samarbete har inletts med en ankarbygggherre (företrädare för övriga byggherrar i den första delen av planprocessen) för prisrimliga bostäder i Östra Sala backe.

Handlingsplanen för äldrevänlig kommun förväntas beslutas av kommunstyrelsen i inledningen av 2020. Därefter påbörjas implementeringen av handlingsplanen vilken i huvudsak förväntas vara färdig 2022. Kommunen arbetar dock redan med aktiviteter för att göra Uppsala till en äldrevänlig kommun. Under 2019 har exempelvis flera nämnder och bolagsstyrelser samarbetat kring frågan om hur kommunen bättre möter äldres behov på bostadsmarknaden. Andra exempel är kartläggning av behov i lokalförsörjningsplaneringen för idrotts- och fritidslokaler, förmedling av trygghetsbostäder, teater och andra kulturaktiviteter under dagtid samt fysisk träning i anslutning till seniorluncher. Kommunen medverkar även i ett projekt för att utveckla boendelösningar för äldre kvinnor med låg inkomst.

Kommunen arbetar med att öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter tillsammans med Barnombudet i Uppsala län. Utbildningsmaterial tas fram för olika yrkesgrupper inom kommunen. Flera av kommunens nämnder och bolagsstyrelser har rapporterat att de har tagit del av det framtagna utbildningsmaterialet och på olika sätt möjliggjort för medarbetare att öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd överstiger budget med 17 miljoner kronor. Bakgrunden är att en stor andel nyanlända flyktingar har fortsatt behov av stöd efter etableringsfasen. En av de åtgärder som motverkar kostnadsökningen är om de personer som avslutar sin extratjänst lyckas komma i arbete. Kommunen är beroende av andra myndigheter för att dessa personer ska få rätt försörjning. Trots att färre flyktingar anvisats till kommunen under 2019 kommer kostnaderna för ekonomiskt bistånd sannolikt öka de kommande åren då dessa avslutar sin etablering hos arbetsförmedlingen. Arbetet pågår med att sammanställa en integrationsrapport för Uppsala kommun. Rapporten kommer att innehålla en nulägesbild avseende etablering och integration, en målbild samt indikatorer för resultatuppföljning. Rapporten bedöms vara klar andra halvåret 2020.

Arbete med att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck utvecklas. Utifrån resultatet av en kartläggning har kommunen beslutat att förstärka samarbetet med TRIS (Tjejs rätt i samhället) och ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld. Arbetet med handlingsplanen har påbörjats och kommer att fortsätta under våren 2020 i samverkan med TRIS. En djupanalys av kartläggningen UNG-018 har inletts och analysen i sin helhet kommer att presenteras vårterminen 2020.

En meningsfull fritid

Arbetet med att skapa fler kulturaktiviteter i direkt anslutning till skoltid är påbörjat. En modell för kulturgaranti, där barn och unga har rätt att ta del av kultur under sin skoltid, är under framtagande. Kommunen arbetar också löpande med att utveckla barns och ungas tillgång till kultur under den fria tiden, bland annat genom fortsatt utveckling av kulturskolan samt att utveckla kommunens evenemangskalender för barn och unga. Kommunen har initierat en dialog med Upplands idrottsförbund om utveckling av konceptet sportis. En kartläggning över parasportutrustning pågår genom Fyrisgården, Fritid för Alla, och särskolan. Planen är att ett register över utrustningen ska finnas tillgänglig för intressenter hos Fritidsbankerna, Fritid för Alla och särskolan.

Stadsteatern arbetar långsiktigt med barn och unga som målgrupp, till exempel via samarbeten med skolor, och erbjuder ett brett utbud för att öka verksamhetens räckvidd. Uppsala konsert och kongress ökar satsningarna på kultur för barn och unga, till exempel med lovaktiviteter.

Inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Agenda 2030 pekar på att fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Alla länder behöver inkluderas oavsett deras ekonomiska status, eftersom fattiga människor även finns i rika länder och medelinkomstländer. Det globala målet om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt lyfter fram vikten av att verka för en tillväxt som är inkluderande och långsiktigt hållbar och för en full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Ett av delmålen handlar om att till 2030 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar. Ett annat delmål är att till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunskande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap. Agenda 2030 lyfter även fram betydelsen av fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder.

En bostadsmarknad för alla

Uppsala har under de senaste åren haft en befolkningsutveckling och en sysselsättningsnivå långt över riksgenomsnittet. Under 2019 färdigställdes 3 000 bostäder och det finns över 9 000 möjliga bostäder i form av byggrätter i antagna detaljplaner. Arbetet med en fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna som innehåller över 20 000 bostäder har pågått under året med sikte på samråd under våren 2020. Byggandet i Uppsala ökar över tid, men antalet bygglov för nya bostäder har stabiliserats på en lägre nivå än senaste år och slutar på ungefär 1 600. Uppsala har lägst antal hyresrätter och flest antal bostadsrätter per invånare av jämförbara kommuner. Andelen hyresrätter i bostadsbeståndet ligger sedan flera år på drygt en tredjedel. Uppsala har genom ett forskningsprojekt fått ett underlag för hur

bostadsbehoven ser ut och hur de kan matchas mot bostäder i det befintliga utbudet och i nyproduktion. Resultatet utgör en del av underlaget i framtagandet av kommunens nya program för bostadsförsörjning. Med en bättre analys om hur hushållens behov ser ut och kunskap om bostadsbeståndet kan kommunen formulera mål och åtgärder för att i nyproduktion få till en blandning av bostadstyper och boendeformer som passar hushåll i olika skeden i livet och möjliggör en hög byggtakt.

Arbetet med att skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader fortsätter. I februari beslutade kommunstyrelsen om handlingsplanen Bostad för alla för att skapa bostäder som fler har möjlighet att efterfråga. Under 2019 har ett flertal nya boendeformer fått markanvisning, såsom kollektivboende, kooperativ hyresrätt, byggemenskap och colive-koncept. Kommunen har deltagit i Vinnovaprojektet Max 4 lax som i samband med renovering av befintliga flerbostadshus undersökt lösningar för delade bostadsytor med låg boendekostnad. Hur det befintliga beståndet kan nyttjas mer effektivt och fler få tillgång till billigare bostäder behandlas i kommande program för bostadsförsörjning. I Rosendal har kommunen anvisat mark för ett nytt boendekoncept, Raw property, som ska skapa maximal flexibilitet för boende med möjlighet att sänka priset för den som flyttar till bostaden. Ett samarbete med en så kallad ankarbygggherre har inletts för Östra Sala backe med målet att driva utvecklingen för klimatsmarta hyresrätter med rimliga hyror. En ankarbygggherre är en företrädare för övriga byggherrar i den första delen av planprocessen. Uppsalahem planerar att bygga typhus i Bäcklösa och utreder möjligheterna att bygga fler typhus för att på så vis minska byggkostnaderna. Uppsalahem arbetar även med kostnadssparande och hyresgästvänliga lösningar vid renoveringar.

Uppsalahem riktar ett pågående nyproduktionsprojekt (Dansmästaren) mot ungdomar och studenter. Utöver det kommer antalet ungdomsbostäder i det befintliga beståndet att utökas. Uppsalahem planerar även att införa kompiskontrakt och Uppsala bostadsförmedling för en dialog med hyresvärdar för att möjliggöra kompiskontrakt i den digitala tjänsten. I tidiga skeden inför bygglov diskuteras hur kommunen kan ta vara på nya kreativa idéer om bostadsformer för att underlätta för unga och studenter.

Det finns en bred samverkan inom kommunen kring att analysera bostads- och lokalbehov för flera nämnders målgrupper och verka för samutnyttjande av bostäder och lokaler. Flera initiativ pågår för att stärka samarbetet med byggaktörer som utvecklar bostäder för äldre. Arbetet sker utifrån en bostads- och lokalförsörjningsplan som utgår från äldres behov av tryggt boende och social samvaro. Alternativa boendeformer utreds, kriterier för subventionering av trygghetsbostäder revideras och utökat stöd ges till personer över 65 år som söker bostad. Behovet av bostad med särskild service (enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) är större än kommunens tillgång. En behovsanalys visar att ytterligare utbyggnad med cirka 30 lägenheter behövs fram till år 2025. Kommunen har också utvecklat en systematik för att klargöra och säkra behovet av en bostadssocial resurs. Genom att sammanställa behoven av genomgångslägenheter, bostadssociala kontrakt och egna kontakt för samtliga målgrupper skapas förutsättningar för en tydlig boendekedja. Förändringar i boendekedjan för ensamkommande har lett till att ett 40-tal ensamkommande ungdomar gått vidare till genomgångsboende under året. När det gäller arbetet mot hemlöshet fortlöper detta enligt överenskommelsen med Stadsmissionen.

En arbetsmarknad för alla

Näringslivets kompetensförsörjning har hög prioritet och samverkan med näringslivet är viktig för att skapa förutsättningar för nya arbetstillfällen. Det finns flera näringslivsfrämjande uppdrag även inom andra inriktningsmål, exempelvis kring att förstärka näringslivsutvecklingen, beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut, stödja sociala företag och analysera förbättringsarbetet av näringslivsklimatet. Kommunen arbetar utifrån en handlingsplan för att främja sociala företag och har inrättat en mikrofond för sociala företag.

Den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken visar en konjunkturedgång som blir allt tydligare och indikerar en dämpad tillväxt. Preliminära siffror visar färre än 1000 nya arbetstillfällen i Uppsala under 2019. Den nationella sysselsättningsstatistiken visar också på en avmattning. Brist på lediga resurser och att det tar tid få nyanlända i arbete är bidragande till att det numerära målet inte uppnås. För att förbättra förutsättningarna för näringslivet gör kommunen mark tillgänglig för verksamheter. Kommunen har särskilda näringslivsansvariga inom detaljplaneverksamheten för att sätta extra fokus på näringslivets behov. Förutsättningarna för fler arbetstillfällen skapas även genom den pågående etableringen av ett internationellt talangcenter, en utbildning för operatörer inom life science samt revidering av riktlinjer för studentsamarbete och prao. Under 2019 var Uppsala kommun huvudpartner till en av Norra Europas främsta mötesplatser – Nanoforum 2019 – för aktörer inom nanoteknologi. Under året har kommunen medverkat i ett samverkansprojekt som syftar till att matcha behov och utmaningar i offentlig sektor med innovativa lösningar utvecklade av unga nystartade företag. Som resultat av arbetet belönades Uppsala kommun med två priser i december 2019.

I december gick startskottet för entreprenörslabbet Gottsunda business. Kommunen erbjuder tillsammans med företagsfrämjande aktörer en utvecklingsplattform för att främja utveckling av nya företag och tillväxt i befintliga företag i Uppsala. Gottsunda business tog över utbildnings- och jobbcenters tidigare lokaler och dessa har utvecklats till en plats för öppna arbetsmarknadsinsatser, kompetenstorg, företagslabb, samhällsinformation och en samverkansyta för olika aktörer.

Under 2019 har kommunen etablerat ett utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda där möjlighet ges till att studera inom vuxenutbildning, svenska för invandrare och på distans. Där finns också tillgång till studie- och yrkesvägledare och jobbcoacher. Insatserna i Gottsunda kommer successivt att öka med fler utbildningar och mer kommunal verksamhet. Kommunen undersöker även möjligheten att starta ett lärlingscentrum för att öka antalet lärlingar och förbättra samarbetet med näringslivet. Utbildnings- och jobbcenter har haft över 5 000 spontanbesök under 2019 och nått cirka 1 500 deltagare vid fem rekryteringsmässor. Klart fler kvinnor har under året lämnat arbetsmarknadsverksamheten för arbete eller studier jämfört med 2018.

Genom tidiga satsningar på feriearbete förbättras ungdomars erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv. Kommunen erbjuder alla ungdomar som avslutade årskurs 9 ett sommarjobb och totalt fick drygt 2 400 ungdomar möjligheten att arbeta under sommaren. Antal organisationer föreningar och företag som tagit emot sommarjobbare via kommunen har dock minskat 2019 jämfört med 2018.

Det pågår flera insatser för att påskynda och stärka etableringen och integrationen av nyanlända, bland annat ett nämndövergripande projekt för att fler nyanlända ska klara av sina studier och få kontakt med arbetsmarknaden. Utöver utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser har kommunen ett starkt samarbete med civila samhället för att öka anknytningen till arbetsmarknaden och andra egna insatser, som

integrationskoordinator, språkfrämjande insatser och nätverksstärkande insatser. Kommunens verksamheter använder på olika sätt kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service, exempelvis för leverans av frukt, drift av café inom kommunala verksamheter och internpost.

Den senaste årsstatistiken visar att arbetslösheten minskat något över tid. Män är fortfarande arbetslösa i högre grad än kvinnor. Skillnaden mellan den fjärdedel bostadsområden med lägst arbetslöshet jämfört med den fjärdedel bostadsområden med högst arbetslöshet har minskat något vid den senaste mätningen från förra hösten. Det är fortfarande en stor skillnad mellan hur vanligt det är att inrikes och utrikes födda har ett arbete, men skillnaden minskar över tid. Andelen invånare mellan 17-24 år som varken studerar eller arbetar har minskat något och minskningen är jämnt könsfördelad. Andelen nyanlända som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar) har ökat markant och mest i Uppsala jämfört med jämförbara kommuner.

Inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Agenda 2030:s mål 4 handlar om att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och att främja livslångt lärande för alla. Utbildningsfrågor ska ses utifrån behovet av kunskapsinhämtning under hela livet och då särskilt kopplat till möjligheten till deltagande i näringsliv, arbetsliv och samhällsliv. All utbildning ska främja värderingar, kunskaper och färdigheter som bidrar till hållbar utveckling.

En kunskapsskola för alla

Från och med höstterminen 2019 gäller ny lagstiftning som styr garanti för tidiga stödinsatser. Det nya regelverket kring kartläggning av elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande tillämpas framåt i alla förskoleklasser. Fokus ligger på att ge eleverna rätt insatser så tidigt som möjligt. Utvecklingsgrupper för naturorienterande ämnen anordnas på elevers lediga tid i samverkan med universitetet. En uppdragsutbildning anordnas från hösten 2019 för lärare som undervisar elever som är särskilt begåvade. För att stärka förutsättningarna för att varje barn ska kunna få det stöd som behövs för en fungerande skolgång har riktlinjer för tilläggsbelopp tagits fram.

Medel för att fortsätta kulturskolanprojektet har beviljats av Kulturrådet. Detta innebär en fortsatt satsning på landsbygdens skolor och skolenheter där kommunen inte har ordinarie verksamhet. I Knutby skola påbörjades musikverksamhet under hösten och den planeras utökas. Utredning pågår av möjligheter kring möjligheterna i Almunge skola.

Satsningar på lärande

För många elever ges bra förutsättningar att klara sina utbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen och i särskild utbildning för vuxna (Lärvux). Ett lärcentrum har etablerats med särskilt riktade insatser för elever i behov av stöd. Antalet elever förväntas fortsatt öka när sfi-eleverna går vidare i utbildningssystemet. Nya avtal inom vuxenutbildningen med höga kvalitetskrav medför att kostnaderna för utbildningsplatser i extern regi ökar jämfört med tidigare.

Vuxenutbildningens antagning där i princip alla som ansöker om vuxenutbildning blir antagna kommer att behöva ses över. Egenregikostnaderna för vissa yrkesutbildningar är för höga. Detta beror främst på små gruppstorlekar i förhållande till lärarresurser. Arbete med att se över och minska kostnaderna för egen regi pågår. Arbetet med att erbjuda ett ökat utbud av yrkesutbildningar för elever inom LärVux fortsätter. Ett större utbud av yrkesutbildningar kan innebära att fler elever ges ökade förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden.

Simkunnighet är en förutsättning för godkänt betyg i Idrott och hälsa i grundskolans årskurs 6. Med hjälp av nationell finansiering erbjöds alla förskoleklasser i kommunen kostnadsfri simskola under läsåret 2018-2019. Cirka 2 600 barn i förskoleklass deltog vid fem tillfällen, totalt 99,8 procent av årskullen. 93 procent nådde målet att ta simmärket Baddaren blå. Från och med hösten 2019 drivs uppdraget vidare med kommunal finansiering till och med 2021.

En lärvänlig arbetsmiljö

Trivseln i skolan har minskat något. Pojkarna trivs bättre i skolan och skillnaden mellan könen ökar något. Kommunen utreder förutsättningarna att inrätta digitala kuratorer i grundskolan eller att på andra digitala sätt öka tillgängligheten till elevhälsan. Under hösten 2019 tillsatte kommunen supermentorer i gymnasieskolan. Under läsåret prövas också att ha socialarbetare på plats i skolan. Samverkan sker i arbetet med skolkoordinatorer för att öka skolnärvaron. För att hantera problem med lång skolfrånvaro pågår ett arbete med att kartlägga behov för att se vilka insatser som idag kan ges samt vilka eventuella insatser som saknas inom skola, socialtjänst, omsorg och region.

Den kommunala förskolan deltog 2019 i en nationell satsning för minskade barngrupper. Med stöd av statsbidrag genomfördes insatser som ledde till att den genomsnittliga barngruppstorleken sjönk från 13,2 till 12,7 barn per grupp. Samtidigt har personaltätheten förbättrats något, från 5,3 barn per årsarbetare till 5,25 barn per årsarbetare.

Det pågår också ett projekt med syfte att skapa förutsättningar för giftfri miljö i förskola och skola. Kommunen arbetar också med att se över skolornas ljudmiljöer i syfte att främja studiero och måluppfyllelse. Satsningar på att anpassa arbetsmiljön i grundskolan för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har genomförts under året. De medel som tillsattes har omsatts både i kompetensutveckling och lokalanpassningar. Utvecklingen har skett i samarbeten med bland annat Uppsala universitet och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Fortsatt utveckling sker inom ramen för skolans uppdrag. Arbete med anpassningar för att säkerställa god arbetsmiljö i vuxenutbildningen vid utbildnings- och jobbcenter i Boländerna pågår.

En systematisk och framåtsyftande lokalförsörjning är en viktig del i att skapa lärvänliga arbetsmiljöer. Nämnder och bolagsstyrelser beskriver ett gott samarbete som syftar till att tillgodose behovet av förskole- och skolplatser över tid. Processen för lokalförsörjning har implementerats under året med utgångspunkt i verksamheters och ytterst medborgares behov. Även om planering av lokaler för förskolor och skolor är en integrerad del i arbetet med att planera den växande kommunen finns fortsatt stora utmaningar i att matcha utbyggnaden i den takt som efterfrågan kräver. En viktig del i lokalförsörjningen är tillgången till idrottsanläggningar där kommunen samverkar för att tillhandahålla lokaler för pedagogisk undervisning. Flera nya idrottshallar har utvecklats för att möta målet att alla barn och unga ska klara sin utbildning. För idrottshallarna behövs fortsatt arbete för att nå en högre beläggningsgrad, det vill säga

att idrottshallarna både nyttjas av skolor dagtid och av till exempel föreningar efter skoltid.

Inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Agenda 2030:s mål 3 är att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar. Ett av FN:s delmål är att till 2030 minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar, med en tredjedel genom förebyggande insatser och behandling samt främja psykisk hälsa och välbefinnande. Ett annat delmål är att stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive alkohol. FN lyfter inom flera områden fram personer med funktionsnedsättning och äldre personer som prioriterade målgrupper när det gäller bland annat näringsrik mat, transporter, grönområden och offentliga platser.

Tillgång till samhället

Kommunen har kommit överens med Region Uppsala om att införa ett lokalt seniorkort för lokaltrafiken från och med 1 januari 2021 och utreder också kostnaderna för att sänka färdtjänstavgifterna till samma nivå som kollektivtrafiken. Kommunen har även avhjälpt hinder på allmän plats och utökat antalet sittplatser med många nya bänkar. I arbetet med kommunens bebyggelse är tillgänglighetsaspekter prioriterade så att den ska vara tillgänglig för alla. Kommunen arbetar för att öka tillgängligheten till idrottsanläggningar för personer med funktionsnedsättning. Anläggningarna anpassas för parasport. Kommunen arbetar också med äldres tillgång till fysisk aktivitet.

För att motverka det digitala utanförskapet hos äldre ställer kommunen krav på nätverk och wi-fi i lokaler för boenden. Den absoluta merparten av vård- och omsorgsboenden kan numera leverera wi-fi i lägenheterna. Åtgärder för digitala stödinsatser ingår i förslaget till handlingsplan för äldrevänlig kommun men det pågår också redan visst stöd och utbildning för medborgare på träffpunkterna för äldre för att öka kunskaperna kring digitalisering hos den äldre delen av befolkningen.

För att öka målluppfyllelsen och undvika avbrott i Komvux för personer med funktionsnedsättning och se till att alla elever har en likvärdig utgångspunkt, erbjuder kommunens specialpedagoger kartläggningar och anpassningsförslag för de studerande. Inom arbetsmarknadsverksamheten anpassas stödet utifrån behov genom bland annat en stor variation av arbetstränings- och praktikplatser. Det finns även subventionerade anställningar som vänder sig till personer med funktionsnedsättning.

Kommunen har stora utmaningar med volymökningar inom personlig assistans samtidigt som kostnaderna för personlig assistans ökat med 29 procent. Risken finns att trenden fortsätter. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna har högre kostnader än förväntat. Verksamheten har ett ökat antal vårddygn i högre grad än ökningen av antal brukare. Även kostnaderna för barn- och ungdomsvård är högre än förväntat. Inflödet av ärenden är högt och antalet orosanmälningar och ny öppnade utredningar fortsätter att öka.

Invånarfokus genom samverkan

Kommunen har sedan tidigare kartlagt öppna förebyggande friskvårdsinsatser för äldre och tagit fram åtgärder. Äldre är också viktiga i utformningen av Fyrishovs badanläggning och i planeringen av den dagliga verksamheten. Kommunen samverkar med Upplands idrottsförbund om fysisk aktivitet för äldre och friskvård för personer med funktionsnedsättning. Kommunen avvaktar resultatet av den pågående utredningen om föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap innan arbetet med nya partnerskap påbörjas för att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård.

Flera insatser för att öka samverkan med regionen och andra aktörer har genomförts, bland annat för att skapa trygghet och säker hemgång för utskrivningsklara från slutenvården, närvårdssamverkan och förstärkta ungdomsmottagningar. Gemensamma digitala journaler med Region Uppsala kan inte införas på grund av patientsekretessen i gällande lagstiftning och det finns frågetecken avseende möjligheterna till samordning mellan nämnder för hjälp med, och stöd i, myndighetskontakter.

Kommunen har utvecklat samverkan kring barn och ungdomar med missbruksproblem och arbetar med närvårdssamverkan och har förstärkt ungdomsmottagningar mot psykisk ohälsa hos barn och unga. Kommunen har utvecklat samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem och prioriterar psykisk hälsa för barn och unga upp till 25 år, hälsa och inkludering i arbetslivet samt samordning och stöd för utsatta grupper och samverkar även vid arbetslivsinriktad rehabilitering. Flera åtgärder har genomförts för att främja tillgängliga lärmiljöer i förskolor och skolor, bland annat en dialog med om möjligheten till en fungerande skolgång för elever med funktionsnedsättning.

Service av hög kvalitet

En samlad bedömning av kommunens arbete för äldre är att det fått en bättre struktur än tidigare. Arbetet har på ett tydligare sätt blivit en angelägenhet för fler delar av kommunorganisationen. Arbetet kvarstår dock med att få till fler verksamhetsövergripande samarbeten samt för att samtliga ska känna att äldreperspektivet rör också dem. Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen ligger kvar på en rätt låg nivå men detta är i linje med andra jämförbara kommuner. Brukarna inom daglig verksamhet och äldreomsorg är dock i allmänhet nöjda. Andelen äldre som bor i hushåll med låg inkomst behöver minska men ligger kvar på en nivå runt 15 procent vilket är i samma nivå som jämförbara kommuner. Den genomsnittliga väntetiden till särskilt boende var under året 33 dagar vilket är bättre än jämförbara kommuners 55 dagar. Trenden är också fortsatt på nedåtgående vilket är positivt.

Inom flera verksamheter arbetar kommunen på olika sätt för att säkra en jämställd biståndsbedömning och arbetet utvecklas ytterligare med stöd av en nämndövergripande samverkansgrupp. En utredning ska se över möjligheten att utöka förenklad biståndsbedömning inom vissa verksamheter för äldre. Kommunen utvecklar också sina arbetssätt för att öka möjligheten till inflytande och egenmakt genom att bland annat ställa frågor om möjligheten till inflytande i olika brukarundersökningar. Resultaten används i utvecklingen av verksamheten. Inom överförmyndarens verksamhetsområde arbetar kommunen aktivt med rekrytering

vilket förbättrat tillgången till gode män och ställföreträdare. På de äldreboenden som kommunen driver i egen regi arbetar man kontinuerligt med den enskildes delaktighet och inflytande i vardagen och alla hem för vård och boende har handlingsplaner och rutiner för delaktighet i den egna vården. Kommunen har under året arbetat för att utveckla brukarinflytandet för personer med funktionsnedsättning och äldre. Bland annat genom att lyfta brukarperspektivet i arbetet med utvecklingen av kommunens kontaktcenter, som syftar till att ge en samlad ingång till kommunens verksamheter och som också ska bidra till att stärka demokrati och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Flera verksamheter som arbetar med äldre har deltagit i kommunens hbtq-utbildningar.

Kommunen har behövt ta över flera upphandlade boenden med särskild service för vuxna, på grund av kvalitetsbrister vilket krävt stora resurser. Förhoppningen är att verksamheten utvecklas under året och att brukarna får en verksamhet med högre kvalitet. Trenden för ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats är fortsatt nedåtgående för ungdomar och vuxna. När det gäller aktiviteter för unga vuxna satsar kommunen framförallt på Gottsunda och genomför insatser för att erbjuda fler ungdomar feriearbete och för att få ungdomar att studera. Kommunen arbetar även för att stärka ungdomarnas uppfattning om området inom ramen för Mötesplats Gottsunda. Kulturnämndens verksamhet inriktas mot unga vuxna i möjligaste mån men har under året också arbetat med att erbjuda anpassad kulturverksamhet till äldre och tillhandahålla bänkar som en del av offentlig konst. Man har också arbetat med att tillgången till kultur- och fritidsverksamheter för personer med funktionsnedsättning.

Kommunens arbete med digital utveckling och innovation har inom hemvården bland annat resulterat i läkemedelsrobotar som ökar och bibehåller brukarnas självständighet. Det pågår också två stora projekt med nattkameror och inköp på nätet för att människor skall kunna öka och bibehålla sitt oberoende och fortsatt vara trygga och delaktiga i samhället. Kommunen ser också över och förbättrar måltidssituationen för äldre, stärker deras inflytande över måltidssituationen och arbetar med att på försök servera seniorluncher på skolor. Stadsteatern erbjuder aktiviteter på dagtid och strävar efter att erbjuda ett utbud som berör livsfrågor kopplade till en äldre generation. Teatern erbjuder syntolkning och teckenspråkstolkning och utrymmena är anpassade för människor med olika funktionsnedsättningar. Uppsala konsert och kongress har fri entré för ledsagare på alla arrangemang. Fyrishov är en mötesplats med god tillgänglighet som erbjuder olika motions- och fritidsaktiviteter. Programverksamhet inom biblioteken som riktar sig till bland annat personer med funktionsnedsättning har bidragit till inkludering och ett minskat utanförskap.

Inom arbetsmarknadsverksamheten finns subventionerade anställningar som vänder sig till personer med funktionsnedsättning. Anställningarna bidrar till att minska kostnader för ekonomiskt bistånd då personerna får inkomst i form av lön.

Inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Demokrati och mänskliga rättigheter genomsyrar hela Agenda 2030. Mål 16, om att främja fredliga och inkluderande samhällen, handlar om att myndigheter, institutioner och kommuner tar ansvar inom sina respektive ansvarsområden för ett tryggt, rättvist och inkluderande demokratiskt samhälle, där allas lika rättigheter skyddas och

respekteras. Alla människor ska, oavsett bakgrund och förutsättningar, vara inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Demokratisk delaktighet

Kommunen drev under våren 2019 projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. Valdeltagandet ökade i flera distrikt där det tidigare varit mycket lågt, men gick också tillbaka i några distrikt. Som helhet ökade valdeltagandet i kommunen från 59,9 procent förra EU-parlamentsvalet till 63,2 procent i årets val. I alla lokaler fanns skriftlig information på flera olika språk. Flerspråkiga röstmottagare rekryterades och femton demokratiambassadörer med bred språklig kompetens informerade kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta och hur det går till. Insatserna lade ett särskilt fokus på grupper där valdeltagandet tidigare varit lågt – unga, utrikes födda samt personer med funktionsnedsättningar – samt vissa geografiska områden med lågt valdeltagande. Femton skolbesök genomfördes och nära 800 personer deltog i utbildningsaktiviteter, så kallade valskolor. En inventering av vallokaler ledde till att flera av de lokaler som använts vid tidigare val byttes ut på grund av att de hade bristande tillgänglighet. Det innebar att samtliga lokaler som användes för röstning som minst nådde upp till minimikraven för tillgänglighet.

Kommunen har under 2019 haft olika former av samråd och dialog med de nationella minoriteterna där frågor som är viktiga för dessa har kunnat lyftas. Kommunens dialoger med barn har ökat genom arbetet med kompetenslyft inom barnrätt. Samarbete med organisationen We_change har fortsatt under året kring gymnasieungdomars inflytande och delaktighet utifrån Agenda 2030. Dialoger har genomförts på flera nivåer i arbetet med att ta fram program och handlingsplan för kommunens barn- och ungdomspolitik. En ny överenskommelse med Uppsala elevkårer och elevråd tecknades i december. Gymnasieungdomars uppfattning om att vilja och kunna påverka kommunen är oförändrad. Däremot går det att se att andelen flickor som vill vara med och påverka minskar liksom andelen flickor som tycker att de har möjlighet att framföra åsikter.

Delaktighet för bättre service

Kommunen har regelbunden dialog med aktörer som verkar för nyföretagande och tillväxt i bolag. För att förstärka kvaliteten i kommunens verksamheter finns numera ett metodstöd i rättighetsbaserat arbetssätt och introduktionsutbildningar har genomförts under hösten. Kommunen vidareutvecklar även brukar- och kundundersökningar och prövar olika former av brukarrevision.

För att utveckla den kommunala servicen utvecklar kommunen sin synpunktshantering och felanmälan. Ungefär hälften av alla nämnder och bolagsstyrelser har en systematik i hur de arbetar med synpunktshantering. Exempel på förändringar i verksamheterna utifrån inkomna synpunkter handlar om förbättrad kvalitet i undervisningen, trygghetsskapande åtgärder i stadsmiljön, kompetensutvecklingsinsatser, tillgänglighet till lokaler, utveckling av arbetet kring arrenden och utveckling av webbplatser. Det finns dock fortfarande brister i hur kommunkoncernens synpunkthantering fungerar. Det går inte att ge en övergripande bild av hur många synpunkter som kommer in till kommunen och inte heller att analysera vilka som är de viktigaste förbättringsområdena utifrån inkomna synpunkter. Kommunstyrelsen arbetar därför vidare med att skapa en kommungemensam hantering av synpunkter och felanmälan. Ett gemensamt IT-stöd utvecklas i två steg där det första, kortsiktiga steget handlar om att använda redan

befintliga IT-lösningar för att underlätta för både synpunktslämnare och verksamheter. Det praktiska arbetet med synpunkter och övriga kontakter med kommunen gynnas av att ett gemensamt kontaktcenter öppnat under hösten.

Genom nya typer av upphandlingar och relationer med föreningslivet ges företag och organisationer större möjligheter att vara delaktiga i att utforma samhället. Kommunen arbetar med att underlätta för föreningar att ha med kommunen att göra. Det handlar bland annat om att tydliggöra grundprinciper för föreningsbidrag, se över möjligheten att ta fram enhetliga riktlinjer och bidragsformer och skapa digitala lösningar, men arbetet går något långsammare än planerat. I linje med kommunens överenskommelse med föreningslivet har kommunen 2019 arbetat med grundprinciper och kriterier för samverkan och för ansökning av föreningsbidrag. Det pågår ett arbete med en digital lösning för ansökan av föreningsbidrag och lokalbokning samt med att förbättra kommunikationen med föreningslivet genom kontaktcenter och Uppsala.se. Arbetet förväntas bidra till ökad transparens för föreningar, likvärdig bedömning av föreningsbidrag, bättre samordning i kommunen samt smidigare och snabbare kontaktvägar.

Under året har kommunen arbetat för att stärka anställdas förmåga att kommunicera på svenska, där sådana behov finns. Det finns numera utbildade språkbud och språkstödjare, främst inom vård- och omsorgsområdet. Språkbud finns idag på flera kommunala boenden samt inom hemvården.

Delaktighet i samhällsplaneringen

Trygghetsvandringar och dialoger om trygghet genomförs löpande. Under året har vandringar genomförts i resecentrum, Gottsunda och Kvarngärdet tillsammans med bland andra fastighetsägarföreningen, polis och nattvandrare. Åtgärder som noterades handlade främst om klottersanering, belysning och rensning av vegetation.

Uppföljande medborgardialoger om trygghet har hållits vid resecentrum och Gottsunda utifrån de framtagna medborgarlöftena. I Gottsunda har ett stort antal dialoger genomförts under året i samband med i genomförandet av planprogrammet, med utveckling av Gottsunda centrum och ny Gottsundaskola. Kommunen har även genomfört medborgardialoger med äldre för att få fram förslag på hur Uppsala kan bli en mer äldrevänlig kommun.

Inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

I Agenda 2030 ses utbildningsfrågor utifrån behovet av kunskapsinhämtning under hela livet och då särskilt kopplat till möjligheten till deltagande i arbets- och samhällsliv. I Sveriges rapportering till FN lyfter regeringen vikten av att kompetensen ska tas till vara hos alla i Sverige, såväl hos inrikes som utrikes födda. Agenda 2030:s mål 8 handlar om att verka för en inkluderande och långsiktig hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Ett av delmålen siktar på att senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete. Ett annat delmål inom Agenda 2030 är att tillgången till utbildade lärare ska öka.

Jämställt och hållbart arbetsliv

Uppsala kommun har generellt en positiv utveckling när det gäller att erbjuda ett jämställt och hållbart arbetsliv. Bland annat utmärker sig Uppsala som den första kommunen som infört heltid som norm i samtliga verksamheter. Dock finns fortfarande strukturella skillnader mellan män och kvinnor gällande ett jämställt och hållbart arbetsliv. Kvinnor är fortfarande starkt överrepresenterade inom till exempel administration, vård, omsorg och förskola. Könsfördelningen bland cheferna speglar fördelningen mellan män och kvinnor totalt sett. Sambandet mellan verksamhet och chefsled är allra tydligast bland första linjens chefer. När det gäller chefer som leder chefer avviker mönstret något mot en jämnare könsfördelning. I traditionellt kvinnodominerade yrken tenderar chefstältheten vara lägre, vilket även gäller för Uppsala kommun. Andelen medarbetare som har haft sex eller fler frånvarotillfällen ligger vid årets slut på cirka 13 procent. Kvinnor har fortfarande en högre andel kortidsfrånvarotillfällen och högre sjukfrånvaro än män, både vad gäller kort och lång frånvaro.

Kompetensförsörjning

Uppsala kommun har utmaningar i sin kompetensförsörjning. Framöver väntas ett underskott på kompetenser inom vissa yrkeskategorier, till exempel lärare, undersköterskor och socialsekreterare. I nämnder som har svårt att rekrytera och behålla kompetens sker både strukturella åtgärder och riktade satsningar av olika slag. Bland annat har vård- och omsorgsverksamheten uppmärksammat språkutvecklingsbehov. Kommunstyrelsen stöttar nämnderna genom att bidra med samordning och resurser till ett antal utvecklingsgrupper som arbetar nämndöverskridande med att attrahera och behålla prioriterade yrkeskategorier. Vidare har utveckling av modeller och metoder för kommunens kompetensförsörjning påbörjats. Kommunstyrelsen tar en samordnande roll i syfte att systematisera och förenkla arbetet med kompetensplanering och kompetensförsörjning i kärnverksamheten. Systematisering av chefs- och ledarförsörjning har stärkts upp och fortsätter utvecklas de kommande åren.

Attraktiv arbetsplats

Uppsala kommun har haft en positiv utveckling de senaste åren. Merparten av processer, metoder och rutiner för kompetensförsörjning, systematiskt arbetsmiljöarbete, lönebildning och villkor är i dag på plats. Ledningssystemets utveckling har drivits med två målsättningar. Dels att klara kompetensförsörjningen i förhållande till mål och uppdrag och dels att nå en ökad jämställdhet, likabehandling och inkludering. Arbetet med att vara en inkluderande arbetsgivare pågår, men behöver stärkas mer och i möjligaste mån ingå i den ordinarie kompetensförsörjningen. Kommunen har uppnått målet för lika lön för lika arbete, men arbetet med lika lön för likvärdigt arbete kommer att fortsätta. Samordningen av arbetet med kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare fortsätter. Under 2019 fick kommunen priset Årets employer-branding kommun, med motiveringen att kontinuerligt arbete givit resultat och tydlighet i vad kommunen kan erbjuda.

Verksamhetsutveckling

Den årliga medarbetarundersökningen visade 2019 att verksamheterna i huvudsak arbetar med frågor som rör styrning och arbetsbelastning, vilka har varit de vanligast förekommande utvecklingsområdena. Arbetet med att förbättra företagets villkor fortskrider enligt plan, med kompetenshöjande satsningar och etablering av kontaktcenter. Andra prioriterade områden för kompetenshöjning har varit barnrätt, hbtq-frågor och mottagande av nyanlända. Generellt fortsätter arbetet mot en mer tillitsbaserad styrning. Programmet som ersätter nuvarande IT-plan kommer till stor del syfta till att stärka kommunkoncernens förmåga att använda digitalisering som en möjliggörare för verksamhetsutveckling.

Den pågående och fortsatta utvecklingen av ledningssystemet som åligger kommunstyrelsen påverkas av att utvecklings- och förändringstrycket är generellt högt. Därför tar utveckling längre tid i anspråk än planerat, inte sällan för att frågor tenderar att bli mer komplexa i samband med att fördjupade analyser genomförs. För att värna mottagarförmågan i organisationen behöver även utvecklingssatsningar, införanden och utrullningar av förändringar anpassas till varandra, vilket också kan orsaka fördröjningar i förhållande till ursprungliga tidplaner.

Ekonomisk ställning

Kommunfullmäktige fastställde i mål och budget 2019–2021 ett antal finansiella mål för att uppnå och upprätthålla god ekonomisk hushållning. Resultatet för kommunens verksamhet i förvaltningsform ska motsvara minst 2,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Därtill ska soliditeten för kommunkoncernen, inklusive pensionsåtagandet, stärkas inom ett intervall om 15–17 procent och kommunkoncernens låneskuld per invånare inte öka med mer än fem procent årligen.

För 2019 är resultatmålet uppnått då resultatet justerat för jämförelsestörande poster uppgick till 2,6 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning. Målet för soliditeten är också uppnått då soliditet inklusive pensionsåtagande uppgick till 19 procent. Men låneskulden per invånare ökade med 5,8 procent vilket är något högre än kommunfullmäktiges mål. Följaktligen överträffade både resultatet och soliditeten kommunfullmäktiges mål medan förändringen i låneskulden överskred målet med 580 kr per invånare eller drygt 135 miljoner kronor. Sett över två år klarade dock kommunen målet om högst fem procents årlig ökning i låneskuld per invånare.

Verksamhetens nettokostnader blev 56 miljoner kronor högre än vad kommunfullmäktige budgeterat när både kostnaderna och intäkterna är rensade för jämförelsestörande poster. När kommunfullmäktiges ram justeras även för den senaste prognosen av Pris- och lönekostnadsindex (PKV) uppgår dock nämndernas samlade budgetavvikelse till drygt 90 mnkr, vilket motsvarar ett budgetöverskridande om 0,7 procent.

Nettokostnadsförändringen, justerad för jämförelsestörande poster, uppgick till 5,8 procent, vilket motsvarar årets förändringstakt för intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Merparten av nettokostnadsförändringen förklaras av demografiskt betingade behov till följd av ökande antal barn i skolålder och ökande antal äldre över 80 år. Med fortsatt demografiskt tryck och en ekonomisk stagnation de kommande åren blir det svårare att bibehålla en nettokostnadsförändring som understiger ökningstakten i skatter, generella statsbidrag och utjämning. På längre sikt, till exempel över en konjunkturcykel, bör dock nettokostnadsförändringen inte överstiga ökningstakten av skatter, generella statsbidrag och utjämning om god ekonomisk hushållning ska upprätthållas.

Att nettokostnaderna är något högre än kommunfullmäktiges ram innebär att nämnder med underskott går in i 2020 års verksamhet med en högre nettokostnadsnivå än kommunfullmäktige räknat med. Detta innebär att dessa nämnder måste vidta åtgärder för att anpassa sin verksamhet till ramarna i kommunfullmäktiges budget.

Den ekonomiska ställningen för Uppsala kommunkoncern har stärkts, soliditeten är högre än föregående år och resultatet är högre än budgeterat. Låneskulden ökade emellertid mer än målet trots att årets investeringar var betydligt lägre än budget. Utifrån de stora budgeterade investeringsvolymerna fanns det redan vid årets ingång en medvetenhet om svårigheten att på kort sikt, årligen, nå målet. Aktiva åtgärder för att nå målet, till exempel försäljning av tillgångar, samt variationer i kassaflödet behöver ses ur ett längre tidsperspektiv. Detta har fångats upp i mål och budget 2020–2022 där målet har formulerats om till att skuldutvecklingen ska begränsas och över tid inte öka mer än fem procent årligen.

Skatteintäkterna högre än beräknat i budget

Konjunkturavmattningen som inleddes under 2018 fortsatte under året och BNP-tillväxten bromsade in delvis till följd av en stagnerande världshandel. Ett dämpat konjunkturläge och oförändrat antal arbetade timmar till trots beräknas det reala skatteunderlaget öka i reala termer jämfört med 2018. Detta beror framförallt på att timlönen hade sin högsta ökning på flera år samtidigt som priset på kommunsektors kostnader ökade måttligt. Det reala skatteunderlaget beräknas öka med 1,5 procent jämfört med 1,1 procent 2018.

De närmaste åren väntas en ytterligare försvagning i konjunkturen vilket medför att antalet arbetade timmar minskar 2020 och ökar svagt 2021. Det faktiska skatteunderlaget, justerat för regeländringar, beräknas öka de närmaste två åren med 3,0 respektive 3,1 procent, att jämföras med 3,9 procent 2019³. I reala termer beräknas skatteunderlaget öka med 0,5 respektive 0,4 procent, den lägsta ökningstakten på tio år.

³ SKR, MakroNytt Nr. 1/2020

Enligt prognosen från Sveriges kommuner och regioner (SKR) beräknas Uppsala kommuns intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning för 2019 till 12 381 miljoner kronor, varav 10 958 miljoner kronor i skatteintäkter, 1 082 miljoner kronor i generella statsbidrag och utjämning och 341 miljoner kronor i kommunal fastighetsavgift. Utjämningen omfattar 1 396 miljoner kronor i inkomstutjämningsbidrag, 525 miljoner kronor i kostnadsutjämningsavgift samt 145 och 77 miljoner kronor i Uppsalas andel av välfärds miljarderna, de gamla från 2016 respektive under året tillkomna. Intäkterna från skatter och fastighetsavgiften baseras på SKR:s prognos från december 2019. Eventuella avvikelser från de faktiska utfallen kommer att regleras i bokslut 2020.

De samlade intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning blev 676 miljoner kronor eller 5,8 procent högre än 2018. Intäkter från skatter blev 52 miljoner kronor högre än budgeterat, en avvikelse som förklaras av ett högre beskattningsutfall 2018 än tidigare beräknat och förbättrade utsikter för skatteunderlagets tillväxt 2019. Jämfört med föregående år blev skatteintäkterna 443 miljoner kronor eller 4,2 procent högre.

Inkomstutjämningen ökade med 152 miljoner kronor och kostnadsutjämningsavgiften minskade med 46 miljoner kronor, jämfört med 2018. Ökningen i inkomstutjämningen beror huvudsakligen på att Uppsala kommun tappade i skattekraft gentemot riket och därmed kompengades med en högre inkomstutjämningsbidrag. Att kostnadsutjämningsavgiften minskade beror på att Uppsalas befolkningssammansättningen förändrades i förhållande till rikets befolkning för att gynna Uppsala i det aktuella kostnadsutjämningsystemet.

Den kommunala fastighetsavgiften beräknades öka med knappt 12 miljoner kronor delvis till följd av en taxering av hyreshus som görs under 2019 och som ger kommunen en ökad intäkt. Merparten av ökningen kommer dock från taxeringen av småhus.

Från 2020 höjs dock kommunens kostnadsutjämningsavgift i enlighet med det nya kostnadsutjämningsystemet. Förändringen införs under fyra år och får fullt genomslag 2024 då Uppsalas avgift beräknas till 990 miljoner kronor, vilket är 280 miljoner kronor högre än det var beräknat enligt det gamla systemet.

År 2019 svarade intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning för 78,5 procent av finansieringen av kommunens verksamhet. Därtill tillkom statsbidrag och taxor och avgifter som svarade för 8,8 respektive 3,2 procent av kommunens intäkter. Återstående andelen på 9,6 procent utgörs framförallt av intäkter från hyror och arrenden, ränteintäkter från utlåning till kommunala bolag, försäljning av verksamhet samt realisationsvinster från försäljning av exploateringsfastigheter och anläggningstillgångar samt finansiella intäkter huvudsakligen från utlåning till kommunala bolag men även realisationsvinster från försäljningar av finansiella anläggningstillgångar.

Riktade statsbidrag och migrationsersättningar

Årets intäkter från riktade statsbidrag och migrationsersättningar uppgick till 770 miljoner kronor, drygt 70 miljoner kronor lägre än 2018. Jämfört med 2018 ökade statsbidragen för de pedagogiska verksamheterna men samtidigt redovisade ett antal nämnder lägre riktade statsbidrag då ett flertal riktade bidrag försvann från statens budget efter riksdagsvalet 2018.

Riktade statsbidrag och migrationsersättningar				
Belopp i miljoner kronor	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Förändring
	2017	2018	2019	(%)
Riktade statsbidrag	371	481	485	1%
Boendeersättningar och återsökning	411	176	126	-28%
Schablonersättning	171	186	158	-15%
Summa statsbidrag	953	842	770	-9%

Statsbidragen från migrationsverket uppgick till 285 miljoner kronor, varav 158 miljoner kronor är schablonersättning och 126 miljoner kronor boendeersättning och återsökning. Intäkterna från boendeersättning och återsökning minskade med drygt en fjärdedel jämfört med 2018 eftersom antalet ensamkommande barn och unga fortsätter att minska. Schablonersättning för mottagning av nyanlända med uppehållstillstånd minskade men i mindre omfattning än övriga migrationsersättningar. Minskningen beror på att det antalet mottagna är färre än föregående år och likaså antalet bosatta under etablering.

Under 2019 togs 716 personer emot, både anvisade och de som hade bosatt sig på egen hand, jämfört med 916 personer året innan. De senaste fem åren tog kommunen emot totalt drygt 5 000 personer, då är personer som anvisas till andra kommuner men flyttar till Uppsala under etableringsperioden och personer som flyttar ut under etableringsperioden ej inräknade

Kommunmottagna och antal bosatta							
Antal personer	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kommunmottagna enligt ersättningsförordningen	481	552	794	1 314	1 400	916	716
varav ensamkommande	53	74	73	196	212	227	167
Antal bosatta vid uppdateringstillfället, som blivit kommunmottagna senaste 24 månaderna	713	1 033	1 300	2 125	3 014	2 582	1 788
varav ensamkommande	108	127	175	277	431	486	408

Antalet mottagna fortsätter att minska från toppnivåerna åren 2016 och 2017 huvudsakligen för att det kommer färre asylsökande till följd av mer restriktiva asyllagar.

Vid utgången av 2019 fanns det i Uppsala 1 788 nyanlända personer både mottagna och vidareflyttade till kommunen som var under etablering, vilket innebär att de blivit kommunmottagna de senaste 24 månaderna. Av dessa var 408 personer ensamkommande barn. Vid samma tidpunkt 2018 uppgick motsvarande antal till 2 582 personer, varav 486 var ensamkommande barn.

Jämfört med toppåret 2016 har intäkterna från återsökningen och boendeersättningar minskat med knappt 80 procent. Detta beror på att merparten av de ensamkommande barnen har blivit myndiga varför statens finansiella ansvar har minskat eller upphört helt.

För kommunmottagna eller inflyttade under etableringsperioden får kommunen schablonersättning som ska täcka specifika mottagningsinsatser. Merparten av de kommunala insatserna riktade till denna grupp personer sker inom ramen för den ordinarie verksamheten och finansieras inom ramen för kommunfullmäktiges budget.

Taxor och avgifter

Årets intäkter från taxor och avgifter uppgick till 504 miljoner kronor, vilket är 2,8 procent högre än 2018. Ökningen beror dels på att ett flertal nämnder hade höjt sina taxor och avgifter, dels till följd av högre volymer inom äldreomsorg och inom de pedagogiska verksamheterna förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg där även inkomstkontroll spelat en viss roll. Intäkterna blev emellertid 33 miljoner kronor lägre än det nämnderna hade budgeterat, där en avvikelse med 20 miljoner kronor förklaras av en periodisering av årets intäkter inom stadsbyggnadsverksamheten. Intäkterna periodiseras över ett antal år för att kunna bättre möta kostnaderna när de inträffar.

Intäkterna inom stadsbyggnadsområdet är beroende av antalet ärenden inom bygglov och detaljplaneverksamheten. Antal beviljade bostäder minskade under året men kompensades av högre intäktsbringande ärenden för verksamhetslokaler i Östra Fyrislund. Bostadsbyggandet har nu stabiliserat sig på en mer ”normal” nivå medan byggandet av verksamhetslokaler ökat markant jämfört med tidigare år. Detaljplaneverksamheten har också följt konjunkturen och haft minskade intäkter 2018 och 2019 men det beror mer på förskjutningar av ärenden som tar längre tid än planerat.

Föräldraavgifterna i förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen och avgifterna inom äldreomsorgen svarar för cirka 40 respektive 30 procent av intäkterna från taxor och avgifter. Eftersom det råder maxtaxa inom dessa verksamheter är kommunens möjlighet att höja taxorna för att utöka finansieringen av verksamheten begränsad. Dessa taxor förändras enbart genom en årlig indexering, oftast med prisbasbeloppet.

Nettokostnaderna i takt med skatter, generella statsbidrag och utjämning

Verksamhetens samlade nettokostnader för 2019, justerade för jämförelsestörande poster, uppgick till 12 118 miljoner kronor, vilket är 56 miljoner kronor högre än vad beräknades i kommunfullmäktiges budget. Jämfört med 2018 blev nettokostnaderna 659 miljoner kronor eller 5,8 procent högre, vilket är en förändring i takt med intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

De samlade nettokostnaderna för nämnderna, exklusive finansförvaltning och kommunstyrelsen, överstiger budgeterad ram med 65 miljoner kronor, motsvarande 0,6 procent av ramen. Infrastruktur, stadsbyggnad med mera är det verksamhetsområde som har både den högsta procentuella ökningen i nettokostnader men även den största procentuella förändringen i ramen för 2019. Verksamheten utökas till följd av förnyelse samt utbyggnad av infrastruktur och större byggprojekt, högre avskrivningskostnader till följd av utökade tillgångar samt kostnader i anslutning till tidiga planeringsinsatser inför utbyggnaden av de sydöstra stadsdelarna.

Bland övriga verksamheter med hög nettokostnadsutveckling kombinerat med underskott finns missbrukarvård och övrig vuxenvård (16,2 procent), barn- och ungdomsvård (10,5 procent), utbetalt ekonomiskt bistånd (5,7 procent), insatser för personer med funktionsnedsättning enligt SoL och LSS (5,3 procent) och färdtjänst (11,8 procent).

Inom ekonomiskt bistånd beror den höga kostnadsökningen på att fler hushåll ansöker om och beviljas bistånd. Under 2019 erhöll knappt 6 000 hushåll ekonomiskt bistånd, vilket är en ökning med 2,0 procent. Samtidigt ökade det utbetalda biståndet med 5,7 procent, vilket är mer än dubbelt så hög som ökningstakten i antal hushåll. Detta

förklaras dels av att andelen hushåll med fler än fem personer har ökat, dels av ökade kostnader för boende, el och medicin.

Extratjänster var en åtgärd som var tänkt att möjliggöra inträde på arbetsmarknaden men även fick en gynnsam effekt på kommunens kostnad för ekonomiskt bistånd. För åren 2017 till 2019 fick Uppsala kommun statliga bidrag om totalt 250 miljoner kronor för finansiering av extratjänster. Den av riksdagen antagna budgeten för 2019 skulle inneburit stopp för nya extratjänster men regeringen tillkom i budgetpropositionen för 2020 med en fortsatt satsning på extratjänster om än i mindre omfattning än tidigare. Uppsala får 120 nya extratjänster under 2020.

Inom missbrukarvård fortsätter trenden med ökande nettokostnader främst till följd av fler komplicerande ärenden och ett ökat behov av insatser för yngre missbrukare. Antalet placeringar på HVB-hem ökar och de interna stödboendena fortsätter att ha en hög belastning. Inom barn- och ungdomsvården beror nettokostnadsökningen på ett högt inflöde av ärenden och ökande volym av insatser. Under året ökade antalet aktualiseringar på unika personer med 16 procent och antalet öppnade utredningar för unika personer med 19 procent. Antal unika personer med HVB-placering ökade med 15 procent, samtidigt var ökningen i antal vårddygn på HVB-hem enbart 3,0 procent.

Skolverksamhet för 6–15 år och gymnasieskolan är verksamheter som redovisade en hög nettokostnadsutveckling, nämligen 6,0 respektive 9,5 procent. Nettokostnadsökningen förklaras emellertid av den demografiska ökningen och högre lokalkostnader till följd av att nybyggda skolor och förskolor har tagits i bruk. Denna ökning har varit förväntad och var därför också beaktad i kommunfullmäktiges ram.

Fortsatt positiv trend i nettokostnadsutvecklingen

De senaste fem åren har kommunen arbetat för att få verksamheternas kostnader att inte överskrida referenskostnaden, dvs. de kostnader som Uppsala kommun borde ha utifrån sina strukturella förutsättningar och utifrån riksgenomsnittlig ambition, effektivitet och avgifter. Uppsala har haft en utvecklingsresa som resulterat i att de samlade nettokostnaderna för förskola, skola, äldreomsorg och individ- och familjeomsorg blev 5,8 procent lägre än referenskostnaderna 2018 från att ha varit 4,1 procent högre än referenskostnaderna 2013. En nettokostnadsförändring på sammanlagt 10 procent i relation till referenskostnaderna motsvarar 770 miljoner kronor jämfört med utgångsläget 2013. Samtliga verksamheter har bidragit till denna utveckling.

Ett högre kapacitetsutnyttjande, prioriteringar och riktade effektiviseringar förklarar merparten av den gynnsamma nettokostnadsutvecklingen de senaste åren. Tack vare denna utveckling befinner sig kommunen i dag i ett relativt gynnsamt läge för att möta utmaningarna med det fortsatta demografiska trycket.

Ett flertal effektiviseringsåtgärder

Nämnder som gick in i 2019 års verksamhet med underskott och nämnder som befarade underskott under året vidtog åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Organisationsförändringar och effektiva och enhetliga processer bland annat inom myndighetsutövning, månatlig uppföljning av volymer och kostnader, bättre samarbete med region Uppsala kring hälso- och sjukvårdsfrågorna och med polisen kring trygghetsfrågorna är några av åtgärderna som vidtogs. Att förändra budgetansvar, ett närmare samarbete kring lokalförsörjningen med lokalförsörjningsstaben och en förstärkt individuppföljning med dialog med brukare är

några av åtgärder som genomförts inom vård- och omsorgsverksamheterna. Generellt vidtog nämnderna åtgärder för att sänka sina kostnader för medarbetare och konsulter och för att öka sina intäkter.

Under året genomförde socialnämnden flera effektiviseringsåtgärder, bland annat avveckling av flera enheter och organisatoriska förändringar. Enheten för ensamkommande barn slogs ihop med enheten för barn och ungdom. Nämnden ökade också samordningen mellan egen regi och myndighetsavdelningen och genomförde förändringar för att öka helhetssyn och för att nå ett enhetligt arbetssätt och en högre grad av flexibilitet.

Under året antog arbetsmarknadsnämnden en 26-punktsplan för att försörjningsstödstagare snabbare ska komma i egen försörjning och för att minska antalet individer beroende av försörjningsstöd. Ett arbetsmarknads- och utbildningsfokus gällde i hela förvaltningen för att utöka möjligheten att kombinera sfi-studier med arbetsmarknadsinsats.

Omsorgsnämnden vidtog ett antal åtgärder för att sänka personalkostnader och för att öka intäkterna. Därtill omförhandlade nämnden avtal för att få bättre villkor.

Inom äldreomsorgen genomfördes flera resultatförbättrande åtgärder bland annat sänktes ersättningen till särskilt boende (LOV) och en ny ersättningsmodell för hälso- och sjukvård togs fram i syfte att sänka ersättningen.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning och det ska finnas en balans mellan intäkter och kostnader. En kommun som redovisar ett negativt balanskravsresultat ska redovisa en plan för återställande av eget kapital inom en period av tre år om inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. Detta är ett minimikrav för att säkerställa god ekonomisk hushållning. Vid beräkning av ett balanskravsresultat rensas redovisat resultat för de poster som inte är en del i den ordinarie verksamheten såsom realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar, eventuella orealiserade förluster på värdepapper och förändringar i pensionsskuld intjänad före 1998.

Årets balanskravsresultat uppgår till 332 miljoner kronor, vilket visar att Uppsala kommun med god marginal uppfyller det lagstadgade resultatmålet för ekonomi i balans.

Balanskravsutredning			
Belopp i miljoner kronor	2017	2018	2019
Årets redovisade resultat	581	429	475
Nettoresultat från avyttring av anläggningstillgångar	-7	-6	-143
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	574	423	332

Balansomslutning

Likviditet och kassaflöde

Kommunkoncernens likviditet har under 2019 varit god och banktillgodohavandena uppgick den 31 december till 534 (530) miljoner kronor. Det likvidmässiga inflödet har i stort varit lika högt som det likvidmässiga utflödet.

Kommunkoncernens investeringsverksamhet har påverkat kassaflödet med utbetalningar på 3 481 (3 573) miljoner kronor. De pågående investeringarna har delvis finansierats genom ett likvidmässigt inflöde från den löpande verksamheten, delvis genom upptagande av nya lån. Kassaflödet från den löpande verksamheten har under året varit 2 063 (1 808) miljoner kronor, vilket motsvarar 59 (51) procent av utbetalningarna för investeringsverksamhet. Resterande inflöde kommer från finansieringsverksamheten som påverkat kassaflödet med 1 421 (1 275) miljoner kronor. Det är till övervägande del nyupplåning som skapat det likvidmässiga inflödet. Den externa låneskulden har under året ökat med totalt 1 385 (1 200) miljoner kronor.

Kassaflöde exploateringsverksamhet

Exploateringsverksamheten genererade under 2019 ett positivt kassaflöde på 144 miljoner kronor, vilket är lägre än bedömningar som gjorts inför och under året. I huvudsak förklaras avvikelsen av enstaka större markförsäljningar i Östra Fyrislund som förskjutits från 2019 till 2020.

Försäljningen av bostadsmark har under året ökat något jämfört med året innan. Ökningen innebär en normalisering till en nivå av byggande på kommunal mark som kan förväntas ligga stabil över tiden. Av det positiva kassaflödet utgör markförsäljningsintäkterna 303 miljoner kronor för 2019 vilket till två tredjedelar härstammar från projekten Rosendal (mark för bostäder) och Östra Fyrislund (verksamhetsmark). Resterande del kommer från för utbyggda anläggningar enligt exploateringsavtal.

Det finns fortfarande utmaningar vad gäller försäljning av bostadsrätter i nyproduktion varför efterfrågan på kommunala mark i huvudsak fokuseras mot hyresrättsprojekt. Detta kommer att få negativ resultateffekt om tendensen håller i sig över tid eftersom mark för hyresrätter har ett lägre pris än mark för bostadsrätter. Under året har arbetet fortlöpt med att anvisa mark för alternativa bostads- och upplåtelseformer. För att hålla byggtakten uppe över tid har större omförhandlingar av givna markanvisningsavtal gjorts. Ett antal markanvisningar har avbrutits, främst i sådana fall där anvisade byggherrar har bedömts sakna genomförandeförmåga eller där de anvisade förslagets kvalitet genomgått allt för stora kompromisser för att kunna genomföras.

Marknaden för byggbar verksamhetsmark och kommersiella fastigheter återhämtade sig från föregående års nedgång och markområdet vid Östra Fyrislund har i stort sett sålts slut under året. Verksamheten arbetar aktivt med omförhandling av upplåtelse för att både säkra rätt prisnivåer och säkra framtida utvecklingsmöjligheter inom de markområden som upplåts till externa parter.

Investeringar och soliditet

Investeringar och självfinansieringsgrad

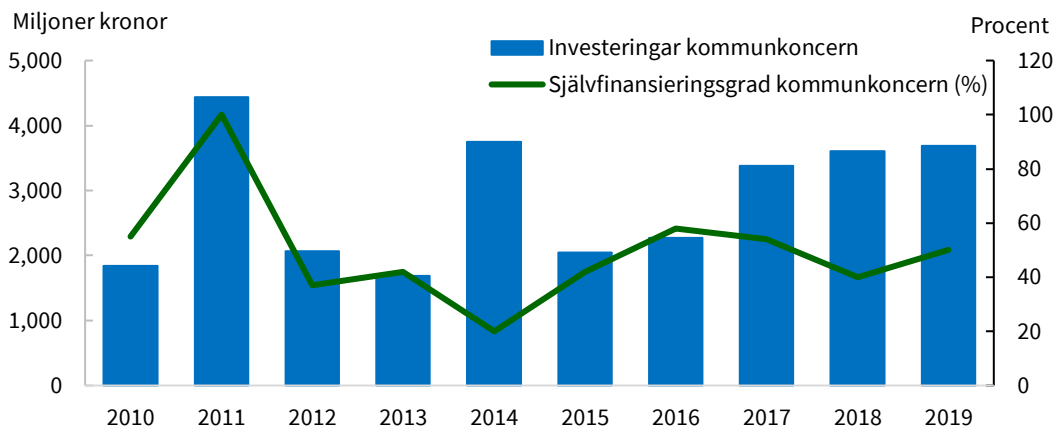
I och med att Uppsala växer ökar behovet av kommunal infrastruktur, såsom vägar, broar, bostäder, skolor, vatten och avfallshantering, anläggningar för idrott, fritid och parkering.

Investeringarna har kontinuerligt ökat de senaste åren och kommunkoncernens investeringar 2019 uppgick till 3 690 (3 610) miljoner kronor. Investeringarna fördelar sig mellan kommunen med 868 (718) miljoner kronor och de kommunala bolagen med 2 834 (2 906) kronor. I koncernkonsolideringen 2019 har 12 (14) miljoner kronor eliminerats som följd av en intern överlåtelse.

Merparten av kommunens investeringar avser infrastruktur inom gatu- och samhällsmiljönämndens ansvarsområde 197 (292) miljoner kronor samt inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet, 230 (328) miljoner kronor. Erhållen finansiering genom exploateringsavtal uppgår till 144 miljoner kronor. Bland årets investeringar märks det pågående projektet Tullgarnsbron över Fyrisån samt cykelparkeringshuset vid resecentrum som invigdes under hösten. Vidare investerades i nya cykelvägar, utveckling av allmän plats och parker samt reinvesteringar. Inom exploateringsverksamheten är de största investeringsvolymerna hänförliga till utbyggnationen av bostadsområdena Rosendal och Östra Salabacke.

Bland de kommunala bolagens större investeringar märks särskilt Uppsalahem AB med 620 (866) miljoner kronor för nyproduktion och förnyelse av sitt bostadsbestånd och Uppsala Kommun Skolfastigheter AB med 571 (807) miljoner kronor för utveckling och förvaltning av förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Uppsala Vatten och Avfall AB:s arbete med att bygga ut ledningsnätet och öka kapaciteten i VA-anläggningarna medför höga investeringsnivåer. Därtill kommer Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB:s ny- och ombyggnation av Studenternas samt Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB:s ombyggnation av stadshuset.

Att investera i tillgångar kräver kapital, antingen lånat eller eget. Behovet av många och stora investeringar som följd av en växande befolkning kan medföra att den egna finansieringsförmågan bli lägre och behovet av externt kapital bli högre. Den egna finansieringsförmågan mäts genom självfinansieringsgraden, det vill säga andelen av investeringarna som finansieras med egna medel. Självfinansieringsgrad 2019 uppgick till 50 (42) procent. Den högre självfinansieringsgraden är en följd av ett högre kassaflöde från den löpande verksamheten.



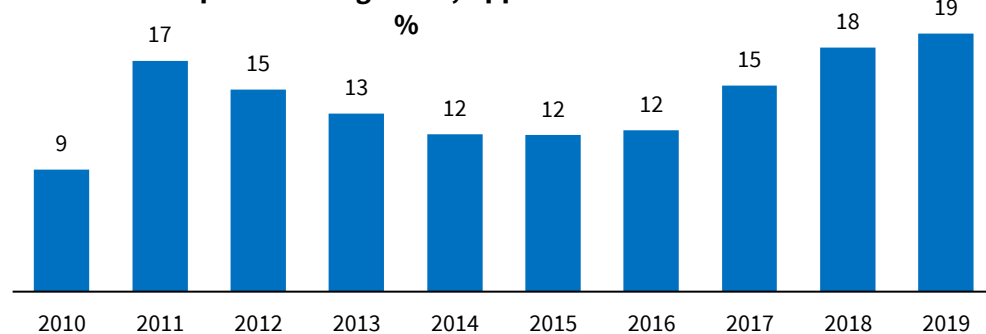
I diagrammet ovan redovisas hur investeringarna utvecklats sedan 2010. Investeringsnivån 2011 förklaras av Uppsalahems förvärv av Studentstaden (2 424 miljoner kronor) och investeringsnivån 2014 förklaras av förvärvet av Ulleråker (1 835 miljoner kronor).

Balansomslutning och soliditet

Kommunkoncernens balansomslutning uppgick 31 december 2019 till 34 597 (32 207) miljoner kronor, vilket är en ökning med 7,4 procent sedan förra årsskiftet. Ökningen förklaras av investeringarna i den kommunala infrastrukturen till följd av ett växande Uppsala och att investeringarna till stor del lånefinansieras.

Nyckeltalet soliditet visar betalningsförmågan på lång sikt. I nyckeltalet ingår även den pensionsförpliktelse som ligger utanför kommunkoncernens balansräkning, i syfte att visa kommunkoncernens handlingsutrymme på lång sikt.

Soliditet inkl. pensionsåtaganden, Uppsala kommunkoncern



Soliditeten, inklusive pensionsförpliktelsen, uppgick till 19 (18) procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet sedan föregående år. Det positiva resultatet 2019 har medfört att det egna kapitalet ökat. Därtill har en redovisningsteknisk justering skett i koncernelimineringarna. Sett över längre tid får den tekniska justeringen ingen påverkan, men 2019 har den redovisningsmässigt stärkt det egna kapitalet med 373 miljoner kronor. Årets resultat och den tekniska justeringen har tillsammans stärkt soliditeten i kommunkoncernen.

Arbetet med kvalitetssäkring av exploateringsverksamhetens samtliga pågående projekt avslutades under första kvartalet 2019 med endast begränsad påverkan på eget kapital. Som en fortsättning av arbetet genomförs nu löpande kvalitetssäkring av samtliga pågående projekt och utvecklingsarbetet fortsätter i enlighet med kommunstyrelsens handlingsplan för verksamheten (antagen i juni 2019). I februari 2020 har kommunstyrelsen fastställt total budget för samtliga pågående exploateringsprojekt.

Finanspolicy och finansiella riktlinjer sätter ramarna för finansverksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt en finanspolicy för Uppsala kommunkoncern, det vill säga för Uppsala kommun och de kommunala bolagen. Finanspolicyn utgör det övergripande ramverket för finansverksamheten. Inom ramen för finanspolicyn har kommunstyrelsen fastställt finansiella riktlinjer för kommunkoncern som närmare reglerar hur finansverksamheten ska bedrivas, hur finansiella risker och ramar ska hanteras samt hur ansvaret är fördelat.

Internbanken

Kommunkoncernens lånebehov hanteras centralt av Uppsala kommuns internbank. Internbanken har till uppgift att tillvarata skalfördelar och stödja koncernen i den finansiella hanteringen. Detta uppnås bland annat genom ett gemensamt koncernkontosystem där koncernens likviditetsflöden och banktillgodohavanden samordnas.

Internbanken sammanställer löpande prognoser över koncernens likviditetsbehov, baserat på upprättade prognoser från bolagen och de större investerande nämnderna. Utifrån dessa prognoser tillgodoser internbanken koncernens likviditetsbehov genom extern upplåning. Bolagens finansieringsbehov samordnas genom gemensam extern upplåning, som internbanken vidareutlånar till bolagen. Räntan på vidareutlåningen till bolagen är marknadsmässig och motsvarar den räntenivå bolagen får låna till i eget namn.

Kreditvärdighet

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor´s betygsätter varje år kommunens kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska avspegla kommunkoncernens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella skyldigheter på både kort och lång sikt. Uppsala kommuns långfristiga rating är den näst högsta, AA+, på en skala där AAA är högst. För investerare innebär denna rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till Uppsala kommun. Den höga ratingen som bekräftades under hösten 2019 möjliggör att kommunkoncernen erhåller fortsatt fördelaktiga lånevillkor.

Upplåning och utveckling av låneskulden

Kommunkoncernens externa upplåning, bruttoskuld, uppgick per 31 december till 17 815 (16 430) miljoner kronor. Huvuddelen av kommunkoncernens låneskuld kan hänföras till bolagens tillgångar i fastigheter, där låneskulden möter övervärden i bolagens fastighetsbestånd. Den externa skulden har under året ökat med 1 385 miljoner kronor vilket motsvarar 8,4 procent. Ökningen av den externa skulden beror på en fortsatt hög investeringsnivå i kommunkoncernen. Den genomsnittliga räntan för kommunkoncernens externa upplåning uppgick 2019 till 0,97 (1,11) procent.

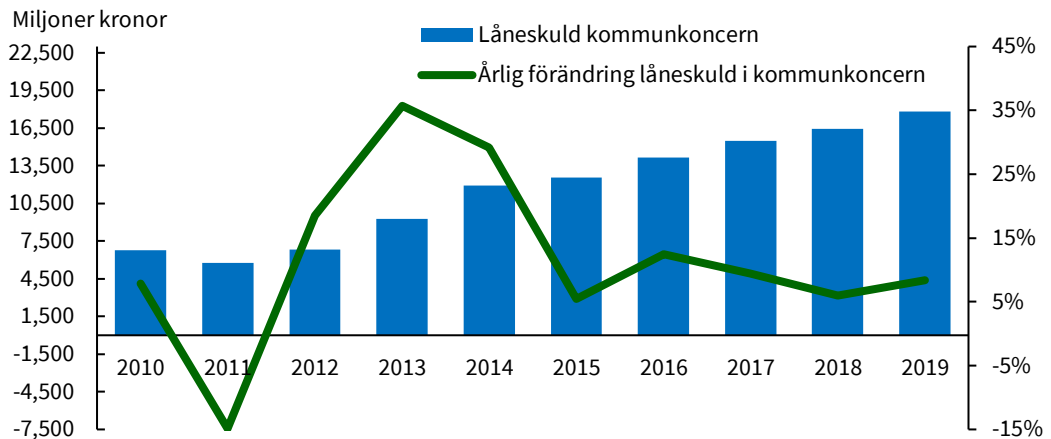
Kommunkoncernens externa upplåning hanteras genom dels egna marknadsprogram genom att emittera certifikat och obligationer, dels Kommuninvest, Europeiska Investeringsbanken, Nordiska Investeringsbanken. Kommunkoncernen har även extra betalningsberedskap genom checkräkningskrediter om totalt 2 200 miljoner kronor samt lånelöften om totalt 3 000 miljoner. Lånelöftet har utökats med 500 miljoner sedan inledningen av året.

I tabellen nedan anges fördelningen av kommunkoncernens externa låneskuld per 31 december 2019.

Externa lån Uppsala kommunkoncern		
Belopp i miljoner kronor	2019-12-31	2018-12-31
Obligationslån	7 300	7 400
Certifikatslån	2 050	2 350
Lån Kommuninvest	7 765	5 580
Lån Europeiska Investeringsbanken	300	300

Lån Nordiska Investeringsbanken	400	400
Övriga lån	0	400
Summa	17 815	16 430

Diagrammet nedan visar kommunkoncernens skuldutveckling och skuldutvecklingstakt sedan 2010. Låneskuldens utveckling förklaras av stora investeringar i kommunkoncernen som till stor del har lånefinansierats.



Riskhantering

Internbanken hanterar de risker som är förknippade med finansverksamheten med utgångspunkt i fastställda riktlinjer och ramar. Riskerna är huvudsakligen motpartsrisk, ränterisk, finansieringsrisk och likviditetsrisk. Riskerna följs upp löpande och rapporteras till kommunstyrelsen.

Med motpartsrisk menas risken för att drabbas av förluster främst på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser. Riskerna hanteras genom att ställa krav på motparternas kreditvärdighet samt genom att sprida derivataffärer på flera motparter. Enligt riktlinjerna får derivat användas för att hantera ränte- eller valutarisker. Uppsala kommun och Uppsalahem använder därmed ränteswappar för att räntesäkra delar av låneskulden. Per 31 december 2019 uppgick kommunkoncernens ingångna swapavtal till 6 020 miljoner kronor. Swapavtalen sprids mellan de fem banker som koncernen kan ingå swapavtal med. Samtliga ingångna derivat är kopplade till underliggande lån.

Med ränterisk menas risken att förändringar i marknadsräntan påverkar kommunkoncernens räntenetto negativt. Ränterisken uttrycks som genomsnittlig räntebindningstid för den externa skuldportföljen och ska enligt riktlinjerna vara mellan 1,5 – 4 år. Koncernens genomsnittliga räntebindningstid uppgick per 31 december 2019 till 2,78 (2,63) år. I och med det rådande gynnsamma ränteläget har längre räntebindningar upptagits i samband med upplåning vilket ökat portföljens genomsnittliga räntebindningstid.

Med finansieringsrisk menas risken att finansiering inte kan erhållas, eller att den endast kan erhållas till väsentligt högre kostnader, som följd av förändringar på den finansiella marknaden. Enligt riktlinjerna får därför högst 40 procent av skuldportföljen förfalla inom 12 månader och den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vara minst

2 år. Därutöver ska finansieringsrisken också begränsas genom att skuldportföljen i möjligaste mån struktureras så att låneförfallen sprids över tid. Per 31 december 2019 uppgick koncernens andel låneförfall inom 12 månader till 23 (31) procent och kapitalbindningstiden till 2,84 (2,56) år. Den längre kapitalbindningstiden förklaras dels av ett aktivt arbete med att öka spridningen av koncernens låneförfall genom att uppta en större andel lån med längre kapitalbindningstid dels genom att certifikatsutnyttjandet minskat något.

Med likviditetsrisk menas risken att inte ha tillgång till likvida medel för att sköta framtida betalningar. Kommunkoncernen har extra betalningsberedskap främst i form av checkräkningskrediter och lånelöften men även genom banktillgodohavanden och finansiella placeringar. En god betalningsberedskap begränsar finansiering- och likviditetsrisken.

Pensionsåtagande

För helåret 2019 uppgick de samlade pensionskostnaderna till 600 (654) miljoner kronor. Den låga kostnaden för året beror på att en engångskorrigerig av pensionsskulden. KPA som administrerar kommunens pensionsskuld bytte beräkningssystem under året och upptäckte att den gamla beräkningsmetoden systematiskt överskattat skulden framförallt för den förmånsbestämda pensionen. Exakt hur mycket korrigeringen sänkt kostnaden 2019 går inte att säga, men troligen rör det sig om cirka 60 miljoner kronor. Vid utgången av 2019 sjönk det totala pensionsåtagandet inklusive ansvarsförbindelsen till 5 162 miljoner kronor tack vare ovan nämnda engångskorrigerig.

PENSIONSÅTAGANDE			
Belopp i miljoner kronor	2017	2018	2019
Avsättningar för pensioner	959	1 073	1 131
Upplupen pensionskostnad, individuell del	265	267	279
Pensionsförpliktelse som ansvarsförbindelse	3 993	3 883	3 752
Totalt pensionsåtagande	5 218	5 223	5 162
<i>Placerade pensionsmedel, anskaffningsvärde</i>	<i>604</i>	<i>604</i>	<i>657</i>
<i>Placerade pensionsmedel, marknadsvärde</i>	<i>713</i>	<i>698</i>	<i>805</i>

Åtagandet för pensionsutbetalningar intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse, i enlighet med kommunal praxis och den sk sk blandmodellen. Detta innebär att kostnaden tas först när utbetalning görs. Årets utbetalning på denna historiska pensionsskuld uppgick till 220 (213) miljoner kronor, motsvarande 1,8 procent av intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Storleken på ansvarsförbindelsen nådde sin kulmen 2013 och har sedan dess minskat årligen eftersom amorteringen på skulden överskrider räntepåräkningen. Utbetalningarna förväntas däremot att fortsätta att öka fram till 2026 för att därefter successivt avta tills ansvarsförbindelsen är slutbetald omkring 2056.

Kommunen har avsatt medel till en pensionsstiftelse i syfte att kunna minska framtida likviditetsbelastningar genom att begära gottgörelse (utbetalning) från stiftelsen. Stiftelsen placerar i aktier- och räntefonder samt alternativa placeringar. Marknadsvärdet på placeringarna uppgick vid slutet av 2019 till 805 (698) miljoner kronor. Det motsvarar en avkastning på placeringarna om 15,1 procent.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del av kommunens styrning och syftar till att säkerställa att kommunens mål och uppdrag uppfylls. Varje nämnd och styrelse fattar varje år beslut om en plan för intern kontroll utifrån en bedömning av vilka risker som är viktigast att åtgärda. Internkontrollplanerna innehåller kontrollmoment som följs upp och rapporteras under året. Utifrån kommunstyrelsens ansvar enligt reglementet så har arbetet för ökad likvärdighet mellan nämnderna i arbetet med den interna kontrollen fortsatt. Under året har kommunstyrelsen genomfört flera åtgärder för att öka kunskap och förståelse avseende intern kontroll. Samtliga ansvariga tjänstepersoner för nämndernas interna kontroll har fått återkoppling på nämndernas uppföljning av intern kontroll, riskregister och internkontrollplaner. Under 2019 började kommunstyrelsen erbjuda fördjupningsutbildning i intern kontroll samt utbildning i riskhantering.

Enligt kommunens reglemente för intern kontroll ska bolagsstyrelser och nämnder årligen till kommunstyrelsen rapportera in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll. Analyserna visar att arbetet med den interna kontrollen i kommunen är fokuserat på internkontrollplanen och att det pågår ett utvecklingsarbete med fokus på intern kontroll på flera håll. Arbetet med internkontrollplanerna bedrivs på ett systematiskt sätt i kommunen. Synen på vad intern kontroll har också vidgats under det senaste året, vilket är positivt för fortsatt utveckling. Styrningen över den interna kontrollen har stärkts och det finns en högre medvetenhet om intern kontroll bland de förtroendevalda. Perspektiven i riskhanteringen har vidgats, vilket bidrar till att riskerna kan åtgärdas på ett bättre sätt.

Avrapporteringarna av internkontrollplanerna för 2019 har skiftande omfång, struktur, innehåll och kvalitet. Utifrån bolagsstyrelsernas avrapporteringar går det inte att avgöra om den genomförda kontrollen haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Det framgår därför inte heller om det finns upptäckta brister. Kommunstyrelsen har därför genomfört en informationsinsats och tagit fram en mall för avrapportering av uppföljning av internkontrollplanen. Dessutom får alla nämnder och bolag som önskar återkoppling på sina internkontrollplaner och uppföljningar av dessa.

Det allmänna intrycket är dock att den interna kontrollen i kommunen genomförts på ett ärligt och öppet sätt och att den interna kontrollen i kommunen under 2019 var acceptabel. I stort sett samtliga planerade kontrollmoment har genomförts. De kontroller nämnderna genomfört bedöms ha haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Totalt redovisas då upptäckta brister för 66 kontrollmoment. De nämnder som upptäckt brister beskriver hur dessa ska åtgärdas. Det finns upptäckta brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp.

I internkontrollplanerna för 2020 har det totala antalet kontrollmoment i nämndernas planer ökat från 166 stycken 2019 till 189 stycken 2020. Nämnderna har i genomsnitt tolv och ett halvt kontrollmoment var i sina internkontrollplaner men variationen är fortsatt stor. Det går också att se skillnader mellan nämnderna när det gäller internkontrollplanens koppling till den verksamhet som nämnderna ansvarar för. Kommunstyrelsen arbetar för att internkontrollplanerna framöver ska innehålla kontrollmoment för alla delar av den verksamhet som respektive nämnd ansvarar för. Antalet kontrolltillfällen är vanligtvis tre eller flera och antalet återrapporteringstillfällen tre till fyra. Det är positivt att arbetet med den interna kontrollen sprids över tid, bland annat för att arbetet med den interna kontrollen då hålls aktuellt under hela året. På detta sätt kan också arbetstoppar undvikas.

Riskbeskrivningarna har utvecklats och blivit bättre de senaste åren. Detta gör det enklare för nämnderna att ta fram kontrollmoment och andra riskåtgärder. Kontrollmomenten bedöms på det stora hela vara relevanta för att hantera identifierade risker. De flesta nämnder beskriver sitt arbete med intern kontroll och hur detta kan utvecklas. Beskrivningarna kan dock förbättras. Detta kommer förhoppningsvis att framöver leda till en ökad kunskap om intern kontroll i nämnderna och en starkare koppling mellan den interna kontrollen i stort och internkontrollplanen.

Bolagsstyrelserna har fler kontrollmoment än nämnderna i sina internkontrollplaner. Det finns dock en stor variation. Inom flera bolag utförs kontrollmomenten också vid fler tillfällen än nämndernas moment. Det är i många fall svårt att avgöra om kontrollmomenten är relevanta för att åtgärda identifierade risker och om de är möjliga att genomföra. För de bolag som beskriver risker och moment mer utförligt bedömer kommunstyrelsen att kontrollmomenten är relevanta. Överlag ger bolagens internkontrollplaner intryck av att vara starkare knutna till deras verksamhet och grunduppdrag än nämndernas.

Under kommande verksamhetsår fortsätter kommunstyrelsen arbetet med att öka kunskap och förståelse om intern kontroll i kommunen. Detta görs genom utbildning om intern kontroll och genom kunskapsspridning över nämndgränserna om arbetet med den interna kontrollen. Det pågår ett utvecklingsarbete med fokus på intern kontroll på flera håll i kommunen. Kommunstyrelsen fortsätter att följa och stödja detta liksom utformningen av anvisningar för nämndernas interna kontroll.

Nämnderna har i sin interna kontroll identifierat risker och upptäckt brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp. Ansvariga för det kommunövergripande arbete om dessa områden informeras om bristerna. Kommunstyrelsen fortsätter också arbetet med att se över och förändra de obligatoriska kontrollområdena och i samband med detta även arbeta för att internkontrollplanerna framöver ska innehålla kontrollmoment för alla delar av den verksamhet som respektive nämnd och bolag ansvarar för.

Väsentliga personalförhållanden

Jämställt och hållbart arbetsliv

Det har inte skett några omfattande förändringar i kommunens totala personalstruktur jämfört med 2018. Antalet tillsvidareanställda har fortsatt att öka, dock i mindre omfattning än vid en jämförelse mellan åren 2017 och 2018. I slutet av 2019 var 12 652 personer tillsvidareanställda. Kvinnor är fortfarande starkt överrepresenterade inom administration, vård och omsorg samt inom skol- och barnomsorgsarbete. Inom kultur, turism och fritidsarbete råder en jämnare könsfördelning. Fördelningen av kvinnor och män i chefsleden speglar fördelningen i verksamheten. Uttag av fyllnadstid och övertidsersättning har minskat jämfört med 2018 per den 31 december, vilket kan anses vara en normal variation.

Antal medarbetare i bolagen har ökat för varje år de senaste fem åren och var i medeltal 1019 personer under 2019. Det har inte skett några förändringar i bolagens personalstruktur jämfört med 2018. Andelen kvinnliga anställda i bolagen är något mindre än andelen anställda män, 44 procent jämfört med 56 procent.

Allmän personalstatistik	2015	2016	2017	2018	2019
Antal tillsvidareanställda medarbetare	11 109	11 407	11 672	12 332	12 652
Tillsvidareanställningar omräknat till heltider	10 250	10 796	11 203	11 959	12 298
Visstidsanställningar omräknat till heltider	1 198	1 257	1 344	1 731	1 356
Timavlönades arbetade timmar omräknat till heltider	1 304	1 380	1 249	1 319	1 471
Övertidsuttag omräknat till heltider	46	88	54	70	49
Fyllnadstidsuttag omräknat till heltider	49	93	56	57	50
Genomsnittlig ålder för tillsvidareanställda	47	46,2	45,9	45,7	45,6
Andel kvinnor tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	74,6	74,3	74,1	73,4	72,8
Andel män tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	25,4	25,7	25,9	26,6	27,2
Genomsnittligt antal anställda inom Stadshuskoncernen	819	879	922	952	1019
Andel kvinnor Stadshuskoncernen (%)	44,8	46,8	44,8	44,3	44,4
Andel män Stadshuskoncernen (%)	55,2	53,2	55,2	55,7	55,6

Uppsala kommun är den enda kommunen i Sverige som infört heltid som norm i alla verksamheter. Från och med januari 2019 har alla tillsvidareanställda medarbetare i Uppsala kommun en heltidsanställning. De knappt 6 procent av medarbetarna som fortfarande har en deltidsanställning ingår i de personalgrupper som undantagits från heltid som norm. Det handlar om personliga assistenter, skolläkare samt medarbetare med stadigvarande sjukersättning.

Heltid och deltid	2015	2016	2017	2018	2019
Andel deltidsanställda av tillsvidareanställda medarbetare	25,9	24	10,2	6,36	5,53
Andel deltidsanställda kvinnor av tillsvidareanställda medarbetare	26,8	24,8	8,7	4,79	3,99
Andel deltidsanställda män av tillsvidareanställda medarbetare	23,1	21,7	13,7	10,63	9,64

Införandet av heltid som norm har pågått i etapper under åren 2017–2019 och andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat varje år sedan införandet började 2017. Från 1 januari 2020 införs en ny rätt till tjänstledighet, tjänstledighet från heltidsarbete. Den ger samtliga anställda med en tillsvidareanställning på heltid rätt att gå ner i tjänstgöringsgrad. Den nya tjänstledigheten införs för att öka jämställdheten inom kommunen, främja hållbara anställningar och skapa förutsättningar för kompetensförsörjning i framtiden.

Per den 31 december 2019 var den totala sjukfrånvaron 6,4 procent, vilket innebär att den i stort sett är oförändrad jämfört med föregående år vid samma tidpunkt. Sjukfrånvaron för samtliga åldersgrupper är i stort sett oförändrad jämfört med 2018 liksom sjukfrånvaron för både män och kvinnor. Kvinnor har fortsatt betydligt högre sjukfrånvaro jämfört med män. Per den 31 december 2019 var den totala sjukfrånvarotiden i bolagen 4,6 procent, vilket är en ökning jämfört med föregående år vid samma tidpunkt. Sjukfrånvaron för kvinnor i bolagen har ökat jämfört med 2018 medan sjukfrånvaron för män ligger på i stort sett samma nivå som tidigare år.

Sjukfrånvaro	2015	2016	2017	2018	2019
Total sjukfrånvarotid	6,2	7	6,9	6,3	6,4
Långtidssjukfrånvaro (>59 dagar) av total sjukfrånvarotid	58,7	54,9	55,8	42,7	X
Sjukfrånvaro kvinnor	7	7,9	7,8	7,1	7,2
Sjukfrånvaro män	4,2	4,6	4,5	4,2	4,3
Sjukfrånvaro åldersgrupp <30 år	4,5	6,2	5,6	5,3	5,5
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30–49 år	5,9	6	6,1	6	6,1

Sjukfrånvaro åldersgrupp >49 år	7,2	8,4	8,4	7,1	7,1
Total sjukfrånvarotid, Stadshuskoncernen	3,9	3,4	4,2	3,9	4,6
Sjukfrånvaro kvinnor, Stadshuskoncernen	3,1	3,2	4,5	4,5	5,5
Sjukfrånvaro män, Stadshuskoncernen	3,4	3,3	3,9	3,5	3,9

För att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling har en rehabiliteringsutbildning tagits fram under 2019. Utbildningen riktar sig till chefer och syftar till att ge verktyg, stöd och förutsättningar för att arbeta med sjukskrivna medarbetare. Uppsala kommun har också tecknat ett samverkansavtal med Försäkringskassan för särskilda insatser riktade till medarbetare som har varit frånvarande i 2,5 år eller mer.

Andel medarbetare som haft sex eller fler frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna har ökat jämfört med 2018 och ligger på 14 procent per den 31 december 2019. En större andel kvinnor (14 procent) har haft upprepad korttidssjukfrånvaro jämfört med män (8 procent). Arbetet med korttidssjukfrånvaro skiljer sig åt mellan nämnderna men det finns en medvetenhet och arbetet med att fånga upp tidiga signaler på ohälsa fortsätter. Flera förvaltningar har initierat projekt för att systematiskt arbeta med hög korttidssjukfrånvaro, bland annat genom tidiga omtankessamtal. Kommunens sjuktal visar att kvinnodominerade arbetsplatser procentuellt sett har högre sjukfrånvaro än mansdominerade arbetsplatser. En identifiering av riskindivider och riskarbetsplatser visar också att det är kvinnodominerade arbetsplatser som sticker ut. Inom bolagen hålls samtal vid upprepad korttidssjukfrånvaro, och det finns rutiner för att identifiera riskindivider på arbetsplatsen.

Antal rapporterade ärenden om tillbud och arbetsskador har ökat jämfört med föregående år. Andelen färdighanterade ärenden har också ökat jämfört med 2018, från 55 procent till 59 procent. Det är positivt att både antalet rapporterade och klarmarkerade ärenden har ökat jämfört med föregående år. Ökat antal ärenden indikerar att mörkertalet sjunker.

Andelen medarbetare som använder kommunens friskvårdsbidrag är i stort sett oförändrad. År 2019 har knappt 67 procent av de anställda som är berättigade använt sitt bidrag, 71 procent av kvinnorna och 58 procent av männen.

Kompetensförsörjning

Kommunens kompetensförsörjningsutmaningar skiljer sig åt mellan olika verksamhetsområden. Vissa verksamheter som har haft svårt att rekrytera och/eller behålla kompetens över tid har under året utvecklat arbetssätt och strukturer för att öka attraktiviteten och ge medarbetare större möjligheter att påverka arbete och verksamhetsutveckling. Andra verksamheter har haft en god tillgång på kompetenta sökande och har lyckats bra med att anställa de chefer och medarbetare som verksamheten behöver.

Framöver väntas underskott på kompetenser inom vissa yrkeskategorier, till exempel lärare, socionomer och undersköterskor. För större stadsbyggnadsprojekt är det också svårt att möta konkurrensen på marknaden. I nämnder som har svårt att rekrytera och behålla kompetens sker riktade satsningar av olika slag, både i form av strukturella förändringar och riktade insatser. Kommunstyrelsen stöttar nämnderna genom samordning av ett antal utvecklingsgrupper som arbetar nämndöverskridande med att attrahera och behålla prioriterade yrkeskategorier.

Under året har Uppsala kommun publicerat 1773 rekryteringsannonser. Antalet ansökningar har uppgått till cirka 49 450, vilket ger ett snitt på cirka 28 ansökningar per annons. Kommunstyrelsen har fortsatt förbättra kommunens rekryteringsprocess under året. Bland annat undersöks kandidatupplevelsen systematiskt, med målet att inhämta underlag för utvecklingsåtgärder. Kommunstyrelsen har även lanserat en ny kommunövergripande introduktionsprocess för chefer respektive medarbetare.

Nämnderna arbetar systematiskt och långsiktigt med kompetensförsörjningen. Dock krävs ett mer enhetligt tillvägagångssätt för kompetensplanering och kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete för förbättrad gemensam styrning, uppföljning och analys under 2019.

I dagsläget är cirka 13 procent av kommunens medarbetare 60 år eller äldre. Under perioden 2020 till 2024 förväntas mellan 235 till 310 avgångar per år, förutsatt att dessa lämnar arbetet vid 65 års ålder. Högst andel pensionsavgångar fram till 2024 finns inom administrativt arbete och teknikarbete. Drygt tio procent av chefer som är anställda per den 31 december 2019 beräknas gå i pension under perioden 2020 till 2024. Avgångarna kulminerar 2021 och 2024 med cirka 20 förväntade avgångar, varav flest på enhetschefsnivå. Rekrytering kommer inte lösa hela ersättningsbehovet. Arbetet med att engagera, utveckla och behålla chefer kommer därför att bli allt viktigare de närmsta åren.

Kommunstyrelsen har under året fortsatt med det kommungemensamma chefs- och ledarutvecklingsprogrammet, erbjudit kompetenshöjning genom öppna seminarier och workshops samt fortsatt att erbjuda mentorsprogram för chefer. Kommunstyrelsen har även förberett och tagit in anmälningar till Ledarlabbet, ett program för medarbetare som har potential att bli chefer. Programmet startar under 2020. Kommunen är även delaktig och drivande i ett nyetablerat nätverk för erfarna chefer. Deltagarna kommer från kommunen, regionen, universitetet och näringslivet. Nämnderna har under året även genomfört verksamhetsanpassade chefs- och ledarutvecklingsaktiviteter, till exempel chefsdagar, coaching och grupputveckling.

Uppsala kommun införde en anställningsgaranti i september 2017 för nyutbildade barnskötare och undersköterskor. Syftet med garantin var att höja intresset för utbildningar och säkra återväxten mot dessa två yrken. Under 2019 fattade kommunstyrelsen beslut om att garantin kommer att upphöra från första mars 2020. Intresset för utbildningarna har ökat väsentligt och antalet utbildningsplatser har ökat, vilket gör att målet med anställningsgarantin är uppnått. Kommunen kommer ha ett fortsatt inflöde av studerande som omfattats av garantin under ytterligare tre år, vilket gynnar kompetensförsörjningen inom berörda verksamheten.

Attraktiv arbetsplats

Arbetet med att förskjuta arbetsmiljöarbetet mot hälsofrämjande och förebyggande insatser har fortsatt under 2019. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att nämnderna följer årsplaner och beslutade rutiner på området. Kommunstyrelsen stödjer arbetet med förbättringsarbete av ledningssystemet, vilket inkluderar arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chefer och medarbetare. Inom ramen för hållbart arbetsliv pågår ett projekt om framtidens utmaningar vad gäller arbetstid. Kravet att jobba längre behöver även mötas med ett antal möjliggörare, som till exempel generationsväxlingstjänster.

Uppsala kommun tillhör de kommuner bland R9-kommunerna som de senaste åren har haft minst skillnad i medianlön mellan kvinnor och män. R9-kommunernas

medianlöner för 2019 är ännu inte framtagna och Uppsala kommuns lönekartläggning avseende 2019 är under bearbetning. Arbetet med att nå jämställda löner fortgår. Den lokala lärarlönesatsningen som initierades 2012 har fortsatt under 2019. Löneavtalet i Kommunals kollektivavtal (HÖK) innebär att det på utbildningsförvaltningen genomfördes en särskild lönesatsning på yrkesutbildade barnskötare, motsvarande 0,3 procent av Kommunals löneutrymme.

Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med att samordna kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare och tog emot en utmärkelse som Årets employer branding kommun 2019. Motiveringen var att kommunen bedriver ett kontinuerligt arbete med tydliga och starka resultat, och kan visa på den bredd av möjligheter som kommunen kan erbjuda som arbetsgivare.

Arbetet med att erbjuda fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning i kommunens egen verksamhet har fortsatt under året. Nämnder och bolagsstyrelser har bidragit genom att till exempel erbjuda praktik och använda tjänster från kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service. Under 2019 infördes ett tillfälligt stopp för anvisning av extratjänster. Fokus under 2019 har därför i huvudsak varit nystartsjobb, lönebidragsanställning och offentligt skyddat arbete.

Verksamhetsutveckling

Företagens syn på kommunens service mäts genom NKI (nöjd kund-index). Kommunens resultat har förbättrats sedan år 2012, särskilt när det gäller bemötande, kompetens och rättssäkerhet. Sedan 2012 har Uppsalas företag på totalen ökat sin nöjdhet med hela 11 enheter, från NKI 61 till NKI 72 vilket är precis under snittet för samtliga kommuner som mäter NKI.

Kommunen har fortsatt med kompetenshöjande insatser, baserat på prioriterade utmaningar och uppdrag. En satsning har haft i syfte att förkorta och effektivisera etableringstider och mottagande för nyanlända i flera av kommunens nämnder. Målet var att öka kunskapen om jämställdhet, tillgänglighet och ickediskriminering i arbetet med nyanlända. Kommunstyrelsen har erbjudit utbildningar med målet att öka kunskapen och kompetensen inom social hållbarhet för både chefer och medarbetare. Utbildningarna har bland annat behandlat barnrätt, rättighetsbaserat arbetssätt och hbtq-frågor. När det gäller relationen till företag i kommunen har kommunstyrelsen anordnat kompetenshöjning inom företagservice med fokus på kommunikation och bemötande.

Arbetet med att införa en tillitsbaserad styrning där medarbetares kompetens, engagemang och kreativitet ta tillvara har fortsatt under 2019. För att stödja inriktningen anordnades en koncerngemensam chefsdag under hösten på temat Välkomna nyskapande, mod och innovation. Flera nämnder har även genomfört åtgärder för att främja ett aktivt ledar- och medarbetarskap som möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap utifrån kommunens värdegrund. Kommunstyrelsen stödjer nämndernas arbete, genom att erbjuda beprövade modeller för utveckling av välfungerande arbetsgrupper och olika metoder för dialoger mellan chef och medarbetare.

Året medarbetarundersökning hade en svarsfrekvens på 74 procent, vilket är två procentenheter lägre jämfört med 2018. Totalindex för Uppsala kommun i sin helhet har stigit med en enhet per år sedan 2017 och når för 2019 värde 75.

Under perioden 2017–2019 har index för ledarskap respektive arbetssituation stigit med tre enheter vardera. Resultatet för delindexen motivation och styrning ligger stabilt jämfört med föregående år. För delindex andra viktiga frågor visar årets resultat en förbättring med en enhet jämfört med föregående år. Detta innebär att kommunen nu är tillbaka på indexvärde 79, vilket är lika med 2017 års nivå. På aggregerad nivå ligger kvinnor i genomsnitt en indexenhet högre i sina svar än männen. Inom områdena motivation och styrning har kvinnorna något högre genomsnittsvärden än män medan det omvända gäller inom område arbetssituation. Utifrån ett totalindexperspektiv har chefer högre genomsnittligt resultat för delindex motivation och andra viktiga frågor. Inom delindex arbetssituation ger chefer lägre svar än anställda som inte är chefer.

För att möjliggöra jämförelser med andra kommuner innefattar Uppsala kommuns medarbetarundersökning de nio gemensamma enkätfrågorna för hållbart medarbetarengagemang (HME). Dessa nio frågor återfinns inom områdena motivation, ledarskap och styrning. Jämförelsemöjligheterna skapas genom att enkätsvaren för dessa nio frågor redovisas i Kolada, som är en nyckeltalsdatabas för kommuner och regioner. Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) 2019 visar på en förbättring av totalindex jämfört med 2018 och når i år värde 78. Motivationsindex ligger stabilt på samma värde som föregående år medan HME-index för ledarskap och styrning har förbättrats med två indexenheter vardera. Ledarskap når värde 79 och styrning når värde 78. Uppsala kommun har i stort sett samma HME-värden som ett genomsnitt för alla kommuner, men med något högre värde än genomsnittet inom ledarskapsindex. Kommunens motivationsindex är däremot något sämre, 78 för Uppsala och 79 för genomsnittet.

Sammanfattande analys och aktuella utmaningar

Med fler äldre och yngre invånare, fortsatt tillväxt, snabb teknikutveckling och ökad rörlighet inom befolkningen så förändras det kommunala servicebehovet. Redan idag finns en utmaning att kompetensförsörja verksamheten och mycket pekar på att kommunen behöver arbeta mer systematiskt och träffsäkert för att ha rätt kompetens på rätt plats vid rätt tidpunkt.

Uppsala kommun har haft en positiv utveckling de senaste åren och det gångna året visar att kommunkoncernen är på rätt väg, både i förhållande till inriktningsmål och Agenda 2030. Merparten av processer, metoder och rutiner för kompetensförsörjning, systematiskt arbetsmiljöarbete samt lönebildning är på plats. Omvärldsanalys, verksamhetsplanering och kompetensplanering systematiseras allt mer. Detta ger förutsättningar för kommunen att kompetensförsörja verksamheten, både utifrån förändrade servicebehov och arbetsmarknadspolitiska målsättningar.

Det finns dock några områden som särskilt bör uppmärksammas.

I delar av verksamheten har kommunen en hög sjukfrånvaro, arbetsbelastningen upplevs som hög och chefer bedömer att de har svårt att hinna med sitt chefs- och ledaruppdrag inom ordinarie arbetstid. Personalomsättningen är relativt hög för chefer, en av verksamhetens viktigaste nyckelfunktioner. Kvinnodominerade arbetsplatser med stora arbetsgrupper verkar, baserat på hittills genomförda analyser, vara särskilt påverkade av en eller flera av dessa effekter. Här behöver kommunstyrelsen samverka med nämnder och bolag för att stabilisera läget och på sikt vända utvecklingen. Vägval och prioriterade åtgärder behöver baseras på gemensam förståelse och analys. Det finns även uppdrag för kommunstyrelsen och nämnderna att jobba vidare med dessa frågor. Bland annat ska arbetet med att

eliminera strukturella skillnader i arbetsförhållanden som kan beror på könstillhörighet. Ett annat uppdrag handlar om att se över villkor och strukturella förutsättningar för chefsuppdraget.

Arbetet med att engagera och utveckla medarbetare för att ta tillvara den kompetenspotential de besitter tillsammans kommer vara fortsatt avgörande för att klara det kommunala uppdraget. För att lyckas behövs en komplex sammansättning av arbete med styrmodeller, medarbetarskap, chefs- och ledarskap, kompetensutveckling och arbetsmiljö. Även här har koncernen ett bra utgångsläge med de förändringar i styrning och organisation som genomförts de senaste fyra åren.

Kommunkoncernen behöver öka förmågan att ta tillvara på redan genomförda förändringar. Med heltid som norm, fler som vill arbeta mer och längre upp i åldrarna behöver till exempel förmågan att samplanera bemanningen inom och mellan olika verksamheter öka. När teknik ger nya förutsättningar och möjligheter behöver förmågan att dra full nytta av den.

Koncernen behöver förstå och förhålla sig till värderingsförändringar på arbetsmarknaden. Mer individuella och globala värderingar förändrar förväntningar på medarbetarskapet, och kommer sannolikt att driva på en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Omvärldsanalyser pekar på att chefskapet kommer att bli en allt mindre attraktiv yrkesroll, åtminstone om förutsättningarna för chefsrollen inte förändras mot att innehålla mer av ledarskap och mindre av administrativa göromål.

För att möta kompetensförsörjningsutmaningarna och klara förändringstakten behövs flexibilitet men samtidigt stabilitet, systematik och enhetlighet. Att göra avvägningen mellan dessa olika perspektiv och uppnå balans, bedöms som en viktig framgångsfaktor.

Förväntad utveckling

Kommunens förväntade utveckling beror i hög grad på vad som sker utanför den kommunala organisationen. I avsnittet *Uppsalas omvärld* beskrivs exempelvis befolkningsutveckling, arbetsmarknad, näringsliv och konjunktur. I det här avsnittet beskrivs hur omvärldstrender kan komma att påverka genom att de sätter förändringstryck på kommunen.

Nio trender med påverkan på kommunens verksamheter

Varje år tar Uppsala kommun fram en omvärldsanalys. Syftet är att bevaka och upptäcka trender och händelser som påverkar kommunens verksamhet. Insikterna från analysen ligger till grund för hur kommunen sätter mål och planerar sin verksamhet.

I 2019 års omvärldsanalys analyseras nio aktuella trender som påverkar Uppsala kommun. Trenderna är identifierade och framlyfta eftersom de bedöms ha stor påverkan på Uppsalas förutsättningar att utvecklas till en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar kommun med upp emot 340 000 invånare år 2050.

Värderingsförändring	Demografisk förändring	Teknikutveckling	Globalisering	Klimatförändring
Ökad polarisering Ökat fokus på jämställdhet Ökad mångfald	Ökat fokus på livsmiljö och boende Åldrande befolkning	Ökad digitalisering Förändrade kompetens och utbildningsbehov	Ökad internationalisering och ökad global rörlighet	Miljö- och klimatförändringar

Figur: De nio trenderna, och deras koppling till de fem globala trenderna – värderingsförändring, demografisk förändring, teknikutveckling, globalisering och klimatförändring.

Varje trend har en sammanfattning med slutsatser som kallas förändringstryck. Förändringstrycken visar vad kommunen kan göra för att möta och hantera trender och andra omvärldsfaktorer.

Omvärdens förändringstryck på verksamheterna

En viktig utgångspunkt för den kommungemensamma omvärldsanalysen är verksamheternas egna beskrivningar av hur förändringar i omvärlden påverkar verksamheten. En genomgång av det samlade materialet pekar på vissa gemensamma framtidsutmaningar:

- Växande kommun ställer krav på flertalet verksamheter.
- Verksamheter möter nya krav och förväntningar på välfärden.
- Den förändrade demografin – med fler barn och äldre – ökar efterfrågan på kommunens verksamheter, samtidigt som den påverkar finansieringen av välfärden.
- Behov att möta och hantera kompetensförsörjning.
- Digitalisering ger möjligheter, men skapar också utmaningar.
- Social oro och ohälsa ökar, betydelsen av tidiga och samordnade insatser lyfts.
- Miljö- och klimatförändringar ökar risken för krissituationer.

Sammantaget handlar framtidsutmaningarna om behovet av att hitta nya sätt att styra och leda verksamheten, att växa på ett hållbart sätt och att anpassa verksamheter till ett mer ansträngt ekonomiskt läge. Utifrån dessa beskrivningar har tre tongivande förändringstryck – slutsatser – med särskilt stor påverkan på kommunens verksamheter lyfts fram.

Tre viktiga slutsatser från omvärldsanalysen

I omvärldsanalysen har tre tongivande förändringstryck – slutsatser – lyfts som särskilt viktiga att ha ett gemensamt fokus på. Det är förändringstryck som flera av kommunens förvaltningar och bolag har resonerat om i sina beskrivningar av hur omvärldsförändringar påverkar verksamheten.

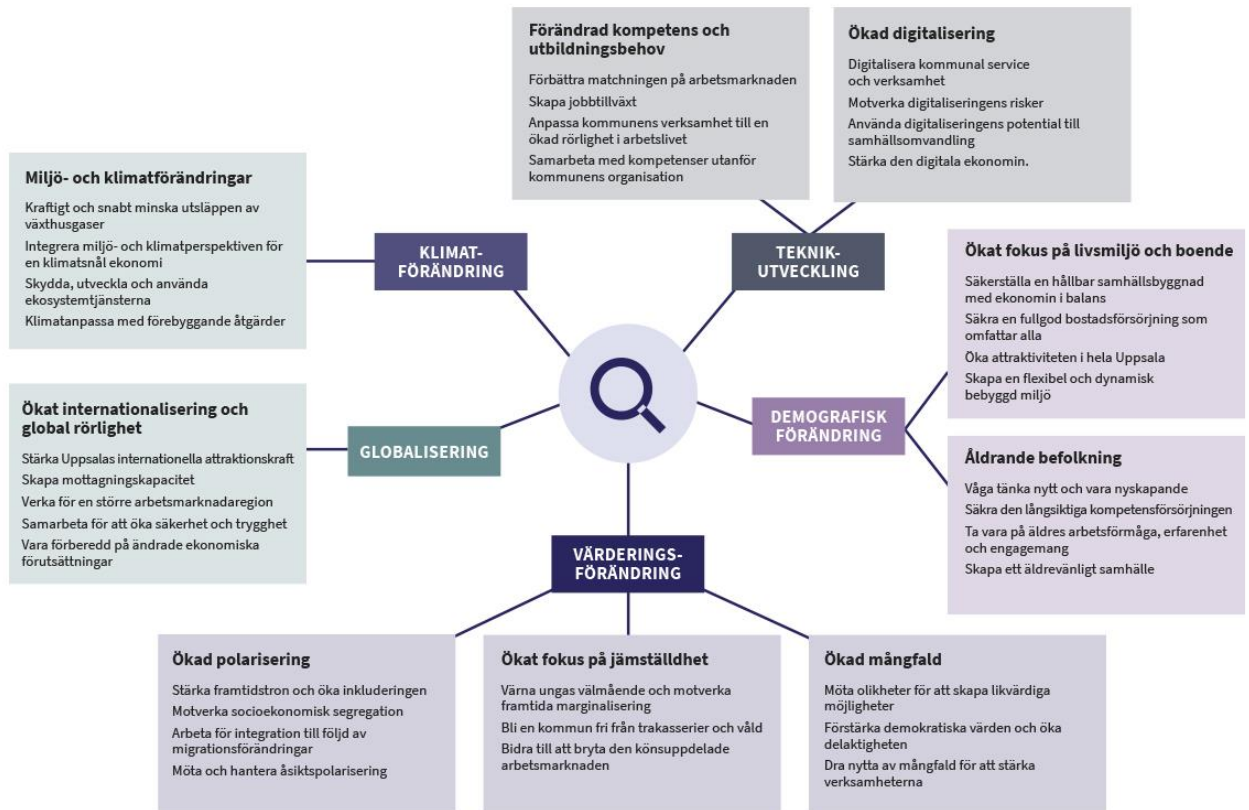
De tre förändringstrycken lyfter behovet av att kommunens verksamheter effektiviseras för att möta demografiska förändringar och förväntningarna hos dem som bor, verkar och besöker Uppsala. De pekar också på behovet av att den fysiska planeringen – i den växande kommunen – går i takt med det långsiktiga hållbarhetsarbetet och att den sociala sammanhållningen främjas.

De tre förändringstrycken är:

Stärka framtidstron och öka inkluderingen. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare. Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av icke-demokratiska krafter och metoder. Känslan av trygghet och inkludering i samhället behöver stärkas, främst för unga, genom tidiga och samordnade insatser inom utbildningssystem, socialtjänst och kultur- och fritidsverksamhet. Kommunens resurser behöver fördelas på ett sätt som ökar förutsättningarna för jämlika levnadsvillkor.

Säkerställa en hållbar samhällsbyggnad med ekonomin i balans. Uppsala står inför en snabb expansion. En utmaning består i att bygga ut den kommunala verksamheten, infrastrukturen och bostadsbeståndet i takt med att befolkningen växer. För att säkra en långsiktigt hållbar samhällsbyggnad och klara finansieringen krävs god ekonomisk hushållning, stärkt fokus på näringslivstillväxt, planering och samverkan såväl inom kommunkoncernen som med externa aktörer.

Våga tänka nytt och vara nyskapande. Den förändrade demografiska strukturen innebär att färre personer kommer att försörja fler framöver, samtidigt som behoven ökar i de personalintensiva verksamheterna som barnomsorg, skola och äldreomsorg. För att skapa effektiva och kvalitativa välfärdstjänster behöver kommunen tänka och arbeta annorlunda i framtiden. Innovationer, digitalisering, införandet av välfärdsteknik och en ökad samverkan såväl inom kommunkoncernen som med externa aktörer är åtgärder som kommunen kan använda sig av för att uppnå ett mer effektivt resursutnyttjande.



Figur: Sammanfattande bild över trender och förändringstryck på Uppsala kommun

Driftsredovisning

Varifrån kommer pengarna och vad används de till?

Intäkter, procent

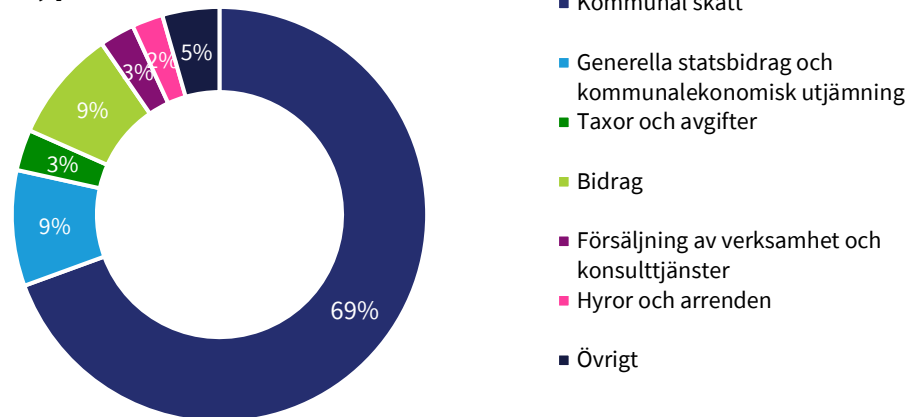


Diagram: Kommunens intäkter fördelade mellan typ av intäkt. Källa: kommunens ekonomisystem.

Kostnader, procent

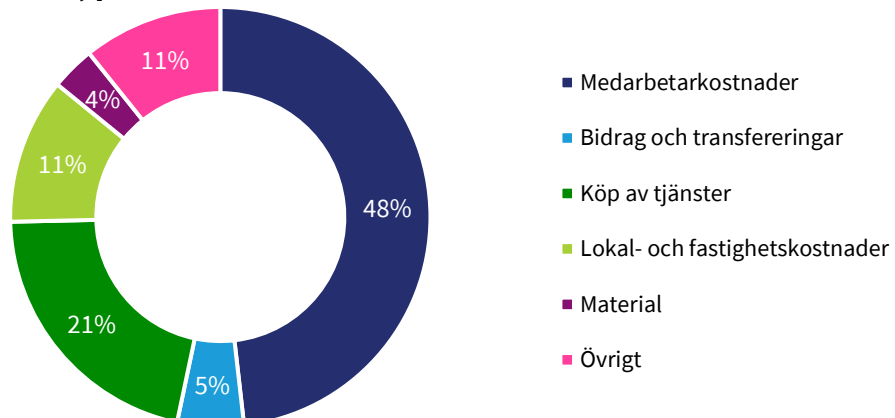
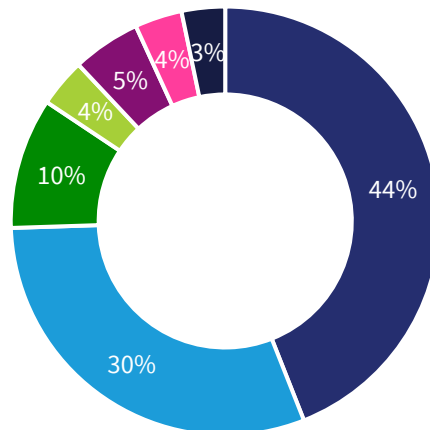


Diagram: Kommunens kostnader fördelad på typ av kostnad. Källa: kommunens ekonomisystem.

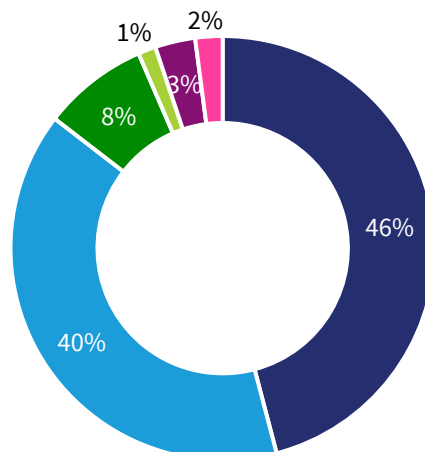
Nettokostnadernas fördelning på olika verksamheter, procent



- Utbildning och förskola
- Äldre och personer med funktionsnedsättning
- Individ- och familjeomsorg exkl. ekonomiskt bistånd
- Ekonomiskt bistånd
- Kultur och fritid
- Gator, vägar och parker
- Övrigt

Diagram: Kommunens nettokostnad fördelad på verksamhet. Källa: kommunens ekonomisystem. Nettokostnaderna är det som återstår av de löpande kostnaderna efter avdrag för intäkter, exempelvis barnomsorgsavgifter och avgifter för äldreomsorg och bygglov.

Externt köpt verksamhet, procent



- Utbildning och förskola
- Äldre och personer med funktionsnedsättning
- Individ- och familjeomsorg
- Kultur och fritid
- Gator, vägar och parker
- Övrigt

Diagram: Hur kommunens köp av verksamhet av privata utförare fördelas mellan verksamheter. Under 2019 köptes verksamhet av privata utförare för 3 266 miljoner kronor. Källa: kommunens ekonomisystem.

Verksamhet i förvaltningsform – nämnder

Följande avsnitt beskriver utvecklingen inom nämndernas verksamhet mer nyanserat. En översikt över statusen för nämndernas arbete med fullmäktiges mål och uppdrag finns i bilaga 1. I varje nämndavsnitt presenteras statusen för kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden. Det handlar förutom om uppdrag från Mål och budget 2019 om kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och om uppdrag som kommunfullmäktige givit nämnden vid annat tillfälle än Mål och budget och som har sorterats in under relevant inriktningsmål. Värt att notera är att bedömningen av nämndens bidrag till inriktningsmålens utveckling baseras på både fullmäktiges uppdrag och övrig verksamhet som nämnden bedriver.

I redovisningen hänvisas ibland till jämförbara kommuner. Om inget annat sägs handlar det om kommunerna i jämförelsenätverket R9 där förutom Uppsala också Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro ingår. För den som är intresserad går det att hitta genomsnittliga resultat för R9-kommunerna i databasen Kolada på www.kolada.se genom att uppge Resultatnätverket R9 i sökningen av kommun.

Översikt över kommunens nämnder

Nettokostnad och resultat per nämnd					
Belopp i miljoner kronor	Intäkter exkl. kommunbidrag	Total kostnad	Netto-kostnad	Kommun-bidrag	Resultat 2019
Utbildningsnämnden	888	-5 996	-5 108	5 172	65
Arbetsmarknadsnämnden	402	-1 120	-718	723	5
Socialnämnden	181	-945	-763	738	-25
Omsorgsnämnden	234	-1 911	-1 677	1 618	-60
Äldrenämnden	460	-2 316	-1 856	1 848	-8
Kulturnämnden	45	-389	-344	346	2
Idrotts- och fritidsnämnden	60	-344	-284	289	5
Gatu- och samhällsmiljönämnden	154	-673	-519	472	-47
Plan och byggnadsnämnden	60	-141	-81	74	-7
Namngivningsnämnden	0	-1	-1	2	0
Räddningsnämnden	64	-224	-160	161	1
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	43	-67	-24	24	0
Överförmyndarnämnden	16	-37	-21	23	3
Kommunstyrelsen	2 559	-2 904	-345	487	142
Valnämnden	5	-10	-6	6	0
Finansförvaltningen	14 690	-14 291	-	-	399
Totalt kommunen			-11 907	11 983	475

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

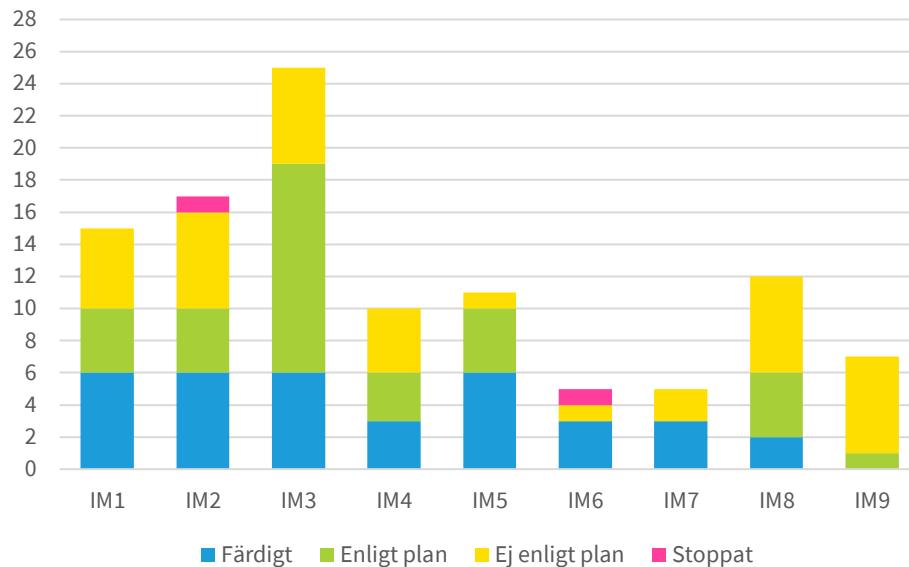
Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis de tre hållbarhetsdimensionerna social, ekologisk och ekonomisk inkluderande det näringslivspolitiska arbetet. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, mark och exploatering, landsbygdsfrågor, samt kris och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor.

Uppsala kommun ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet. För att klara av att tillgodose dessa behov är det nödvändigt att ständigt utveckla arbetssätt, organisation och medarbetare. För att utveckla en modern och effektiv förvaltning har Uppsala kommun en centraliserad stabsorganisation som leder och stödjer nämnder och bolag.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen har tilldelats betydligt fler uppdrag från kommunfullmäktige jämfört med andra nämnder och bolagsstyrelser. Kommunstyrelsen har blivit färdig med 35 av 107 uppdrag under året. 33 uppdrag pågår enligt plan. 37 uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan. Två uppdrag har stoppats och kommer inte att genomföras då de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. Nästan alla försenade uppdrag beräknas bli färdiga 2020. De försenade uppdragen handlar i flera fall om att det finns beslutsunderlag framtaget, men att beslutet kommer att fattas under år 2020. Exempel på detta är uppdrag som rör dricksvattenförsörjningen, solkommunstrategi, sociala investeringar och rekreationsanläggningar. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige riktade till samtliga nämnder i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms kommunstyrelsen ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.



Observera att diagrammet över kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen har en annan skala än för övriga nämnder och bolagsstyrelser, eftersom kommunstyrelsen har så pass många fler uppdrag.

Kommunstyrelsen har exempelvis:

- tecknat en ny samverkansöverenskommelse med polisen om gemensamma prioriteringar för nolltolerans mot brott och ett tryggare Uppsala.
- beslutat om handlingsplan Bostad för alla för att säkerställa att kommunen arbetar aktivt för att skapa bostäder som fler har möjlighet att efterfråga.
- invigt två nya servicepunkter på landsbygden som samlar olika former av kommersiell service och skapar nya mötesplatser i bygderna.
- öppnat ett nytt kommungemensamt kontaktcenter som är en första ingång till kommunen för frågor, synpunkter och felanmälningar.
- möjliggjort för landsbygdsbor att påverka sin närmiljö och sin bygds utveckling genom medborgarbudget i Hammarskog, Vänge och Skogstibble.
- startat en utbildning för operatörer inom Life Science och ett samarbete inom talangattraktion för att stärka det lokala näringslivets kompetensförsörjning.
- inrättat ett upphandlingsråd som bidrar till att öka dialogen med marknaden och utveckla upphandlingsprocessen.
- tillsammans med övriga medlemmar i Uppsala klimatprotokoll beslutat att skärpa klimatmålen i linje med Parisavtalets åtagande.
- beslutat om program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik för att stärka barnperspektivet i kommunen.
- utvecklat arbetet med kameraövervakning och ordningsvakter. Kommunen har fått tillstånd att sätta upp fler kameror i centrum för att öka tryggheten.
- tagit fram 10 lokalförsörjningsplaner som ska säkerställa ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler till kommunens verksamheter.
- anlitat 15 demokratiambassadörer inför valet till Europaparlamentet för att öka valdeltagandet i områden och grupper där det tidigare varit lågt.
- infört ett e-arkiv som gör arkiverad information långsiktigt tillgänglig och användbar.
- genomfört flera satsningar på chefs- och ledarutveckling och på kompetensutveckling inom förändringsledning.
- fortsatt arbetet med att stärka varumärket som en attraktiv arbetsgivare. Uppsala utsågs 2019 till årets employer-branding-kommun.

Ekonomiskt utfall

Kommunstyrelsens resultat för 2019 är ett överskott om 142 miljoner kronor, varav 52 miljoner kronor avser kommunledning och 89 miljoner kronor avser stadsbyggnad.

Kommunstyrelsen				
Belopp i miljoner kronor	Resultat			
	Kommunbidrag 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	66	2	3	2
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	235	-19	65	39
Fritid och kultur	16	1	-8	3
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	0	-2	-2	-2
Vård och omsorg	0	-3	1	-3
Affärsverksamhet	0	150	2	10
Kommunledning och gemensam verksamhet	170	13	-9	14
Nämnden totalt	487	142	52	64

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	853	558	328	180
Extern finansiering		-141	-132	6

Inom kommunledning är resultatet ett överskott på 52 miljoner kronor. Överskottet beror till stor del på att externa medel har erhållits avseende delar i Handlingsplan Gottsunda, varför budgeterade medel inte nyttjas i de delar som täcks av de externa medlen. En bidragande orsak till överskottet är också att förfogandemedel inte har nyttjats i budgeterad omfattning. Gemensam service bidrar med högre intäkter genom ökade volymer främst inom måltidsservice. För stabsverksamheten är resultatet något högre än budgeterat, vilket främst förklaras av lägre personalkostnader än budgeterat inom vissa staber. De insatser som budgeterats för att främja näringslivet har också haft något lägre kostnader än planerat.

Mot bakgrund av att flera nämnder under året prognostiserat underskott har kommunledningskontoret sökt extra besparingar under året samt varit allmänt återhållsamma så att resultatet för nämndverksamheten sammantaget förbättras.

Kommunstyrelsens verksamhet inom stadsbyggnad visar ett resultat på 89 miljoner kronor. I bokslutsresultatet ingår flera större jämförelsestörande poster inom såväl exploaterings- som fastighetsverksamheten vilket förklarar merparten av avvikelserna mot prognos.

För mark- och exploateringsverksamheten är resultatet ett underskott om 66 miljoner kronor. I utfallet ingår effekter av årets markförsäljning som ger ett nettoöverskott på 228 miljoner kronor vilket är 181 miljoner kronor högre än budget, en nedskrivning av markvärdet i Ulleråker-projektet kopplat till reviderat projektdirektiv, 191 miljoner kronor, samt ombokningar av historiska poster till följd av kvalitetssäkringsarbetet, 23 miljoner kronor. Dessa jämförelsestörande poster förklarar merparten av årets resultat samt avvikelse mot budget och prognos. Avvikelse finns även inom Ulleråkers fastighetsförvaltning till följd av omställning av elförsörjningen inom området samt högre kostnader för internränta och fastighetsskatt. Bygglogistikcenter visar också underskott på grund av att färre anslutna byggaktörer än förväntat.

Fastighetsverksamhetens resultat uppgår till 152 miljoner kronor. Försäljningsvinster från avyttring av bostadsrätter uppgår till 142 miljoner kronor, varav 137 miljoner

kronor är hänförlig till återförsäljning av bostadsrätter till Brf Leopold, vilket förklarar merparten av avvikelserna mot budget och prognos. Exklusive försäljningsvinsterna uppgår resultatet till 11 miljoner kronor vilket är ett netto av i huvudsak överskott från uthyrning till externa hyresgäster, lägre underhållskostnader samt underskott på grund av vakanta lokaler.

Inom strategisk planering har omprioriteringar gjorts inom ram för att styra resurser mot Uppsala spårvägs projektledning som flyttats in till strategisk planering under 2019 och inte fanns med i årets budget.

Investeringar

Kommunstyrelsens investeringsmedel för 2019 uppgår till 853 miljoner kronor, varav 132 miljoner kronor avser investeringsmedel som överförts från 2018. Under året uppgår investeringarna till 558 miljoner kronor, varav 38 miljoner kronor inom kommunledning och 521 miljoner kronor inom stadsbyggnad. Erhållen finansieringen för anläggningar inom exploateringsverksamheten uppgår till 141 miljoner kronor.

Inom kommunledning avser investeringsutgifterna främst IT-investeringar. Till 2020 beräknas 13 miljoner kronor att föras över för pågående IT-investeringar. Inom ramen finns medel även avsatta för inrättande av en mikrofond för sociala företag som inte nyttjats, utan arbetet har istället hanterats genom beviljande av lån.

Inom stadsbyggnad har fastighetsverksamheten investerat bland annat i en värmeanläggning vid Jälla och i ombyggnation och utrustning av Sågargatan till aktivitetsbaserat kontor. Investeringarna är lägre än beräknat då flera pågående projekt blivit fördröjda bland annat inom Ulleråkers fastighetsförvaltning där en ny fastighetsstrategi inväntas. Till 2020 begärs 58 miljoner kronor överföras för pågående fastighetsprojekt såsom Hammarskog och lägenhetsupprustning inom Leopold samt 44 miljoner kronor för solenergianläggning som ska uppföras enligt kommunstyrelsens beslut 2018. I enlighet med kommunstyrelsens beslut i juni 2019 (KSN-2018-2735) har kommunen förvärvat fastigheten Gamla Uppsala 99:1 från bostadsrättsföreningen Leopold, med en köpeskilling om 160 miljoner kronor. Bakgrunden till förvävet är att föreningen har trätt i likvidation per den 3 maj 2019. Kommunen och bostadsrättsföreningen Leopold har ingått både ett bostadsöverlåtelseavtal och ett fastighetsöverlåtelseavtal. Kommunen har avyttrat samtliga bostadsrätter till föreningen och därefter förvärvat fastigheten utan upplåtna bostadsrätter.

Inom exploateringsverksamheten uppgår de strategiska markförvärven till 47 miljoner kronor. Inga markförvärv kopplade till genomförande av Uppsalapaketet har skett under året, förberedelse pågår för förvärv under kommande år. Utöver dessa skattefinansierade investeringar har exploateringsverksamheten investerat i utbyggnad av allmänna anläggningar (infrastruktur, vägar, cykelvägar, parker) inom exploateringsverksamheten med finansiering från byggaktörer eller markförsäljning. Dessa anläggningsutgifter uppgår till totalt 272 miljoner kronor 2019, där utbyggnad inom de stora projekten Rosendal och Östra Salabacke står för drygt hälften. Finansiering som erhållits i samband med markförsäljning eller enligt avtal uppgår till 141 miljoner kronor.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Hållbar samhällsbyggnad

Planering pågår av genomförandet av överenskommelsen med staten om det så kallade Uppsalapaketet. Under 2019 har kommunstyrelsen beslutat om program- och projektdirektiv för Uppsala spårväg och Uppsala central. Arbete med en fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna som innehåller över 20 000 bostäder är påbörjad med sikte på samråd under våren 2020.

Uppsalamodellen för markanvisningar används för att stärka en socialt hållbar utveckling. Bland annat har mark sålts för kooperativa hyresrätter och för hyresrätter med lägre nyproduktionshyror i Rosendal. I februari beslutade kommunstyrelsen om handlingsplanen Bostad för alla. Handlingsplanen knyter an till riktlinjer för bostadsförsörjning 2016–2019 och belyser att Uppsala kommun behöver arbeta aktivt för att skapa bostäder som fler har möjlighet att efterfråga.

Innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete ger möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt och är bärande i de stora samhällsbyggnadsprojekten. En del i detta arbete är införandet av systemstöd för att visa staden i 3D vilket ger överskådlig och lättillgänglig information om pågående planering och stadsutveckling. Projektet Teknisk försörjning leder en innovationsprocess i samverkan med marknaden för att ta fram ett förslag till systemval för teknisk försörjning av de sydöstra stadsdelarna.

Kommunen har fått ett projektstöd av Tillväxtverket på cirka 3,5 miljoner kronor för att förbättra servicen på landsbygderna genom att etablera så kallade servicepunkter. Målet i projektet är att skapa nya mötesplatser i bygderna genom att samla kommersiell service såsom dagligvaror och post. Två servicepunkter invigdes 2018. Under 2019 har två nya servicepunkter öppnats i Vattholma och Tuna Alunda. Ytterligare fem servicepunkter planeras under 2020.

Aktivt klimat- och miljöarbete

Kommunstyrelsen leder och samordnar utvecklingen av Uppsala klimatprotokoll. Under 2019 har klimatprotokollet beslutat att skärpa klimatmålen och öka takten i klimatomställningen. Målsättningens utgångspunkt är att utsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Arbete pågår även med att ta fram en klimatfärdplan för kommunens klimatmål.

Arbetet med att fasa ut fossil plast har intensifierats. Under 2019 har kommunstyrelsen tagit fram vägledningar, ett livscykelverktyg och en webbutbildning i syfte att minska klimatpåverkan vid inköp och användning av plastprodukter. Piloter har satts igång inom olika verksamheter för att påbörja minskad användning av fossil plast i praktiken.

Kommunstyrelsen har i samverkan med bland annat BiogasÖst, Region Uppsala och Swedavia tagit fram långtgående hållbarhetskriterier som användes i upphandlingen av samhällsbetalda persontransporter. Upphandlingen är en del i att nå kommunens mål om fossilfria upphandlade transporter senast år 2023. Genom att kravställa på en ökad andel närproducerade drivmedel bidrar upphandlingen även till ett mer kretsloppsbaseerat samhälle och en stärkt energisäkerhet.

Ett förslag till reviderat åtgärdsprogram för luftkvalitet har påbörjats. Under året har en utredning gjorts av orsaker och åtgärder för att klara kväveoxidkraven, bland annat en analys av genomfartstrafik på Kungsgatan. Kommunstyrelsen har också påbörjat ett arbete med att identifiera ekosystemtjänster i planarbetet. En naturdatabas med

geografisk koppling har tagits fram som möjliggör analys av var åtgärder för att utveckla ekosystemtjänster bör sättas in och vilken effekt de får på luftkvaliteten.

Tryggt och socialt hållbart samhälle

Arbetet med att minska brottsligheten och öka Uppsalabornas trygghet sker i samverkan med polisen och Brottsförebyggande rådet. Samverkan sker även med fastighetsägare, näringsliv, föreningsliv och civilsamhället. Under året har en ny samverkansöverenskommelse tecknats med polisen. Med gemensamma prioriteringar arbetar kommunen och polisen för nolltolerans mot brott och för ett tryggare Uppsala.

Ett aktivt arbete pågår för att bidra till polisens genomförande av ett nationellt kameraprojekt. Kommunen har beviljats uppsättning av ett antal bevakningskameror på olika platser i Uppsala centrum. På vissa av kommunens skolgårdar har det installerats kamerabevakning som är kopplat mot larmcentral. Kamerabevakningen har lett till att flera brott gällande skadegörelse har kunnat klarats upp av polisen.

Kommunstyrelsen samordnar arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra. Erfarenheterna från arbetet med handlingsplanen ligger till grund för en modell för att motverka segregation. En samverkanssatsning med Polisen och Brottsförebyggande rådet har startat i Gottsunda och ska pågå i sex år. Under året har fokus även varit på att utveckla det lokala områdesarbetet i Gränby. En handlingsplan med fokus på trygghet är under framtagande för Gränby för att fokusera och stärka arbetet.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2019 om program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik. Beslutet stärker barn- och ungdomsperspektivet och styrningen förväntas på kort sikt bidra till att kunskapen om barnrätt ökar i kommunen, på längre sikt leda till ett starkare barnperspektiv i kommunens beslut.

Hbtq-arbete är en viktig del i kommunens uppdrag att kunna garantera likvärdig service till alla invånare och en inkluderande arbetsmiljö på våra arbetsplatser. Kommunstyrelsen tillhandahåller grundutbildningar och möjlighet att hbtq-diplomera kommunens verksamheter. Totalt har 35 verksamheter hbtq-diplomerats.

Under hösten deltog Uppsala kommun i den regionala kärnkraftsövningen Havsörn. Övningen var århundradets hittills största civila samverkansövning där ca 1600 personer från 77 aktörer deltog. Uppsala kommun deltog i övningen med cirka 50 medarbetare. Övningen är en del i att stärka kommunens krishanteringsförmåga.

Ekonomisk hållbarhet och ett aktivt näringsliv

Målsättningen är att kommunstyrelsen tillsammans med näringslivets olika aktörer ska skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen varje år. Under perioden 2010–2018 har antalet jobb i Uppsala kommun ökat med i genomsnitt 2 150 per år. Preliminära siffror för 2019 indikerar en något lägre tillväxttakt, till följd av en avmattad konjunktur och få lediga resurser. Kommunstyrelsen bedömer dock att det arbete som görs inom området når tänkt effekt under rådande omständigheter.

För att säkra konkurrenskraft och tillväxt i framtiden har Uppsala kommun tillsammans med Region Uppsala, Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitetet påbörjat ett strategiskt arbete inom talangattraktion. Näringslivets kompetensförsörjning tillgodoses även genom start av en utbildning för produktionsoperatörer i Uppsalas största exportindustri, life science.

Under året har kommunstyrelsen inventerat pågående innovationsarbete i kommunkoncernen samt genomfört en innovationsvecka för att stärka innovationsarbetet. Inom pilotprojektet Ignite Public har tester med mindre utvecklingsprojekt genomförts med små företag. Det har bland annat resulterat i att Uppsala kommun utsågs till årets bästa samarbetspartner för startup-företag.

Nya krav på verksamhetsutveckling med stöd av digital teknik ställer höga krav på en samlad strategi. Under året har en ny policy och handlingsplan för digital transformation tagits fram i bred samverkan inom kommunen. Ett portföljkontor har införts för att samordna och koordinera större utvecklingsinitiativ med digitala inslag. Syftet är säkerställa enhetliga och kvalitetssäkrade underlag för att prioritera större utvecklingsinitiativ utifrån nytta och genomförbarhet.

Under 2019 har ett antal stora införandeprojekt genomförts, till exempel byte av telefoni, upphandling av verksamhetssystem för de sociala nämnderna och ett nytt verksamhetsstöd för HR. En stor utmaning har varit att få tillgängliga resurser att räckas till för att leverera i såväl ordinarie linjeverksamhet som i dessa förändringsarbeten.

Kommunstyrelsen har tagit fram en ny resursfördelningsmodell i syfte att bättre möta verksamhetens behov av resurser i förhållande till kostnads- och demografiutveckling över tid. För att lösa kommunens finansiering och stärka soliditeten har ett förslag på avyttring av delar av kommunkoncernens fastighetsbestånd tagits fram och beslutats av kommunfullmäktige. Utifrån detta har arbetet mot marknaden påbörjats.

Under 2019 slutfördes en genomlysning av samtliga exploateringsprojekt. Det medför att årets resultat belastas med 23 miljoner kronor för projektkostnader från tidigare år. Framöver kvalitetssäkras alla projekt löpande. Genom en långsiktigt hållbar styrning och redovisning av exploateringsverksamheten skapas förutsättningar för kommunen att göra rätt investeringar vid rätt tillfällen.

Demokratiskt samhälle med delaktiga medborgare

Kommunens förmåga att säkra öppenhet och insyn och möjliggöra för medborgare att påverka kommunen har fortsatt att utvecklas. Inom flera områden sker regelbundna dialoger med olika medborgargrupper. Barn och unga är en viktig målgrupp för insatser som handlar om att skapa större delaktighet. En effekt av utbildning i barnrätt är att dialoger med barn och unga har ökat.

Under hösten har ett kommungemensamt kontaktcenter öppnats som en första ingång till kommunen för frågor, synpunkter och felanmälningar. Till kontaktcenter kan alla som vill kontakta kommunen vända sig via besök, telefon eller e-post. Fortsatt arbete krävs för en systematisk hantering av synpunkter som underlag för att utveckla verksamheten.

För att öka möjligheten för boende på landsbygden att påverka sin närmiljö och sin bygds utveckling pågår ett pilotprojekt som kallas medborgarbudget. Inom projektet är invånare med och prioriterar hur skattemedel ska användas. Under 2019 har ett utegym i Hammarskog, belysning på en lekplats i Vänge och en gemenskapsyta i Skogstibble finansierats genom medborgarbudget.

Kommunstyrelsen drev under våren projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. 15 demokratiambassadörer arbetade med att informera kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta och hur det går till. Projektet fokuserade på områden samt grupper där valdeltagandet tidigare varit lågt; unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Valdeltagandet i kommunen ökade med 3,3 procent.

Under hösten invigdes kommunens nya ärendehanteringssystem och e-arkiv. Det kommer att göra det lättare för alla som vill ha bättre insyn i kommunens olika ärenden. Kommunstyrelsen och kulturnämnden är först ut att använda systemen.

Attraktiv arbetsgivare

Arbetet med att förskjuta arbetsmiljöarbetet mot hälsofrämjande och förebyggande insatser har fortsatt under 2019. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att nämnderna följer årsplaner och beslutade rutiner på området. Kommunstyrelsen stödjer arbetet med förbättringsarbete av ledningssystemet, vilket inkluderar arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chefer och medarbetare.

Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med att samordna kommunens varumärke som attraktiv arbetsgivare och tog emot en utmärkelse som Årets employer branding kommun 2019. Motiveringen var att kommunen bedriver ett kontinuerligt arbete med tydliga och starka resultat, och kan visa på den bredd av möjligheter som kommunen kan erbjuda som arbetsgivare.

För att ytterligare stärka kommunens roll som en av de största arbetsgivarna i regionen behöver arbetsmarknadspolitiska åtgärder och hållbarhetsfrågor fullt ut arbetas in i den ordinarie kompetensplaneringen. Det är en del i organisationens arbete med att långsiktigt täcka verksamhetens kompetensbehov på ett sätt som samtidigt skapar fler möjligheter för grupper som står längre från arbetsmarknaden att komma i arbete.

Nämnderna arbetar systematiskt och långsiktigt med kompetensförsörjningen. Dock krävs ett mer enhetligt tillvägagångssätt för kompetensplanering och kommunstyrelsen har under 2019 påbörjat ett arbete för förbättrad gemensam styrning, uppföljning och analys.

Kommunstyrelsen har under året fortsatt med det kommungemensamma chefs- och ledarutvecklingsprogrammet, erbjudit kompetenshöjning genom öppna seminarier och workshops samt fortsatt att erbjuda mentorsprogram för chefer.

Kommunstyrelsen har även förberett och tagit in anmälningar till Ledarlabbet, ett program för medarbetare som har potential att bli chefer. Programmet startar 2020.

Framtida utmaningar

Ett tuffare ekonomiskt läge. Försvagad konjunktur, stora investeringar och en ökad försörjningskvot leder till ett tuffare ekonomiskt läge. Samtidigt ökar behoven inom flera områden. För att klara sitt välfärdsuppdrag måste kommunen fortsätta att skapa resursutrymme genom starkare resultat och effektiviseringar. Kommunstyrelsen behöver bland annat säkerställa en effektiv lokalförsörjning, bra upphandlingar och en tydlig styrning av utvecklingsprojekt för att nå störst nytta av satsade medel.

Kompetensförsörjning och näringslivsutveckling. Arbetsmarknaden i Uppsala kommun växer och det leder till en ökad konkurrens om arbetskraften. Inom det lokala näringslivet är rekryteringssvårigheter ett stort tillväxthinder. Uppsala kommun står inför stora egna rekryteringsbehov där stort fokus behövs på det strategiska kompetensförsörjningsarbetet. Samtidigt gör digitaliseringen att många yrken förändras i grunden.

En hållbar tillväxt. Det behövs innovativa lösningar som möjliggör de stora samhällsbyggnadsprojekten och samtidigt bidrar till en hållbar utveckling. Arbetet med hållbarhetsmålen enligt Agenda 2030 behöver fortsätta att integreras i alla

kommunens verksamheter. För att nå klimatmålen måste omställningstakten öka. Det krävs strukturella förändringar som påverkar samhällsplaneringen, energiförsörjning och våra val av byggmaterial, transporter, matvanor och konsumtionsmönster. Ytterligare arenor för möten med näringsliv, föreningar och andra aktörer som bidrar i samhällsutvecklingen och välfärden behöver utvecklas.

Trygghet och social sammanhållning. Trygghetsfrågorna kommer att vara fortsatt mycket viktiga liksom att vinna tillbaka förtroendet i utsatta områden och förhindra brott i välfärdssystemet. En stärkt integration och minskad segregation är avgörande för utvecklingen. Kommunens resurser ska fördelas på ett sätt som ökar förutsättningarna för jämlika levnadsvillkor. Sociala värden ska genomsyra utformningen av kommunens service. Kommunstyrelsen behöver öka fokus på att proaktivt möjliggöra för ökad trygghet istället för att reaktivt motverka otrygghet.

Förbättrad service utifrån ökat kundfokus. Det ska vara lätt för invånare, näringsliv och besökare i Uppsala att möta kommunen genom hela sin livscykel. Dessa möten behöver utgå från invånares, näringslivets och besökares behov. Förutsättningarna för kvalitativ medborgardialog, medborgarservice och företagservice behöver förbättras. Servicen behöver utvecklas löpande utifrån systematisk mätning och analys.

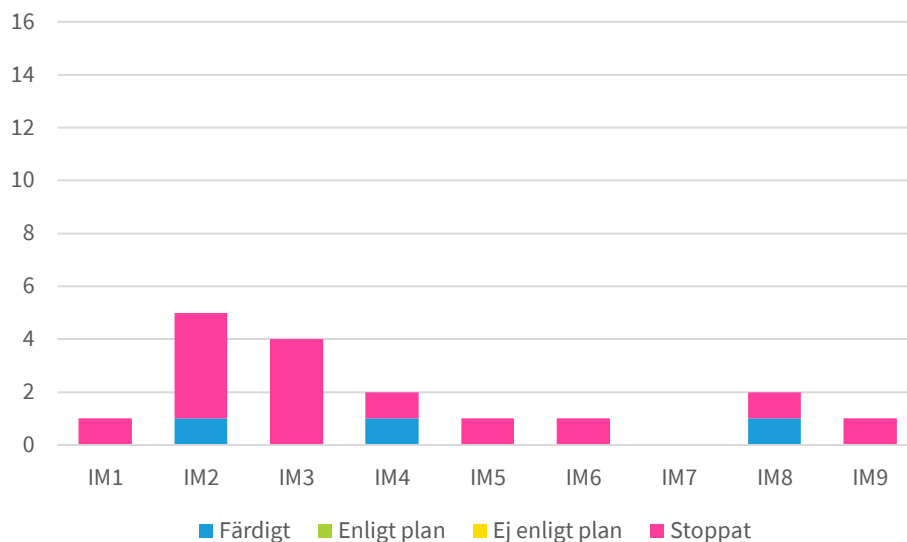
Verksamhetsutveckling för de vi är till för. Kommunen behöver stärka sin förmåga till verksamhetsutveckling och innovation för att uppnå ett effektivare resursutnyttjande och skapa ökat värde för de vi är till för. Innovation och digital transformation måste bli vardag. För att åstadkomma en hög takt i digital transformation krävs strukturella, tekniska och kompetensmässiga förutsättningar i samtliga verksamheter. Kommunstyrelsen behöver bidra till att rusta verksamheten med ändamålsenlig teknik, arbetssätt och kompetens inför flytten till stadshuset 2021.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen, lagen om kommunala folkomröstningar samt för opinionsundersökningar eller liknande förfaranden. Det innebär att Uppsala valnämnd är lokal valmyndighet och bland annat utser röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning och svarar för den preliminära räkningen av rösterna på valkvällen.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Valnämnden har blivit färdig med tre av 17 uppdrag under året. Övriga 14 uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de inriktningsmål den är berörd av.

Nämnden har exempelvis:

- förstärkt valhemligheten vid årets val till Europaparlamentet jämfört med tidigare val.
- ökat tillgängligheten till valet, exempelvis för personer som har svårt att ta sig till vallokal.
- genomfört särskilda satsningar för att öka valdeltagandet i grupper med lågt valdeltagande.

Ekonomiskt utfall

Valnämndens resultat 2019 är ett överskott om 0,1 miljoner kronor.

Valnämnden	Resultat			
	Kommunbidrag	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
Politisk verksamhet	5,9	0,1	-0,3	0,1
Nämnden totalt	5,9	0,1	-0,3	0,1

Valnämndens verksamhet omfattar enbart politisk verksamhet. Den 26 maj 2019 genomfördes val till Europaparlamentet. För detta erhöll nära fem miljoner kronor i statsbidrag. Statsbidraget var nästan en miljon kronor högre än budgeterat. Bakgrunden till detta är den lagändring om extra skydd av valhemligheten som började gälla vid detta val. Nämnden använde det extra statsbidraget till att genomföra en extra inventering av alla vallokaler. Syftet var att se över om lokalerna klarade nya krav på logistik samt för att anställa extra röstmottagare i alla vallokaler.

Nämnden har även köpt in material för avskärmningar av valsedelställen. Den del av statsbidraget som var avsett för avskärmning av valsedelställen och som var ett engångsbelopp har inte utnyttjats fullt ut och 0,4 miljoner kronor har överförts till kommande år för att kunna utnyttjas till inköp inför genomförandet av valet 2022.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Valdeltagandet vid 2019 års val till Europaparlamentet hade ett högre valdeltagande än tidigare val och Uppsalas valdeltagande var högst bland jämförbara kommuner.

Bättre organisation

Vid utvärderingen av valet 2018 framkom att valkansliets organisation och bemanning inte varit optimal, vilket bland annat ledde till en för hög och ojämn arbetsbelastning under valperioden. I syfte att skapa en mer tidseffektiv och resurssmart organisation organiserades valkansliet inför valet 2019 som en projektorganisation med olika ansvarsområden. Utifrån den större utvärdering som gjordes efter valet 2018 identifierades ett antal utvecklingsområden som projektet arbetade med, exempelvis utbildning, information, ett valadministrativt system och rutiner.

En utvärdering av valet 2019 visar påtagliga förbättringar kring valhemligheten jämfört med 2018 års val. Även arbetsmiljön i vallokaler och arbetssätten kring röstmottagningen och rösträkningen tycks ha varit bättre 2019 än 2018.

Fler förtidsröstar

Antalet personer som valde att förtidsrösta vid valet 2019 ökade i hela landet och så också i Uppsala kommun. Vid valet till Europaparlamentet 2014 valde 30 158 personer att förtidsrösta och 2019 blev motsvarande antal 43 768. Ökningen följde den prognos på antal förtidsröster nämnden planerat bemanning och antal röstningslokaler utifrån.

Tillgängligare val

Valnämnden har under året genomfört flera åtgärder för att tillgängliggöra valet för grupper som annars kan ha svårt att rösta. Nämnden beslutade i mars 2019 att stå för kostnaderna för de personer som behöver ledsagning för att kunna ta sig till röstnings- eller vallokal för att rösta. De ambulerande röstmottagarna åkte hem till väljare som av olika anledningar inte kunde ta sig till vallokalen. Efterfrågan på ambulerande röstmottagare var stor vilket nämnden bedömer som positivt.

De ambulerande röstmottagarna tillsammans med institutionsröstningen gjorde valet mer tillgängligt för flera grupper i kommunen. Valnämnden rekryterade också röstmottagare med olika bakgrund och språkkunskaper som ett led i att göra valet så tillgängligt som möjligt för så många som möjligt.

Framtida utmaningar

Vallokaler. Nämnden ser stora utmaningar att hitta lämpliga vallokaler och framförallt lokaler för förtidsröstning till valet 2022 då skyddet av valhemligheten för första gången ska tillämpas vid ett val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Nämnden ser också utmaningar i nybyggda bostadsområden då dessa områden innehåller få större samlingslokaler som går att använda till vallokaler.

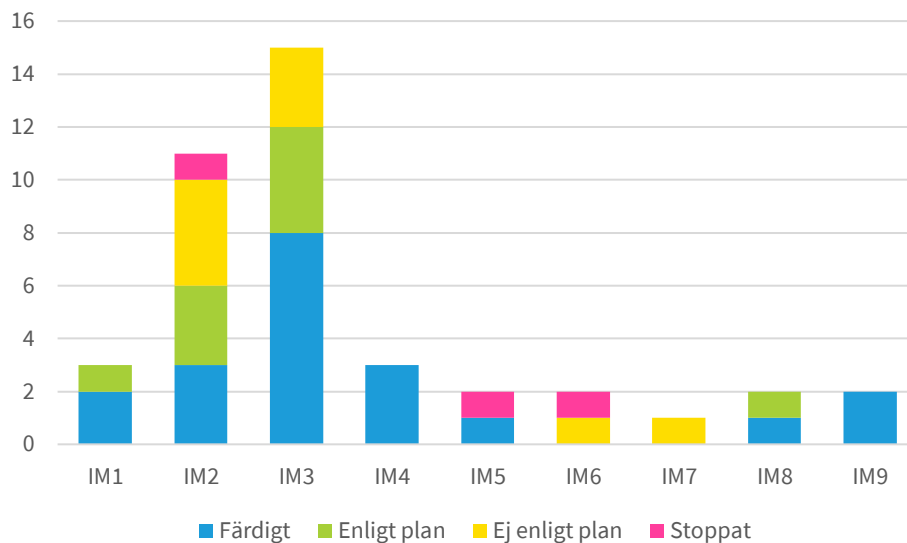
Påverkanskampanjer. En ökad polarisering av åsikter och en ökad mängd åsiktskanaler bidrar till att det samhälleliga samtalet innehåller mindre fakta och mer tyckande. Det leder till en ökad sårbarhet i samhället för påverkanskampanjer. En risk är till exempel att förtroendevalda utsätts genom hot och påtryckning. Kommunen behöver främja dialog, kunskapsutbyte och öppenhet så att förtroendet för kommunens verksamhet och organisation kan fortsätta upprätthållas.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering, byggande, drift och underhåll av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikanläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksfärdtjänst och trafikfrågor.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Gatu- och samhällsmiljönämnden har blivit färdig med 20 av 41 uppdrag under året. Nio uppdrag pågår enligt plan. Nio uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och tre uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör samordning av rekreationsanläggningar, tillgänglighetsanpassat naturbad, Södra Åstråket, strategi för kulturmiljöarbetet, säker skolväg, ekosystemtjänster, trädplantering, förskolebussar och färdtjänstavgifter. De flesta av dessa uppdrag beräknas vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal samt uppdraget om att förkorta tiden för nyanlända att få egen försörjning.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- satsat på trygghetsarbete och deltagit i flera trygghetsvandringar tillsammans med bland andra polis, socialtjänst, fastighetsägare och allmänhet.
- byggt om och förnyat parker i Gottsunda/Valsätra och Stenhagen för ökad trygghet och trivsel.
- färdigställt Vårdsätra strandpromenad från Skarholmen till Lurbo bro.
- flyttat stora mängder snö ur staden i början av 2019 som en framkomlighets- och trafiksäkerhetsåtgärd.
- planterat över 400 träd utöver vad som planterats av externa entreprenörer i exploateringsprojekt.
- infört ett nytt trafikmätningssystem för att bättre kunna följa trafikens utveckling.

- minskat mängden höga kanter och ojämna beläggningar på allmän plats och ökat antalet sittplatser för att göra platserna mer tillgängliga och inkluderande.
- beslutat om riktlinjer för lekmiljöer på allmän plats som ska leda till lekmiljöer som är långsiktigt hållbara, inkluderande och integrerade i omgivningen.

Ekonomiskt utfall

Gatu- och samhällsmiljönämnden redovisar ett underskott om 47 miljoner kronor vilket är 42 miljoner lägre än 2018, då resultatet var ett underskott om 5 miljoner kronor.

Gatu- och samhällsmiljönämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	411	-43	-6	-38
Färdtjänst/Riksfärdtjänst	59	-2	3	0
Affärsverksamhet	0	-1	-1	-1
Nämnden totalt	472	-47	-5	-39

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	527	197	292	263
Extern finansiering		7	-37	0

Under året har genomgången av öppna exploateringsprojekt fortsatt och detta har medfört att flertalet projekt har avslutats eller delavslutats. I samband med det har en stor mängd anläggningar förts över till nämnden och avskrivningskostnader har därmed börjat belasta nämnden. Resultateffekten av detta 2019 uppgår till netto 10 miljoner kronor; finansiering från exploateringsavtalen 10 miljoner kronor och avskrivningskostnader 20 miljoner kronor.

Nämnden har inventerat befintliga anläggningar vilket har medfört att nämnden har uttrangerat tillgångar till ett värde av 6 miljoner kronor. En genomgång av pågående investeringar har genererat att nämnden har kostnadsbokfört 19 miljoner kronor, kostnaderna avser till största delen utredningskostnader och konsultkostnader gällande Uppsala paketet, totalt 14 miljoner kronor. Utöver detta har även nämnden fått en kostnad gällande kreditränta på totalt 4,5 miljoner kronor. Projektkostnader avseende utredningskostnader för planer och program samt lantmäteriförrättningar har belastat nämndens resultat med 5,5 miljoner kronor. Dessa kostnader har tidigare hanterats som projektkostnader och räknats in i investeringskostnaden på projekten.

Kostnaderna för vinterväghållningen är 3 miljoner kronor högre än budget vilket beror på höga kostnader avseende utforsling snö från centrumkärnan i februari, som till viss del kompenseras av de åtgärder nämnden beslutade om avseende vintersandupptagning men även av lägre kostnader under november och december.

Investeringar

Årets bruttoinvesteringar uppgår till 229 miljoner kronor vilket innebär är omkring 43 procent av den tillgängliga investeringsramen upparbetats. I utfallet ingår även korrigeringar av tidigare års investeringar och finansiering vilket innebär ett redovisat

utfall om netto 204 miljoner kronor. Många projekt har blivit fördröjda exempelvis på grund av pågående detaljplanearbete, koppling till andra projekt eller fördröjda markåtkomstförhandlingar. Totalt begärs 192 miljoner kronor av investeringsramen överföras från 2019 till kommande år.

Bland årets större investeringar märks Tullgarnsbron (pågående projekt), Kastellparken och Valsätraparken, Vårdsättra strandpromenad, allmän plats kring Juvelen, cykelparkeringshuset vid Resecentrum som invigdes under hösten, Snabbcykelled till Sävja, busshållplatser, pendlarparkering samt reinvesteringar av vägar och cykelvägar.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Uppsala förtätas

Uppsala förtätas och fler människor ska samsas på den tillgängliga allmänna platsmarken. Stadsutvecklingen leder också till att ytor som är klassade som parkmark eller rekreationsstråk tas i anspråk för bebyggelse eller vägar och cykelvägar. Detta gör att miljöer som är viktiga för människors välmående, biologisk mångfald och stadens attraktivitet riskerar att gå förlorade. Nämndens prioriteringar kommer att bli viktiga för en hållbar stadsutveckling.

Trädbeståndet

Under året har ovanligt många almar tagits ner på grund av almsjuka. Även många lönnar och lindar har dött och även ett stort antal granar på grund av granbarkborren. Till viss del antas detta bero på förra sommarens torka. I början av året genomfördes uppröjningsarbete efter stormen Alfrida då stora mängder träd fallit i stadsnära skogar, naturreservat och friluftsområden. Kostnaden för uppröjningsarbetet uppgick till 1,5 miljoner kronor. Under året har 418 träd planterats inom olika projekt som byggts i egen regi. Därutöver har många träd planerats av externa entreprenörer i olika exploateringsprojekt. Nämnden ser också en ökad risk för att invasiva arter som exempelvis jätteloka och parkslide kommer påverka den biologiska mångfalden negativt.

Hållbart resande

Nämnden kommer arbeta vidare med att ge goda förutsättningar för hållbart resande inom all trafikplanering. Uppsala återigen blivit utsedda av Cykelfrämjandet till Sveriges bästa cykelstad. Detta är ett resultat av ett fortsatt gott arbete med cykelfrämjande åtgärder inom kommunen. Under året invigdes Uppsalas första inomhusparkeringsgarage för cyklar vid resecentrum. I början av 2020 kommer det finnas mer att läsa i "Cykelbokslut 2019".

Som en del i arbetet med nämndens nollvision har nya hastighetsgränser i Uppsala kommuns tätbebyggelse införts. Ett nytt trafikmätningssystem har införts. Trafikdata är grunden i all trafikplanering och informationen som nämnden nu får genom mätningarna gör att nämnden bättre kan följa trafikens utveckling. Det ger underlag för beslut om effektiva åtgärder i linje med uppsatta mål.

Digitalisering

Arbetet med att digitalisera nämndens tjänster och att använda IT lösningar i verksamheten fortsätter. Under våren publicerades exempelvis den första digitala versionen av Teknisk handbok. Teknisk handbok är en sammanställning av de krav och anvisningar som gäller vid byggnation och schakt på allmän platsmark i Uppsala kommun.

Framtida utmaningar

Fler besökare. Besökstrycket i parker har ökat avsevärt, vilket är positivt. Det leder till ett ökat markslitage och nedskräpning och medför högre driftskostnader.

Biologisk mångfald. Trädbeståndet behöver förnygras för att upprätthålla den viktiga funktionen som träden har. Det är en utmaning att ta hand om träden för skogens välmående och för att undvika risker för allmänheten av att träd faller. Nämnden ser också en ökad risk för att invasiva arter som exempelvis jätteloka och parkslide kommer påverka den biologiska mångfalden negativt.

Extremväder. Nämnden behöver utveckla det förebyggande arbetet för att på ett säkert sätt hantera de extrema vädersituationer som blir alltmer frekventa, exempelvis dagvattenhantering via växtbäddar.

Kompetensförsörjning. Rekryteringen av projektledare till anläggningsprojekt har under året varit en utmaning för nämnden och ses även vara det framöver. En av orsakerna till detta kan vara stora anläggningsprojekt i Stockholmsområdet som till exempel förbifart Stockholm. Nämndens behov avseende projektledare inom anläggning förväntas öka kommande år. Det finns även en brist på konsulter vilket kan medföra förseningar vid byggnationen av ny infrastruktur vid exploatering.

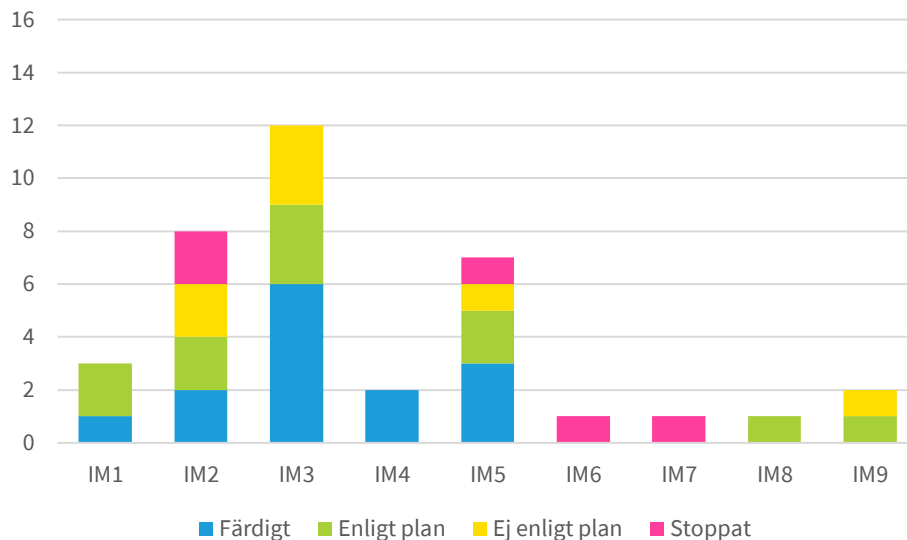
Fungerande transportsystem. I takt med att Uppsala växer så blir det mer trafik och rörelser i transportsystemet. Nämnden behöver möta människors behov av rörelse och säkra att infrastrukturen klarar den ökande befolkningen. Önskemål om att använda ytorna i stadskärnan växer vilket medför konkurrens om de allmänna ytorna. Ska en yta användas för uteservering eller cykelparkering?

Plan- och byggnadsnämnden

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för uppgifter enligt plan- och bygglagen, inklusive de lagar och andra föreskrifter som hör till denna lag, med undantag för översiktsplanering. Andra lagar och föreskrifter är exempelvis lagen om byggförsäkring och energideklaration för byggnader. Plan- och byggnadsnämnden planerar för, och ger förslag till, inrättande av områdesskydd såsom natur- och kulturresevat. Nämnden har också ansvar för uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Plan- och byggnadsnämnden har blivit färdig med 14 av 37 uppdrag under året. Elva uppdrag pågår enligt plan. Sju uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och fem uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör social oro, strategi för kulturmiljöarbetet, förnybar energi och energieffektivisering, förbättrad framkomlighet, ekosystemtjänster, lägre boendekostnader och strukturella skillnader på grund av kön. De flesta av dessa uppdrag beräknas vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal samt uppdragen om att förkorta tiden för nyanlända att få egen försörjning och uppdraget att samordna myndighetskontakter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Ett av inriktningsmålen har nämnden sammantaget delvis bidragit till, nämligen mål 8 *Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället*. Nämnden har avstått från att bidra till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande*, men bidrar till utbildningsområdet inom ramen för mål 5, som bland annat handlar om att planera för behov av förskolor och skolor.

Nämnden har exempelvis:

- bidragit till ökad trygghet och attraktivitet i Gottsunda, bland annat genom att prioritera att göra det möjligt att bygga den tillfälliga modulskolan som ersätter den nedbrunna skolan.
- ökat hänsynen till dricksvattentäkten i detaljplaner och bygglov.
- lanserat e-tjänsten Bygglovshjälpen som underlättar att göra rätt vid bygglovsansökan.
- underlättat för näringslivet genom att bevilja ovanligt många bygglov för verksamhetslokaler.
- bidragit till att säkra en långsiktig skolplanering och varit med och analyserat framtida möjliga lägen för nya skolor och förskolor.
- utvecklat Uppsalarummet för att göra medborgarna delaktiga i stadsutvecklingen.
- tagit fram en utvecklingsplan för Gränbyparken.

Ekonomiskt utfall

Plan- och byggnadsnämndens resultat är ett underskott om 7 miljoner kronor, vilket kan jämföras med ett överskott om drygt 2 miljoner kronor 2018.

Plan- och byggnadsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	2	0	-1	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	36	-9	-6	0
Vår och omsorg/bostadsanpassning	36	2	9	0
Nämnden totalt	74	-7	2	0

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	1	0	0	1

Underskottet beror på att en avsättning gjorts på 6 miljoner kronor inom bostadsanpassningen för att reservera medel för fattade beslut som ännu ej betalats ut. Vidare har redovisningsprincipen för intäkter inom bygglov/byggnadsinspektion justerats under året. Intäkterna har periodiserats till kommande år för att uppnå bättre samstämmighet mellan arbetsinsats och finansiering. Utan dessa förändrade principer skulle nämnden visat ett överskott om drygt 13 miljoner kronor för 2019.

Volymerna inom bygglov har varit högre än förväntat vad gäller bygglov för verksamhetsfastigheter, främst inom Östra Fyrislund. Resultatet påverkas även positivt av lägre personal- och konsultkostnader medan resultatet för detaljplaneverksamheten är ett underskott på drygt två miljoner kronor på grund av förskjutningar i tidplanerna för några pågående ärenden.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Bostäder och lokaler

Totalt finns det 1700 bostäder i detaljplaner som godkänts under året. 17 detaljplaner pågår i de prioriterade tätorterna på landsbygd och drygt 70 förhandsbesked har

beslutats på landsbygd. Kvarteret Ångkvarnen har varit ute på samråd och Börjetull har godkänts. Båda dessa planer är bidrar med mer än ett tusen bostäder.

Bygglov och detaljplaner för arbetsplatser har varit många under året. Ett stort antal av byggloven i verksamhetsområdet Östra Fyrislund har beviljats. Det är en bidragande orsak till att dryga 70 000 m² arbetsplatser beslutats, jämfört med dryga 45 000 föregående år.

Byggnationen har under 2019 förändrats jämfört tidigare år genom att årets bygglov varit fler för näringslivets behov av lokaler, och färre för bostäder. Många lov har beviljats för verksamheter inom Östra Fyrislund. Färdigställda bostäder som fått slutbesked är också högt; cirka 3 000, men bygglov för nya bostäder har stabiliserats på en lägre nivå jämförligt med främst 2017 och slutar på ungefär 1 600.

Intäkterna är högre än föregående år genom den höjda taxan och lov för verksamheter. En översyn av redovisningsätt och periodisering har genomförts för att säkra en långsiktigt mer stabil och trygg ekonomi, där tidpunkt för intäkt mer stämmer överens med tid för arbetsinsats.

Digitalisering

Digitalisering är ett viktigt verktyg för en modern myndighet. Bygglovhjälpen har lanserats, ett webbverktyg som ska underlätta för kunden att göra rätt vid bygglovsansökan. Införandet av ett handläggarsystem plan- och byggverksamheten förbereds.

Bättre underlag

Under året har kontakter med andra kommuner knutits för att påbörja jämförelser kring kvalitet och kostnad. Längst i det arbetet har verksamheten för bostadsanpassning kommit. De visar sig ha en väldigt effektiv handläggning jämfört med andra jämförbara kommuner. Kundnöjdheten är mycket hög bland brukarna oavsett kön. Kvalitetsarbetet är långt gången inom verksamheten.

Inom andra delverksamheter har jämförelsematerial börjat samlas in, men det har tagit mer tid än väntat och analys kommer att fortsätta under 2020.

Framtida utmaningar

Befolkningsutveckling. Bostadsanpassningsbidragen har till syfte att stödja brukare till ett självständigt liv. Den åldrande befolkningen kommer att leda till ökande behov av bidrag kommande år. Att stödja flyttkedjor för äldre till mer tillgängligt boende är en utmaning, då många bor billigt i äldre eller stora lägenheter med sämre tillgänglighet.

Utrymme för barn. Barnens utrymnen i staden har begränsats och minskats under de senaste åren. Riktlinjer för barns- och ungas utemiljöer är under framtagande för att skapa samstämmighet inom koncernen kring kvalitet och yta.

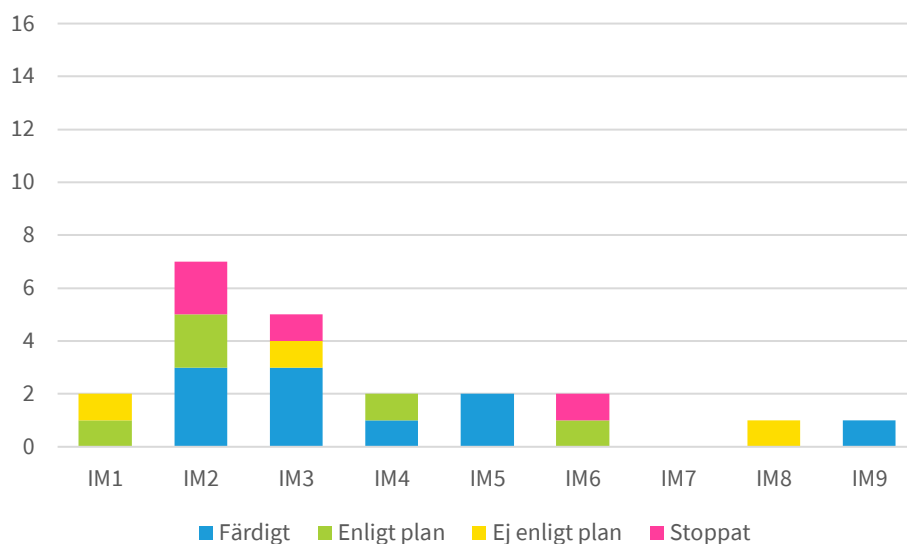
Digitalisering. Det finns många möjligheter att förenkla för kunder genom att utveckla hemsida, detaljplaner på webben och e-tjänster. Utmaningen är att båda finansiera och prioritera utvecklingsinsatser och den löpande ärendehandläggningen i en verksamhet som till stor del finansieras genom en taxa som främst är till för att finansiera den löpande ärendehantering.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden svarar för provning och tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lotterilagen, tobakslagen och lagen, lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har blivit färdig med 10 av 22 uppdrag under året. Fem uppdrag löper på enligt plan. Tre uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och fyra uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen berör nämndens intensiva arbete med digitalisering, informationshantering och nytt ärendehanteringssystem. De uppdrag som är stoppade avser de uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- förstärkt tillsynen av små avlopp och kunde avsluta tillsynen av de allra sämsta anläggningarna. Arbetet bidrar till att minska övergödning och smittspridning från bristfälliga små avlopp.
- stärkt krisberedskapen genom en ny ledningsplan för allvarlig störning och genomfört en beredskapsövning tillsammans med Uppsala Vatten. Nämnden har också deltagit i att ta fram en plan för försörjning av nödvatten vid allvarlig störning inom kommunen och förberett sig för att delta i en ny beredskapsorganisation inom kommunen.
- spårat orsaken till ett utbrott av diagnosen badhusfötter genom en stor smittspårningsinsats. Orsaken visade sig vara vattenfyllda leksaker i ett badhus i kommunen.
- tagit fram kunskapsunderlag kring ljud- och luftmiljö på skol- och förskolegårdar.
- arbetat intensivt med att digitalisera handläggningen.

Ekonomiskt utfall

Nämndens resultat är ett överskott om 0,3 miljoner kronor och uppnår därmed budget.

Miljö- och hälsoskydds nämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	1,2	-0,5	-0,4	-0,3
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	22,8	0,8	0,4	1,1
Nämnden totalt	24,0	0,3	0,0	0,7

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	0,1	0,0	0,0	0,0

Överskottet avser framförallt EU-bidrag. Verksamhetens kostnader visar inga större avvikelser mot budget. Miljönämnden har inte haft några investeringar under 2019.

Det ekonomiska resultatet för miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd och tillstånd för alkohol och tobak är i linje med budget.

Den kommunala lantmäterimyndigheten visar ett överskott om 0,2 miljoner kronor. Verksamheten avviker från budget och helårsprognos vad gäller intäkter från förrättningar. Nettoeffekten blir noll eftersom verksamhetens kostnader i personal visar ett lägre utfall än budgeterat.

Livsmedelskontroll visar ett underskott om 0,1 miljoner kronor. Avvikelse beror på färre fakturerade timmar än planerat för extra offentlig kontroll vilket är uppföljning av tidigare avvikelser i livsmedelskontrollen. Verksamhetens kostnader är i linje med budget.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nämndens verksamheter har under de senaste åren haft höga siffror på kundnöjdhet. I den senaste mätningen från 2018 har nämnden fått nöjd-kund-index 74, vilket värderas högt. Under året har en rad insatser gjorts för att ytterligare utveckla miljöförvaltningens kommunikation, bemötande och service. I samarbete med näringslivsavdelningen genomfördes under hösten inspirationsföreläsningar kring bemötande och service och djupintervjuer med kunder som ett första steg i ett utvecklingspilotprojekt.

Även medarbetarna är nöjda. Förvaltningens resultat på medarbetarundersökningen tillhör de tre bästa i kommunen. Vid en jämförelse av hållbart medarbetarengagemang där områdena motivation, ledarskap och styrning ingår fortsätter nämndens verksamheter att ligga högt.

Miljöskyddstillsyn

Nämndens tillsyn av miljöfarliga verksamheter är en viktig del i arbetet med att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Rättsläget har varit osäkert inom tillsynen av avfallshantering på restauranger. Hur avfallet klassas och om det faller under det kommunala avfallsmonopolet är avgörande för hur hanteringen ska ske och kan ha ekonomiska konsekvenser för verksamheterna. Nämnden genomförde därför en utredning av avgränsningen mellan verksamhetsavfall och

hushållsavfall. Utifrån utredningens resultat bedrev nämnden tillsyn på avfallshanteringen hos restauranger. Resultat visade att det finns behov av ytterligare tillsyn inom området då alla besökta restauranger uppvisade brister. De vanligaste avvikelserna var brister i eller avsaknad av utsortering av matavfall samt plast- och pappersförpackningar.

Hälsoskyddstillsyn

Nämnden har genomfört tillsyn av skolor och förskolor i kommunen med avseende på barnens arbetsmiljö och för att förebygga negativ påverkan på barn och ungas hälsa från deras vardagsmiljö. Fokus lades på att utveckla arbetssättet och följa upp tidigare konstaterade brister, särskilt vad gäller ventilation och städning. Nämnden lade i tillsynen särskilt fokus på ljudmiljön som en del av ett uppdrag från kommunfullmäktige. Nämnden fortsatte även arbetet med att följa upp hur rökförbudet på skolgårdar efterföljs och på detta sätt stötta skolorna i deras viktiga tobakspreventiva arbete.

Enskilt vatten och avloppstillsyn

Uppsala har en av Sveriges största befolkningar på landsbygden och antalet små avlopp är därför mycket omfattande. Flera av avloppen är bristfälliga jämfört med dagens krav och behöver åtgärdas för att bidra till att minska övergödning och smittspridning. Nämndens tillsyn fyller här en viktig funktion och under året beslutade nämnden om en plan för fortsatt tillsyn av små avlopp under kommande 10-årsperiod. Planen innebär tillsyn av de ca 4 000 avloppsanläggningar i kommunen som är äldre än 20 år vars funktion kan förväntas vara bristfällig.

Områdesskydd

Nämnden har under året fortsatt utveckla strandskyddstillsyn för attraktivt och tillgängligt vatten för alla. Arbetet innebär utmaningar då kännedomen och förståelsen för strandskyddets bestämmelser generellt är relativt små, och tillsynen har varit eftersatt under många år. En informationskampanj togs fram i början av sommaren för att öka kännedomen om strandskyddsreglerna hos allmänheten. Kampanjen uppmärksammades i flera medier.

Samhällsbyggnad och miljöövervakning

Luftkvaliteten i de mest centrala delarna i staden och särskilt på Kungsgatan har fortsatt att vara en utmaning. Tack vare fortsatta dammbindningsåtgärder med flera åtgärder klarades miljökvalitetsnormen för partiklar. Däremot överskreds miljökvalitetsnormer för kvävedioxid vid mätstationen på Kungsgatan. För att komma tillrätta med den bristande luftkvaliteten behöver arbetet med åtgärdsprogrammet att intensifieras under 2020.

Nämnden har genomfört en uppföljning av ljud- och luftkvalitet på samtliga skol- och förskolegårdar. Resultatet visade att flera förskole- och skolgårdar utsätts för trafikbullernivåer över riktvärdet. Luftkvaliteten bedöms som god på de allra flesta förskole- och skolgårdar. Resultatet är tänkt att användas i kommunens åtgärdsprogram för trafikbuller- och luftkvalitet.

Livsmedelskontroll

Livsmedelsmarknaden förändras snabbt i Sverige vilket också förändrar nämndens förutsättningar och arbetssätt. Under de senaste åren har antalet klagomål och larm om livsmedel ökat. En ny kontrollförordning började gälla i december 2019. Det resulterade bland annat i ökade krav på de kommunala kontrollerna och att kommunen behövde anta en ny taxa för livsmedelskontroll.

Nämnden har kontrollansvaret för cirka 120 olika typer av dricksvattenanläggningar. Det är det näst högsta antalet av alla kommunala kontrollmyndigheter i Sverige. Därför är det viktigt att nämnden, både för sin egen skull och för att ta ett nationellt ansvar, är med och utvecklar dricksvattenkontrollen. Under året deltog förvaltningen i arbetet i den nationella arbetsgruppen ”Dricksvatten i offentlig kontroll”. Nämnden genomförde också kontrollbyardager med andra kommuner där förvaltningen deltog med sin erfarenhet.

Tillståndsenheten

En ny tobakslag trädde i kraft 1 juli 2019. Den nya lagen innebar bland annat att det blev förbjudet att röka på uteserveringar och tillståndspliktigt att sälja tobak. Verksamheter som tidigare sålt tobak behövde ansöka om tillstånd senast 1 november 2019 eller upphöra med försäljningen. Detta medförde att det kom in många ansökningar om tillstånd under hösten.

Framtida utmaningar

Komplexitet kräver kompetens och samverkan. Ny lagstiftning kräver alltmer specialistkompetens och inom flera av nämndens ansvarsområden utbildas idag för få personer. Vid allvarliga störningar krävs ofta ett snabbt och effektivt kommundemensamt agerande som ibland även omfattar samverkan med externa aktörer. Nämndens nya beredskapsorganisation är ett viktigt steg på vägen för att säkerställa att det finns en framtida beredskap om det exempelvis inträffar en allvarlig olycka som hotar grundvattnet.

Förskolor och skolor – platsbrist och eftersatt underhåll innebär utmaningar i inomhusmiljön. Nämnden kan i sin tillsyn av skolor och förskolor se att platsbrist och eftersatt underhåll av skol- och förskolelokaler innebär utmaningar i inomhusmiljön. Under året har organisationen för fastighetsfrågor setts över inom kommunen vilket har bidragit till en tydligare ansvarsfördelning, men samarbetet behöver utvecklas ytterligare för att säkerställa en god inomhusmiljö.

Dricksvattnet behöver säkerställas. Uppsala- och Vattholmaåsarna utgör en av Sveriges viktigaste grundvattenförekomster. Att säkerställa nuvarande och framtida dricksvattentäkter är överordnat i stort sett all annan planering och riskbedömningar utifrån riktlinjer som rör dricksvatten kommer styra mycket av nämndens tillsyn framöver. Uppsala har problem med högfluorerade ämnen (PFAS) i grundvatten, dricksvatten, ytvatten och mark. Försvarmaktens tidigare verksamhet på Ärna har pekats ut som en källa men PFAS förekommer också i andra verksamheter i kommunen enligt nämndens kartläggning.

Sanering av gammal industrimark. I Uppsala byggs det ofta i områden där det tidigare varit industrier. I staden finns också gamla lertäkter som fyllts igen som deponier. Det ställer höga krav på sanering av marken och på tillsyn av hur de förorenade massorna hanteras. Att säkerställa att miljökraven tillgodoses vid exploatering och omställning

till bostadsområde är ett utmanande och viktigt arbete med många inblandade aktörer.

Bristande avlopp behöver åtgärdas. Att öka åtgärdstakten och komma tillrätta med alla bristfälliga små avlopp i kommunen innebär en stor utmaning framöver. Uppsala är en av de kommuner som har flest enskilda avloppsanläggningar och flera av dessa är ålderstigna och kommer behöva åtgärdas. Att åtgärda sin avloppsanläggning kan innebära en avsevärd kostnad. Fastighetsägare med eget avlopp behöver bli mer medvetna om de återkommande kostnader ett eget avlopp innebär.

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner, där Uppsala kommun är värdkommun. Räddningsnämnden styrs av alla tre kommuner främst genom ett avtal mellan kommunerna, ett reglemente och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Dessa styrdokument är antagna av alla tre kommuners kommunfullmäktige. De avsnitt i Mål och budget som berör räddningsnämnden är framtagna i samråd med Tierp och Östhammars kommuner.

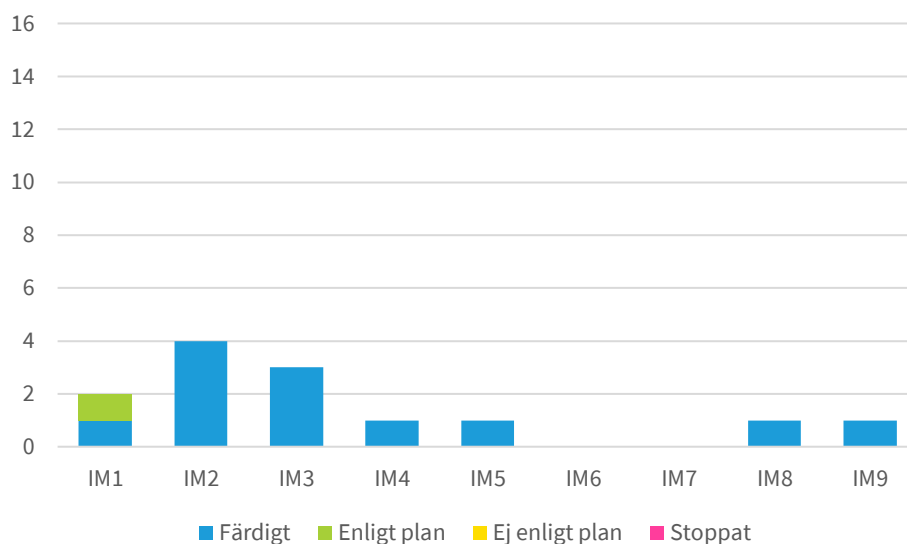
Räddningsnämnden ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Kommunstyrelserna i alla tre kommuner har en uppsyningsplikt över den gemensamma nämnden. Fullmäktige i alla tre kommuner har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordförande, vice ordförande och anställda i den gemensamma nämnden är skyldiga att lämna upplysningar vid alla tre kommuners fullmäktigesammanträden. Ledamöter i alla tre kommuners kommunfullmäktige får ställa interpellationer eller frågor till nämndens ordförande. Nämnden ska också granskas av revisorer från alla tre kommuner. Hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet. Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskydds kontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor. Nämndens verksamhet omfattar också tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska stödja andra nämnder i alla tre kommuner inom sitt kompetensområde.

Nämnden har åtta inriktningsmål som finns i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet är antaget av kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Nämnden ska också i möjligaste mån inom sitt ansvarsområde medverka till de kommunövergripande målen från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Räddningsnämnden har blivit färdig med 10 av 13 uppdrag under året. Övriga tre uppdrag genomförs som planerat.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Nämnden har arbetat för att bidra till samtliga mål utom mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete*. Det inriktningsmål som nämnden sammantaget delvis bidragit till är mål 4 *Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet*.

Nämnden har exempelvis:

- utbildat personal inom vård och skola i brandskydd och förbättrat samarbetet med polisen och socialförvaltningens ungdomsjour för att öka tryggheten i kommunen.
- i hög grad genomfört det som planerats inom handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2016–2019.
- inhämtat synpunkter från invånare och organisationer och tagit fram ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.
- varit föremål för tillsyn av länsstyrelsen, som konstaterade att Uppsala brandförsvaret uppfyller lagens krav.
- genomfört åtgärder som lett till förbättrat brandskydd i radhus.

Ekonomiskt utfall

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner där Uppsala kommun är värdkommun. Kommunbidraget från Uppsala kommun är 160 miljoner kronor. Räddningsnämndens resultat är ett överskott om 1 miljoner kronor.

Räddningsnämnden				
	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	2019	2018	201908
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	160	1	-3	0
Nämnden totalt	161	1	-3	0

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	26	20	8	26

Kostnaden för den politiska verksamheten består till största del av arvoden till nämndens ledamöter och lön för nämndsekreterare. Verksamheten hade en ekonomi i balans.

Resultatet för verksamhet räddningstjänst, som ingår under Infrastruktur, skydd mm, är 1 miljoner kronor. Det positiva resultatet beror dels på att nämnden under året vidtagit åtgärder för att få en ekonomi i balans. Bland annat minskade lönekostnaden de sista sex månaderna med 3 miljoner kronor jämfört med de första sex månaderna genom bättre personalplanering och anställningsstopp.

Under året uppgick investeringarna till 20 miljoner kronor. Investeringsutrymmet för året är 26 miljoner kronor. Skillnaden mellan utfallet och budget beror på tre investeringar som är påbörjade men inte avslutade under året. Orsaken till att de inte är avslutade är försenade leveranser. Dessa investeringar blir klara 2020 och investeringsmedel för dessa på 6 miljoner kronor begärs överföras till 2020.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Förändringar i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor väntas under 2020. De förslag som lämnades i utredningen En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54) stämmer väl överens med hur räddningsnämnden redan arbetar, framför allt gällande regionala samarbeten av den typ som räddningsnämnden redan har avtal om. Det visar att räddningsnämnden ligger i framkant, men ledningsförmågan måste fortsätta att utvecklas, bland annat för att effektivt kunna ta emot internationellt stöd och hjälp från frivilliga.

Räddningsnämndens tillsynsverksamhet utmärker sig för en hög rättssäkerhet. Tydligheten har ökat med förelägganden och utvecklad kommunikation med verksamhetsutövare. Räddningsnämnden kommer att fortsätta utveckla bemötande, kompetens, tillgänglighet, information och rättssäkerhet i hela verksamhetsområdet.

Räddningsnämnden kommer fortsätta arbetet för att öka andelen kvinnor inom brandförsvaret. I dag är 8 procent av medarbetarna vid brandförsvaret kvinnor. Vid en nationell jämförelse är andelen deltidsanställda kvinnor i nivå med jämförbara kommuner, men andelen heltidsanställda kvinnor är lägre.

Framtida utmaningar

Extremväder. På grund av klimatutvecklingen finns det en risk att extrema varma och torra somrar som 2018 blir mer frekventa. Räddningsnämnden behöver fortsätta se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att kunna hantera de risker som ett förändrat klimat medför.

Befolkningsökning. Den planerade utökningen av de södra stadsdelarna i Uppsala tätort med en stor befolkningsökning kommer ställa krav på en utökad räddningstjänst.

Personalförsörjning. Fortsatt är personalomsättningen av deltidsbrandmän (räddningspersonal i beredskap) en utmaning. Räddningsnämnden ser mycket positivt på kommunfullmäktiges inriktning att fler kommunanställda ska kunna kombinera sin anställning med att vara deltidsbrandman.

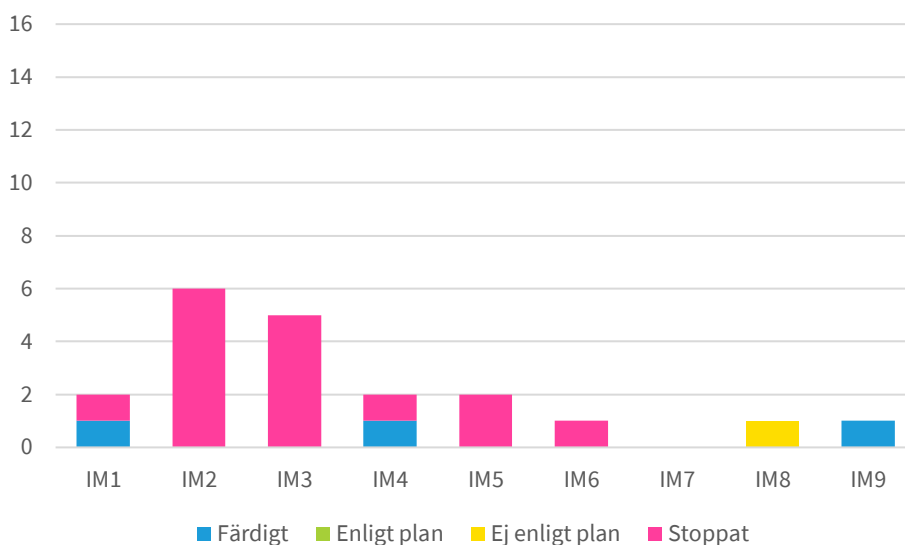
Mer brännbara byggnader. Att allt fler byggnader uppförs med brännbara material innebär utmaningar vad gäller brandsäkerheten. Bränder i dessa konstruktioner blir mer komplexa och möjligheten att göra snabba och effektiva släckinsatser försvåras.

Namngivningsnämnden

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Namngivningsnämnden har blivit färdig med tre av 20 uppdrag under året. Ett uppdrag är försenat och 16 uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. Det försenade uppdraget rör informationshanteringsplan och beräknas vara färdigt 2020.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- namngivit fem parker, både i staden och på landsbygden.
- stärkt kompetensen inom barnrätt i förvaltningen.
- genomfört en medborgardialog i Uppsalarummet i Stationsgallerian i Uppsala.

Ekonomiskt utfall

Namngivningsnämnden redovisar ett överskott om 0,1 miljoner kronor.

Namngivningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	0,4	-0,3	-0,4	-0,4
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	1,2	0,4	0,4	0,4
Nämnden totalt	1,6	0,1	0,0	0,0

Avvikelsen består av lägre kostnader för annonsering samt lägre sammanträdes- arvoden än förväntat.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nämnden följer ett antal nyckeltal som är knutna till processerna inom nämndens ansvar. Jämfört med 2018 antogs färre nya namn under 2019.

Namngivningsnämndens nyckeltal	2018	2019
Antal memorialnamn varav kvinnonamn	1 av 1	0 av 1
Antal namngivna gång- och cykelvägar	2	1
Antal fastställda namn	48	42

Framtida utmaningar

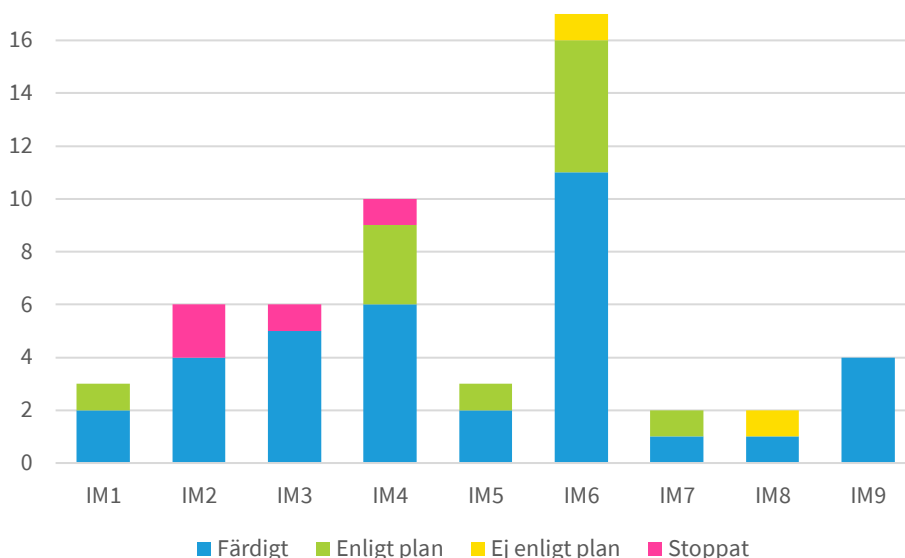
Ökad delaktighet. Nämnden behöver öka delaktigheten för medborgarna.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola. Nämnden har därmed ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående förskola/skola, samt för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Utbildningsnämnden har blivit färdig med 36 av 53 uppdrag under året. Elva uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och fyra uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. Det uppdrag som är försenat avser arbetet med informationshanteringsplan. De uppdrag som är stoppade avser de uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- gjort en satsning för att främja tillgängliga lärmiljöer med särskild inriktning på barn och elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.
- tagit fram ett åtgärds paket i samarbete med socialnämnden för att stärka arbetet mot narkotika i skolan.
- beslutat att alla grundskolor ska ha ett förväntansdokument som tydliggör vilka förväntningar som skolan har på elever respektive vårdnadshavare samt förväntningar som elever respektive vårdnadshavare ska kunna ha på skolan.
- beslutat om ett funktionsprogram som ska öka kvaliteten i samband med byggnation, renovering och förändring av fastigheter.
- kommit överens med Skolverket om en satsning på för att utveckla undervisningen för nyanlända och flerspråkiga elever.
- digitaliserat ansökan om skolskjuts.
- förbättrat systematiken i uppföljningar, återkoppling, prognoser och stöd.

- genomfört ett kompetenslyft kring barnrätt genom en webbaserad utbildning som är tillgänglig för alla medarbetare.

Ekonomiskt utfall

Utbildningsnämndens resultat är ett överskott om 65 miljoner kronor (1,3 procent av totala kommunbidraget 5 172 miljoner kronor). Orsaken till överskottet är inte enstaka poster utan beror på flera faktorer.

Utbildningsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	3	0	0	0
Förskoleverksamhet	1 532	16	11	4
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	2 648	48	42	19
Grundsärskola	105	0	-5	-2
Gymnasieskola	831	-1	35	-14
Gymnasiesärskola	53	1	5	-1
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning, LSS	0	0	0	1
Nämnden totalt	5 172	65	89	6

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	52	38	46	61

Det ekonomiska resultatet har påverkats av att nämnden har fått högre statsbidrag än budgeterat. Det är främst statsbidragen för likvärdig skola i grundskola samt för mindre barngrupper i förskola som utgör skillnaden. Även interkommunala intäkter och föräldraavgifter är något högre än budgeterat. Därutöver har nämnden fått en högre försäkringsersättning än budgeterat, främst avseende Gottstundaskolans brand.

Med ett totalt kommunbidrag på 1 532 miljoner kronor redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 16 miljoner kronor. Förskolan har beviljats mer statsbidrag för mindre barngrupper än budgeterat. Vidare blev årets intäkter för föräldraavgifter och intäkter för inkomstkontroll högre än budgeterat. Den kommunala förskolan har sökt statsbidrag för mindre barngrupper för 2019. Beslut kom från Skolverket i juli och förskolan fick 56,5 miljoner kr i statsbidrag år 2019, vilket är nästan dubbelt så mycket som föregående år.

Med ett totalt kommunbidrag på 2 648 miljoner kronor redovisar verksamhet i förskoleklass, grundskola och fritidshem ett överskott med 48 miljoner kronor. Överskottet förklaras i första hand av ett lägre antal elever än budgeterat. Därutöver har grundskolan fått högre statsbidrag än budgeterat, främst från Migrationsverket.

Med ett totalt kommunbidrag på 831 miljoner kronor redovisar gymnasieskolan ett underskott med 1 miljon kronor. Differensen förklaras främst av lägre statsbidrag än budgeterat från Migrationsverket då flera asylsökande elever blivit kommunmottagna. Antal elever var i snitt 7 549 vilket är 165 fler än 2018, därutöver var det 1 358 elever från andra kommuner som gick i kommunala huvudmannens skolor.

Med ett totalt kommunbidrag på 831 miljoner kronor redovisar gymnasieskolan ett underskott med 1 miljon kronor. Differensen förklaras främst av lägre statsbidrag än budgeterat från Migrationsverket då flera asylsökande elever blivit kommunmottagna.

Grundsärskolan hade ett totalt kommunbidrag på 105 miljoner kronor och redovisar ett överskott på 1 miljon kronor vilket hänför sig till särskolan i kommunal regi. Ett arbete har gjorts under 2019 för att nå en ekonomi i balans genom att se över organisation och samarbete mellan enheter. Minskade personalkostnader är en följd av detta.

Gymnasiesärskolan hade ett totalt kommunbidrag på 53 miljoner kronor och redovisar ett överskott på 1 miljon kronor. Överskottet förklaras av att intäkterna för ett större antal elever hos den egna huvudmannen har ökat mer än kostnader för bland annat personal. Vidare är hyreskostnaderna lägre på grund av försenad inflyttning i nya lokaler.

Investeringar har genomförts motsvarande 38 miljoner kronor av investeringsbudgetens 52 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att kostnader för moduluppställningar inom grundskolan inte uppstod som planerat hösten 2019.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Förskola

Antalet förskolebarn i Uppsala kommun har i snitt varit 11 951 vilket är 220 fler än 2018. Vårdnadshavares uppfattning om förskolornas verksamhet har för andra året i rad förändrats negativt, om än väldigt lite (0,4 procentenheter). Totalt sett har andelen positiva svar på samtliga frågor i föräldraenkäten i genomsnitt legat kring 85 procent sedan 2016.

En analys av enkätresultatet visar att föräldrars bild av förskolans arbete med matematik har försämrats. Ett antal åtgärder under de senaste åren syftar till att förbättra undervisningen inom matematik och språk, exempelvis kompetensutvecklingsinsatser. Under året har dokumentationen av barns lärande utvecklats. Ambitionen är att använda detta material tillsammans med kartläggningar som görs i språk och matematik i förskoleklass som underlag för insatser.

Ett utvecklingsarbete för att kunna återkoppla resultat från kartläggningar i förskoleklass till varje förskola har genomförts under året. Resultaten från kartläggningarna från förskoleklass kommer att återkopplas på gruppnivå till varje förskola, och planeras utgöra en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete framöver.

Under hösten har ett arbete genomförts för att hitta en lämplig metod för att identifiera förskolor som har behov av stöd i verksamheten. Förskolorna identifieras utifrån svaga resultat på frågorna som handlar om utveckling och lärande i förskoleenkäten, lågt index på den del av medarbetarenkäten som berör arbetssituation samt hög korttidssjukfrånvaro.

I förskolan är kompetensförsörjningen en utmaning. Fortsatt arbete behövs för att klara rekryteringsbehovet och för att vända utvecklingen med den höga sjukfrånvaron i förskolan. Sjukfrånvaron i förskolan har sjunkit sedan 2016, men ligger fortfarande på en hög nivå jämfört med 10-talets början.

Grundskola

Antal elever i Uppsalas grundskolor var i snitt 25 620, vilket är 850 fler än under 2018. Skolvalet 2019 resulterade i fortsatt högt valdeltagande där 96 procent gjorde ett aktivt

skolval. Andel som fick sitt förstahandsval eller något av sina tre val till förskoleklass har fortsatt att öka och uppgick till 93 respektive 99 procent.

Sedan 2015 har andelen som har godkänt i alla ämnen i årskurs 6 minskat både i Uppsala kommun och i riket. Minskningen gäller för både pojkar och flickor, men förändringen är tydligare för flickor. Flickor är dock fortfarande på en högre nivå än pojkar.

Utgångspunkten är att alla elever ska gå ut grundskolan med behörighet till nationellt program i gymnasieskolan. I diagrammet visas andel behöriga flickor och pojkar i kommunalt drivna grundskolor. Nedgången för pojkar 2016 har nu hämtats upp och Uppsala ligger åter över rikssnittet. Flickornas resultat har de senaste tre åren legat nära rikets resultat och skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat är liksom föregående år marginella.

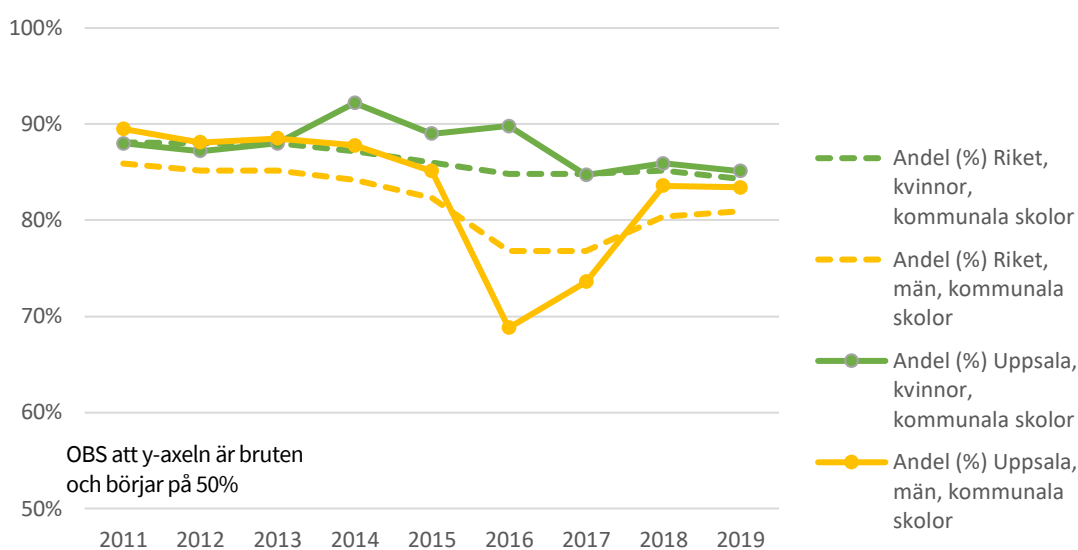


Diagram: Andel flickor respektive pojkar som är behöriga till yrkesprogram 2011-2019, åk 9. Uppsala respektive riket.
Källa: Kolada.

En delförklaring till de temporärt låga resultaten är att skolor tagit emot en stor andel nyanlända elever, främst pojkar i de sena skolåren. Den positiva utvecklingen under 2017 och 2018 bör bland annat tillskrivas en utveckling av undervisningen, såsom språkutvecklande arbetssätt. Under 2019 har 796 nya barn och elever kommit till utbildningsförvaltningens mottagning för nyanlända, vilket innebär i snitt 66 barn och elever per månad.

Elevernas uppfattning om likabehandling och delaktighet följs årligen upp i enkäter i årskurs 5 och 8 i både kommunala och fristående skolor. För årskurs 5 visar andelen positiva svar om likabehandling en svagt vikande tendens under åren 2013–2019, från 84 till knappt 80 procent. I årskurs 8 är andelen positiva svar om likabehandling lägre i jämförelse med årskurs 5 och uppgår 2019 till nära 72 procent. Arbetet med likabehandlingsfrågor synliggörs också i de rapporter om skolklagomål och anmälningar om kränkande behandling som varje månad lämnas till nämnden, och med fördjupade analyser varje halvår.

Läraryrket har ännu inte i någon större utsträckning påverkat andelen behöriga lärare, som är fortsatt mycket hög i Uppsala.

Fritidshem

Antalet elever i fritidshem var 2019 i snitt 9 440 vilket är 360 färre än föregående år. Sedan 2019 används en ny enkät till elever i fritidshemmet som bättre stämmer överens med fritidshemmets läroplan och som riktar sig till både fristående och kommunala fritidshem. Det finns tydliga skillnader i svar mellan de olika frågorna som berör läroplanen. Frågan som gäller att få tillfällen att *röra på sig* har högst andel positiva svar (93 procent), samtidigt som frågan som gäller *använda språket* har lägst andel positiva svar (78 procent).

En påtaglig utmaning som fritidshemmen står inför är möjligheten att anställa behörig personal. I den kommunala verksamheten arbetar man därför bland annat med att kompetensutveckla internt för att kunna lösa uppdraget.

Gymnasieskola

Antal elever i gymnasieskola var i snitt 7 549 vilket är 165 fler än 2018, därutöver var det 1 358 elever från andra kommuner som gick i kommunala huvudmannens skolor.

Utgångspunkten är att alla elever ska nå gymnasieexamen. Andel elever som tagit gymnasieexamen inom tre år i kommunala skolor har ökat från 64 procent 2014 till 71 procent 2019. Mätningen gäller alla elever, alltså även elever som börjat ett introduktionsprogram. Uppsala kommun ligger numera på samma nivå som liknande kommuner för första gången på flera år. Kommunala skolor i Uppsala kommun ligger också på en högre nivå än fristående skolor i kommunen.

Särskola

Antal elever i grundsärskolan var i snitt 232 vilket är 15 fler än 2018. Årssnittet för gymnasiesärskolan 2019 var 99 elever från Uppsala kommun. Därutöver gick ytterligare 30 elever från andra kommuner i den kommunala gymnasiesärskolan.

Verksamheten i grund- och gymnasiesärskola följs från och med 2016 upp genom enkäter till samtliga elever. Det är framför allt kommunala skolor som deltar i undersökningen men alla bjuds in att delta. För skolornas eget bruk görs en enkät där elever och lärare samtalar om flera områden och frågor för att fånga in elevernas uppfattning om skolan. Skolan sammanställer detta underlag till svar på sju frågor som används för en övergripande bild. Resultaten från enkätundersökningarna har legat på ungefär samma nivå under de tre senaste åren. Frågan *Jag vet vad som krävs för att nå kunskapskraven i de olika ämnena* har ett lägre resultat än de andra frågorna, men överlag går det att dra slutsatsen att eleverna i grundsärskolan är nöjda med sin skolgång. Att underlaget till enkäterna är litet bör beaktas när resultaten tolkas.

Framtida utmaningar

Det kompensatoriska uppdraget. Samtidigt finns det förskolor och skolor som behöver utvecklas för att barn och elever, oavsett bakgrund och funktionsnedsättning, ska möta trygghet och en god lärmiljö. Det mest utmanande uppdraget avser utbildningen för de elever som kommit till Sverige i tonåren och som då har mycket kortare tid för att nå målen. Utbildningsnämnden ska under 2020 ta fram en strategi för ökad likvärdighet mellan kommunens skolor och arbeta för att skolor med lägre resultat förbättras samt att skolor med goda resultat fortsätter sitt framgångsrika arbete.

Lokaler. Barn- och elevantalet i förskolor och skolor fortsätter att öka. Utbildningsnämnden ser en stor utmaning med att i tid få förskolor och skolor på plats

för att möta behoven. Kostnaderna för lokaler blir allt högre och åtgärder i lokalförsörjningsplanen bedöms leda till cirka 289 miljoner kronors ökning i hyresnivå för utbildningsnämnden under planperioden 2020–2030. Alla parter som deltar i plan- och byggprocesser behöver arbeta gemensamt för att hålla lokalkostnad per barn och elev nere.

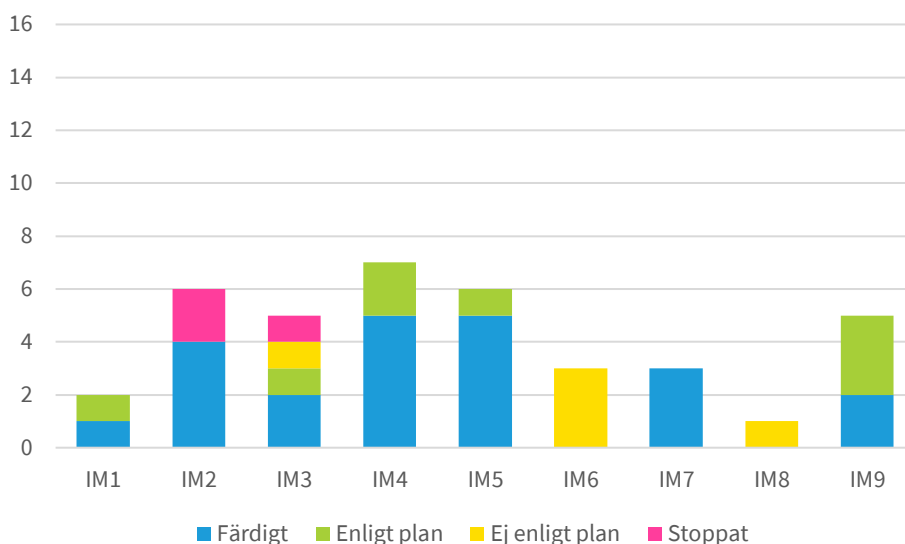
Kompetensförsörjning. Uppsala har nationellt sett ett gynnsamt läge när det gäller kompetensförsörjningen. Förskolan har dock en utmaning både vad gäller vikariebehov vid hög sjukfrånvaro och när det gäller möjligheten att rekrytera förskollärare. Det är också svårt att kunna rekrytera fritidspedagoger till fritidshemmen. Under 2020 kommer en ny plan för strategisk kompetensförsörjning att tas fram.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsfrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt feriearbete. Ansvaret omfattar ekonomiskt bistånd, ansvar för kommunens mottagande av nyanlända, stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering. Nämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Nämnden ansvarar även för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Arbetsmarknadsnämnden har blivit färdig med 22 av 38 uppdrag under året. Åtta uppdrag löper på enligt plan. Fem uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och tre uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen är i hög grad knutna till att verksamhet flyttats till Utbildnings- och jobbcenter i Boländerna.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- lyckats få fler som haft arbetsmarknadsinsats att få arbete efter avslutad insats, bland annat med hjälp av statligt stöd för extratjänster.
- inrättat ett dynamiskt inköpssystem för arbetsmarknadsinsatser, upphandlat nya leverantörer av vuxenutbildning, etablerat ett utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda och samlokalisert verksamhet i ett utbildnings- och jobbcenter i Boländerna. Satsningarna förväntas förstärka möjligheten att få fler personer i utbildning och arbete.
- möjliggjort nya utbildningar och nya utbildningsanordnare för att på så sätt bredda utbudet av yrkesutbildningar, exempelvis med en efterfrågad operatörsutbildning inom läkemedelsindustrin.
- gett stöd till föreningar som verkar för utsatta målgrupper eller i utsatta stadsdelar. Ett antal föreningar får stöd för långsiktiga integrationsfrämjande insatser för nyanlända och utrikesfödda, andra verkar för en inkluderande och utvidgad arbetsmarknad.

- förstärkt rutiner som ska säkerställa att ekonomiskt bistånd inte betalas ut till hyreskostnader som inte har giltiga hyreskontrakt (svarta hyreskontrakt).

Ekonomiskt utfall

Arbetsmarknadsnämnden resultat är ett överskott om 5 miljoner kronor.

Arbetsmarknadsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	7	0	-1	0
Fritid och kultur	2	0	0	0
Kommunal vuxenutbildning	167	2	11	3
Ekonomiskt bistånd	395	-39	-9	-29
Flyktningmottagande	8	31	3	17
Arbetsmarknadsåtgärder	142	9	8	9
Nämnden totalt	723	5	12	0

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	5	4	4	5

Komvux resultat är ett överskott om 2 miljoner kronor beroende på högre intäkter än beräknat i form av statsbidrag.

Verksamheten ekonomiskt bistånd visar ett underskott om 39 miljoner kronor vilket beror på ökade försörjningsstöds kostnader. Orsaker till detta är bland annat längre bidragstider, antalet större hushåll har ökat samt att nyanlända som avslutar den statliga etableringen får lägre inkomster.

Flyktningmottagandets överskott om 31 miljoner kronor beror på att schablonintäkterna är högre än budgeterat.

Arbetsmarknadsåtgärder uppvisar ett överskott om 9 miljon kronor vilket beror på lägre kostnader för de praktiska verksamheterna än budgeterat, överskottet förklaras även av att reserverade medel för upphandlad verksamhet inte fullt ut nyttjats. Ytterligare en faktor är att Arbetsförmedlings reformering lett till att nämnden inte nått full effekt avseende arbetsmarknadsanställningar då besluten om anställning fattas av Arbetsförmedlingen.

4 miljoner kronor av investeringsbudgetens 5 miljoner kronor har förbrukats för möbler och inventarier främst till lokalerna i Gottsunda och Boländerna.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Ekonomiskt bistånd

I samband med den stora flyktningvågen med start 2015 har antalet hushåll med ekonomiskt bistånd ökat i Uppsala. Många nyanlända klarade inte sin egen försörjning via den etableringsersättning de mottog under sin etableringsperiod. Under 2019 har antalet hushåll med ekonomiskt bistånd stabiliserats och är det första året sedan 2012 som antalet hushåll med ekonomiskt bistånd inte har ökat jämfört med året innan.

Ohälsa är den näst vanligaste orsaken till ekonomiskt bistånd. Antalet sjukskrivna med ekonomiskt bistånd ökar varav en högre andel är kvinnor. Antalet och andelen barnfamiljer med ekonomiskt bistånd har ökat, andelen barnfamiljer har ökat från 25 procent 2014 till 28 procent 2019. Den utvecklingen går inte att återfinna i andra jämförbara kommuner. Det är speciellt hushåll med fyra eller fler barn som stått för den procentuellt största ökningen. Större hushåll innebär ofta högre utbetalningar då fler personer omfattas. Det innebär en utmaning i förhållande till målet att sänka både det utbetalda biståndet och andelen av befolkningen i behov av bistånd.

Arbetsmarknadsverksamhet

Arbetslösheten har minskat i Uppsala från 5,7 procent av den registrerade arbetskraften 2018 till 5,4 procent 2019. Långtidsarbetslösheten har minskat från 3,3 procent av den registrerade arbetskraften 2018 till 3,1 procent 2019. (Kolada N00988 respektive N00986, mars månad)

Kostnaden för kommunal arbetsmarknadsverksamhet per invånare är något lägre i Uppsala jämfört med jämförbara kommuner. Över tid så har andelen som lämnar arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier i Uppsala legat runt 40 procent. Detta är högre än genomsnittet för jämförbara kommuner. Antal personer som lämnade arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier har ökat kraftigt från 458 personer 2018 till 682 personer 2019.

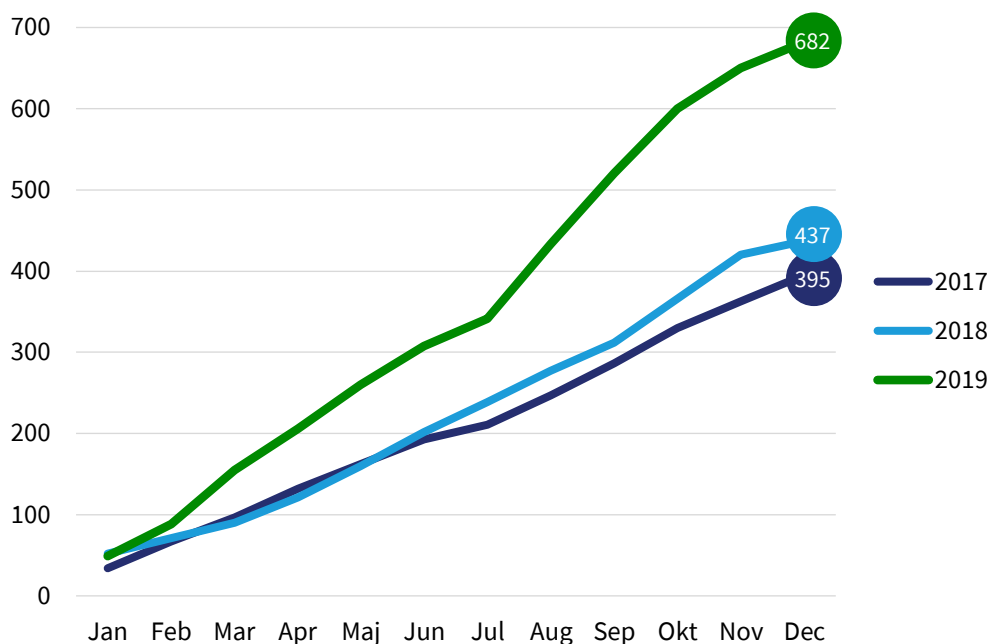


Diagram: Antal personer som gått till arbete eller studier vid avslut från arbetsmarknadsverksamheten. Siffrorna per månad bygger vidare på föregående månads siffror. Det innebär att december månad visar det totala antalet personer för året.

Arbetsmarknadsverksamheten har under några år genomfört förändringar i arbetssätt där förkortade ledtider och ökad resultatstyrning har varit centrala element. Under 2017 och 2018 hade över 700 personer extratjänster. Många av dessa avslutades 2019 med ett positivt resultat, cirka 40 procent avslutades till arbete eller studier.

Under året öppnade arbetsmarknadsnämnden ett Utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda för att öka sin närvaro i stadsdelen och bidra till att fler personer skulle komma i utbildning och arbete. Jämfört med 2018 så ökade antalet arbetssökande som fick stöd i form av en arbetsmarknadsinsats eller en arbetsmarknadsanställning.

Även antalet arbetssökande boende i Gottsunda/Valsätra som lämnade nämndens arbetsmarknadsverksamhet på grund av arbete eller studier ökade med totalt 68 personer.

Vuxenutbildning

Antalet elever i svenska för invandrare (sfi) ligger fortfarande kvar på en hög nivå, med en ökning under hösten 2019 i jämförelse med förra året. Detsamma gäller inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. Det höga elevantalet ställer fortsatt höga krav på tillgång till behöriga lärare och lokaler och särskilt inom sfi finns svårigheter att rekrytera behöriga lärare. Det är svårt att se någon entydig orsak till det fortsatta höga elevantalet men en förklaring kan vara det stora antalet nyanlända som kommit till Uppsala kommun de senaste åren.

Studieresultaten inom vuxenutbildningen har förbättrats under de senaste åren när det gäller gymnasial nivå. Resultaten för grundläggande nivå ligger i stort sett still kring 90 procent godkända. Resultaten för Uppsala kommun ligger i nivå med resultaten för riket. Uppsala har arbetat för att rusta eleverna när det går från grundläggande nivå och vidare för att minska glappet mellan grundläggande och gymnasial nivå.

Kvinnor har högre studieresultat när det gäller grundläggande nivå och gymnasial nivå med teoretisk inriktning. Däremot är skillnaderna mellan kvinnor och män försumbara när det gäller yrkesinriktad utbildning.

Framtida utmaningar

Ökad arbetslöshet. Inbromsningen av Sveriges ekonomi fortsätter och BNP-tillväxten prognostiseras bli svag 2020. Inbromsningen märks även på arbetsmarknaden där arbetslösheten spås stiga under de närmaste åren. Fler personer kommer att behöva stöd och för nämndens målgrupper, som många är, långt ifrån arbetsmarknaden får det svårare få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Minska andelen uppsalabor med behov av ekonomiskt bistånd. Nämndens övergripande utmaning är att sänka andelen uppsalabor som tar emot ekonomiskt bistånd från 5 procent till 4 procent och samtidigt bryta kostnadsutvecklingen. Nämnden har antagit en 26-punktsplan som innebär att fler försörjningsstödmottagare ska få del av arbetsmarknads- och utbildningsinsatser och snabbare komma i egen försörjning. Nya samarbetsformer kommer att behövas mellan nämndens verksamhetsområden för att ge möjlighet till att kombinera sfi-studier med arbetsmarknadsinsats.

Arbetsmiljö. Den långa och komplicerade processen kring samlokalisering av verksamheter och flytt till utbildnings- och jobbcenter i Boländerna fortsätter att vara en stor utmaning. Den pågående renoverings- och byggprocessen påverkar samtliga verksamheter och gör det utmanande att säkerställa en god arbetsmiljö.

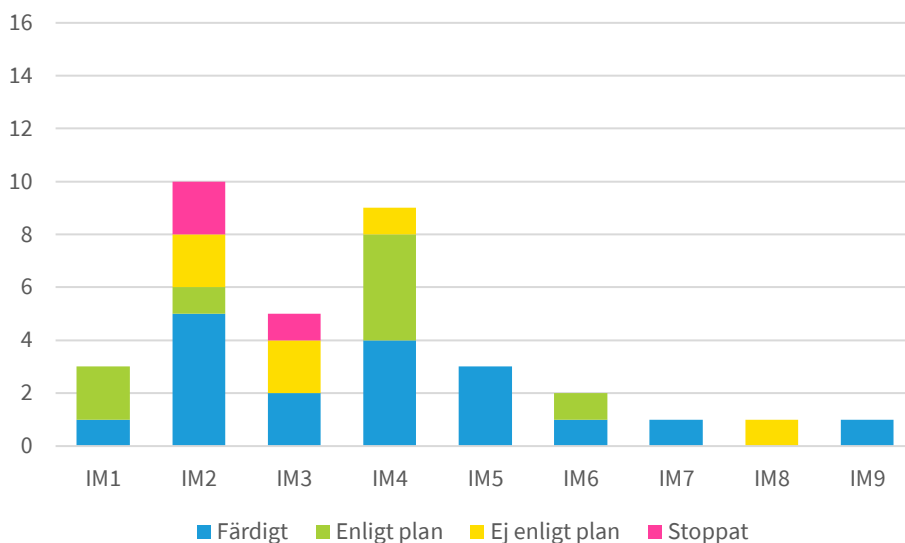
Bristande statligt ansvar. Det finns en risk för att staten genom reformeringen av Arbetsförmedlingen och genom bland annat för låga etableringsersättningar vältrar över kostnader på kommunen. Exempelvis är etableringsersättningen till nyanlända för låg och tre fjärdedelar av de inskrivna i etableringsprogrammet behöver kompletterande ekonomiskt bistånd för sin försörjning under de två år programmet pågår. Arbetsmarknadsnämnden har tagit initiativ till två skrivelser till statliga myndigheter angående dessa farhågor.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden fördelar stipendier, bidrag och annat stöd till kulturliv, kulturevenemang, folkbildning, nationella minoriteter och ansvarar för folkbiblioteksverksamhet, kommunens museer och kulturscener, konstnärliga gestaltungsprojekt, konstinköp och konstsamlingar. Nämnden stödjer ungdomars egna initiativ och ansvarar för fritidsgårdar, öppen fritidsverksamhet, övrig fritidsverksamhet för barn och unga samt kultur- och musikskola. Kulturmiljö- och kulturarvsfrågor samt stöd till bygdegårdar ingår också i nämndens ansvarsområde.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kulturnämnden har blivit färdig med 18 av 35 uppdrag under året. Åtta uppdrag löper på enligt plan. Sex uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och tre uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör nya lokaler för konstmuseum, kompetenslyft om barnrätt, energieffektivisering, ledningsplan vid allvarlig skada, informationshantering och digitalisering. Samtliga försenade uppdrag bedöms vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla flera av kommunfullmäktiges inriktningsmål. De inriktningsmål som nämnden själv bedömer att man delvis bidragit till är mål 1 *Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi*, mål 2 *Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i*, mål 3 *Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande*, mål 4 *Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet* samt mål 8 *Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället*.

Nämnden har exempelvis:

- ökat tillgängligheten till bibliotek för framför allt barn och unga genom bibliotekscyklar som besökt badplatser, förskolor och parker.

- förstärkt samarbetet med civila samhället genom att tillsammans med andra berörda nämnder ingå idéburet offentligt partnerskap med KFUK-KFUM och Fyrisgården.
- tagit fram en lokalförsörjningsplan som sammanfattar nämndens behov av infrastrukturutveckling i hela kommunen.
- utvecklat stipendiet *Fristad Uppsala* som delas ut till författare, skribent eller konstnär som förföljs i sitt hemland.
- förberett kulturåret med fokus på fred, demokrati och mänskliga rättigheter med en rad samarbeten.
- tagit fram ett idékoncept för ansökan till Europeisk kulturhuvudstad 2029.

Ekonomiskt utfall

Kulturnämndens resultat är ett överskott om 2 miljoner kronor. Detta inkluderar outnyttjade medel för samfinansiering av investeringsstöd från Boverket till två bygdegårdar. Överskottet utgör knappt 1 procent av nämndens nettokostnader.

Kulturnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m.m	2	4	1	1
Fritids och kultur	312	-2	9	0
Öppen fritidsverksamhet	31	1	-8	0
Nämnden totalt	346	2	3	1

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	79	28	23	71

Kommunbidraget till kulturnämnden för 2019 uppgick till 346 miljoner kronor. Statliga bidrag uppgick under samma period till 13 miljoner kronor, varav cirka 5 miljoner kronor för projektet sommarkul, knappt 1 miljon kronor i bidrag till finskt förvaltningsområde och 7 miljoner kronor från Statens kulturråd med flera statliga myndigheter för olika projekt.

De högre intäkterna på 13 miljoner kronor speglar sig också i ökade kostnader jämfört med budget till exempel ökade personalkostnader, ökade bidrag till det fria kulturlivet och föreningslivet, ökade övriga verksamhetskostnader.

Sammanlagd investeringsbudget uppgick till 79 miljoner kronor, varav 28 miljoner kronor förbrukats 2019 (motsvarar 35 procent budgetutnyttjande). Investeringar 2019 omfattar huvudsakligen igångsatta konstprojekt för offentlig konst. 36 miljoner kronor begärs överföras från 2019 till 2020 för pågående investeringsprojekt. En ny riktlinje för beräkning av investeringsmedel för offentlig konst tillämpas från budgetåret 2021. Därmed kommer investeringarna i offentlig konst framöver ha bättre överensstämmelse med takten i de projekt där man samarbetar.

Kulturnämnden har bidragit till måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Av nämndens totalt 35 utdelade uppdrag avslutades 18 under 2019. 12 uppdrag pågår enligt plan och de flesta bedöms kunna avslutas under 2020.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Enligt Statistiska centralbyråns medborgarundersökning är invånarna i Uppsala kommun nöjda med kulturverksamheten. Under flera år har Uppsalas invånare varit betydligt mer nöjda än genomsnittskommunen och lika nöjda som jämförbara kommuner. Kvinnor har så länge som mätningarna genomförts varit mer nöjda än män.

Nettokostnaden för kulturverksamhet per invånare ligger i Uppsala kommun långt under genomsnittet i jämförbara kommuner. I Uppsala ligger kostnaden på cirka 1 000 kronor per invånare, medan genomsnittet för jämförbara kommuner är ungefär 1 200 kronor per invånare. Kostnaden har minskat i Uppsala mellan 2017 och 2018, medan den har ökat i jämförbara kommuner.

Biblioteksverksamhet

Bibliotek Uppsala har under året arbetat med att utöka verksamheten med Meröppna bibliotek till att omfatta även Bälinge. Invigning planeras till första kvartalet 2020. Meröppet är ett system som ger användarna tillgång till bibliotekets lokaler och medier på tider då biblioteket inte är bemannat. De nuvarande meröppna biblioteken har totalt haft 40 000 besökare under 2019.

Tillsammans med civilsamhället har *Låna en Uppsalabo* möjliggjorts och under året har ytterligare aktiviteter med fokus på integration utökats. Bibliotek Uppsala har också arbetat med program och aktiviteter för bland annat personer med psykisk ohälsa och ett nytt Funkisprogram har redan blivit uppmärksammat av andra bibliotek i landet.

Jämfört med jämförbara kommuner har Bibliotek Uppsala ett större utbud av uppsökande service riktade till personer som inte kan ta sig till ett bibliotek. Bland annat har biblioteksbussen en mycket högre turtäthet och besöker fler platser. Antal aktiva låntagare på biblioteket per 1 000 invånare ligger över genomsnittet av jämförbara kommuner, trots att antalet har sjunkit något mellan 2017 och 2018.

När det gäller titlar på utländska språk ligger Bibliotek Uppsala på första plats bland andra jämförbara kommuner och har i särklass flest titlar att erbjuda. Den starka ställningen Uppsala har beror bland annat på den mångspråksplan som togs fram för flera år sedan och som gjort att Bibliotek Uppsala bland annat har haft en medveten och långsiktig inköspolicy inom området.

Trots ett större utbud har Uppsala bara marginellt högre kostnader för biblioteksverksamhet jämfört med jämförbara kommuner.

Barn och ungas fria tid

Verksamhet med stöd till barns och ungas fria tid når under ett år cirka 74 000 barn och unga genom exempelvis föreningar. Samarbete med lokala föreningar har ökat och i östra området har flera teater- och filmgrupper startat i samarbete med Kulturparken.

Tonårsverksamheten inom Fritid Uppsala har haft totalt 46 666 besökare under 2019, vilket är en ökning med 1 589 besökare jämfört med 2018. Andelen flickor som deltar har ökat från 36 procent till 42 procent.

Verksamheten kvällstid har minskat på grund av social oro, men också på grund av ett minskat öppethållande. För att bibehålla tryggheten i verksamheten har det ibland varit nödvändigt med sammanslagning av enheters öppethållande, fler gruppaktiviteter och ibland aktiviteter på annan plats. Detta har inneburit att

besöksutvecklingen gått ned något på dessa enheter. Fritidsklubbar och fritidsgårdar får över lag höga omdömen av besökarna i årliga enkäter.

Fritid Uppsala har systematiskt kopplat mänskliga rättigheter till arbetet mot diskriminering och för barns rättigheter. Verksamheten har arbetat aktivt med riktade insatser för att nå underrepresenterade grupper som nationella minoriteter, nyanlända, personer med funktionsnedsättning och HBTQ-personer.

Eriksbergs fritidsklubb och tonårsverksamhet saknar fortfarande egen lokal och verksamhet har bedrivits i skolans matsal, gymnastiksal och utomhus. Start av två nya fritidsklubbar i Lindbacken och Gottsunda planerades under 2019. I november startades Treklängens fritidsklubb och fritidsklubben i Lindbacken startar i januari 2020. Lokalerna som ligger i Lindbackens sporthall invigdes i november. Cafét på Allis, som drivs i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen invigdes i början på året.

Nettokostnaden för fritidsgårdar per invånare ligger långt under genomsnittet för jämförbara kommuner och har minskat mellan 2017 och 2018. År 2018 var nettokostnaden i Uppsala 165 kronor per invånare att jämföra med 239 kronor för genomsnittet för jämförbara kommuner.

Uppsala kulturcentrum

Under 2019 flyttade det lokala kulturcentrumet i Gottsunda från Mötesplats Treklängen till Gottsunda Kulturhus. Gottsunda som stadsdel har ett större upptagningsområde än övriga stadsdelar vilket gör kulturarbetet mer mångfacetterat och antalet samarbetspartners mycket större.

Gränby kulturcentrum har den senaste tiden haft stora utmaningar med en ökad otrygghet i området. Många krafter vill bidra till att främja trygghet och bidra till aktiviteter i området, men lokalförutsättningarna behöver lösas för att kunna utveckla verksamheten tillsammans med civilsamhället i Gränby. Gränby kulturcentrum har under året utvecklat och utökat verksamhet i Gränbybibliotekets lokaler i samverkan mellan nämndens verksamheter och civilsamhället.

Sävja kulturcentrum har fått en stabilare grund att stå på vad gäller stök och oro och oförutsägbara utgifter för väktare har minskat drastiskt under 2019. Under året har samarbetet utökats mellan verksamheterna i Sävja kulturcentrum med bättre gemensam planering kring aktiviteter och ordningsregler.

Uppsala kulturskola

Antalet sökande elever till kulturskolans verksamhet ökar för varje år. 2019 års ansökningar uppgick till drygt 3 400 sökta platser till de 2 644 platser som erbjöds. En och samma person kan söka flera platser och av antalet individer som sökte till kulturskolan fick 94 procent en plats. Av de elever som sökte till kulturskolan 2019 var 57 procent flickor. Detta avspeglar sig även i antagningsstatistiken där 57 procent av de antagna var flickor.

Uppsala kulturskola genomförde 198 program eller konserter under 2019, varav 99 offentliga, 70 interna och 8 skolkonserter. Det ligger ungefär i linje med tidigare år. Kulturskolan undervisar på 40 platser runt om i kommunen.

Nettokostnaden för musik- och kulturskola per invånare ligger under genomsnittet för jämförbara kommuner, trots att den har ökat mellan 2017 och 2018. År 2018 var

nettokostnaden i Uppsala 187 kronor per invånare att jämföra med 221 kronor för genomsnittet för jämförbara kommuner.

Konstverksamhet

Uppsala konstmuseum har utökat och utvecklat sin programverksamhet. Under året har det funnits ett särskilt fokus på hur konstmuseiverksamheten kan utvecklas med stöd av nya lokaler. Nämndens verksamhet har deltagit i en fördjupad utredning som kommunstyrelsens verksamhet hållit i och som bland annat handlat om utbildning om rättighetsbaserade arbetsprocesser, utvecklad programverksamhet och samarbete med Uppsala kulturskola med kurser i bild och form.

Antalet konstprojekt om offentlig konst har ökat under de senaste åren från 16 projekt 2017 till 65 projekt 2019. Under året har 15 konstnärliga gestaltungsprojekt färdigställts, bland annat Anja Pausers verk *Upptäckten i Källparken*, Gijs Weijers verk *Get a grip* för allaktivitetshuset Allis och Erik Hedmans gestaltning för Ramsta förskola. Andelen inköpta konstverk av kvinnliga konstnärer ska enligt riktlinjerna för arbete med offentlig konst motsvara 70 procent av årets totala inköp. 2019 års inköp har motsvarat 73 procent. Verksamheten som arbetar med offentlig konst har under året HBTQ-diplomerats.

Uppsala kommun har en särställning i landet med den omfattande satsningen på offentlig konst och utvecklingen av samarbeten kring genomförandet av konstprojekten. Det har under året därför funnits flera kollegiala utbyten mellan Uppsala och andra kommuner.

Biotopia och Naturskolan

Biotopia har publicerat naturpoddar, naturfilmer och en naturblogg har på hemsidan för att ytterligare levandegöra naturupplevelser. Verksamheten har genomfört natur- och friluftaktiviteter med fokus på integration av nyanlända ungdomar och familjer. Besöken under 2019 minskade med drygt 20 000 besök, jämfört med 2018. Det kan i sin helhet härledas till minskat antal besökare under kvällar, helger och lov och beror till största del på avsaknaden av caféverksamhet i lokalen.

Naturskolan har tack vare det ökade kommunbidraget och tillgången till naturbussar kunnat förändra sitt arbetssätt så att det går att ta emot fler klasser. I och med det kan Naturskolan börja planera för en ”naturgaranti” som innebär att alla elever ska få möjlighet att besöka Naturskolan tre gånger under sin skoltid. Tillsammans med Biotopia har Naturskolan under året utrett möjligheten och tagit fram metoder för att stödja skolor att i större utsträckning utnyttja skolnära natur i undervisningen. Arbetet har genomförts i samarbete med Gamla Uppsala skola och Björklingskolan.

Reginateatern

Reginateatern har under året arbetat med projektet *Regina på väg*, där ett antal evenemang har lagts ut på olika scener i Uppsala. Ambitionen att utveckla projektet till att omfatta fler gästspel på kulturcentrum runt Uppsala har dock inte uppfyllts helt under året.

Antalet föreställningar ökade från 184 föreställningar 2018 till 195 föreställningar 2019 och ligger nu i linje med målet att ge 200 föreställningar per år. Antalet besökare ökade från 29 762 personer 2018 till 32 044 personer 2019. Andelen besökande personer

under 26 år var 24 procent 2019. Antalet föreställningar med lokala konstnärer har ökat mellan 2018 och 2

Framtida utmaningar

Den växande kommunen. Fler bostadsområden och fler människor ökar behoven av kultur- och fritidsverksamheter. Även bevarandefrågor och utveckling av kulturarvet kommer att vara en utmaning de kommande åren.

Verksamhet för alla. Personer med funktionsvariationer samt nationella minoriteter har svårt att göra sig hörda i samhällsbruset och därför måste biblioteken ta sig an uppdraget fullt ut för att synliggöra och erbjuda dem ett samlat biblioteksutbud. Barnkonventionen blir svensk lag år 2020 och säkerställer barns rätt till kultur samt rätt till konstnärlig-, rekreations- och fritidsverksamhet. Antalet barn i åldrarna 10-12 år ökar med 2,2 procent och åldrarna 13-19 år ökar med 3,6-5,7 % årligen under de närmaste fem åren.

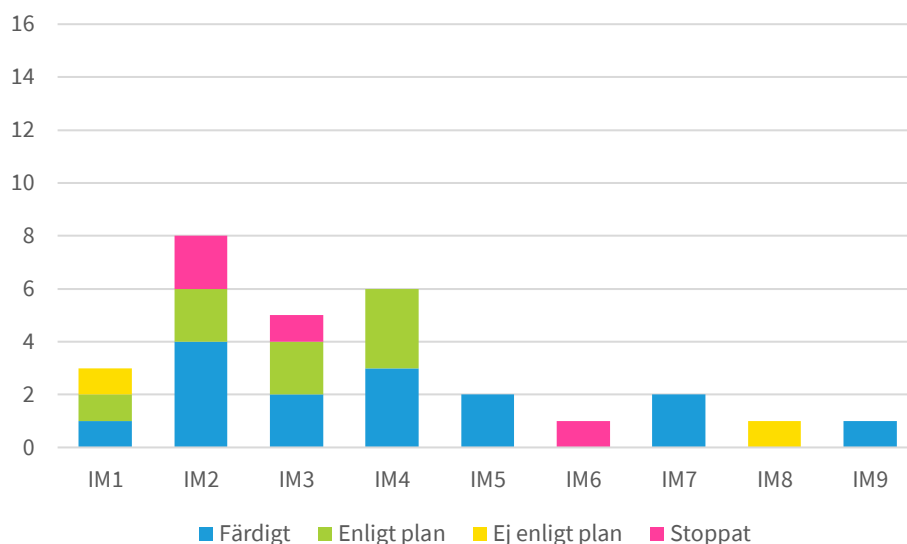
Ökad oro i utsatta områden. Nämndens verksamheter är viktiga parter i arbetet för ökad trygghet. Samtidigt ställs det allt högre krav att säkerställa medarbetares fysiska och sociala arbetsmiljö.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för planering och utveckling av barn- och ungdomsidrott liksom bredd- och elitidrott samt fritidsverksamhet. Nämnden löser sitt uppdrag huvudsakligen genom inhyrning och uthyrning av anläggningar samt genom att ha en långsiktig planering för lokalförsörjning avseende idrotts- och fritidsanläggningar. Samverkan sker med föreningar och andra aktörer inom nämndens ansvarsområde som en del i arbetet med att forma och upprätthålla riktlinjer och mål för föreningsstöd inom nämndens ansvarsområde.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Idrotts- och fritidsnämnden har blivit färdig med 15 av 29 uppdrag under året. Åtta uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och fyra uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör jämställd resursfördelning och informationshanteringsplaner och beräknas vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Nämnden har exempelvis:

- arbetat med omvandlingen av Studenternas från en sliten och omodern idrottsplats till ett centrumnära arenaområde och en attraktiv mötesplats.
- byggt en ny konstgräsplan vid Johannesbäckskolan som är helt fri från gummigranulat i enlighet med högt ställda miljökrav.
- genomfört föreningsutbildning i normkritiskt tänkande samtidigt som nämndens egen verksamhet blivit HBTQ-diplomerad.
- tydliggjort kommunens på hur elitföreningarnas förutsättningar i Uppsala kan förbättras som ett underlag till kommunfullmäktige.
- beslutat om riktlinjer för äldres tillgång till fysisk aktivitet.
- genomfört en kartläggning av ridsportföreningarna som grund för att bedöma behovet av anläggningar.

- ökat verksamheternas kompetens i barnrätt.

Ekonomiskt utfall

Idrott- och fritidsnämndens resultat är ett överskott om 5 miljoner kronor, likvärdigt resultat som 2018.

Idrotts- och fritidsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Fritid och kultur	288	6	6	2
Nämnden totalt	289	5	5	2

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	16	15	7	16

Det ekonomiska resultatet förklaras främst av ökade intäkter och lägre kostnader för avskrivningar och ränta. I resultatet ingår oförutsedda kostnader för nya avtalet med Fyrishov AB, stormen Alfrida och extra vattenleveranser till Bälungebadet med nära 4 miljoner kronor. Överskottet för 2019 blev 3 miljoner högre jämfört med nämndens bedömning vid helårsprognosen per augusti. Skillnaden handlar i huvudsak om högre intäkter för bokning och uthyrning av idrottsanläggningar samt lägre kostnader för hyror och avskrivningar.

Årets investeringar uppgår till 15 miljoner kronor av totala investeringsbudgetens 16 miljoner kronor. Investeringarna avser inventarier till skolidrottshallar, maskiner till anläggningar såsom traktorer och ismaskiner, samt armaturer till elljusspår. 1 miljon kronor i investeringar som ej genomfördes 2019 begärs överföras till 2020 för inventarier till Studenternas.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Nämndens nyckeltal visar att kommunen ger ett ökat bidrag till idrottsföreningar. Orsaken är den nya principen för subvention av idrotten som omfördelar ökade intäkter från markeringsavgiften till höjda föreningsbidrag samt att nya pengar tillförts bidragsbudgeten.

Kostnaden för fritidsverksamheten samt idrottsanläggningar ökar, främst till följd av ökade kostnader för tillkommande anläggningar. För närvarande har nämnden ett starkt fokus på omvandlingen av Studenternas. Bygget av fotbollsarenan har fortskridit enligt plan och omvandlingen av vinterdelen inleddes med flytt av bana 2 för att ge plats för en ny sträckning av Ulleråkersvägen. Dessutom har ett nytt ismaskinsgarage och ett nytt teknikhus byggts. Att klara Allsvensk fotbollsspel och bandyns matcher och träningar samtidigt som byggprojekten fortskridit i olika faser har varit påfrestande och ställt höga krav på flexibilitet, samordning och kommunikation mellan samtliga involverande parter.

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019	Källa
Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter i kommunen	67	66	68	68	68	Kolada (U09408)
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7 – 20 år, andel (%)	33	33	33	31	Uppgift saknas	Kolada (U09800)
Kommunalt bidrag till idrottsföreningar, kr/inv	46	93	97,5	154*	Uppgift saknas	Kolada (N09811)
Nettokostnad fritidsverksamhet, kr/inv	1256	1300	1392	1643	Uppgift saknas	Kolada (N09018)
Varav nettokostnad allmän fritidsverksamhet	224	246	349	444	Uppgift saknas	Kolada (N09019)
Varav nettokostnad idrotts- och fritidsanläggningar, kr/inv	828	814	837	860	Uppgift saknas	Kolada (N09021)

* Egen uppföljning.

Nämndens egen uppföljning visar att antal aktiva föreningsmedlemmar i åldersgruppen 5 till 25 år ökar och att andelen kvinnor som deltar i föreningsorganiserade aktiviteter ökar.

Framtida utmaningar

Ökade arenakrav. En ekonomisk utmaning är att specialförbundens arenakrav ökar, vilket bidrar till att det blir allt svårare att säkerställa anläggningar för bredd- och ungdomsidrott.

Befolkningsutveckling. Nämnden ser en utmaning i att möta idrottens behov i takt med att staden växer. Ett viktigt och utmanande arbete blir att genomföra nämndens uppdrag och åtgärder från lokalförsörjningsplanen och samordna det med beställningsprocessen och Mål- och budgetprocessen.

Driftsätta Studenternas. Studenternas fotbollsarena blir klar under 2020 och då ska drift- och evenemangsorganisationen växa in med full kapacitet i den nya arenan. Dessutom kommer ombyggnationen av bandybanorna att pågå samt byggnation av Tullgarnsbron och ny dragning av Ulleråkersvägen.

Andra utmaningar under året är:

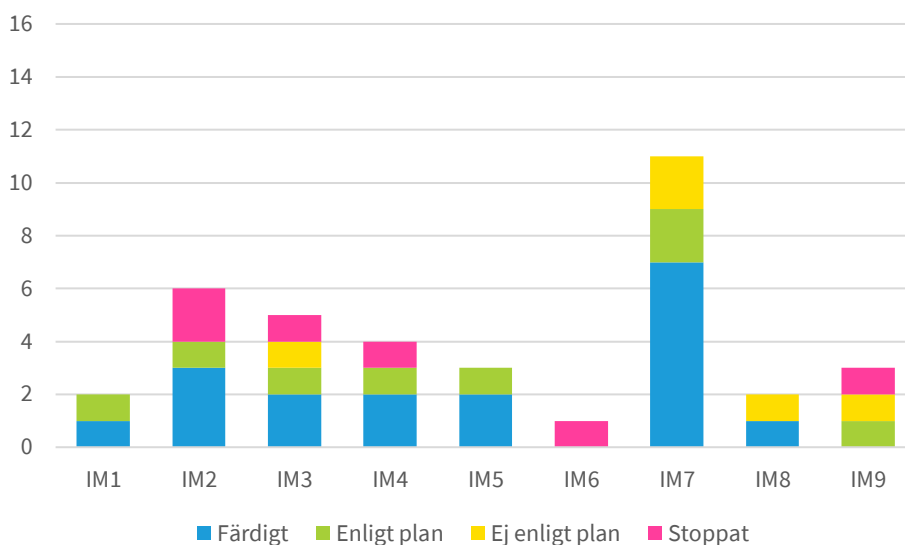
- att samla all bokning av kommunens lokaler för idrott till en gemensam bokningsservice,
- att utveckla en modell som gör det möjligt att enkelt följa upp hur nämndens resurser fördelas mellan kvinnor och män och olika verksamheter,
- att arbeta vidare mot övergripande målet ”Sveriges bästa idrottsstad”,
- att nya isarenan i Gränby kan möta idrottens behov inom den givna investeringsramen samt
- att skapa trygga och välkomnande idrottsanläggningar.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av nedsatt fysisk funktionsförmåga. Nämnden arbetar främst utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Äldrenämnden har blivit färdig med 18 av 37 uppdrag under året. Fem uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och sex uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör åtgärder för ökad förnybar energi, införande av lokalt seniorkort i kollektivtrafiken, förenklad biståndsbedömning, informationshanteringsplan och språkundervisning för anställda. mot strukturella löneskillnaden och informationshanteringsplan. Majoriteten av de försenade uppdragen bedöms vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser dels uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal, dels uppdrag om kompetenslyft inom barnrätt och strukturella skillnader på grund av kön.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. De inriktningsmål som nämnden sammantaget delvis bidragit till är mål 1 *Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi* och mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete* förutom mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* som äldrenämnden inte bidrar till alls.

Nämnden har exempelvis:

- avslutat pilotprojektet "Trygg hemgång" och integrerat arbetssätt som en del i den dagliga driften i nämndens verksamheter.
- tagit fram en innovationsstrategi och avsatt medel till en innovationsfond.
- infört om en ny ersättningsmodell inom hemsjukvården.
- tagit över flera boenden till egenregin, bland annat på grund av konkurs av privat utförare.

- ökat kompetensen om psykisk ohälsa inom verksamheterna.
- tagit fram en ledningsplan inför och vid allvarlig störning.

Ekonomiskt utfall

Äldrenämndens resultat är ett underskott om 8 miljoner kronor. Resultatutvecklingen för nämnden är fortsatt positiv jämfört föregående år då underskottet uppgick till 13 miljoner kronor.

Äldrenämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Vård och omsorg om äldre	1 847	-8	-13	-11
varav öppna insatser	66	3	-5	2
varav insatser enligt SoL och HSL	1 781	-11	-8	-13
Nämnden totalt	1 848	-8	-13	-11

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	6	6	7	6

Väsentliga förklaringar till avvikelserna är:

- Högre personalkostnader än budgeterat varav inhyrd personal svarar för en stor del.
- Kostnader i samband med övertaganden av vårdboenden från extern regi under året.
- Lägre externa intäkter (taxor och avgifter) än budgeterat.

De större skillnaderna mellan åren 2018 och 2019 avseende resultat per verksamhet är att särskilt boende för 2019 är den enda verksamheten underskott medan ordinärt boende och öppen förebyggande verksamhet har överskott. Främsta orsakerna till resultatutvecklingen för ordinärt och särskilt boende mellan 2018 och 2019 är att:

- Kostnaderna inom hela ordinärt boende har lyckats hållas på nästan exakt likvärdig nivå mot föregående år trots en markant ökad volym.
- Flytt av medel (kommunbidrag) från särskilt boende till ordinärt boende gjordes inför 2019 för bättre följsamhet till verksamheternas faktiska kostnader.
- Större underskott inom egen regins särskilda boende 2019 och kostnader för övertaganden av externa boenden har påverkat totalresultatet för särskilt boende.

Investeringsbudgeten om 6 miljoner kronor har förbrukats. Övervägande delen i samband med övertaganden av externa vårdboenden som gjorts under året.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Jämfört med genomsnittet för jämförbara kommuner har det sedan flera år tillbaka varit en lägre andel av den äldre befolkningen i Uppsala som har bistånd i form av vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Förändringarna under de senaste åren har varit små. På grund av omläggning i statistiken vad det gäller hemtjänsten, är dock uppgifterna från 2018 inte helt jämförbara med de tidigare. Förutsatt att jämförbara kommuner har hanterat omläggningen likartat har Uppsala numera en högre omfattning av hemtjänst bland invånare som är 65 år eller äldre jämfört med

genomsnittet för jämförbara kommuner. Brukarna av hemtjänst i Uppsala har dock färre timmar än genomsnittet för jämförbara kommuner.

Genom den så kallade nettokostnadsavvikelsen jämförs kommuners faktiska kostnader för äldreomsorg med vad som är statistiskt förväntat utifrån strukturella förutsättningar i kommunen. Nettokostnadsavvikelsen har kraftigt förbättrats för Uppsala kommun under senare år. Värdet ligger nu nära noll, det vill säga vad som är förväntat av Uppsala kommun med hänsyn till strukturella förutsättningar. Uppsala ligger dock fortfarande något högre än genomsnittet för jämförbara kommuner.

Nyckeltal	2015	2016	2017	2018	2019
Antal invånare 65 år och äldre i särskilt boende	4,2	4,2	4,3	4,3	-
Avvikelse från jämförbara kommuner*	-0,5	-0,6	-0,4	-0,4	-
Invånare 65 år och med hemtjänst i ordinärt boende	6,7	6,9	7,0	10,4	-
Avvikelse från jämförbara kommuner	-1,0	-1,4	-1,4	+2,0	-
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg**	7,1	5,2	4,4	1,2	-
Avvikelse från jämförbara kommuner ***	+8,7	+8,4	+6	+2	-
Hemtjänst andel ganska/mkt nöjda****	86	88	86	86	86
Avvikelse från jämförbara kommuner	-4	-1	-3	-2	-1
Särskilt boende andel ganska/mkt nöjda****	78	80	81	78	74
Avvikelse från jämförbara kommuner	-4	-1	-1	-2	-6
Personalkontinuitet*****	-	19	20	18	12
Avvikelse från jämförbara kommuner	-	+4	+5	+2	-3
Andel äldreomsorg (brukare) i privat regi	50,9	46,6	45,3	39,6	-
Avvikelse från jämförbara kommuner	+24,8	+23,1	+22,5	+20,0	-

* Jämförbara kommuner avser Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås, Örebro i resultatnätverket R9.

** Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Nettokostnadsavvikelse är avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för äldreomsorg i kr/invånare.

*** Plus betyder högre kostnader i Uppsala kommun.

**** Socialstyrelsens brukarundersökning.

***** Antal personal som en hemtjänsttagare med omfattande omvårdnadsbehov möter under 14 dagar, medelvärde Kommunens kvalitet i korthet KKiK. Av R9-kommunerna har Norrköping ej rapporterat 2016–2018, Örebro har ej rapporterat 2018.

Enligt Socialstyrelsens brukarundersökning har brukarna i Uppsala kommun gett lägre helhetsomdömen om äldreomsorgen under de senaste åren än genomsnittet för jämförbara kommuner. Skillnaderna är dock relativt små i procentenheter. För hemtjänsten är andelen ganska/mycket nöjda på samma nivå som föregående år. Inom särskilt boende har en ytterligare minskning skett av andelen ganska/mycket nöjda. Gemensamt för en majoritet av samtliga kommuner är samtidigt att en överväldigande majoritet av de svarande uppger att de är ganska eller mycket nöjda med äldreomsorgen.

När det gäller personalkontinuiteten så har Uppsala under de senaste åren haft en något lägre personalkontinuitet jämfört med liknanden kommuner. Skillnaderna har dock minskat över tid och under 2019 har det skett en kraftfull förbättring. Personalkontinuiteten överträffar nu genomsnittet för jämförbara kommuner.

Andelen brukare inom äldreomsorgen i Uppsala som får vård och omsorg från en privat utförare har under flera år legat mycket över genomsnittet för jämförbara kommuner. Andelen har minskat något under senare år, men är ändå dubbelt så stor som genomsnittet för jämförbara kommuner.

Framtida utmaningar

Fler äldre. En kraftig ökning av personer 80 år och äldre väntas i Uppsala under de närmaste åren. Under perioden 2021–2030 förväntas en ökning på närmare 5 600 personer eller motsvarande drygt 600 personer årligen. I denna åldersgrupp har för närvarande omkring var tredje någon form av insats inom kommunens äldreomsorg.

Äldrevänlig kommun. Samhällsplaneringen behöver utformas för att öka tillgängligheten, inte bara i fysiskt avseende utan även för att ge tillgång till service och möjligheter till full delaktighet i samhällslivet. Äldrenämnden behöver därför intensifiera sitt samarbete inom och utanför kommunen för att verka för en äldrevänlig kommun.

Förebyggande insatser. Förebyggande och hälsofrämjande insatser behöver utvecklas för att i ännu högre grad nå de personer där behovet är som störst. När det gäller de förebyggande insatserna är samverkan med civilsamhället en viktig resurs som behöver utvecklas.

Utvecklad äldreomsorg. Flera åtgärder för att möta de ökade behoven, exempelvis ökade insatser kring personalrekrytering och kompetensförsörjning, ökat nyttjande av innovationer, digitalisering, välfärdsteknik och nya tjänstekoncept, anpassningar av policyer och riktlinjer, samt effektiviseringar.

Kontrollerad utbyggnad av bostäder. Andelen vård- och omsorgsbostäder inom ramen för LOV har succesivt ökat i Uppsala under de senaste åren och denna ökning förväntas fortsätta framöver. Inom denna upphandlingsform så svarar utföraren inte bara för utförandet av omsorgen, utan även för fastigheten och annan tillhörande infrastruktur. Det påverkar nämndens möjligheter att styra och planera utbyggnaden av vård- och omsorgsbostäder i kommunen framöver.

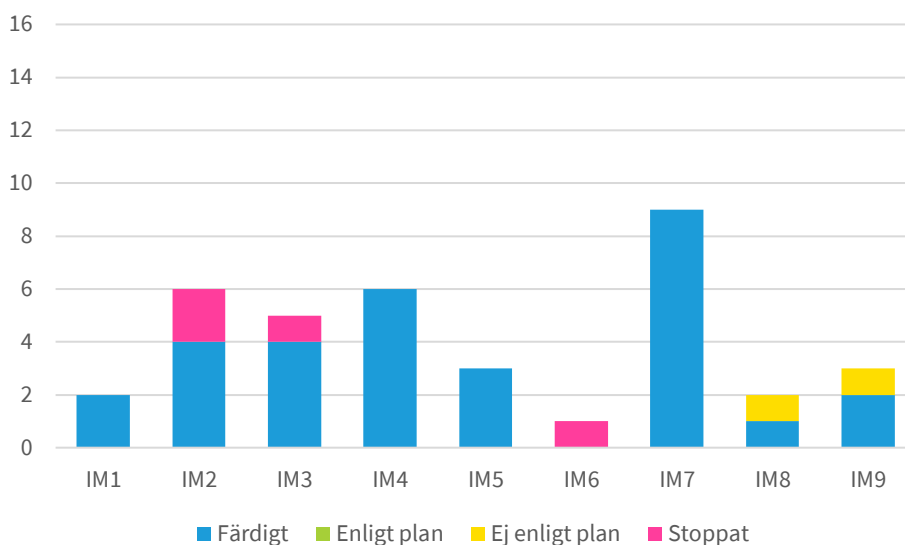
Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar även för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Omsorgsnämnden har blivit färdig med 31 av 37 uppdrag under året. Två uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan och fyra uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. De försenade uppdragen rör åtgärder mot strukturella löneskillnaden och informationshanteringsplan. Samtliga försenade uppdrag bedöms vara färdiga 2020. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.



Nämnden har exempelvis:

- förbättrat analyserna av det framtida behovet av boende, vilket har lett till satsningar på att skapa totalt 90 nya lägenheter så att beslut kan verkställas.
- förbättrat sin ekonomiska uppföljning för att få en bättre kostnads- och volymkontroll.
- uppmärksammat allvarliga kvalitetsbrister hos en privat utförare av särskilt boende, vilket har lett till att nämnden tagit över boenden i egen regi och förlängt avtal hos annan privat utförare.
- sett till att personlig assistans kommer att upphandlas under 2020 för att sänka kostnaderna inom området.
- ökat systematiken kring delaktighet ytterligare genom kvalitetshöjande insatser för nämndens forum och råd för inflytande.
- samverkat med Region Uppsala för att effektivisera hälso- och sjukvården inom ramen för *Effektiv och nära vård 2030*.

- ökat sin förmåga att leda vid allvarlig störning.

Ekonomiskt utfall

Omsorgsnämnden resultat är ett underskott om 60 miljoner kronor, vilket är 2,3 procent lägre än budgeterat. I förhållande till augustiprognosen är resultatet dock 10 miljoner kronor bättre.

Omsorgsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	2	-1	-1	-1
Vård och omsorg om äldre (SoL HSL)	89	8	41	8
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	1 527	-67	-66	-78
varav öppna insatser	32	-6	-2	-5
varav insatser enligt SoL och HSL	334	-29	25	-30
varav insatser enligt LSS	1 162	-32	-89	-43
Nämnden totalt	1 618	-60	-25	-70

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	3	0	2	0

Insatser och verksamheter inom avdelningen myndighet och ordinärt boende är de som står för det stora underskottet 2019, och då främst personlig assistans enligt LSS.

Den största negativa budgetavvikelsen finns inom personalkostnaderna. Det är svårigheter att snabbt anpassa personalstyrkan vid minskade volymer inom framförallt området assistans. I dagsläget är majoriteten av personalen inom personlig assistans tillsvidareanställda, vilket innebär liten flexibilitet att snabbt anpassa personalstyrkan vid stora volymminskningar. Situationen har stabiliserades något under hösten.

Under året har sju enheter av Private Nursing övertagits till egen regi.

Åtgärder för en ekonomi i balans fortsätter under 2020.

Utveckling av den ekonomiska uppföljningen fortgår. Förhoppningen är att de verksamhetssystem som upphandlats av Uppsala kommun kan bidra till att de ekonomiska analyserna ytterligare kvalitetssäkras under 2020. Systemen ska bidra till ett ökat digitalt arbetssätt och därmed effektivisera arbetsprocesser och kvalitetssäkra data. Detta kommer på sikt medföra att underlag för analys får högre kvalitet.

Nämnden har inte genomfört investeringar i den takt som förväntats under 2019. Arbetet med lokalförsörjning kommer fortsatt vara ett prioriterat område under 2020 och kan komma leda till större investeringar kommande år främst i form av inventarier till nya boenden.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Inom omsorgsnämnden finns 3 700 brukare. Nämnden ansvarar för 210 verksamheter i egen regi, har 130 avtal i extern regi och ger bidrag till 40 föreningar. 98 procent av kostnaderna för omsorgsnämndens verksamhet gäller lagstyrd verksamhet lagrummen *hälso- och sjukvårdslagen (HSL)*, *lag om stöd och service till vissa*

funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL). Delar som inte är lagstyrda är föreningsbidrag, träffpunkter för psykisk funktionsnedsättning och förebyggande verksamheter.

I jämförelse med jämförbara kommuner ligger Uppsala kommuns kostnader för nämndens ansvarsområde strax under snittet trots att nämnden redan 2018 hade ett underskott på 25 mnkr mot given budgetram. För nämndens största ansvarsområde, insatser enligt LSS, har Uppsala kommun sedan 2017 en negativ nettokostnadsavvikelse. Det betyder att kommunen har lägre kostnader än vad som är statistiskt förväntat utifrån strukturella förutsättningar.

Personlig assistans

Inom personlig assistans finns det tre huvudsakliga faktorer som påverkat förvaltningens utfall mot budget negativt. För det första har insatsen haft tydliga volymökningar under året vilket ökat kostnaderna med över 7 miljoner kronor. För det andra har sättet att återsöka moms ändrats under året, vilket inneburit en minskning av externa intäkter med närmare 6 miljoner kronor. Slutligen har kommunens egen regi haft svårt att anpassa personalstyrkan efter sina minskande volymer. Även om de totala volymerna ökat mot budget så har trenden varit en förflyttning från egen regi till externa utförare. Inom den egna regin har intäkterna minskat med över 12 miljoner kronor jämfört med budget, samtidigt som personalkostnaderna ökat med nära 2 miljoner kronor.

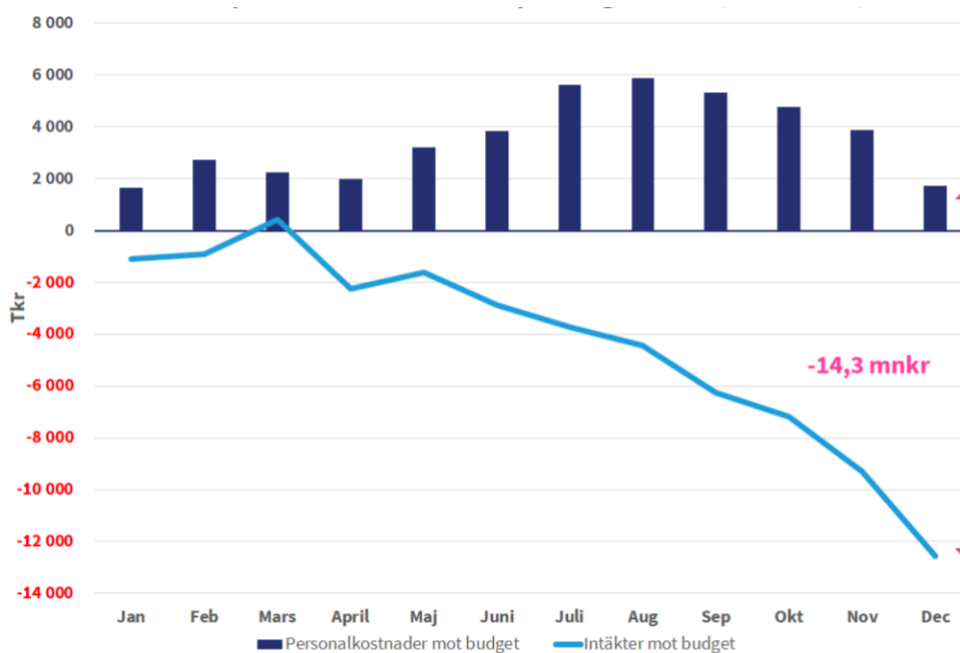


Diagram: Intäkter och personalkostnader jämfört med budget för personlig assistans (ackumulerat).

Insatsen stöd i assistansliknande form enligt SoL och annat personligt utformat stöd har också haft tydliga volymökningar mot budget, vilket genererat en negativ avvikelse mot budget på 5,5 miljoner kronor.

Boende enligt LSS

I början av 2019 uppdagades mycket allvarliga kvalitetsbrister hos en av nämndens privata utförare av särskilt boende enligt LSS. Nämnden beslutade att överta utförarens befintliga avtal och de avtal som nämnden var på väg att ingå med samma utförare. För att säkra kvaliteten tog nämndens egenregi över de flesta av de berörda

boendena samtidigt som nämnden förlängde några avtal med annan privat utförare. Dessa övertaganden och förlängningar ökade nämndens nettokostnader för aktuella boenden med nära 10 miljoner kronor under 2019, en kostnadsökning som nämnden delvis även tar med sig in i 2020.

Hemtjänst

Ersättningarna för utförd hemtjänst visar ett underskott jämfört med budget på drygt 3 miljoner kronor. Antalet utförda hemtjänsttimmar varierar mycket mellan månaderna men för helåret motsvarar underskottet mot budget 5,4 procent. Nämnden planerar insatser för att få kontroll på antalet beviljade timmar, bland annat med hjälp av riktlinjer i biståndsbedömningen.

Boende enligt SoL

Nämndens ersättningar för insatser inom verksamhetsområdet särskilt boende enligt SoL visar ett underskott jämfört med budget på nära 3 miljoner kronor. Kostnadsökningen motsvarar 1,1 procent jämfört med budget. Antalet personer som har rätt till insatser inom verksamhetsområdet har under 2019 ökat med 6,2 procent.

Hjälpmedel

Nämndens kostnader för hjälpmedel har under de senaste åren ökat markant. Sedan 2015 har kostnaderna ökat med 51 procent och bara från föregående år har ökningen varit 19 procent. Årets kostnader överstiger budget med 3,5 miljoner kronor. De högre kostnaderna beror på ökat antal förskrivningar på grund av ökade och mer brådskande behov hos målgruppen. Under året har vissa prisökningar skett hos leverantörer samtidigt som ett stort antal valmöjligheter bland hjälpmedlen driver höga kostnader för reservdelar. En utredning av möjligheten att avgiftsbelägga vissa hjälpmedel pågår i samarbete med äldrenämnden.

Framtida utmaningar

Verkställighet och bostäder. Nämnden har fortfarande utmaningar i att kunna erbjuda bostäder i tid, särskilt gruppboendestäder för vuxna. Många av nämndens lokaler är dessutom eftersatta och inte alltid verksamhetsanpassade.

Befolkningssammansättning. Det är en utmaning att möta stödet och omsorgsbehovet hos nya och förändrade målgrupper. Yngre efterfrågar andra insatser, antalet personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökar och allt fler har en komplex problematik med exempelvis inslag av både psykisk sjukdom och missbruk. Det finns även en trend som visar på en ökning av personer som diagnosticeras med demenssjukdom i tidig ålder, innan 65 år.

Trygghet. Nämnden behöver stärka kunskapen om bemötande och förebyggande arbete så att den enskildes tillit till samhälle och medmänniskor, sociala förankring och delaktighet ökar. Nämnden behöver även intensifiera arbetet med att utveckla befintliga arbetsmetoder för att stävja fusk och felaktigheter.

Psykisk hälsa. Personer med funktionsnedsättning uppger att de har en sämre hälsa än övrig befolkning. Deras förutsättningar för en god hälsa är ofta sämre, bland annat på grund av svagt inflytande, ekonomisk otrygghet och brist på tillgänglighet. En person kan också ha ökad sårbarhet för ohälsa på grund av sin funktionsnedsättning. Ett

närmare samarbete mellan kommuner och regioner krävs för att åstadkomma en god och jämlik vård och omsorg.

Digital transformation. För att öka brukarnas delaktighet och inflytande behöver nämnden satsa på digitaliseringen som ger helt nya möjligheter till självständighet och medför goda möjligheter att förbättra insatser som rör personer med funktionsnedsättning. Omsorgsnämnden behöver även utveckla det digitala ledar- och medarbetarskapet så att chefer och medarbetare bättre kan möta det digitaliserade samhället.

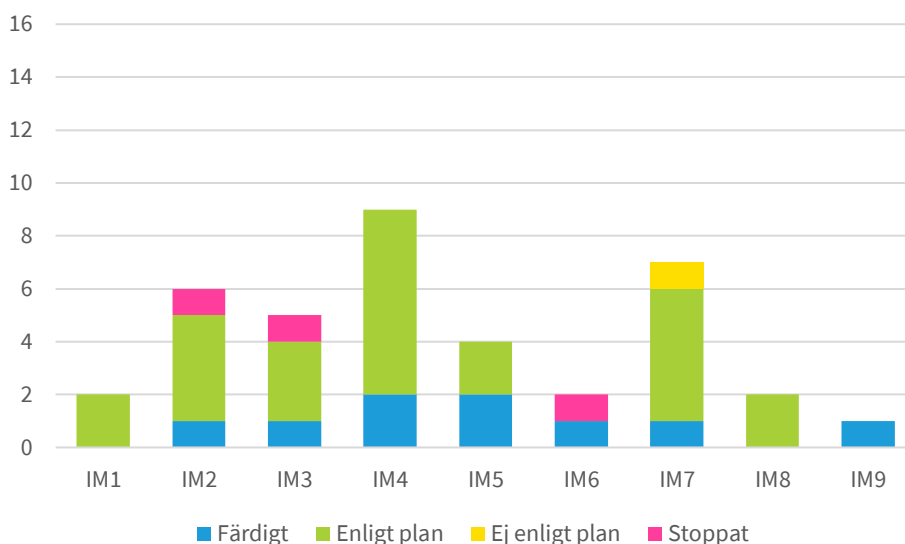
Lagändringar. Omsorgsnämnden behöver skapa en beredskap för att möta kommande lagändringar. Dessa är bland andra ändringar som rör SoL, LSS och barnkonventionen.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, EU-migranter, familjerättsliga frågor, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDT-arbete.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Socialnämnden har blivit färdig med nio av 38 uppdrag under året. 25 uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat jämfört med ursprunglig plan och tre uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte tillhör nämndens verksamhetsområde. Det försenade uppdraget rör jämställd biståndsbedömning. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Nämnden anser själv att den kan göra mer för att bidra till mål 1 *Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi* och mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet*.

Nämnden har exempelvis:

- arbetat för ökad trygghet genom att bland annat tillsätta socialarbetare i skolan i Gottsunda, Valsätra och Gränby och utöka trygghetsskapande insatser på fältet under kvällar och helger.
- tagit initiativ till nytt arbetssätt och nya lokaler för att skydda boende för våldsutsatta kvinnor och barn.
- förstärkt förutsättningar för kvalitet genom utvecklade ledaruppdrag, ett nytt kvalitetsledningssystem, upphandling av nytt ärendehanteringssystem och dialogdagar för samtliga medarbetare.

- genomfört flera aktiviteter för att stärka grundbemanningen, vilket har bidragit till fler lyckade rekryteringar.
- organiserat för att möjliggöra helhetssyn, flexibilitet och enhetliga arbetssätt, bland annat som en följd av att gruppen ensamkommande har minskat och för att skapa mer kostnadseffektiva lösningar för hem för vård eller boende (HVB).

Ekonomiskt utfall

Socialnämndens resultat är ett underskott om 25 miljoner kronor, ett motsvarande underskott för föregående år.

Socialnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2019	Resultat		
		Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Politisk verksamhet	5	-1	0	-1
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	185	-22	-2	-17
Barn- och ungdomsvård	514	-21	-6	-14
Familjerätt och familjerådgivning	18	-1	0	-1
Flyktingmottagande	17	19	29	7
Nämnden totalt	738	-25	21	-26

	KF-budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Helårsprognos 201908
Investeringar	4	0	0	1

Missbrukarvård och övrig vård för vuxna står för största underskottet om 22 miljoner kronor. Ett ökat behov av insatser för målgruppen unga vuxna och en högre grad av komplicerande ärenden som har ökat antalet vårddygn av insatserna hem för vård eller boende (HVB) och stödboende.

Barn- och ungdomsvården har ett underskott om 21 miljoner kronor. Verksamheten tar emot ett högt inflöde av ärenden och har höga volymer av insatser. Ensamkommande barn och ungdomar som är svenska medborgare har tidigare bokförts under flyktingmottagande, men tillhör från och med 2019 barn- och ungdomsvården. Det har påverkat resultatet för barn- och ungdomsvården med underskott 5 miljoner kronor och verksamheten för flyktingmottagande med överskott 5 miljoner kronor. Barn- och ungdomsvården har beviljats medel ifrån Migrationsverket, men dessa kommer inte att betalas ut på grund av att totala beloppet för hela riket överstiger Migrationsverkets budget för ersättningen. Det har påverkar resultatet negativt med 7 miljoner kronor.

Verksamheten för flyktingmottagande har en positiv avvikelse jämfört med budget på 17 miljoner kronor. Fortsatt omställningsarbete och intäkter ifrån föregående år, har förbättrat resultatet. Resultatet påverkas även positivt eftersom delar av målgruppen bokförs inom verksamhet barn- och ungdomsvård.

Investeringsbudgeten för 2019 var 4 miljoner kronor, inga investeringar har genomförts under året eftersom tidigare planerade lokalbyten ej genomfördes.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Förändrade behov

Antalet orosanmälningar och de behov som ligger bakom anmälningarna förändrar ständigt nämndens förutsättningar. Under perioden 2007 till 2019 rör det sig om en

uppgång med 253 procent. Utvecklingen mellan 2018 till 2019 innebar en ökning med 19 procent.

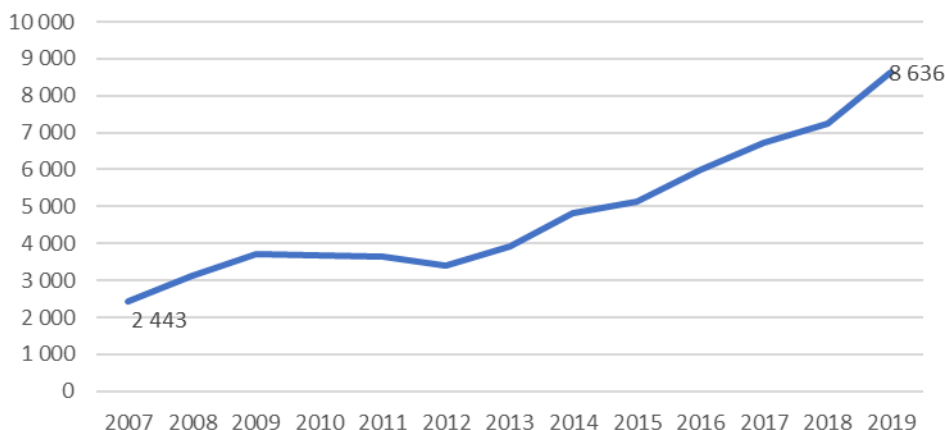


Diagram: Antalet orosanmälningar för barn och ungdomar 0–20 år mellan 2007–2019.

De aktualiseringar som kom in under 2019 kommer framför allt från Polisen (25 procent), Hälso- och sjukvård (22 procent), samt skolor och fritidshem (17 procent). Orsaker till aktualiseringar är främst våld inom familjen eller från närstående, samt olika former av brottslighet från barnet eller den unge. Andra vanligt förekommande orsaker är alkohol- eller drogmissbruk i miljön, vanvård/försummelse eller någon form av övergrepp.

Utveckling av kostnader

Genom den så kallade nettokostnadsavvikelsen jämförs kommuners faktiska kostnader för individ- och familjeomsorg med vad som är statistiskt förväntat utifrån strukturella förutsättningar i kommunen. Nettokostnadsavvikelsen har kraftfullt förändrats för Uppsala kommun under senare år. Från att tidigare ha legat kring 10 procent över vad som kan förväntas är nettokostnadsavvikelsen nio procent lägre än förväntat utifrån strukturella förutsättningar i kommunen. I denna jämförelse ingår även ekonomiskt bistånd som ligger inom arbetsmarknadsnämndens ansvar.

Kostnaderna för barn- och ungdomsvården per invånare ökar över tid sedan 2016 i Uppsala, men inte lika mycket som för genomsnittet av jämförbara kommuner. Uppsala har haft en stabilare utveckling och har 2018 inte högre kostnader än 2008. Kostnaderna för jämförbara kommuner har däremot tydligt ökat över tid och Uppsala har sedan 2015 lägre kostnader per invånare än jämförbara kommuner.

Även Uppsalas kostnader för missbrukarvård per invånare ligger ganska stabilt över tid och är lägre än jämförbara kommuner. Övrig vuxenvård innefattar exempelvis spelmissbruk och våld i nära relationer. Kostnaden för övrig vuxenvård i Uppsala har varit i nivå med jämförbara kommuner, men är vid den senaste publicerade mätningen något lägre.

Under 2019 genomfördes en extern analys av kostnad per brukare med jämförelse mellan åren 2016–2018. Enligt rapporten har den totala kostanden för barn- och ungdomsvården ökat från 2016 till 2018 med nio procent. Samtidigt ökade antalet barn och ungdomar mellan 0–24 år med 32 procent. Detta innebär att medelkostnaden per brukare minskat med 16 procent mellan 2016 och 2018. När det gäller vuxen missbruks- och beroendevård så har totalkostnaden ökat med nära två procent mellan 2017 och 2018 och antalet brukare och kostnad per brukare har varit i stort sett oförändrad mellan 2017 och 2018. Uppsala kommun har betydligt lägre kostnad per

invånare än både Helsingborg och Örebro, men samtidigt har Uppsala hela 80 procent högre kostnad *per brukare* än Helsingborg och 46 procent högre kostnad än Örebro. Helsingborg har en stor andel serviceinsatser för vuxna som inte registreras som kostnad för en enskild brukare, vilket kan förklara en del av skillnaden. Uppsala har å andra sidan en betydligt lägre andel av invånarna som är brukare än både Helsingborg och Örebro.

Framtida utmaningar

Följande utmaningar har identifierats för nämnden inför 2020 och framåt:

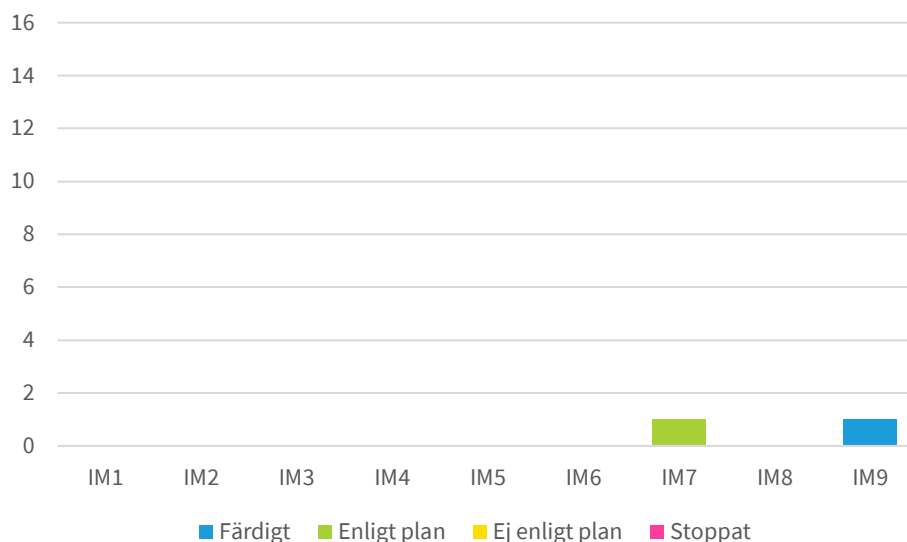
- Samhällsutvecklingen med ökad polarisering medför risk för kriminalitet och social oro.
- Allvarigare missbruk kombinerat med psykiatriska diagnoser.
- Växande behov av socialtjänstens förebyggande, upptäckande och stödjande verksamhet.
- Utmaningar med att effektivisera verksamheten för att möta växande behov och nå budget i balans.
- Utmaningar kring bemanning och kompetensförsörjning.
- Brist på boendemöjligheter i rätt prisnivå för nämndens målgrupper.
- Arbetet med att förebygga och ge riktade stödinsatser till flickor och pojkar som utsätts för hedersrelaterat våld.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Uppsala län. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun. Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Tillsynen ska se till att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det hen har rätt till, både ekonomiskt och rättsligt. Tillsynen utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Överförmyndarnämnden har blivit färdig med ett av två uppdrag under året. Det övriga uppdraget genomförs som planerat. Nämnden har arbetat med tre av inriktningsmålen i Mål och budget.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Nämnden anser själv att den kan göra mer för att bidra till mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet*.

Nämnden har exempelvis:

- tagit fram ett eget utbildningsmaterial och planlagt för att hålla utbildning för gode män i egen regi 2020. På så sätt kan förvaltningen styra innehållet mer och tydligare koppla ihop rekryteringsinsatser som görs med utbildningen.
- gått över till en digital kommunikation med tingsrätten genom digital tjänst som Domstolsverket tillhandahåller.
- arbetat med att utveckla hur rekrytering av nya ställföreträdare går till.

Ekonomiskt utfall

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd mellan samtliga kommuner i Uppsala län. För Uppsala kommuns del redovisar nämnden ett överskott om 2,7 miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Politisk verksamhet	14,4	-6,2	4,9	-4,9
Flyktningmottagande	8,8	8,9	-0,1	7,0
Nämnden totalt	23,2	2,7	4,8	2,1

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2019	2019	2018	201908
Investeringar	0,1	0,0	0,6	0,1

Överskottet beror främst på färre ärenden för ensamkommande barn samt något lägre kanslikostnader (löne- och verksamhetskostnader). I överskottet ingår även ett bidrag från Migrationsverket om 0,7 miljoner kronor som avser 2018.

Utveckling inom nämndens ansvarsområden

Uppsala läns överförmyndarverksamhet har ungefär samma antal ärenden per anställd som andra större kommuner såsom Stockholm, Malmö, Västerås och Gävle, kring 180 ärenden. Antal ärenden hos den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län är nu på en nivå att löpande handläggning hinns med utan att stora balanser bildas och utvecklingsarbete kan återigen bedrivas. Ärendemängden i Uppsala har minskat genom att antalet ärenden med ensamkommande barn kraftigt har minskat. Uppsala hade under 2015 och 2016 ett mycket stort antal ensamkommande barn med över 120 kommuner som placerade barn på HVB-hem i Uppsala län.

Arvode till gode män och förvaltare är en stor del av nämndens budget. För 2019 var kostnaden för arvode till vuxna ställföreträdare 12 miljoner kronor drygt och för gode män till ensamkommande barn var kostnaden nästan 3 miljoner kronor. Det är upp till varje överförmyndarnämnd att bestämma vilka arvodesriktlinjer som ska tillämpas. I Uppsala län står kommunen för arvodet i ungefär hälften av alla ärenden och enskilda för den övriga hälften, vilket är relativt normalt.

Kostnaden för överförmyndarverksamheten per kommuninvånare skiljer sig relativt mycket åt mellan jämförbara kommuner i resultatnätverket R9 och även mellan de större kommunerna i landet. Stockholm har den lägsta kostnaden per kommuninvånare med 59 kronor och Göteborg har den högsta med 268 kronor. Stockholms kommun har låga kostnader för arvodet vilket också återspeglas i en låg totalkostnad per kommuninvånare för överförmyndarverksamheten medan motsatsen är sant för Göteborgs kommun. Uppsala läns överförmyndare har en kostnad om 90 kronor per kommuninvånare vilket ligger i närheten av kostnaden för flera andra kommuner; Jönköping, Linköping, Södertälje och Västerås.

Framtida utmaningar

Minskat intresse att bli ställföreträdare. Dagens ställföreträdarsystem är baserat på idealitet, där en stor del av uppdragen innehas av anhöriga till den enskilde. Intresset för att bli ställföreträdare tycks mattas av i hela länet, även i Uppsala. Dock har Uppsala län hittills klarat rekryteringen utan stora balanser och långa väntetider vilket många kommuner i landet redan idag brottas med.

Komplicerade uppdrag. Det finns uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren. I dagsläget står många överförmyndare inför den stora utmaningen att rekrytera kompetenta ställföreträdare till sådana uppdrag.

Befolkningsutveckling. I Uppsala län förväntas antalet personer som är 80 år eller att fördubblas under de kommande åren. Antalet ärenden kan komma att öka, även om antalet godmanskap och förvaltarskap hittills varit relativt konstant.

Digitalisering. Nämndens digitala ärendehanteringssystem behöver moderniseras och effektiviseras. Beslut och troligen även införande av nytt ärendehanteringssystem väntas tas under 2020.

Verksamhet i bolagsform

Uppsala Stadshus AB

Uppsala Stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala Stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i stadshuskoncernens samtliga 15 dotterbolag, varav 4 är underkoncerner. Under året har Uppsala Stadshus Holding AB (organisationsnummer 559226–7537) med dotterbolag tillkommit i koncernen.

Moderbolaget svarar för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning samt ekonomisk kontroll och uppföljning av dotterbolagen i koncernen. Moderbolaget har inga anställda.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-
Nettoomsättning, mnkr	7	7	7	8	5
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-12	-24	-22	-23	97
Balansomslutning, mnkr*	6 546	6 554	6 267	5 745	5 547
Justerat eget kapital, mnkr	4 003	4 056	4 042	4 000	3 975
Investeringar, mnkr	-	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	2%
Soliditet, %	61%	62%	65%	70%	72%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -12 (-24) miljoner kronor. Det högre resultatet 2019 beror i huvudsak på utdelningar som skett från AB Uppsala Kommuns Industrihus med 13 miljoner kronor och från Uppsalahem AB med knappt 3 miljoner kronor. Utdelningarna har skett efter beslut på årsstämman i april. Bolaget har haft högre initiala utrednings- och konsultkostnader till följd av Uppsala kommunfullmäktiges beslut den 29 april 2019 om att genomföra förändringar i Uppsala kommuns fastighetsägande. Uppsala Stadshus AB fick i uppdrag av kommunfullmäktige att, i samråd med dotterbolagen, leda och samordna genomförandet av dessa försäljningar. Bolaget har även lägre räntekostnader än föregående år som följd av att lån har refinansierats till lägre räntenivåer.

Bolagets låneskuld per balansdagen var 1 676 (1 715) miljoner kronor, vilket är en minskning med 39 miljoner kronor sedan föregående år. Den lägre låneskulden är en följd av en aktiv koncernövergripande likvidplanering och översyn av koncerninterna transaktioner.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Moderbolaget ska verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär och följa upp att dotterbolagen arbetar utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta ägardirektiven. Uppsala Stadshus AB svarar för aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen.

Moderbolaget ska svara för samordningen av bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för bolagen.

Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och inom kommunkoncernen.

Moderbolaget ska svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning av bolagskoncernen samt för utveckling av effektivare styrning.

Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom Stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter. Moderbolaget ska även samordna och planera likviditetsflödet inom Stadshuskoncernen. I det ingår bland annat hantering av att lämna och erhålla aktieägartillskott. I planeringen av koncernens likviditetsflöde ska både krav och möjligheter i särskild lagstiftning beaktas, exempelvis Lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag.

Moderbolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter. I syfte att uppnå detta ska moderbolaget bland annat ansvara för:

- Ägardirektiven och uppföljningen av dessa
- Löpande dialog med dotterbolagen
- Initiera samarbete i samordnings-/utvecklingsgrupper inom t.ex. ekonomi-, fastighets-, värderings-, investerings- och miljöfrågor och underlätta/driva projektinriktat arbete
- I samverkan med dotterbolagen sätta upp förslag på resultatkrav samt följa upp och avrapporterar dessa.
- Löpande bevakning och uppföljning av investeringar och avyttringar.

Till följd av kommunfullmäktiges beslut om utökade investeringsramar för projekten nya studenternas och om- och tillbyggnad av stadshuset ges Uppsala Stadshus AB möjlighet att utöka investeringsramen för Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB med 30 miljoner kronor och Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB med 80 miljoner kronor. Medlen avser oförutsedda ej budgeterade kostnader i projekten och får tas i anspråk efter Uppsala Stadshus AB:s godkännande.

Uppsala Stadshus AB ska hantera ansökningar om igångsättningstillstånd för investeringar över 50 miljoner kronor. Uppsala Stadshus AB har rätt att inom bolagskoncernen omdisponera den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen för respektive år.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

AB Uppsala kommuns Industrihus

AB Uppsala Kommuns Industrihus är ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen.

Bolaget startades 1972 och hyr sedan dess ut kontors-, industri- och lagerlokaler till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. Den uthyrningsbara ytan uppgår till cirka 190 000 kvadratmeter fördelade på 33 fastigheter. Bolaget erbjuder lokaler för olika ändamål till konkurrenskraftiga priser, för att öka nyföretagandet och för att erbjuda lösningar till Uppsalas näringsliv när lokalbehovet ändras.

Verksamheten bedrivs i huvudsak inom tre huvudområden; förvaltning, uthyrning och utveckling. Bolaget arbetar kontinuerligt med att anpassa verksamheten utifrån ägardirektiven och med att utveckla och förädla fastighetsbeståndet utifrån hållbarhet. Det kontinuerliga utvecklingsarbetet består i ett flertal mindre underhållsprojekt och ett fåtal stora genomgripande om- och nybyggnationer.

AB Uppsala Kommuns Industrihus bildar tillsammans med sina nio dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 12 (33) miljoner kronor. Årets resultat innehåller en förgäveskostnad på 9 miljoner kronor avseende projektering av tillbyggnaden av Cykelfabriken då projektet har lagts ned i och med att fastigheten ska säljas. Försäljningen är en följd av kommunfullmäktiges beslut i april om att förändra fastighetsägandet i Uppsala kommun. Resultatet belastas även med andra externa kostnader kopplat till försäljningen av bolagets fastighetsbestånd samt utrangeringar på sammanlagt 2 miljoner kronor. Justerat för dessa jämförelsestörande poster var årets resultat 30 (32) miljoner kronor. Det lägre resultatet 2019 förklaras i huvudsak av högre kostnader för underhåll av de befintliga fastigheterna och högre fastighetsskatt som följd av årets omtaxering.

Investeringarna uppgick till 213 (214) miljoner kronor. Årets enskilt största investering är ombyggnationen av Cykelfabriken och motsvarar knappt 50 procent av årets investeringsnivå. Därutöver har bland annat nybyggnationen av två hus på fastigheten Vaksala Eke färdigställts under året.

Det totala marknadsvärdet på bolagets fastigheter bedömdes per den 31 december vara 2 461 (2 195) miljoner kronor. Fastigheternas bokförda värde uppgick till 1 265 (1 099) miljoner kronor.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 17 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster uppgick till 30 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

AB Uppsala Kommuns Industrihus ska vara ett strategiskt instrument för tillväxt och utveckling av näringslivet i kommunen. Det näringspolitiska uppdraget ska leda till en attraktiv kommun byggd på ett mångfacetterat och diversifierat näringsliv.

Bolaget ska på ett effektivt sätt erbjuda ändamålsenliga lokaler inom kommunen till konkurrenskraftiga priser.

Bolaget ska pröva särskilda lokaler för inkubatorverksamhet.

Bolaget ska arbeta strategiskt för att säkerställa en god omsättningshastighet på sina fastigheter och genom uppföljning, löpande för ägaren, redovisa sin omsättningsstrategi.

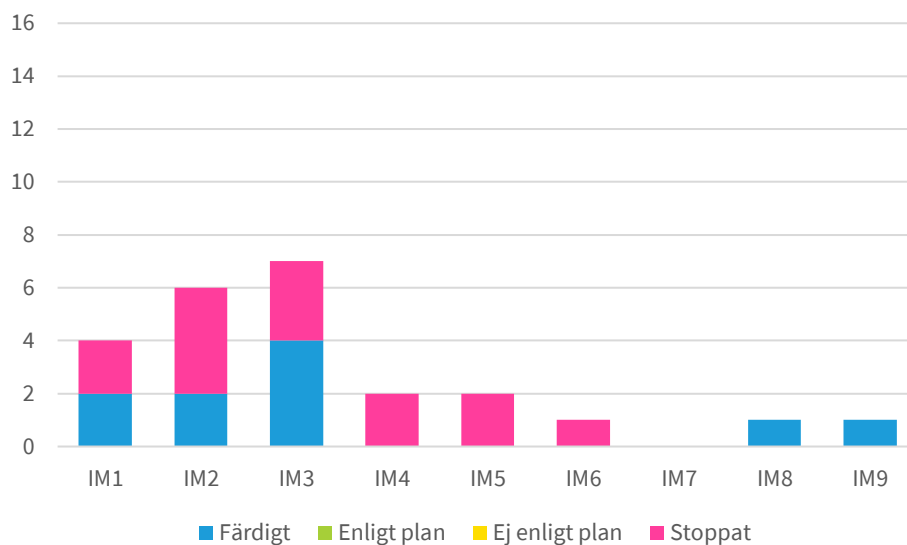
Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Ändamålsenliga lokaler. AB Uppsala kommuns Industrihus ser kontinuerligt över fastighetsbeståndet och bevakar marknaden så att bolaget kan identifiera de behov som finns i Uppsala. Genom att bolaget erbjuder alternativ till privata fastighetsägare och bidrar till en större mångfald av lokaler får fler företag möjlighet att hitta en lokal som passar just deras verksamhet till ett konkurrenskraftigt pris.

Vakansgraden den 31 december 2019 var 18 (17) procent. Den ökade vakansgraden beror på tomställning av lokaler i Librobäck inför kommande förändringar av området.

Näringslivets utveckling, nyetableringar och inkubatorsverksamheter. AB Uppsala kommuns Industrihus har ett nära samarbete med näringslivsenheten i Uppsala kommun som aktivt deltar i nätverk och olika entreprenörssammanhang för att skapa nya kontakter med potentiella egenföretagare, näringsidkare och inkubatorsverksamheter. Bolaget har även en kontinuerlig dialog med olika företagforum, studenter och forskare som har behov att testa produkter och affärsidéer. Under 2019 har det arbetet trappats ned som en följd av kommunfullmäktiges beslut om att bolagets fastigheter ska avyttras externt eller inom kommunkoncernen och att bolagets verksamhet, i sin nuvarande form, ska avvecklas.

Mål och uppdrag. AB Uppsala kommuns Industrihus har blivit färdig med tio av 24 uppdrag under året. 14 uppdrag är stoppade på grund av att de ligger utanför bolagets ansvarsområde eller för att bolaget kommer att avvecklas.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen har avstått från bidra till måluppfyllelse till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* och mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet* på grund av att bolaget inte anser att de är relevanta för dem. Bolagsstyrelsen har också avstått från att bidra till måluppfyllelse för mål 8 *Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället* på grund av att företagets verksamhet kommer att avvecklas. Däremot kommer fortsatt arbete att ske inom systerbolaget Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB.

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB ansvarar för stadens turistinformation, att projektleda kommunens större evenemang och att samarbeta med den lokala näringen i syfte att bidra till tillväxt och utveckla mötes- och evenemangindustrin i Uppsala. Bolaget ansvarar även för marknadsföringen av Uppsala som besöksmål samt för besöksdelen av platsvarumärket Uppsala.

Bolaget ska positionera Uppsala som destination genom att marknadsföra staden till utvalda marknader och målgrupper. Målet är att skapa förutsättningar som genererar intäkter och möjliggör utveckling för Uppsalas besöksnäring.

1 januari 2017 förvärvade det vilande bolaget Uppsala R3 AB inkråmet från Destination Uppsala AB, (org.nr. 556307-5042), ett av Uppsala kommuns delägda bolag. I samband med inkråmsförvärvet ändrades bolagets namn till Nya Destination Uppsala AB och i början av 2018 ändrades bolagets namn åter till Destination Uppsala AB. Jämförelsesiffrorna i tabellen nedan avser den vilande verksamheten i Uppsala R3 AB för åren 2015-2016.

	2019	2018	2017	2016**	2015**
Medelantalet anställda	22	20	19	-	-
Nettoomsättning, mnkr	18	23	13	0	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	1	2	2	0	0
Balansomslutning, mnkr*	11	12	19	0	0
Justerat eget kapital, mnkr	1	1	2	0	0
Investeringar, mnkr	0	0	0	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	1	2	1	0	0
Soliditet, %	7%	9%	97%	97%	100%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

**Jämförelsesiffrorna avser den vilande verksamheten i Uppsala R3 AB

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 (2) miljoner kronor och är i stort i nivå med föregående år.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor i och med att resultatet före finansiella poster var 1 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska arbeta i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen. (KF 2014-11-24)

Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med näringslivet och andra externa aktörer utifrån den av kommunstyrelsen beslutade varumärkespositionen. (KS 2016-04-06)

Bolaget ska värva och utveckla evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar i Uppsala. Arbetet sker i nära samarbete med angränsade kommuner, organisationer, näringslivet och universiteten i syfte att stärka Uppsalas position inom besöksnäringen.

Bolaget ska koordinera samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleder evenemang på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Besöksnäringstrategi. Bolaget har under året arbetat i enlighet med den fastställda Strategi för besöksnäringen och baserat val av insatser utifrån lagd strategi.

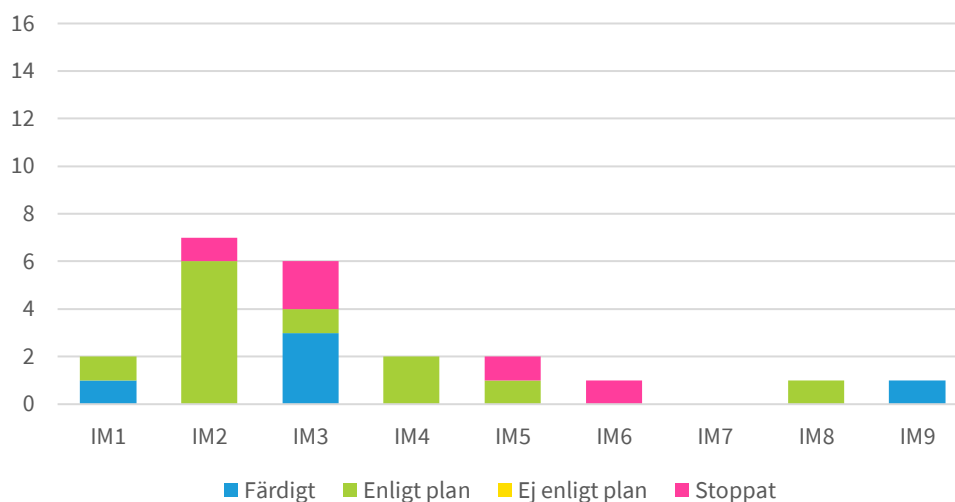
Platsvarumärke Uppsala. Under året har bolaget gjort flertalet marknadskampanjer och insatser för att stärka platsvarumärke Uppsala och öka platsens attraktivitet som besöksmål. Insatser har gjorts mot valda marknader och målgrupper, i samarbete med näringslivet och andra externa aktörer.

Värkning av evenemang. Bolaget värvar och utvecklar evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar till Uppsala. Arbetet har skett i nära samarbete med lokala förvaltningar, föreningsliv och näringslivet. På grund av Uppsalas periodvisa brist på hotellkapacitet har fokus legat på att värva beläggning under helger och månader som statistiskt är mindre intensiva. Ett stort fokus har också lagts på utvecklings- och utvärderingsmätningar med återkommande uppsalaevenemang.

Arenor. Bolaget koordinerar samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar genom partnerskapet Uppsala Convention Bureau.

Projektledning. Bolaget projektleder evenemang och utvecklings- och samverkansprojekt på uppdrag av Uppsala kommun eller externa uppdragsgivare. Under året har femton uppdrag genomförts, åtta evenemang och sju utvecklings- och samverkansprojekt inklusive nätverksuppdrag. Uppdragen varierar i storlek, tid och resurser.

Mål och uppdrag. Destination Uppsala AB har blivit färdig med fem av 22 uppdrag under året. Tolv uppdrag löper på enligt plan. Fem uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser solkommunstrategi, att få nyanlända i egen försörjning samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att bolaget delvis uppfyllt mål 3 *Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande*, mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete* och mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet*. Bolagsstyrelsen rapporterar att det inte bidragit till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* på grund av att det ligger utanför bolagets kärnverksamhet.

Fyrishov AB

Fyrishov AB äger och driver besöksområdet Fyrishov, en av Sveriges mest besökta arenor med drygt 1,4 miljoner besök under 2019. Bolaget driver också det populära stadsdelsbadet Gottsundabadet i Gottsunda Centrum med nästan 95 000 besök under 2019.

På Fyrishov finns en stor badanläggning som innehåller ett äventyrsbad, en simbassäng med olympiska mått, undervisnings- och träningsbassänger, relaxavdelning och utomhusbad med tillhörande parkområde. Här erbjuds även träning, tävlingar och aktiviteter för både nybörjare och elitidrottare. Varje år genomförs på Fyrishov tävlingar och evenemang inom idrott, men även många möten, mässor och evenemang inom andra områden. Till verksamheten hör också en stugby och camping som har öppet året runt samt ett aktivitets- och parkområde utomhus med beachvolleyboll, bangolf, fotboll och kanotuthyrning och parkeringar.

I april 2017 beslutade Uppsala kommunfullmäktige om att ge bolaget i uppdrag att bygga en ny simhall samt att utveckla den befintliga badanläggningen på Fyrishov. Därutöver fick bolaget i uppdrag att utreda byggnationen av en ny entré till Fyrishovsanläggning. Under 2019 har arbete med en arkitekttävling för projektet påbörjats, arkitekttävlingen kommer att pågå under våren/sommaren 2020.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	107	98	97	96	96
Nettoomsättning, mnkr	111	104	91	101	103
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	4%	4%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-3	-10	-16	-8	-4
Balansomslutning, mnkr*	375	389	384	332	334
Justerat eget kapital, mnkr	51	51	51	9	7
Investeringar, mnkr	4	7	32	9	19
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	13%	13%	13%	3%	2%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -3 (-10) miljoner kronor. Under 2018 var Gottsundabadet stängt för renovering under perioden maj-augusti. Årets högre resultat beror dels på att Gottsundabadet varit i drift under hela 2019, dels att besökarna har en högre snittnota efter nyöppningen av Gottsundabadet. Bolaget har även sedan halvårsskiftet ett nytt uppdragsavtal med Idrotts- och fritidsnämnden. Indexuppräknningen i det nya avtalet har ökat bolagets intäkter. Därtill har det nya avtalet möjliggjort för en annan planering och uthyrning av hallarna, exempelvis för utställningar, möten och evenemang. Sommarsäsongen var även välbesökt med många aktiviteter i hela anläggningen.

Årets investeringar var 4 (7) miljoner kronor. Under året har bolaget gjort reinvesteringar i simhallen.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges resultatkrav på -10 miljoner kronor i och med att resultatet före finansnetto var -1 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Fyrishov AB ska bidra till en ökad folkhälsa genom att erbjuda en arena för fritid, idrott, bad, och rekreation som är välkomnande för alla.

Arenan och badet, som besöksattraktion, ska stärka den positiva bilden av Uppsala som bostadsort, besöksmål och som en attraktiv stad för lokalisering av företag.

Bolaget ska ansvara för driften av verksamheten i Fyrishovsanläggningen och efter uppdrag Gottsundabadet i Uppsala kommun.

Bolaget ska samverka med andra aktörer inom besöksnäringen, och särskilt inom Uppsala Stadshuskoncernen, för att stärka Uppsala som besöksmål och uppnå samordningsvinster.

Bolaget ska tillhandahålla en plats för aktiviteter för förbättrad folkhälsa, särskilt bland äldre, samt för skolidrott till Uppsalas skolor.

Bolaget ska verka för ökad simkunnighet i Uppsala, bland annat genom att tillhandahålla en plats för simundervisning till Uppsalas skolor.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bad, idrott och fritid. Bolagets kärnverksamheter är bad, idrott, fritid och rekreation med fokus på folkhälsa och simkunnighet. Simskolor för barn, unga, vuxna och anpassade grupper finns både på Fyrishov och på Gottsundabadet.

Många Uppsalabor tränar på Fyrishov eller Gottsundabadet, genom skolan, i en förening eller individuellt. Fyrishov är också hemmaarena för många av Uppsalas idrottare.

Flertalet av evenemangen på Fyrishov under 2019 var skol- och idrottsevenemang. Fyrishov är plats för den årliga Storvreta innebandy cup som är världens största innebandy cup med över 800 deltagande lag, och som pågår mellan jul och trettonhelg.

På Fyrishov ryms också en rad andra event som helgfirande för allmänheten under midsommar, lucia, jul och nyår, tävlingar, möten, mässor och andra aktiviteter. Under året tog Fyrishov hand om några större evenemang som Uppsala Reggae-festival samt sommarens vandringsutställning Titanic.

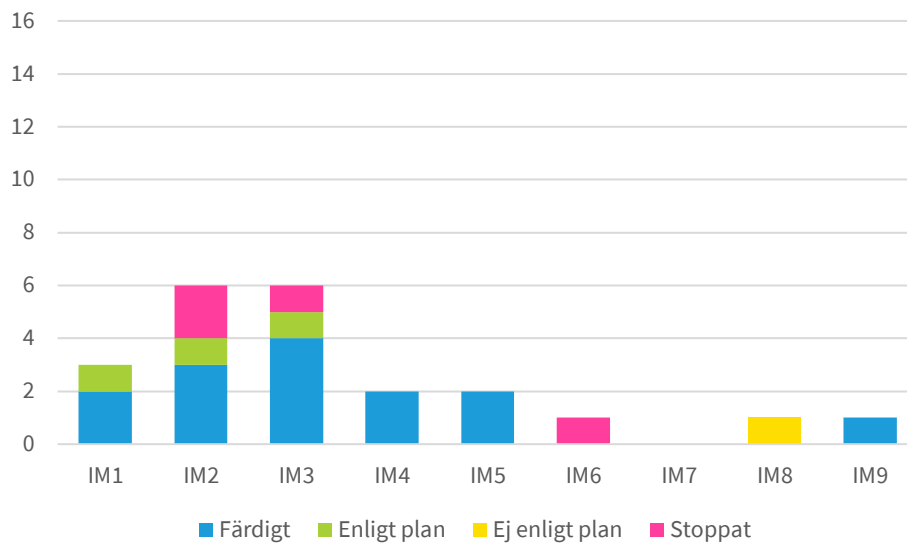
Affärsmässig samhällsnytta. Bolaget bidrar direkt genom sin verksamhet till en ökad samhällsnytta för Uppsala, till exempel med ökad simkunnighet, ökad folkhälsa och en del av besöksnäringens utveckling.

Bolagets anläggningar har hög tillgänglighet, i öppettider, fysisk tillgänglighet och socioekonomiska faktorer. Bolaget erbjuder även en rad hälsoaktiviteter för seniorer både i vatten och hallar, exempelvis simträning, aquazumba, aufguss, bowling och seniorgymnastik.

Bolaget har en genomarbetad miljö- och klimatprofil med en Svanen-certifierad restaurang, Green Building certifierade multihallar och två egna solcellsanläggningar. På kundparkeringen finns laddstolpar för elbilar och bolagets fordonspark består av elfordon.

Kollektivtrafiken har nära hållplatser i anslutning till Fyrishov och i entréerna finns realtidsvisning av tidtabellerna.

Mål och uppdrag. Fyrishov AB har blivit färdig med 14 av 22 uppdrag under året. Tre uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och fyra uppdrag är stoppade. Det försenade uppdraget handlar om att ta fram en informationshanteringsplan. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala bostadsförmedling AB förmedlar hyresrätter från hyresvärdar till bostadssökande i Uppsalaregionen. Hyresvärdar är både privata och allmännyttiga bostadsbolag. Förmedling av bostäder sker i en öppen och transparent förmedlingstjänst till den bostadssökande som har längst kötid och uppfyller hyresvärdens kriterier. God service, enkelhet och tillgänglighet präglar bolagets tjänster och kontakter med bostadssökande, hyresvärdar och övriga intressenter.

Under 2019 förmedlade bostadsförmedlingen 6 177 lediga bostäder. Den 31 december 2019 fanns 106 115 bostadssökande i bostadskön.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	37	27	21	18	3
Nettoomsättning, mnkr	28	26	24	7	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-1	-1	2	-6	-2
Balansomslutning, mnkr*	26	29	28	26	13
Justerat eget kapital, mnkr	7	7	7	7	7
Investeringar, mnkr	0	2	3	8	3
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	24%	neg	neg
Soliditet, %	26%	25%	26%	28%	56%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -1,1 (-0,8) miljoner kronor och är 0,3 miljoner kronor lägre än föregående år. I utfallet ingick kostnader av engångskaraktär där merparten var sjukersättningar hänförliga till år 2018 och en utrangering. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 0,8 miljoner kronor lägre än föregående år. Avvikelsen beror på högre personalkostnader till följd av en växande organisation. Kostnadsökningen möts till viss del av att bolaget har haft en högre nettoomsättning från ett ökat antal bostadssökande och fler antal förmedlade bostäder.

Bolaget uppfyller kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -2 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster var -1,4 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 0,2 (2) miljoner kronor och avser investeringar i bolagets lokaler samt inventarier.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala bostadsförmedling AB ska vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.	Bostadsförmedlingen ska bära sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt vid behov avgift för förmedling.
Bostadsförmedlingen ska ha god kunskap om och marknadsför bostadsmarknaden i Uppsalaregionen.	Bostadsförmedlingen ska ha möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.
Bostadsförmedlingen ska verka för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med fokus på grupper som har det särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.	Bolaget ska spela en viktig roll inom det bostadssociala området.

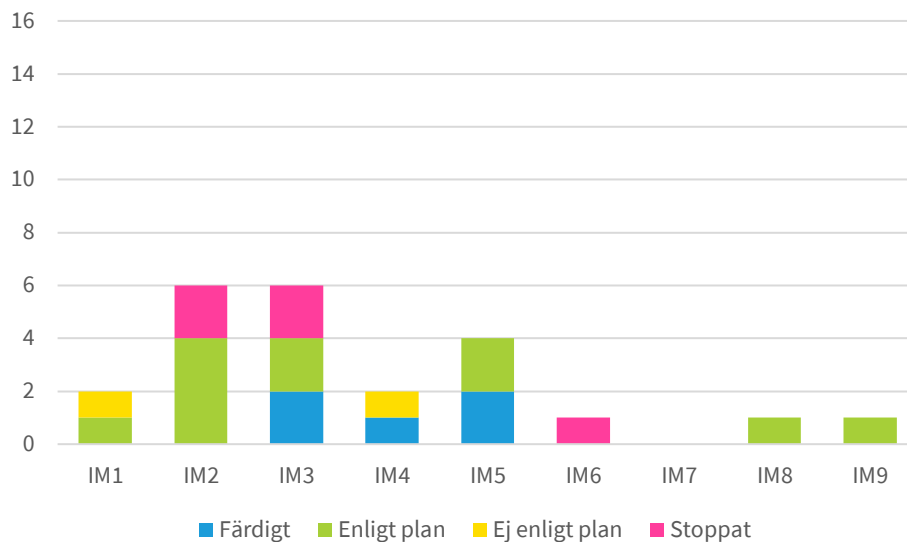
Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv. Bolaget bär 2019 inte sina egna kostnader men har en plan för att uppnå en ekonomi i balans 2021/2022.

En effektiv hyresrättsmarknad med enkelt inträde. Uppsala bostadsförmedling AB ska bidra till en effektiv hyresrättsmarknad. Bolagets strategi är att erbjuda en enkel, trygg, transparent och effektiv förmedlingsprocess som säkerställer förmedling efter kötid och hyresvärdarnas kriterier. Under 2019 har bostadsförmedlingen avtal med 28 hyresvärdar och har förmedlat 6 177 bostäder.

Uppsala bostadsförmedling AB verkar för att underlätta inträde på bostadsmarknaden och har under 2019 harmoniserat publicerings- och svarstider gällande trygghetsboenden för samtliga hyresvärdar. För att uppnå en mer effektiv förmedlingsprocess och förenkla för de bostadssökande har även bolaget arbetat med att harmonisera kraven mellan olika hyresvärdar. Fokus ligger på att vara tillgängliga samt erbjuda service och tjänster med hänsyn till målgruppers olika förutsättningar och behov.

Verksamhet i Uppsalaregionen. Verksamheten stärker regionens attraktionskraft och underlättar för de bostadssökande. En ökad andel hyresrätter möjliggör för fler att skaffa eget boende. Bostadsförmedlingen tillhandahåller en förmedlingstjänst som underlättar för aktörer som bygger hyresrätter i regionen. Under 2019 har bostäder förmedlats i fem olika kommuner. Uppsala bostadsförmedling spelar en viktig roll inom det bostadssociala området. Samverkan med andra verksamheter i kommunen och intresseorganisationer genomförs i syfte att underlätta för olika målgrupper att kunna söka bostäder via bostadsförmedlingen.

Mål och uppdrag. Uppsala bostadsförmedling AB har blivit färdig med fem av 23 uppdrag under året. Elva uppdrag löper på enligt plan. Två uppdrag är försenade och fem uppdrag är stoppade. De uppdrag som är försenade avser jämställd resursfördelning och kompetenslyft kring barnrätt. De uppdrag som är stoppade avser solkommunstrategi samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolaget rapporterar att bolaget delvis uppfyllt mål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi, mål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet, mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete* och mål 9 *Uppsalas medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala*. Bolaget rapporterar att det avstått från att bidra till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande*.

Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB bedriver uthyrning av lokaler, huvudsakligen till de olika specialverksamheter som Uppsala kommun har ansvar för. Bolaget äger bland annat stadshuset och Uppsala konsert- och kongresshuset samt flera brandstationer. Det övergripande verksamhetsmålet är långsiktig förvaltning av fastigheterna genom förvärv, avyttring, ägande och bebyggande. Medborgarnas, de kommunala verksamheternas och de berörda nämndernas behov ska säkerställas.

Verksamheten bedrivs i huvudsak inom tre områden; förvaltning, uthyrning och projektutveckling. Bolaget arbetar kontinuerligt med att anpassa verksamheten utifrån ägardirektiven och att utveckla och förädla fastighetsbeståndet med hållbarhet som ledstjärna.

Bolaget har gemensam administration med systerbolaget AB Uppsala Kommun Industrihus. Bolagets styrelse utgörs av representanter från systerbolagets styrelse. Sammantaget innebär det att bolaget drivs utifrån samma regler och rutiner som AB Uppsala Kommun Industrihus.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	0	0	0	0	0
Nettoomsättning, mnkr	26	25	34	41	37
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	1%	1%	1%	1%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-15	-13	-7	1	-7
Balansomslutning, mnkr*	1 005	604	371	357	378
Justerat eget kapital, mnkr	245	208	175	180	186
Investeringar, mnkr	347	191	47	9	5
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	1%	neg
Soliditet, %	24%	38%	47%	50%	49%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -15 (-13) miljoner kronor. Det lägre resultatet 2019 är till övervägande del en konsekvens av den högre fastighetsskatten som följde av årets genomförda fastighetstaxering samt högre räntekostnader på grund av den ökade upplåningen för ombyggnaden av stadshuset.

Årets investeringar var 347 (191) miljoner kronor. Den högre investeringsnivån beror på om- och tillbyggnaden av stadshuset.

Bolagets resultat före finansiella poster uppgick till -9 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed inte kommunfullmäktiges resultatkrav på - 6 miljoner kronor.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska särskilt fokusera på att hitta rätt och lämplig förvaltningsform för var och en av de olikartade specialfastigheter som ingår i beståndet.

Utifrån tidigare beslut att utveckla stadshuset ska Förvaltningsfastigheter AB genomföra byggprojektet Stadshus 2020.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Förvaltning och utveckling. Bolaget har fortsatt arbetet med att identifiera, planera och genomföra underhåll i fastighetsbeståndet. En rad underhållsåtgärder har genomförts under 2019, exempelvis byte av ventilationsaggregat på Järlåsa brandstation och nytt brandlarm i Grand. En ny upphandling och idrifttagande har gjorts av nya avtal för yttre skötsel, ventilationsarbeten och elarbeten.

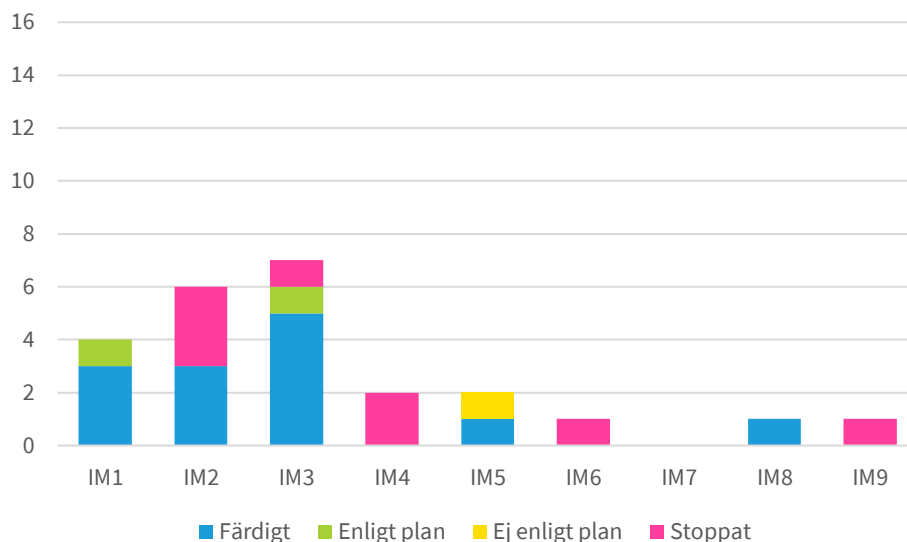
I stadshusprojektet har under 2019 arbete utförts med bland annat invändig rivning, sanering avslutats och stomme, glastak och huvuddelen av fasaderna har färdigställts. Invändigt arbete och installationer har påbörjats. Det nya stadshuset beräknas vara klart för inflyttning i slutet av 2021.

Hållbarhet. Flera åtgärder har gjorts för att spara energi i fastighetsbeståndet och energideklarationer har gjorts på samtliga fastigheter.

Stadshusprojektet är det projekt som har störst påverkan i närmiljön. Bolaget fokus på hållbarhet är hög där målet är att certifiera stadshuset enligt kraven för BREEAM Excellent.

Bikupor har placerats ut i Ekeby på fastigheten vid Vänortsgatan för att bidra till ökad biologisk mångfald.

Mål och uppdrag. Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB har blivit färdig med 13 av 24 uppdrag under året. Två uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och åtta uppdrag är stoppade. Det uppdrag som är försenat avser nyanländas försörjning. De uppdrag som är stoppade avser social oro, äldrevänlig kommun, kompetenslyft kring barnrätt, strukturella skillnader på grund av kön samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att bolaget avstått från att bidra till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande*, mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet* samt mål 8 *Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället* på grund av att de inte anses vara relevanta för bolagets verksamhet.

Uppsala kommun Skolfastigheter AB

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB äger, förvärvar, avyttrar, bygger och förvaltar skolfastigheter. Beståndet omfattar idag 134 fastigheter och växer i takt med att nya skolor och förskolor byggs. Fastighetsbeståndet är förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Bolagets uppgift är att erbjuda ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet inom Uppsala kommun. Därigenom ska bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i alla de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolagets fastighetsbestånd hyrs till största delen ut till Uppsala kommun.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	83	72	57	38	37
Nettoomsättning, mnkr	630	562	519	497	477
Andel av koncernens nettoomsättning, %	19%	18%	18%	18%	18%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	89	42	47	22	2
Balansomslutning, mnkr*	6 549	6 203	5 590	4 882	4 657
Justerat eget kapital, mnkr	901	785	760	694	734
Investeringar, mnkr	571	807	784	500	249
Räntabilitet på eget kapital, %	10%	5%	6%	3%	0%
Soliditet, %	14%	13%	14%	14%	16%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 89 (42) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster i form av en realisationsvinst, försäkringsersättningar och utrangeringar. Justeras årets och föregående års resultat med poster av engångskaraktär var resultatet 25 miljoner kronor högre än föregående år. Uthyrning av fler nyproduktioner och moduler har ökat årets nettoomsättning, där de största är Jälla bygghall och Katedralskolan samt Gottsunda och Liljeforssskolans moduler. Ökningen genererar även högre fastighetsrelaterade kostnader. Bolaget har under året stärkt driftnettot på sina fastigheter som följd av en effektiv fastighetsförvaltning och att den i drifttagna nyproduktionen har en stärkande effekt på resultatet. Bolagets organisation fortsätter att växa och är relaterat till bolagets utökade fastighetsbestånd och många pågående fastighetsprojekt. Det gynnsamma ränteläget och refinansiering av lån bidrar till lägre finansiella kostnader.

Resultatet före finansiella poster, och rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 176 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 153 miljoner kronor.

Bolagets marknadsvärde på fastighetsbeståndet, exklusive pågående projekt, uppgår per 31 december 2019 till 7 449 (6 434) miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 015 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen härrör främst till färdigställda fastigheter för nyproduktion och värdehöjande renoveringar, bland annat Jällas nya bygghall, Parkens- och Grindstugans förskola samt ombyggnationen av Katedralskolan.

Direktavkastning på fastighetsbeståndet är 5,54 (5,7) procent. Den lägre direktavkastningen beror på ett ökat antal nyproduktioner och renoveringar som ger ett högre fastighetsvärde.

Årets investeringar uppgick till 571 (807) miljoner kronor. Investeringarna består i huvudsak av nyproduktion av förskolor, skolor samt underhåll och anpassningar av lokaler. Under året har två nya förskolor, Parkens förskola samt Grindstugan, färdigställts vilka bidragit till 180 nya förskoleplatser i Uppsala. Den större pågående ombyggnationen av Katedralskolan har färdigställts enligt tidplan. Utöver detta har ca nya 350 elever flyttat in i Jällas nya bygghall.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden arbeta fram samverkansmodeller för kostnads- och energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar.

Bolaget ska ha en ledande roll i planeringen och genomföra utbyggnaden av pedagogiska fastigheter för ett växande Uppsala och ta särskilt ansvar för att erbjuda lokaler av god kvalitet och konkurrenskraftiga hyror.

Bolaget ska utgå från det generella lokalprogrammet för funktions- och kvalitetskrav för kommunala verksamhetslokaler.

Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler, bland annat i enlighet med beslutet om giftfria förskolor.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Fortsatt arbete för att uppnå giftfria förskolor. Hälsosamma utbildningslokaler/miljöer innebär att barn och vuxna ska kunna vistas i lokalerna och miljöerna utan risk för en försämrad hälsa. Detta innebär att luften ska vara frisk att andas och ingen ska exponeras för farliga ämnen inom- eller utomhus.

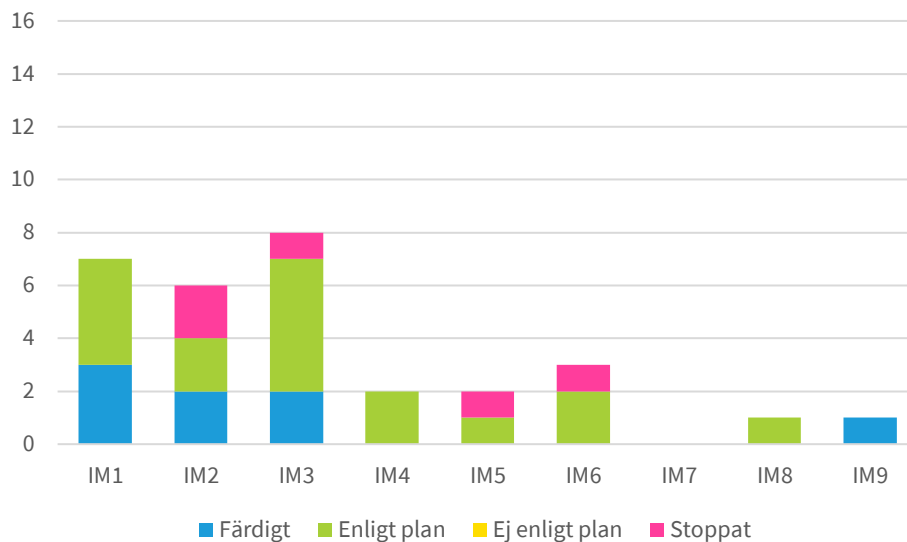
Skolfastigheter miljöprövar varor och produkter som används i större nybyggnads- och ombyggnadsprojekt. Detta innebär att bästa produkt ur ett kemikalieperspektiv alltid ska användas och särskilt farliga ämnen inte byggs in.

Bolaget har genomfört inventering av skolgårdar och då fokuserat på gummimaterial och äldre slipers (kan innehålla kreosot). Äldre slipers har plockats bort nästan helt och hållet, några kvarstår och plockas bort under 2020. Fokus har också legat på platsgjuten gummi-asfalt.

En översyn över sanerade höga halter PCB i fasadfog har genomförts under 2019 i syfte att säkerställa att markprovtagning genomförs där sådan saknas. Detta eftersom PCB kan ha hamnat i marken under sådan fog och i förekommande fall ska marken saneras.

Uppsala växer smart och hållbart. Genom ansvarsfull resursanvändning och bra materialval har Uppsala kommun Skolfastigheter AB bidragit till att Uppsala växer smart och hållbart. Flera utvecklingsprojekt har skett inom ramen för samarbetet med STUNS.

Mål och uppdrag. Uppsala kommun Skolfastigheter AB har blivit färdig med åtta av 30 uppdrag under året. 17 uppdrag löper på enligt plan och fem uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser förskolebussar samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att bolaget avstått från att bidra till mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.*

Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB

Uppsala kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB äger 47 fastigheter med en sammanlagd yta på 51 600 kvadratmeter. Utöver de fastigheterna äger bolaget 270 hektar mark. Bolaget utvecklar och förvaltar Uppsalas största utbud av arenor och platser för idrott, fritid, rekreation och evenemang. Anläggningarna finns på attraktiva platser i centrala Uppsala och i natursköna områden inom hela Uppsala kommun.

Uppsala kommun Sport- och Rekreationsfastigheter AB ska genom nytänkande och ett klimatsmart tänkande förbättra standarden i fastighetsbeståndet och bidra till bästa möjliga tillgänglighet och användande av mark och lokaler.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	21	18	14	12	9
Nettoomsättning, mnkr	96	73	57	72	69
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	2%	2%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	0	2	-3	16	5
Balansomslutning, mnkr*	1 614	1 094	736	552	357
Justerat eget kapital, mnkr	45	43	46	43	44
Investeringar, mnkr	615	365	174	114	49
Räntabilitet på eget kapital, %	1%	5%	neg	37%	11%
Soliditet, %	3%	4%	6%	8%	12%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 0,3 (2) miljoner kronor. I resultatet ingår jämförelsestörande poster avseende utrangeringar och en realisationsvinst. Föregående år förekom inga sådana jämförelsestörande poster av betydande belopp. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 12 miljoner kronor lägre än föregående år. Bolaget är inne i en expansionsfas där flera stora investeringar pågår samtidigt som underhållsbehovet är stort i det befintliga beståndet. Upplåning i pågående investeringsprojekt belastar resultatet med räntekostnader från upplåningstillfället och möter inte hyresintäkter förrän investeringen tas i drift. Tillväxten driver även en större organisation. Bolagets resultat belastas även av en så kallad förgäveskostnad på 2,5 miljoner kronor avseende arkitektkostnader och projekteringskostnader för de kommersiella lokalerna på Studenternas. Anledningen är att husets utformning väsentligt förändrats jämfört med ursprungsförslaget.

Bolagets resultat före finansiella poster och rensat för jämförelsestörande poster uppgick till 6,3 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 1,8 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 615 (365) miljoner kronor. Den enskilt största investeringen var pågående om- och tillbyggnaden av Studenternas. Anläggningen förväntas stå klar under 2020. Under året har även Lindbackens idrottshall färdigställts.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med idrotts- och fritidsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden planera för en flerfunktionell användning av lokaler, mark och anläggningar.

Bolaget ska fokusera på att genom underhåll och erforderliga investeringar förbättra standarden på fastighetsbeståndet.

Bolaget ska verka för att erbjuda bra och kostnadseffektiva lokaler och anläggningar.

Bolaget ska, vid uppförande eller tillbyggnation av anläggning, eftersträva att fritids-, sport-, evenemangs- och rekreationsanläggningar kan kombineras med kommersiella/verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.

Bolaget ska verka för att ytterligare förbättra tillgängligheten.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

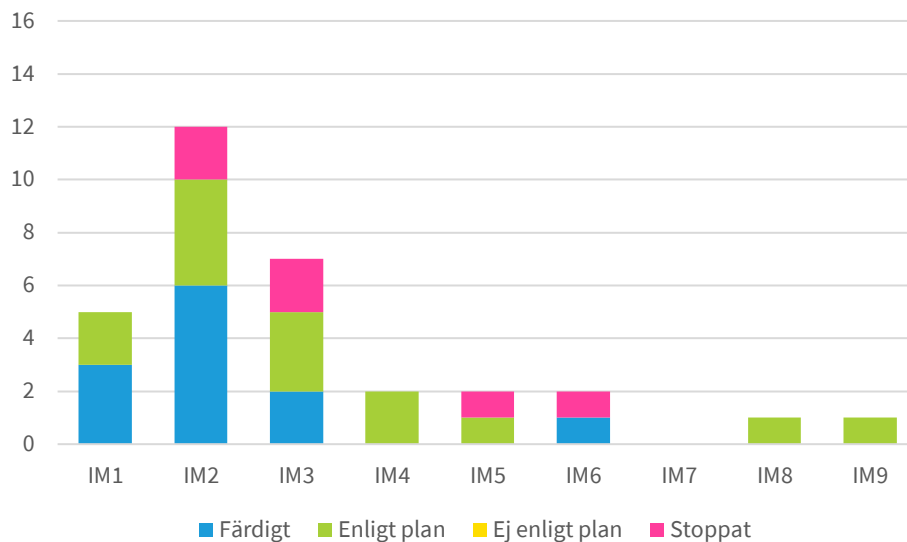
Klimatdriven affärsutveckling och energieffektivisering. Bolaget arbetar med energieffektiviseringsåtgärder i samband med varje större underhållsprojekt. De större åtgärderna som påbörjades på Bälningebadet under 2018 har slutförts under 2019 och avser ombyggnation av styrsystemet för badanläggningen inklusive solpanelerna, installation av luftvärmepumpar och ombyggt va-system. Naturvårdsverket beviljade under 2018 en ansökan inom ramen för programmet Stadsinnovationer – spetsteknik. I och med detta fick bolaget möjlighet att testa en hydrofobsand som förväntades reducera uppvärmningsbehovet av konstgräsplaner och därmed minska miljö- och hälsopåverkan från dessa. Testet som utfördes på Stenhagens konstgräsplan, har under 2019 utvärderats och de önskade effekterna har uppnåtts och metoden ska fortsätta användas på de planer som läggs om hädanefter.

Tillämpning av ny energiteknik. Bolaget medverkar sedan 2018 i ett Vinnovaprojekt inom utlysningensområdet - "Testbäddar inom miljöteknikområdet", i samarbete med STUNS och några systerbolag. Projektet - Live-in Smartgrid - syftar till att skapa testbäddar där olika typer av förbrukare får tillgång till teknik som styr och samordnar förbrukning och effektuttag i syfte att minska effekttoppar. En av dessa studie visar till exempel hur hela Gränby Sportfältets effektuttag skulle kunna minskas.

Förbättrad standard och kostnadseffektivitet. Bolaget arbetar systematiskt för att öka anläggningarnas standard, ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet. I underhållsarbetet prioriteras alltid förbättring av styr- och reglersystem, ventilation, värmeåtervinning, vilket avsevärt sänker energikostnader. I det bestånd som togs över vid bolagiseringen var underhållet väldigt eftersatt, och bolaget har därför under 2019 ytterligare ökat takten i underhållsarbetet.

Förbättrad tillgänglighet. Underhållsplanen innehåller alltid åtgärder för att förbättra tillgängligheten, både utanför och intill anläggningarna. Under 2018 sattes målet att inom 3-årsperioden ha åtgärdat 80% av de identifierade otrygga miljöerna, såsom svag belysning, buskage vid entréer. Detta arbete har fortsatt under 2019.

Mål och uppdrag. Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB har blivit färdig med tolv av 32 uppdrag under året. 14 uppdrag löper på enligt plan och sex uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser utveckling av kommunens planeringsprocess, nyanländas försörjning samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att bolaget delvis uppfyllt mål 2 *Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i* och mål 4 *Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet*. Bolaget har avstått från att bidra till mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet* utifrån att bolaget avvaktar initiativ från äldrenämnden.

Uppsala kommuns Fastighets AB

Uppsala Kommuns Fastighets AB äger och förvaltar cirka 72 000 kvadratmeter uthyrningsbar yta fördelat på tio fastigheter. De flesta fastigheterna finns i stadsdelen Gottsunda. Fastigheterna omfattar tre centrumanläggningar för handel, varav den största är Gottsunda Centrum, och cirka 300 hyresbostäder. Utöver det förvaltar bolaget även lokaler för vård, skola, idrott och kultur.

Uppsala Kommuns Fastighets AB bildar tillsammans med sina tre dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	15	18	17	19	18
Nettoomsättning, mnkr	96	99	91	87	85
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-13	42	-1	-3	-3
Balansomslutning, mnkr*	1 026	1 042	959	913	859
Justerat eget kapital, mnkr	241	207	206	204	226
Investeringar, mnkr	82	46	75	95	56
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	20%	neg	neg	neg
Soliditet, %	23%	20%	22%	22%	26%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -13 (42) miljoner kronor, vilket är 54 miljoner kronor lägre än föregående år. I årets resultat finns jämförelsestörande poster till följd av kommunfullmäktiges beslut om att bolagets fastighetsbestånd ska avyttras. Ytterligare jämförelsestörande poster är kostnader för säkerhetsåtgärder, återläggning av en avsättning från 2018 hänförlig till branden av Gottsundaskolan och kostnader för vattenskador i hyresbostäderna. Rensat för dessa poster av engångskaraktär är resultatet 2,5 miljoner kronor lägre än föregående år.

Den 29 april 2019 tog kommunfullmäktige beslut om att bolagets fastigheter ska avyttras. Kommunfullmäktige beslutade även att avyttringen av bolagets fastighet Gottsunda Centrum ska ske genom en idékoncepttävling. Beslutet innebär omprioriteringar i bolaget där avyttringsprocessen tagit resurser från andra delar av verksamheten. Därtill har planerade rekryteringar och tillsättandet av vakanta tjänster lagts på is vilket ger lägre personalkostnader men högre kostnader för externa konsulter.

Bolagets resultat före finansiella poster och rensat för jämförelsestörande poster uppgick till 0,1 miljoner kronor. Bolaget uppfyller därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 82 (46) miljoner kronor och är 36 miljoner kronor högre än föregående år. Ökningen beror på färdigställandet av plan 5 och 6 i Gottsunda Centrum.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala kommuns Fastighets AB är kommunens redskap för att bygga, äga och utveckla samt förvalta lokaler och centrumanläggningar och andra lokaler för handel. Bolaget kan även äga bostäder i anslutning till centrumanläggning.

Bolaget ska vara en motor i utvecklingen av lokala stadsdels- och tätortscentrum och stärkt social sammanhållning i kommunen.

Bolaget ska erbjuda, om kommunen begär det, upp till fem procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter Uppsala Kommuns Fastighets AB hyr ut per år).

Bolaget ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

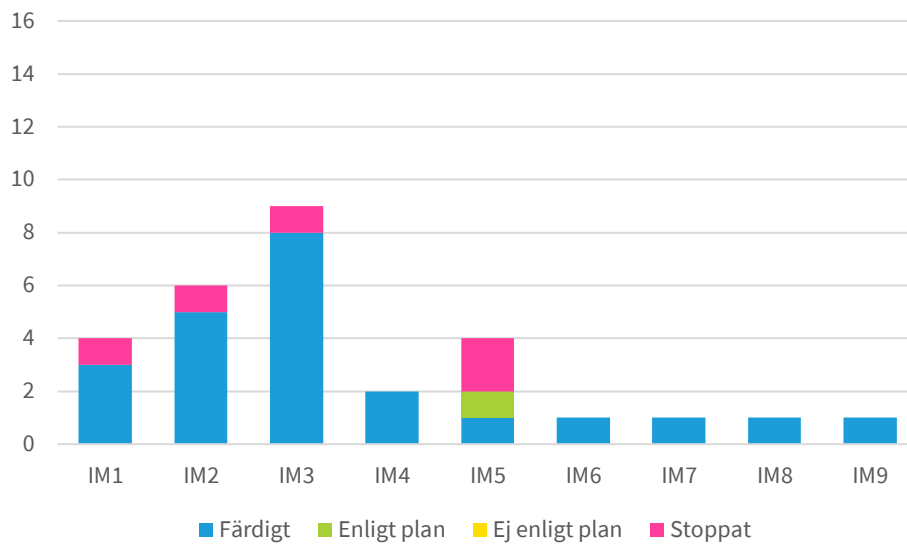
Gottsunda Centrum. I strategin för Gottsunda Centrum utgår bolaget från de viktigaste framgångsfaktorerna; dagligvaruhandeln, parkeringarna och kulturen. Gottsunda Centrum har idag mycket framgångsrika livsmedelsaktörer som tillsammans med Systembolaget utgör centrumets ryggrad. Markparkeringar är en ovärderlig resurs och en viktig framgångsfaktor. Gottsunda Kulturhus har ett omfattande utbud av kulturella aktiviteter. Här finns bibliotek, samlingssalar, biosalong, konstateljéer och olika scener för dans och musik. Sammantaget ger det centrumet en unik prägel och ett mervärde som saknas på andra håll.

Social sammanhållning. Genom att följa strategin för Gottsunda Centrum kommer, enligt bolaget, arbetet för stärkt social sammanhållning att utvecklas. Även om centrumutvecklingen kraftigt bidragit till en positiv utveckling för stadsdelen de senaste 6–9 åren är det dock långt kvar innan Gottsundas stämpel som utanförskapsområde försvunnit. Nyckeln till att långsiktigt säkra utvecklingen ligger i att stärka stadsdelen socialt och skapa en enhet av södra Uppsala.

Bolaget har arbetat med detta genom att driva Kulturpunkten som aktivt samverkar med de fasta institutionerna i kommunen. Exempel på evenemang är Gottsundadagen, BUSIG2019 som är en scenkostfestival för barn, temavecka samt olika aktiviteter som danskvällar, utställningar och workshops.

Bolaget arbetar aktivt med Handlingsplan Gottsunda/Valsätra, med säkerhets- och trygghetsfrågor och deltar i att utveckla Gottsundasamverkan med näringsidkare och lokala aktörer i syfte att reducera och förebygga brott och skadegörelse.

Mål och uppdrag. Uppsala kommuns Fastighets AB har blivit färdig med 23 av 29 uppdrag under året. Ett uppdrag löper på enligt plan och fem uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser utveckling av modell för konstnärlig gestaltning, ungas etablering på arbetsmarknaden, nyanländas försörjning samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Konsert & Kongress AB

Uppsala Konsert och Kongress AB bedriver konsert-, kultur-, kongress- och restaurangverksamhet i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget hyr även ut lokaler samt arrangerar kongresser, konferenser, möten, mässor, utställningar och evenemang. Bolaget driver även en restaurang och lunchservering.

Konsert och kongresshuset består av stora salen (1 150 platser), sal B (600 platser), sal C (120 platser), sal D (800 platser bankett, alternativt 1 500 platser stående publik) och flera konferens- och mötesrum. Det finns ytterligare en scen i restaurangdelen som rymmer mellan 200 och 600 besökare.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	66	67	68	67	67
Nettoomsättning, mnkr	50	57	51	60	52
Andel av koncernens nettoomsättning, %	2%	1%	1%	2%	2%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-39	-34	-34	-28	-34
Balansomslutning, mnkr*	63	61	83	55	48
Justerat eget kapital, mnkr	36	36	36	3	3
Investeringar, mnkr	6	4	4	6	2
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	57%	59%	44%	5%	5%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -39 (-34) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster blev resultatet -35 miljoner kronor, vilket är knappt 2 miljoner kronor lägre än föregående år. Årets jämförelsestörande poster är huvudsakligen hänförliga till den turbulens som varit i bolaget vilket resulterat i bland annat ett avgångsvederlag till den tidigare verkställande direktören och kostnader för konsulter som stöttat i arbetet med att förbättra bolagets arbetsmiljö. Under året har hela konferensbranschen märkt av en tydlig nedgång i antalet bokade konferenser, så även Uppsala Konsert och Kongress AB. Detta har påverkat nettoomsättningen med lägre intäkter från konferenser och från restaurangen som följd. Tappet har dämpats något av lägre kostnader för personal då tjänstledigheter och sjukskrivningar täckts upp av befintlig personal

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav om -33 miljoner då det redovisade resultatet före finansiella poster, justerat för jämförelsestörande poster, uppgår till -35 miljoner kronor.

Årets investeringar var 6 (4) miljoner kronor och avsåg teknisk utrustning samt inredning i restaurang, kök och övriga lokaler.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Konsert & Kongress AB ska tillhandahålla en mötesplats för musik och övrig kultur för alla målgrupper.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

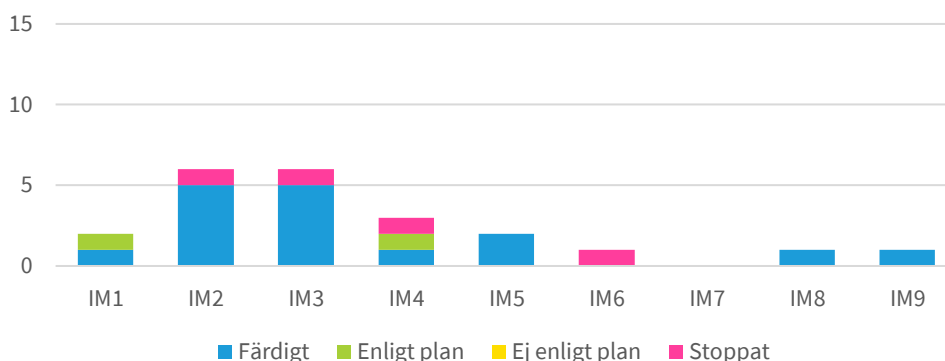
Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Ett hus för alla. UKK strävar efter att nå fler och fler målgrupper. För att lyckas med detta gör bolaget satsningar inom valda områden så som klassisk musik, Uppsala konsert och kongress var Pride House 2019, bolaget arrangerade citykollo för barn och unga med tema kultur och vetenskap. Kollot var kostnadsfritt och erbjöds främst till familjer med försörjningsstöd. UKK arbetar med samarbeten på flera nivåer, lokalt, nationellt och internationellt. Samarbeten är en viktig del av bolagets verksamhet. Det skapar möjligheter att få hit artister och produktioner som annars inte skulle ha kommit till Uppsala.

UKK arrangerar drygt 250 kulturevenemang årligen för olika målgrupper och i olika format. Målet är att vara en angelägenhet för alla Uppsalabor och att komplettera det övriga utbudet i staden. Ett relevant och levande kulturliv är en viktig faktor för en vital stad, och via det program som UKK arrangerar – för egen maskin eller i samarbete med andra aktörer – bidrar bolaget till Uppsalas attraktionskraft.

Mål och uppdrag. Uppsala Konsert & Kongress AB har blivit färdig med 16 av 22 uppdrag under året. Två uppdrag löper på enligt plan fyra uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att det har avstått från att bidra till mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* på grund av att bolagsstyrelsen anser att det ligger utanför bolagets verksamhet.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB erbjuder parkeringskunder, såväl privatpersoner, fastighetsägare som fastighetsägare och näringsidkare i Uppsala kommun, parkeringslösningar med hög kvalitet till rimliga priser. Bolaget har en aktiv roll i de olika samhällsbyggnadsprocesserna i syfte att bidra till att de övergripande trafikpolitiska målen uppnås.

Bolaget äger ett parkeringsgarage (Centralgaraget) och förvaltar ytterligare ett garage (Kvarnengaraget) med sammanlagt cirka 600 platser. Bolaget förvaltar dessutom all gatumarksparkering på allmän plats (cirka 10 000 parkeringsplatser) och 2 500 platser på kommunal kvartersmark. Bolaget deltar i ett antal garageprojekt, där projektet Dansmästaren är inne i en byggprocess.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	30	29	35	28	5
Nettoomsättning, mnkr	87	89	81	70	65
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	2%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	28	31	27	19	16
Balansomslutning, mnkr*	264	233	207	180	178
Justerat eget kapital, mnkr	29	14	13	13	20
Investeringar, mnkr	94	37	2	2	0
Räntabilitet på eget kapital, %	99%	221%	208%	146%	80%
Soliditet, %	11%	6%	6%	11%	8%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 28 (31) miljoner kronor. Rensat från jämförelsestörande poster, vilket 2019 avsåg en utrangering i Centralgaraget och 2018 ett avgångsvederlag, är resultatet 1,5 miljoner lägre än föregående år. Avvikelsen beror främst på lägre intäkter från parkeringsanmärkningar i och med att antalet parkeringsvakter minskat under året som följd av sjukfrånvaro och att ersättningsrekryteringar inte kommit igång. Intäktstappet dämpas något av att renoveringen av Centralgaraget ger ett minskat behov av underhåll och därmed lägre underhållskostnader samt att bolaget har lägre kostnader för förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial som följd av nya rutiner och en ökad kostnadsmedvetenhet

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 33 miljoner kronor då det redovisade resultatet före finansiella poster uppgick till 32,6 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 94 (37) miljoner kronor. Den högre investeringsvolymen är hänförlig till den pågående byggnationen av parkeringsanläggningen Dansmästaren och renoveringen av Centralgaraget.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala Parkering AB ska i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden pröva strategi avseende parkeringslösningar med syfte att säkerställa en framtida hållbar finansiering.

Bolaget ska aktivt bidra till att målen i Parkeringspolicy för Uppsala kommun uppnås.

Bolaget ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten, exempelvis digitala parkeringslednings- och betalssystem.

Bolaget ska verka för ett mobilitetsperspektiv på resande genom att tillhandahålla parkering för bil- och cykelpool.

Bolaget ska säkerställa att, i syfte att tillgodose parkeringsbehovet i centrala Uppsala, senast 2021 skapa 600 nya parkeringsplatser i ett eller flera parkeringsgarage och/eller vid kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringar. Utbyggnaden ska mötas av borttagna parkeringsplatser på markplan.

Bolaget ska, vid uppförande av anläggning, eftersträva att parkeringsanläggningar kan kombineras med kommersiella-/verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.

Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att hålla hög beläggningsgrad i garagen.

Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.

Bolaget uppfyller helt eller delvis kommunfullmäktiges ägardirektiv. Bolaget samverkar med Uppsala Kommun för att hitta de bästa förutsättningarna för en optimal trafiklösning och utreder möjligheten att bygga ett centralt parkeringsgarage.

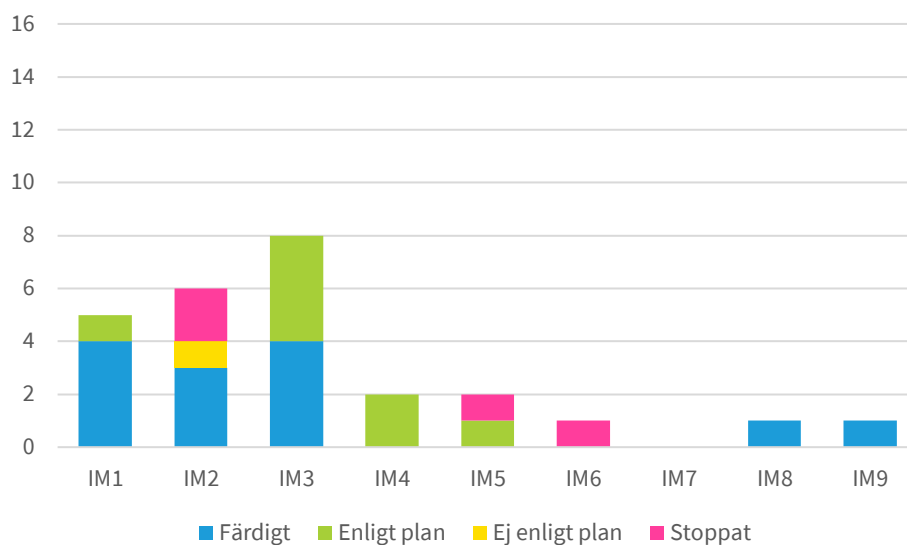
Digitala möjligheter. Bolaget jobbar ständigt med att se över de digitala möjligheterna och har implementerat det digitala tillståndet för hyrparkering. I detta projekt återstår boendeparkering där bolagets roll blir att stötta upp och assistera uppsättningen som Uppsala kommun ansvarar för. Redan under 2018 digitaliserade bolaget alla betalautomater och under 2020 kommer kontaktlösa betalningar (blipp-funktion) att införas för samtliga betalautomater (lagkravet träder i kraft först årsskiftet 2021).

Mobility management. Bolaget driver tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen dels ett projekt med cykelgarage vid stationen, dels utvecklingen av nya avgiftsbelagda områden. Utöver detta arbetar bolaget aktivt tillsammans med gatu- och samhällsmiljönämnden kring mobility management där cykelparkeringshuset och bolagets kommande mobilitetsanläggningar studeras utifrån perspektivet hållbart resande. En gemensam ansökan där Energimyndigheten står som finansör har lämnats in och beviljats under 2019. Finansiering går till STUNS som tillämpat och testat sina idéer inom bolagets projekt Dansmästaren.

Bolaget arbetar med frågan om att etablera ett centralt parkeringsgarage med 600 platser i syfte att minska gatumarksparkeringarna i stadens centrala delar.

Utökad möjlighet för laddning av elbilar. Bolaget arbetar kontinuerligt med utbyggnaden av laddstolpar, både i centrala lägen som i yttre delar. Under 2019 installerades 100 laddplatser fördelat på 20 områden. Arbeta pågår med en laddinfraplan för centrala Uppsala.

Mål och uppdrag. Uppsala Parkerings AB har blivit färdig med 13 av 26 uppdrag under året. Åtta uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och fyra uppdrag är stoppade. Det uppdrag som är försenat avser plantsvarumärket. De uppdrag som är stoppade avser sysselsättningsverksamhet för intern service samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019-2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla de flesta av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolagsstyrelsen rapporterar att det delvis har uppfyllt mål 4 *Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet* och mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande*.

Uppsala R2 AB

Uppsala R2 AB är ett vilande bolag och bedriver för närvarande ingen verksamhet.

Uppsala Stadshus Holding AB

Uppsala Stadshus Holding AB med fyra dotterbolag har tillkommit under året. Samtliga bolag i den nya Uppsala Stadshus Holding AB koncernen har ett första förlängt räkenskapsår, från november 2019 till 31 december 2020. Ingen verksamhet bedrivs i koncernen per den 31 december 2019.

Uppsala Stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB är en Sveriges främsta konstnärliga teater med en stark lokal förankring med goda nationella och internationella relationer. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad. Genom kombinationen av en bred och spetsig repertoar är teatern en av landets mest uppmärksammade stadsteatrar. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad.

Varje år tar omkring 80 000 personer del av stadsteaterns utbud med ett 20-tal egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Teatern bedriver även gästspel utanför huset inom performance, nycirkus och dans samt samarbetar med teatrar i och utanför Sverige. Uppsala stadsteater har också dramapedagogisk verksamhet som vilar på fyra grundpelare, ungdomsensemblen, pedagogiskt arbete i skolorna, teaterföreställningar och pedagogiskt arbete på teatern.

Förutom dekorateljéerna som ligger på Bolandsgatan rymms alla scener samt kontor och tillverkning i teaterhuset på Kungsgatan. I teaterhuset finns också Teaterrestaurangen, Teaterbaren, Kulturkaféet och galleriet Offkonsten c/o Teatergalleriet.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	104	97	95	98	97
Nettoomsättning, mnkr	14	12	17	14	13
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	1%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	-76	-73	-70	-71	-68
Balansomslutning, mnkr*	110	105	103	33	30
Justerat eget kapital, mnkr	87	88	85	11	11
Investeringar, mnkr	5	4	2	7	1
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	79%	83%	83%	34%	38%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till -76 (-73) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande post är resultatet 1,8 miljoner kronor lägre än föregående år. Under 2019 har teatern haft en större ensemble och fler personalintensiva produktioner vilket drivit högre personalkostnader jämfört med föregående år då bolaget hade vakanta tjänster och även långtidsfrånvaro. Bolaget har påbörjat ett effektiviseringsarbete, men dessa omställningar tar tid då avtal gällande produktioner och skådespelare tecknas flera år i förväg.

Under 2019 genomförde teatern 468 (443) föreställningar vilket är en ökning med 25 föreställningar jämfört med föregående år. Antalet besökare ökade med drygt 6 000 stycken till 76 068 (69 781) besökare. Beläggningsgraden, som mäter antalet sålda biljetter i relation till antalet platser, var 78(73) procent, vilket är en ökning med 5 procentenheter jämfört med föregående år.

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -74 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster uppgick till -75 miljoner kronor.

Årets investeringar var 6 (4) miljoner kronor och avsåg till övervägande del interiör och scenteknik.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala stadsteater AB ska, främst genom produktion av scenkonst med egen ensemble, aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.

Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.

Uppsala stadsteater AB ska presentera egna produktioner och samarbeten, samt tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.

Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Bolaget uppfyller helt eller i hög grad kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bidrar till utveckling av kulturlivet. Under en säsong arbetar ett stort antal konstnärer från Sverige och övriga världen tillsammans med teaterns ensemble i längre perioder. Detta bidrar till den konstnärliga utvecklingen och är avgörande för att teatern ska behålla sin starka position nationellt.

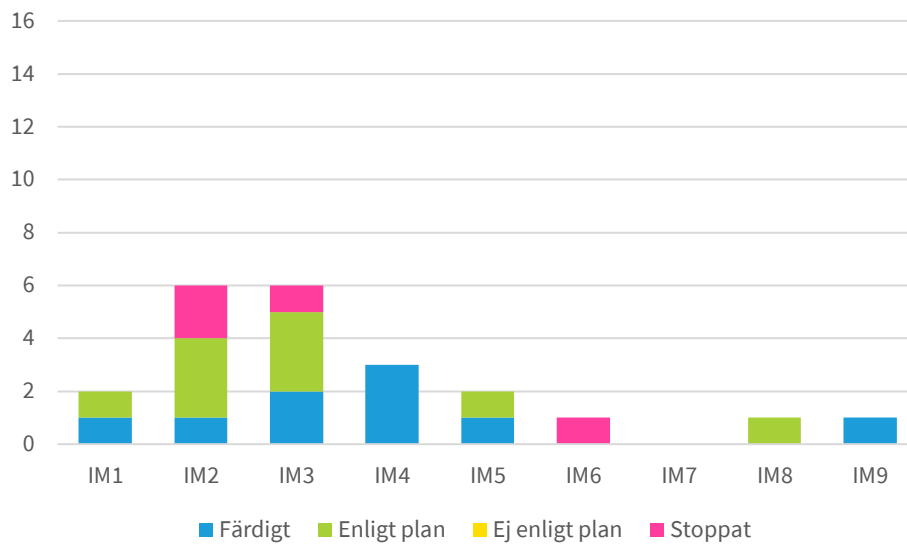
Teatern tar fram originalverk och fyller huset med verksamhet under högsäsong. Under året har intressanta gästspel bjudits in som ska komplettera teaterns egen repertoar och berika teaterns utveckling och publiken.

Dialog och samarbeten förs på flera nivåer med kulturförvaltningen i hela dess bredd samt fria teatergrupper och föreningar. Det sker även samarbeten med Uppsala universitet. I alla dessa forum dras nytta av varandras kompetens och stärker kulturlivet samt hittar samordningsvinster på olika plan.

Uppsala – en attraktiv stad. Teaterns position på Kungsgatan och med dess rika program som under säsongen innehåller repertoar på fyra scener bidrar till att sätta Uppsalas kulturliv på kartan. Teaterns repertoar lockar inte bara Uppsalabor utan även publik från hela länet och angränsande län. Produktioner recenseras alltid i riksmidia och har en betydande plats på Sveriges kulturkarta.

De gränsöverskridande samarbetena med universitet, högskolor, föreningar och andra teatrar har gjort teatern attraktiv inom fler områden än just scenkonstområdet både i och utanför kommunen.

Mål och uppdrag. Uppsala Stadsteater AB har blivit färdig med nio av 22 uppdrag under året. Nio uppdrag löper på enligt plan och fyra uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB ansvarar för kommunens vatten- och avloppsförsörjning (VA) samt avfallshantering. Med avancerad teknik och stort kunnande tillgodoser bolaget Uppsalas behov av vattenförsörjning och avlopp. Bolaget tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för cirka 200 000 personer och ansvarar för hämtning och behandling av hushållsavfall från alla hushåll och företag inom Uppsala kommun. Bolaget producerar och levererar även biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid bolagets avfallsanläggning Hovgården sorteras och behandlas grov-, bygg- och industriavfall, askor, förorenade jordmassor med mera.

VA-försörjningen och den för kommunen obligatoriska avfallshanteringen finansieras via taxor enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken. Verksamheterna regleras även till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med föreskrifter som fastställs av kommunfullmäktige som reglerar de lokala förhållandena. VA-försörjningen och avfallshanteringen redovisas i VA-monopolet.

Biogasproduktion och Hovgårdens avfallsanläggning bedrivs enligt affärsmässiga principer. Den verksamheten redovisas i den konkurrensutsatta verksamheten.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	236	221	206	199	191
Nettoomsättning, mnkr	609	576	520	492	480
Andel av koncernens nettoomsättning, %	17%	17%	16%	16%	16%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	35	5	21	-3	8
Balansomslutning, mnkr*	3 231	3 091	2 655	2 275	2 111
Justerat eget kapital, mnkr	393	393	243	140	141
Investeringar, mnkr	278	362	340	224	283
Räntabilitet på eget kapital, %	9%	1%	9%	neg	5%
Soliditet, %	12%	12%	9%	6%	7%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster uppgick till 35(5) miljoner kronor. I resultatet 2019 ingick jämförelsestörande poster om 6 miljoner kronor som främst avser utrangeringar. 2018 hade bolaget jämförelsestörande poster hänförliga till det skadestånd som ålades bolaget i och med skyfallet i juli 2018. Rensat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 6 miljoner kronor högre än föregående år.

Kostnaden för skadestånden som ålades bolaget efter skyfallet i juli 2018 återfinns i sin helhet inom VA-monopolet. Uppkomna resultat inom VA-monopolet ska enligt lag regleras mot fonder i balansräkningen, mot de förutbetalda avgifterna. VA-monopolets resultat ska därför alltid vara noll. Då de förutbetalda avgifterna i den så kallade brukningstaxefonden inte täckte det underskott som uppkom i monopolverksamheten 2018, till följd av skadeståndet, belastade VA-monopolet resultatet under 2019 med 21 miljoner kronor. Monopolet har under året haft ökade kostnader för den växande organisationen och för underhåll av VA-infrastrukturen. Taxehöjningen som genomfördes 1 april i år har bidragit till att stärka resultatet.

Resultatet från den konkurrensutsatta verksamheten uppgår till 15 miljoner kronor, vilket är 22 miljoner kronor lägre än föregående år. Avvikelsen förklaras i huvudsak av den ovanligt höga återbetalningen av avfallsskatt under 2018 som är hänförlig till materialhanteringen på Hovgården. Biogasens resultat uppgick till 9 (1) miljoner kronor vilket avviker 8 miljoner från föregående år. Under året har intäkterna ökat som följd av en ökad gasförsäljning och högre statliga bidrag.

Bolaget uppfyller inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 11 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 9 miljoner kronor. Bolaget resultatkrav avser endast den konkurrensutsatta verksamheten.

Investeringarna var 278 (362) miljoner kronor. Investeringarna är framför allt hänförliga till upprustningen av reningsverket och utbyggnaden av ledningsnätet för att möta en växande stad.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget får besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna.

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för hushållsavfallstjänster.

Bolaget ska ha planeringsansvar för att utveckla och tillämpa principerna som bidrar till en långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen, att ta recipienthänsyn och att planera för alternativa avrinningsvägar är viktiga faktorer i detta. Ansvaret ska inkludera planering för hantering av markvatten i fysisk planering. Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende dagvatten.

Uppsala vatten ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar för biogas, samt verkar för att ytterligare tankställen för biogas etableras.

Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.

Bolaget ska aktivt medverka i samhällsplaneringen och delta i Mälarens Vattenvårdsförbundsprojekt "Mälaren en sjö för miljoner".

Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Bolagets ansvar och roll i samhällsutvecklingen. Under året har en helt ny VA-taxekonstruktion arbetats fram och beslutats av kommunfullmäktige. Den nya konstruktionen följer Svenskt Vattens basförslag och ökar andelen fasta intäkter vilket bättre speglar fördelningen mellan fasta och rörliga kostnader. Den rörliga avgiften minskas men finns kvar. Förutom en ny konstruktion så har kommunfullmäktige beslutat om en intäktsförstärkning om 12 procent för VA-kollektivet. Motiv till höjningen är behov av att täcka ökade omkostnader såsom ökade krav och behov av säkerhet och skyddsåtgärder och behov av ökad kapacitet i samband med att staden växer.

Uppsalas expansiva läge och kraftiga tillväxt innebär fler invånare, ökad utbyggnadstakt och nya arbetsplatser. Det ställer krav på de samhällsviktiga tjänster som bolaget levererar. Uppsala Vatten har en central roll att leverera rent vatten och smarta kretslopp för möjligheten att leva hållbart i ett växande Uppsala. Bolaget har under året arbetat med att säkerställa kapacitet, skydda dricksvattenresursen och ta fram förslag till möjligheter att säkra den strategiska vattenförsörjningen på lång sikt.

Bolaget arbetar med en dagvattenplan där åtgärder för att minska föroreningar i dagvattnet identifieras. Bolaget bevakar påverkan på grundvatten genom att vara remissinstans i dispensärenden samt följa grundvattennivåerna och förbereder för olika scenarier.

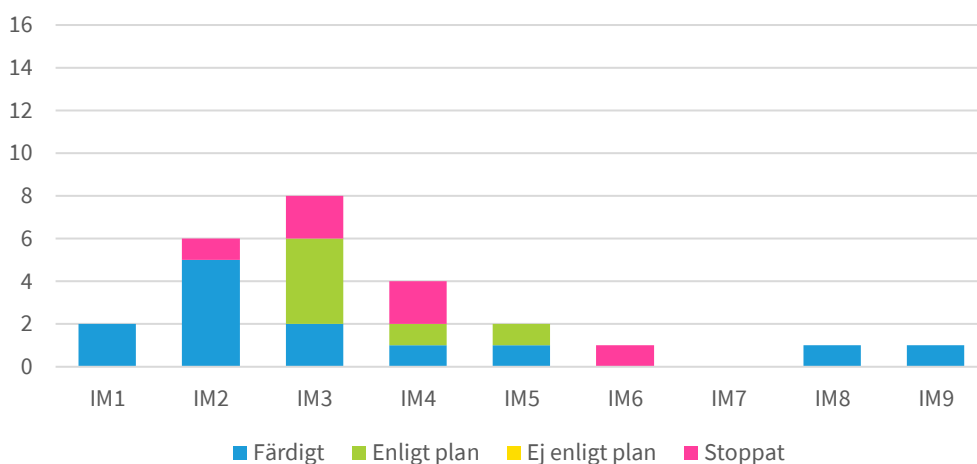
För ett hållbart Uppsala. Bolaget har under året arbetat inom ett flertal områden för att på olika sätt öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera. En milstolpe i införandet av papperspåse som obligatoriskt emballage för matavfall passerades under året då förändringen av avfallsföreskrifterna beslutades. I väntan på att alla hushåll har tillhandahållits papperspåsar och hållare har ett frivilligt införande av papperspåse påbörjats. Runt 10 000 hushåll har hittills själva tagit initiativ och gått över till papperspåse. Bolaget har under året ökat antalet fraktioner som samlas in separat på återvinningscentralerna. Till exempel böcker med hård pärm och flyttkartonger. Beslut har också fattats om installation av en Panatamera express på Librobäckes ÅVC vilket leder till ökat service för våra besökare.

Ett av målen i bolagets kommunikationspolicy är att inspirera kunder till att leva mer hållbart. Runt 14 000 personer har besökt Uppsala Vattens utställning på Pumphuset och därmed lärt sig mer om sopsortering och att använda vårt dricksvatten smart.

Klimatomställning i fordonsflottan. Arbetet med att nå målet fossilfri fordonsflotta år 2020 fortgår genom en hög utbytestakt av egna fordon och kravställning på entreprenörers fordon och bränsle.

Utveckling av biogasverksamheten. Bolaget har under året utvecklat biogasverksamheten ytterligare. Kapacitet och produktion har under året ökat. Den nya utrustningen har kraftigt reducerat köbildning vid lossning. Kostnaderna för reparationer och underhåll har också reducerats. En gaslagringsstation samt en gastankstation har byggts vid Kungsängens gård och den togs i drift i början på 2019. En gasledning har byggts till den nya stadsbussdepån i Fyrislund under 2019 och den kommer att tas i drift under sommaren 2020.

Mål och uppdrag. Uppsala Vatten och Avfall AB har blivit färdig med 13 av 25 uppdrag under året. Sex uppdrag löper på enligt plan och sex uppdrag är stoppade. De uppdrag som är stoppade avser fler återvinningsstationer, äldrevänlig kommun, kompetenslyft kring barnrätt samt uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bolaget rapporterar att det avstått från att bidra till mål 5 *Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete*, mål 6 *Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande* och mål 7 *Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet* på grund av att bolagsstyrelsen anser att de ligger utanför bolagets verksamhet.

Uppsalahem AB

Uppsalahem AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsbolag. Bolaget bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla hyresfastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder även bostäder för studenter, ungdomar och seniorer. Målet är att skapa trygga, trivsamma hem där många vill bo.

Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag som bygger och förvaltar närmare 17 000 hyresbostäder, inklusive studentbostäder. Nästan 30 000 Uppsalabor bor i bolagets hyresrätter runt om i hela staden.

Uppsalahem AB bildar tillsammans med sina fyra dotterbolag en underkoncern till Uppsala Stadshus AB.

	2019	2018	2017	2016	2015
Medelantalet anställda	274	259	256	269	262
Nettoomsättning, mnkr	1 409	1 351	1 284	1 222	1 181
Andel av koncernens nettoomsättning, %	44%	44%	45%	45%	45%
Resultat efter finansiella poster, mnkr	289	294	665	224	233
Balansomslutning, mnkr*	12 272	11 991	11 735	10 618	9 652
Justerat eget kapital, mnkr	4 621	4 368	4 137	3 533	3 306
Investeringar, mnkr	620	866	1 161	832	847
Räntabilitet på eget kapital, %	6%	7%	16%	6%	7%
Soliditet, %	38%	36%	35%	33%	34%

*I 2019 års balansomslutning har interna poster nettoredovisats

Ekonomiskt utfall

Uppsalahem redovisade 2019 ett resultat efter finansiella poster på 289 (294) miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor lägre än föregående år. I resultatet föregående år ingick flera jämförelsestörande poster från realisationsvinster- och förluster, utrangering samt nedskrivning på totalt 19 miljoner kronor. Även årets resultat innehåller jämförelsestörande poster, men med ett betydligt lägre belopp. Justerat för dessa poster av engångskaraktär uppgick årets resultat till 285 (275) miljoner kronor.

Det högre resultatet 2019 förklaras huvudsakligen av att beståndet ökat med fler nyproducerade hyresbostäder. Trots högre resultat ökar de underliggande kostnaderna mer än den årliga hyresjusteringen. 2018 års hyresökning var 0,9 procent, medan KPI ökade med cirka 2 procent. Kostnadsutvecklingen i bostadsbranschen har de senaste åren dessutom väsentligt överstigit KPI.

Ägardirektiv, mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsalahem AB ska, som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga bostäder, främst hyresfastigheter i Uppsala.

Uppsalahem AB ska erbjuda kunderna boende för olika faser i livet. Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige antagna riktlinjer för bostadsförsörjning, ska Uppsalahem bidra till att nya lägenheter tillkommer i kommunen.

Utifrån allmännyttans grunder och affärsmässiga principer ska Uppsalahem söka uppnå en hög nyproduktionsnivå av hyreslägenheter genom att kommande treårsperiod ha minst tre nystartade projekt.

Uppsalahem ska vara en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling och därmed samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och renovera befintliga stadsdelar.

Uppsalahem ska öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden.

I arbetet med hållbar stadsutveckling ska Uppsalahem särskilt fokusera på energibesparingar i hållbara renoveringsmodeller utifrån socialt, ekologiskt såväl som ekonomiskt perspektiv samt att minska boendesegregationen och social oro.

Uppsalahem ska verka för ett brett utbud av kommersiell och samhällelig service i de områden där Uppsalahem verkar.

Uppsalahem ska erbjuda mellan sju och femton procent av nyuthyrningen per år till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand och till personer som omfattas av bosättningslagen. (Nyuthyrning definieras som det antal lägenheter AB Uppsalahem hyr ut per år).

Uppsalahem ska använda bostadsförmedlingen för förmedling av befintliga och tillkommande lediga hyresbostäder enligt särskilt avtal i likhet med andra aktörer.

Bolaget uppfyller helt kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Uppsalahem bidrar till hållbar tillväxt. En del av nyuthyrningen är dedikerad till bostadssociala ändamål. Uppsala kommun har fått 128 (215) erbjudanden på lägenheter för bostadssociala ändamål vilket resulterat i 113 (49) skrivna kontrakt. Uppsala kommun hyr totalt 808 (856) bostäder för bostadssociala ändamål.

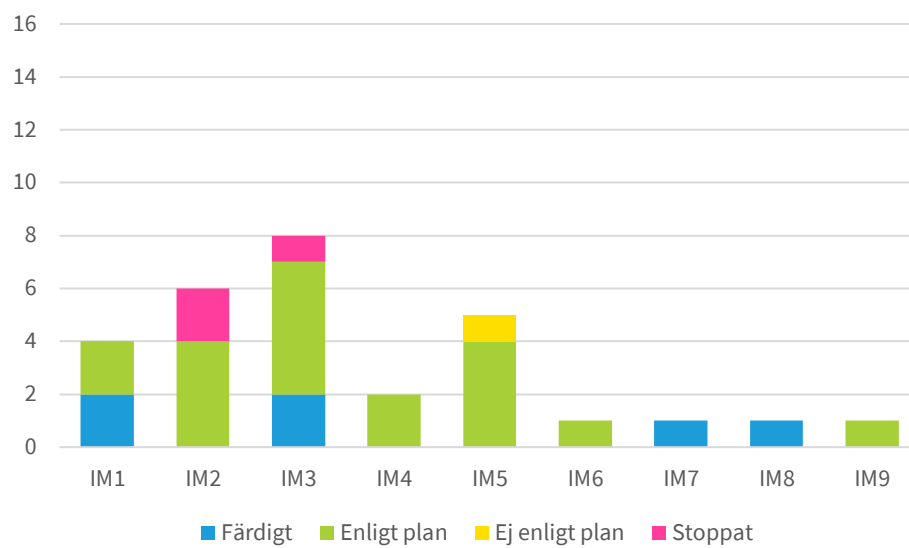
Under 2019 renoverade Uppsalahem de första lägenheter i Eriksberg enligt en ny modell för socialt hållbar renovering.

Fortsatt nyproduktion. Bolaget har inte påbörjat någon produktion av bostäder under året, men har haft inflyttning i 54 nya färdigställda bostäder.

Marknaden. Kommunens ambition är att bostadsbyggandet ska uppgå till 2 000 - 3 000 nya bostäder årligen. I detta läge är det viktigt för bolaget att dels prioritera mellan nyproduktionsprojekt, dels hålla nere hyrorna vid nyproduktion och renovering. Under 2019 stabiliserades bostadsrättspriserna efter några turbulenta år, vilket tyder på att köpare och säljares förväntningar på den ägda marknaden närmar sig varandra. De lägre priserna resulterade också i att takten på påbörjade nya bostäder i kommunen avtog. Uppsalahem är beredda att öka takten i nybyggnation framöver, samtidigt som tempot hålls uppe i renoveringsprojekten.

Klimatarbete. Bolagets mål är att minska energianvändningen med 40 procent vid alla renoveringar. Uppsalahem har fortsatt sin energibesparingsplan och har genom den minskat energianvändningen ytterligare cirka 2 procent under året. Förra årsskiftet antog bolaget Allmännyttans klimatinitiativ, ett samarbetsinitiativ mellan 176 allmännyttiga bostadsbolag, med syfte att minska utsläppen av växthusgaser genom mål, samverkan och aktivt erfarenhetsutbyte.

Mål och uppdrag. Uppsalahem AB har blivit färdig med sex av 29 uppdrag under året. 19 uppdrag löper på enligt plan. Ett uppdrag är försenat och tre är stoppade. Det uppdrag som är försenat avser intern service från sysselsättningsverksamheter. De uppdrag som är stoppade avser uppdrag som kommunfullmäktige fördelade till samtliga nämnder och bolag i Mål och budget 2019–2021, men som enbart avser ett fåtal.



Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Redovisningsprinciper, tabeller och noter

Redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lag (1997:614) om kommunal redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). De fall där kommunen väsentligt avviker från lag eller rekommendation redogörs för nedan.

Kommunens årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). I den utsträckning avvikelser från gällande normering finns eller upplysning ska lämnas redogörs för detta nedan.

RKR 2 Intäkter (november 2019)

Uppsala kommun periodiserar exploateringsinkomster som via avtal med extern part knutits till uppförandet av kommunal infrastruktur och redovisar denna som en skuld. Skulden löses upp och intäktsförs mot avskrivningen. RKR 2 är inte bindande före räkenskapsåret 2020.

RKR 4 Materiella anläggningstillgångar

Uppsala kommun skriver av anläggningstillgångar linjärt utifrån antagen nyttjandeperiod. Kriteriet för anläggningstillgång är inventeringsbarhet/spårbarhet, ett värde om minst 25 000 kronor samt en varaktighet om minst 3 år. Vägd verkligt genomsnittlig avskrivningstid (år) per anläggningsgrupp framgår av not 6-8.

RKR 16 - Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett vilken form den bedrivs i.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

I sammanställd redovisning har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna. Uppskrivning av koncernföretagens materiella anläggningstillgångar

återförs före konsolidering. I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Principen för eliminering av resultateffekter från bolagisering av verksamhetsfastigheter (2013) har ändrats. Revisionen uppmärksammade vid granskning av 2018 års bokslut risken för fel i kommunkoncernens sammanställda räkenskaper till följd av vald elimineringsmetod. Under året har en detaljerad analys genomförts av internvinst/-förlust och avskrivning per objekt från överlåtelsen. Som effekt av genomgången accepteras från och med 2019 dotterbolagens värdering och komponentavskrivning som den korrekta avskrivningen i koncernen. Istället elimineras Uppsala kommuns internvinst i koncernredovisningen - proportionellt mot dotterbolagens avskrivning av de objekt som genererat den. Som konsekvens har 2018 års jämförelsesiffror räknats om.

Resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	KOMMUN- KONCERNEN		KOMMUNEN		
		Utfall 2019	Utfall* 2018	Budget 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Verksamhetens intäkter		5 305	5 224	2 583	3 077	3 005
Verksamhetens kostnader	5	-15 738	-15 139	-14 392	-14 749	-14 115
Avskrivningar	6-8	-1 256	-951	-254	-436	-236
Verksamhetens nettokostnader	1	-11 689	-10 866	-12 062	-12 108	-11 346
Skatteintäkter	2	10 958	10 515	10 906	10 958	10 515
Generella statsbidrag och utjämning	2	1 423	1 189	1 424	1 423	1 189
Verksamhetens resultat		693	838	268	273	359
Finansiella intäkter	3	157	27	222	324	180
Finansiella kostnader	4	-215	-237	-202	-122	-111
Resultat efter finansiella poster		635	629	288	475	429
Extraordinära poster		0			0	
Årets resultat		635	629	288	475	429

* Pro forma, vissa belopp har omräknats i enlighet med ny uppställningsform. Se redovisningsprinciper.

Specificerad resultaträkning (kommunen)

KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Försäljningsintäkter	74	86
Taxor och avgifter	504	490
Hyror och arrenden	381	362
Erhållna bidrag	1 383	1 487
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	432	427
Försäljning av exploateringsfastigheter	303	151
Realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar	1	2
Summa verksamhetens intäkter	3 077	3 005
Skatteintäkter		
Skatteintäkter	10 958	10 515
Generella statsbidrag och utjämning	1 423	1 189
Summa skatteintäkter	12 381	11 705
Finansiella intäkter		
Finansiella intäkter	324	180
Summa intäkter	15 782	14 890

KOMMUNEN		
	2019	2018
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Lämnade bidrag	784	765
Köp av huvudverksamhet	3 266	3 230
Löner	5 135	4 866
Sociala avgifter, pensioner och övriga kostnader för arbetskraft	2 241	2 210
Lokal- och markhyror	1 467	1 366
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	113	131
Material	638	605
<i>Inköp anläggnings/underhållsmaterial mm.</i>	147	90
<i>Bränsle, energi och vatten</i>	121	117
<i>Förbrukningsinventarier och -material</i>	351	378
<i>Kontorsmateriel och trycksaker</i>	20	19
Övriga tjänster	984	896
Operationell leasing/hyra	24	27
Reparation och underhåll	27	26
Tele-, IT-kommunikation och postbefordran	48	64
Transporter och resor	182	168
Konsulttjänster	152	110
Övriga främmande tjänster	280	241
Inhyrd personal	60	47
Övriga tjänster	213	212
Anskaffningskostnad, såld exploateringsfastighet	75	43
Realisationsförluster från förs av anläggningstillgångar	46	11
Förändring av avsättning	0	-7
Summa verksamhetens kostnader	14 749	14 115
Avskrivningar		
Avskrivningar	436	236
Finansiella kostnader		
Finansiella kostnader	122	111
Summa kostnader	15 307	14 461
Årets resultat	475	429

Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN- KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	6, 20	37	18	28
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	7, 20	27 925	25 908	5 846
Maskiner och inventarier	8, 20	2 971	2 624	520
Summa materiella anläggningstillgångar		30 896	28 532	6 366
Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper och andelar	9	1 124	1 098	3 409
Bostadsrätter		149	152	149
Långfristiga fordringar	10	225	199	13 659
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 497	1 449	17 217
Summa anläggningstillgångar		32 431	29 999	23 612
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager		22	25	20
Exploateringsfastigheter	20	292	335	292
Kortfristiga fordringar	11	1 320	1 318	4 877
Kassa och bank		534	530	527
Summa omsättningstillgångar		2 166	2 208	5 716
Summa tillgångar		34 597	32 207	29 328
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Årets resultat		635	629	475
Eget kapital exkl. årets resultat		9 679	8 786	9 213
Övrigt		0	274	-16
Summa eget kapital	12	10 314	9 689	9 672
Minoritetsintresse		-	-	-
Avsättningar				
Pensioner och särskild löneskatt		1 135	1 078	1 131
Övriga avsättningar		523	422	27
Summa avsättningar	13	1 658	1 500	1 158
Skulder				
Långfristiga skulder				
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	14, 18	13 670	11 695	12 070
Övriga långfristiga skulder	15, 20	1 696	1 526	1 083
Summa långfristiga skulder		15 366	13 221	13 153
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga lån	16, 18	4 145	4 735	2 845
Övriga kortfristiga skulder	17	3 114	3 063	2 500
Summa kortfristiga skulder		7 259	7 798	5 345
Summa skulder		22 625	21 019	18 498
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		34 597	32 207	29 328
STÄLLDA PANTER				
Fastighetsinteckningar		206	601	-
Summa ställda panter		206	601	-
ANSVARSFÖRBINDELSER				
Varav pensionsförpliktelser och löneskatt som ej upptagits som skuld eller avsättning	19	4 178	4 286	4 965
Varav övriga ansvarsförbindelser		426	403	1 213
				5 077
				3 883
				1 194

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	635	629	475	429
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
- korrigeringar av poster som bokförts direkt mot eget kapital 1	-16	285	-16	588
- av- och nedskrivningar (+)	1 293	961	436	236
- realisationsvinster (-)/förluster (+)	-67	30	-97	5
- förändrade avsättningar för pensioner och särskild löneskatt	57	115	57	114
- gjorda övriga avsättningar (+)	119	47	27	
- ianspråktagna övriga avsättningar (-)	-	0	-	-7
- övriga ej kassapåverkande poster	-10	-11		
- betald skatt	-36	16		
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 975	2 072	882	1 365
Förändring i rörelsekapital				
- ökning (-)/minskning (+) av förråd och varulager	3	-6	3	-6
- ökning (-)/minskning (+) av exploateringsfastigheter, kassaflöde från årets verksamhet	-18	10	-18	10
- ökning (-)/minskning (+) av exploateringsfastigheter, korrigering från tidigare år 2	61	-393	61	-393
- ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	18	-111	-213	-1 298
- ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	23	237	-10	320
Förändring i rörelsekapital	88	-264	-176	-1 367
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	2 063	1 808	706	-2
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet	-16	-4	-16	-4
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet	-3 673	-3 606	-852	-714
Immateriella och materiella anläggningstillgångar, korrigering från föregående år 2	-29	-245	-29	-245
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	7	130	2	2
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (-)	-48	1	-120	-70
Korrigering finansiella anläggningstillgångar	0	-22	-	-22
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	144	4	144	4
Erhållna kostnadsersättningar och investeringsbidrag (+)	134	169	134	169
Investeringsverksamhetens kassaflöde	-3 481	-3 573	-738	-880
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	9 170	5 907	9 170	8 150
Amortering av skuld (-)	-7 785	-4 707	-6 685	-4 707
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	35	103	-23	52
Ökning (-)/minskning (+) av långfristiga fordringar	1	-25	-2 420	-2 844
Ökning (-)/minskning (+) av lång- och kortfristiga placeringar	0	-3	-	-
Utbetald utdelning (-)				0
Finansieringsverksamhetens kassaflöde	1 421	1 275	41	650
Årets kassaflöde	4	-490	9	-232
Kassa och bank vid årets början	530	1 020	518	750
Kassa och bank vid årets slut	534	530	527	518

1) Se kommentar till not 11. 2) Se kommentar till not 6.

Noter och tilläggsupplysningar

Not 1 Verksamhetens nettokostnader

	KOMMUNKONCERNEN		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i miljoner kronor				
Verksamhetens intäkter	5 305	5 224	3 077	3 005
Varav jämförelsestörande poster:				
- realisationsvinster (inkl. finansiella anläggningstillgångar)	7	32	1	2
- försäljning av exploateringsfastigheter	303	151	303	151
- övriga intäkter	3	81	-1	19
Varav bidrag och ersättningar från staten	946	1 010	946	1 010
Verksamhetens kostnader	-15 738	-15 139	-14 749	-14 115
Varav jämförelsestörande poster:				
- realisationsförluster	-81	-66	-46	-11
- anskaffningskostnad såld exploateringsfastighet	-75	-43	-75	-43
- nedskrivning mark Ulleråker	-191	-	-191	-
- övriga kostnader	-6	-58	18	-4
Varav kostnad för räkenskapsrevision 1	-	-	1,9	1,6
därav arvode sakkunnigt revisorstöd 1	-	-	1,7	1,4
Varav kostnad för övrig revision 1	12	11	5,1	4,5
därav arvode sakkunnigt revisorstöd 1	-	-	3,2	2,7
Varav avsättningar	-158	-161	-	-
Varav aktuell och uppskjuten skatt	-91	-72	-	-
Avskrivningar	-1 256	-951	-436	-236
Verksamhetens nettokostnader	-11 689	-10 866	-12 108	-11 346

1) I kommunkoncernen är den uppdelning av revisionskostnader som redovisas för kommunen inte möjlig. Kommunens totala kostnad redovisas därför som "övrig revision" i den sammanställda redovisningen.

Not 2 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

KOMMUNEN		
	2019	2018
Belopp i miljoner kronor		
Egna skatteintäkter		
Allmän kommunalskatt	11 050	10 560
Slutavräkning föregående år	5	-31
Preliminär slutavräkning innevarande år	-97	-13
Summa skatteintäkter	10 958	10 515
Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	1 396	1 244
Strukturbidrag	0	-
Införandebidrag	0	-
Regleringsbidrag	158	34
Utjämningsbidrag LSS	0	23
Kommunal fastighetsavgift	341	329
Övriga statsbidrag	68	131
Summa statsbidrag och utjämning	1 962	1 761
Regleringsavgift	0	-
Kostnadsutjämningsavgift	-525	-571
Avgift till LSS-utjämning	-14	-
Summa utjämningskostnader	-539	-571
Summa ekonomisk utjämning	1 423	1 189
Skatteintäkter och generella statsbidrag	12 381	11 705
Slutavräkning föregående år (kr/invånare)	24	-147

Preliminär avräkning innevarande år (kr/invånare)

-430

-61

Not 3 Finansiella intäkter

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Reavinst finansiella anläggningstillgångar ¹	142	4	142	4
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Kommun Skolfastigheter AB)	-	-	64	66
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB)	-	-	6	4
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Stadshus AB)	-	-	17	22
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Vatten och Avfall AB)	-	-	24	22
Ränteintäkter (intern motpart Uppsalahem AB)	-	-	21	17
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Kommuns Fastighets AB)	-	-	9	8
Ränteintäkter (intern motpart Uppsala Kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB)	-	-	16	12
Ränteintäkter (intern motpart AB Uppsala Kommuns Industrihus)	-	-	8	6
Övriga finansiella intäkter	15	23	17	19
Summa	157	27	324	180

1) Avser försäljning av bostadsrätter i kommunen. Bostadsrättsinnehaven avser bostadssociala ändamål.

Not 4 Finansiella kostnader

KOMMUNKONCERNEN			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018		2019	2018
Räntekostnader	-215	-237	Ränta lång upplåning	-78	-75
			Ränta kort upplåning	0	0
			Aktiverad ränta på pågående nyanläggning	0	4
			Övriga finansiella kostnader	-11	-10
			Ränta pensionskostnader	-34	-30
Summa	-215	-237	Summa	-122	-111

Not 5 Leasingavtal

	KOMMUNKONCERNEN		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i miljoner kronor				
OPERATIONELL LEASING				
Årets leasingavgifter				
Byggnader	477	542	1 323	1 442
Fordon	28	26	25	23
Kontorsutrustning inkl datautrustning	6	5	2	5
Övrigt	2	4	5	3
Summa	513	578	1 355	1 473
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	475	500	1 340	1 204
senare än ett år men inom fem år	1 134	1 236	2 851	2 949
senare än fem år	965	985	1 606	1 641
FINANSIELL LEASING				
Redovisat värde enligt balansräkningen				
Maskiner och inventarier	-	0	-	0
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	-	0	-	0
senare än ett år men inom fem år	-	-	-	-
senare än fem år	-	-	-	-

Not 6 Immateriella anläggningstillgångar

KOMMUNKONCERNEN				KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	Pågående utveckling	Förvärvade immateriella tillgångar	Summa	Pågående utveckling	Förvärvade immateriella tillgångar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	12	122	134	12	121	133
Årets anskaffningar	8	8	16	8	8	16
Årets försäljning/utrangering	-4	-1	-5	-4	-1	-5
Omklassificeringar/överföringar	-	12	12	-	-	0
Utgående anskaffningsvärde	16	141	157	16	128	144
Ingående ack avskrivningar	-	-116	-116	-	-113	-113
Årets försäljning/utrangering	-	1	1	-	1	1
Årets avskrivningar	-	-6	-6	-	-5	-5
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	-	-	0
Utgående ack avskrivningar	-	-120	-120	-	-116	-116
Planenligt restvärde	16	21	37	16	12	28
Genomsnittlig nyttjandeperiod		3			3	

Not 7 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

KOMMUNEN								
Belopp i miljoner kronor	Påg. ny-anläggning	Mark-reserv	Verksamhets-fastighet	Fastighet för affärs-verksamhet	Publik fastighet	Fastighet för annan verksamhet	Övrig fastighet	Summa
Ingående anskaffningsvärde	1 045	1 680	357	13	3 648	10	267	7 020
Korrigerig föregående års anskaffning ¹	-241	-	-	-	295	-	-	54
Årets anskaffningar	309	8	56	4	161	160	-	698
Årets försäljning/utrangering	-29	-	-14	-	-55	-	0	-97
Omklassificeringar/överföringar	-	-6	0	-	-1	0	-	-6
Utgående anskaffningsvärde	1 084	1 682	400	17	4 049	170	267	7 669
Ingående ack avskrivningar	-	-1	-157	-5	-873	-4	-87	-1 128
Ingående ack. nedskrivning	-	-376	-	-	-	-	-	-376
Korrigerig föregående års ack. avskrivningar	-	-	-	-	-20	-	-	-20
Årets försäljning/utrangering	-	-	11	-	49	-	0	60
Årets avskrivningar	-	0	-16	0	-135	0	-15	-166
Årets nedskrivning	-	-191	-	-	-	-	-	-191
Omklassificeringar/överföringar	-	-	-	-	0	-	-	0
Utgående ack avskrivningar	0	-568	-163	-6	-979	-5	-102	-1 822
Planenligt restvärde	1 084	1 114	237	12	3 070	165	164	5 846
Genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	15	18	28	29	17	

1) Arbetet med genomlysning av historiska brister i exploateringsverksamheten avslutades under kvartal 1. Samtliga projekt är därmed genomgångna avseende ackumulerad redovisning. Arbetet fortsätter för att etablera enhetliga och robusta styrprocesser och att implementera ett systemstöd i verksamheten.

KOMMUNKONCERNEN			
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning	Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	4 031	34 292	38 323
Ingående uppskrivningar	-	-	-
Korrigerig föregående års anskaffningar	-	-	-
Årets anskaffningar	3 018	493	3 511
Årets försäljning/utrangering	-30	-119	-148
Omklassificeringar/överföringar	-2 554	2 354	-201
Utgående anskaffningsvärde	4 465	37 020	41 486
Ingående ack avskrivningar	-	-11 917	-11 917
Korrigerig föregående års ack. avskrivningar	-	-	-
Ingående ack uppskrivningar	-	-	-
Ingående ack nedskrivningar	-	-1 084	-1 084
Årets försäljning/utrangering	-	81	81
Årets avskrivningar	-	-832	-832
Årets nedskrivningar	-	-193	-193
Årets avskrivningar på återförd nedskrivning	-	1	1
Omklassificeringar/överföringar	-	382	382
Utgående ack avskrivningar och nedskrivningar	-	-13 560	-13 560
Planenligt restvärde	4 465	23 460	27 925
Genomsnittlig nyttjandeperiod			34

Not 8 Maskiner och inventarier

KOMMUNEN										
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning	Finansiell leasing	Maskiner	Inventarier	Fordon	IT-utrustning	Förbättr.-utgifter annans fastighet	Konst	Djur	Summa
Ingående anskaffningsvärde	31	4	82	477	146	90	11	93	1	935
Korrigerig föregående års anskaffningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Årets anskaffningar	13	-	17	82	9	14	0	18	0	154
Årets försäljning/utrangering	-1	-4	-12	-35	-6	-18	-	0	0	-74
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	0	-	-	0	-	-	1
Utgående bokfört värde	43	0	89	525	149	86	12	111	1	1 015
Ingående ack avskrivningar		-4	-45	-284	-93	-60	-5	0	0	-491
Korrigerig föregående års ack. Avskrivningar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Årets försäljning/utrangering	-	4	10	32	6	18	-	-	0	69
Årets avskrivningar	-	0	-10	-43	-9	-10	-2	-	0	-73
Årets nedskrivning	-	-	-	0	-	-	-	-	-	0
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	0	-	-	-	-	-	0
Utgående ack avskrivningar	0	0	-45	-295	-96	-52	-7	0	0	-495
Planenligt restvärde	43	0	44	230	53	34	5	111	0	520
Genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	7	7	9	4	5	-	5	

KOMMUNKONCERNEN				
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning	Finansiell leasing	Maskiner och inventarier	Summa
Ingående anskaffningsvärde	31	4	3 940	3 975
Årets anskaffningar	-	-	162	162
Årets försäljning/utrangering	13	-4	-124	-115
Omklassificeringar/överföringar	-1	-	421	420
Utgående bokfört värde	43	0	4 399	4 442
Ingående ack avskrivningar	-	-4	-1 347	-1 351
Årets försäljning/utrangering	-	4	99	103
Årets avskrivningar	-	0	-223	-223
Omklassificeringar/överföringar	-	-	0	0
Utgående ack avskrivningar	0	0	-1 471	-1 471
Planenligt restvärde	43	0	2 928	2 971
Genomsnittlig nyttjandeperiod				18

Not 9 Aktier och andelar

KOMMUNKONCERNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018
Aktier	2	2
Värdepapper ¹	305	305
Andel i pensionsstiftelse	667	614
Övriga andelar	149	177
Summa	1 124	1 098

KOMMUNEN				
Belopp i tusen kronor	Antal	Nominellt	Bokfört värde	Ägarandel
Aktier och andelar				
Uppsala Stadshus AB ²⁾	370 000	1	2 600 377	100,0
Uppsala Innovation Centre AB	250	25	25	25,0
Aktier och andelar i dotterföretag			2 600 402	
Svenska Kommunförsäkrings AB	1 524	1	1 860	5,0
Övriga aktier			1 860	
Summa aktier och andelar			2 602 262	
Andel i pensionsstiftelse			657 254	
Andel i Kommuninvest			149 246	
Övriga andelar			45	
Summa totalt			3 408 807	

1) I bokslut 2018 redovisades finansiella instrument till bokfört värde i Uppsala stadshuskoncernen, vilket är tillåtet enligt K3-

Specifikation av dotterbolag till Uppsala Stadshus AB				
Belopp i tusen kronor	Antal	Nominellt	Ägarandel	Ägarandel
Uppsalahem AB	1 668	166 800	100	100
Uppsala Kommuns Fastighets AB	6 000	6 000	100	100
Uppsala Parkerings AB	50	250	100	100
AB Uppsala Kommuns Industrihus	5 650	56 500	100	100
Fyrishov AB	5 000	5 000	100	100
Uppsala stadsteater AB	20 560	5 140	100	100
Uppsala Konsert och Kongress AB	1 550	1 550	100	100
Uppsala Vatten och Avfall AB	5 000	5 000	100	100
Uppsala bostadsförmedling AB	1 000	100	100	100
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	10 000	10 000	100	100
Uppsala Kommun Sport- och Rekreativfastigheter AB	10 000	10 000	100	100
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	10 000	10 000	100	100
Uppsala R2 AB	2 000	200	100	100
Destination Uppsala AB	2 000	200	100	100
Uppsala Stadshus Holding AB	500	500	100	0

Not 10 Långfristiga fordringar

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		2019	2018
	2019	2018		
Fordringar investeringsmoms	123	132		
Intern fordran mot dotterbolag, Fyrishov AB	-	-	300	200
Intern fordran mot dotterbolag, AB Uppsala Kommuns Industrihus	-	-	420	300
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Stadshus AB	-	-	1 475	1 075
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Kommuns Fastighets AB	-	-	220	420
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Parkerings AB	-	-	100	130
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Vatten och Avfall AB	-	-	1 550	1 429
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Arena 2010 AB	-	-	0	30
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	-	-	3 720	3 819
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	-	-	630	230
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsala Kommun Sport- och	-	-	1 302	902
Intern fordran mot dotterbolag, Uppsalahem AB	-	-	3 900	2 700
Övriga fordringar	102	67	48	46
Värdereglering	-	-	-5	-41
Summa	225	199	13 659	11 239

Not 11 Kortfristiga fordringar

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Kundfordringar	284	356	172	288
Fordringar på staten	71	19	71	125
Fordringar koncernkonto	0	0	386	451
Nästa års amorteringar på långfristiga	0	0	3 365	3 047
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	548	470	791	683
Kortfristiga placeringar	0	-	-	-
Övriga kortfristiga fordringar	417	473	91	71
Summa	1 320	1 318	4 877	4 664

Not 12 Eget kapital

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Ingående balans ¹	9 689	8 786	9 213	8 196
Korrigerig av tidigare års exploatering ²	-7	588	-7	587
Återföring återbäring Kommuninvest	-3	-	-3	-
Kostnadsförd kreditivränta avseende tidigare	-6	-325	-6	-
Övrigt	6	11	-	1
Årets resultat ¹	635	629	475	429
Summa	10 314	9 689	9 672	9 213

1) För den kommunkoncernen har den ingående balansen och årets resultat justerats för

2) Under 2017, 2018 och första kvartalet 2019 genomfördes ett omfattande genomlysnings- och

Not 13 Avsättningar

KOMMUNKONCERNEN			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2019	2018		2019	2018
Ingående avsättningar pensioner	1 078	997	Ingående avsättningar pensioner	1 073	959
Förändring avsättningar	57	81	Pensionsutbetalningar	-53	-54
			Nyintjänad pension	70	140
			Arbetstagare som pensionerats	-	4
			Ränte- och basbeloppsuppräknig	35	30
			Övrigt	5	-5
Summa pensioner och Uppskjuten skatteskuld	1 135 410	1 078 316	Summa pensioner och löneskatt	1 131	1 073
Övriga avsättningar ¹	113	106	Övriga avsättningar ²	27	0
Summa	1 658	1 500	Summa	1 158	1 074
			Aktualiseringsgrad	98,0%	98,0%
			Varav pensioner exkl. garantipensioner	902	852
			löneskatt	221	210

1) Varav 34 (34) miljoner kronor avser avsättning för framtida avveckling av avfallsanläggning.

Not 14 Obligationslån och skulder till kreditinstitut

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Obligationslån	6 000	5 800	5 200	4 600
Skulder till kreditinstitut	7 670	5 895	6 870	4 695
Summa	13 670	11 695	12 070	9 295
Lånens löptider				
andel lån på mellan 1-5 år	86,8%	86,3%	86,7%	84,9%
andel lån på mellan 6-10 år	13,2%	13,7%	13,3%	15,1%
Totalt	100%	100%	100%	100%
Genomsnittsränta	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Not 15 Övriga långfristiga skulder

Belopp i miljoner kronor	KOMMUNKONCERNEN		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Deponerade medel	5	10	5	10
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	442	399	-	-
Skuld för offentliga investeringsbidrag ¹	166	178	166	178
Skuld för övriga kostnadsersättningar och	913	785	913	785
Investeringsfond VA och investeringsbidragsfond avfall	112	110	-	-
Långfristig leasingkuld	0	0	-	0
Parkeringsfriköp	58	43	-	-
Summa	1 696	1 526	1 083	973
Genomsnittsränta, checkräkningskrediter			0,0%	0,0%

Not 16 Kortfristiga lån

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	4 145	4 735	2 845	3 135
varav nästa års amorteringar	4 145	4 735	2 845	3 135
Kortfristiga del finansiell leasing	-	0	-	0
Summa	4 145	4 735	2 845	3 135

Not 17 Övriga kortfristiga skulder

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Leverantörsskulder	880	935	698	674
Upplupna kostnader och förutbetalda	1 891	1 820	1 556	1 474
Övriga kortfristiga skulder ²	343	299	245	361
Summa	3 114	3 054	2 500	2 510
<i>1) varav semesterlöne- och övertidsskuld</i>			314	309
<i>arbetsgivaravgifter</i>			278	270
<i>pensionskostnader individuell del</i>			220	211
<i>särskild löneskatt individuell del</i>			60	56
<i>2) varav personalens källskatt</i>			108	105

Not 18 Derivat

Kommunen har en skuld om 1 970 (1 320) miljoner kronor med rörlig ränta vilket har säkrats med ränteswappar till fast ränta. Syftet med säkringarna är att eliminera framtida skillnader i kassaflöden avseende betalningar av rörlig ränta. Säkringsförhållandet anses effektivt då de swappar som tecknats har underliggande lån.

Swapparnas negativa marknadsvärde var -15 (-24) miljoner kronor vilket ej återspeglas i balansräkningen då kommunen tillämpar säkringsredovisning. Av årets räntekostnader för upplåning, 78 (75) miljoner kronor, utgjorde swappräntorna 11 (16) miljoner kronor. Av årets ränteintäkter för utlåning, 158 (160) miljoner kronor, utgjorde swappräntorna -4 (-5) miljoner kronor.

Genomsnittlig upplåningsränta var 0,56 (0,59) procent inklusive och 0,48 (0,44) procent exklusive ränteswappar. Genomsnittlig räntebindningstid var 2,0 (1,9) år med, och 1,6 (1,6) år utan ränteswappar.

Not 19 Ansvarsförbindelser

Belopp i miljoner kronor	KOMMUN-		KOMMUNEN	
	2019	2018	2019	2018
Borgensförbindelser				
Borgen avseende småhus	0	1	0	1
Borgen mot föreningar	357	336	357	336
Borgen för kommunala bolag	-	-	804	804
Borgensförbindelser totalt	357	337	1 161	1 141
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som				
Ingående ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	3 883	3 993	3 883	3 993
Gamla utbetalningar	-177	-172	-177	-172
Ränte- och basbeloppsuppräknig	98	88	98	88
Övrigt	-27	-4	-27	-4
Förändring löneskatt pensionsförpliktelser	-26	-21	-26	-21
Utgående ansvarsförbindelse¹	3 752	3 883	3 752	3 883
<i>Aktualiseringsgrad</i>	98%	98%	98%	98%
Övriga förbindelser				
Pensionsförpliktelser för kommunalråd	18	18	18	18
Avtalat avgångsvederlag för förvaltningschefer	33	35	33	35
Pensionsförpliktelser för bolagsstyrelse och -ledning	4	4	-	-
Avtalat avgångsvederlag för bolagsstyrelse och -ledning	7	3	-	-
Garantiförbindelser	6	6	0	1
Övriga förbindelser totalt	68	66	51	53
Summa ansvarsförbindelser	3 820	3 950	3 803	3 936
Summa borgens- och ansvarsförbindelser	4 178	4 286	4 965	5 077

1) För att möta pensionsåtagandet har 657 (657) miljoner kronor placerats i en pensionsstiftelse.

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

BORGEN FÖR KOMMUNINVEST I SVERIGE AB

Not 20 Specifikation av exploateringsverksamhetens aktiva projekt

Exploateringsverksamhetens utgående balans för investeringar, exploateringsersättning för investeringar och nedlagda markförbättringsutgifter redovisas i denna not. Syftet är att ge en transparent, begriplig och rättvisande bild av balansposterna. Genom redovisning av inkomster och utgifter per projekt och tillgångslag ökar förståelsen av exploateringsportföljens innehåll. Förklaringar till begrepp i not på omstående sida

<i>Aktiv projektportfölj</i>	Samtliga pågående projekt. Definitionen är projekt med ett ekonomiskt utfall för minst en av posterna pågående investering (konto 1170), avtalad ersättning för investering (konto 2380) eller förbättringsutgift på exploateringsfastighet (konto 1470).
<i>Huvudprojekt</i>	Benämning på de delprojekt som bildar ett exploateringsområde. Huvudprojekt är normalt sett ett avgränsat geografiskt område inom vilket aktivitet pågår (investering och markförbättring) i syfte att senare omsätta fastigheten till extern part.
<i>Anläggningstillgång</i>	Varaktig (minst 3 år), materiell (>25 000 kronor) och spårbar/identifierbar tillgång. Vanliga exempel på kommunala anläggningstillgångar är mark, byggnader, vägar, parker, belysning, gång- och cykelvägar, maskiner och inventarier etc.
<i>Total investering</i>	Ackumulerad investering (utgift) för anläggningstillgång.
<i>Total finansiering</i>	Ackumulerad extern finansiering (inkomst) kopplad till anläggningstillgång. Normalt består finansieringen av avtalad exploateringsersättning, en ersättning som byggherre eller köpare av mark erlägger som kompensation för kommunens kostnad för den infrastruktur som krävs för att fastigheten ska kunna brukas i avsett syfte.
<i>Aktiverad investering/ finansiering</i>	En investering som färdigställts och tas i bruk ”aktiveras”. Redovisningsmässigt sker omklassificering från pågående nyanläggning till anläggning och avskrivning påbörjas. Om exploateringsersättning avtalats som villkor för investeringen aktiveras även denna och löses upp mot avskrivning.
<i>Pågående investering/finansiering</i>	Investering eller finansiering som ännu inte avslutats (tagits i bruk). I takt med att en investering färdigställs ackumuleras utgifter (och ev. exploateringsersättning) fram till tillfället för ibruktage och aktivering.
<i>Omsättningstillgång</i>	Markvärde och förbättringsutgifter för mark som ska omsättas (säljas). Förbättringsutgifter kan exempelvis vara utredning kring grundvatten, arkeologiska förutsättningar, trafik och flöden, arkitektur och gestaltning samt utgift för detaljplaneändringar mm.
<i>Total utgift/inkomst</i>	Total förbättringsutgift respektive inkomst kopplad till omsättningstillgången (fastigheten/marken) som ska säljas.
<i>Avräknade utgifter/inkomster</i>	Avräknad inkomst är försäljningsinkomst som resultatredovisats, något som sker i samband med att köparen bereds tillträde till fastigheten. Avräknade utgifter består av markvärdet samt de förbättringsutgifter som motsvarar den sålda fastigheten.

KOMMUNEN Huvudprojekt		Anläggningstillgångar			Extern finansiering			Omsättningstillgångar				
		Total	Aktiverad	Pågående	Total	Aktiverad	Pågående	Totala	Avräkning	Totala	Avräkning	Pågående
H100038	Börje tull 1&2	23 189	-23 157	33	18 327	-18 327	0	2 604	-3 788	4 977	-3 447	-2 713
H100082	Kapellgården	35 344	-23 795	11 549	52 596	-23 795	28 801	13 134	-9 888	19 469	-15 415	-808
H100168	Luthagens strand	0	0	0	0	0	0	284	-231	19 142	-18 342	-747
H100162	Haubitsen expl avtal	0	0	0	124	0	124	36	0	713	0	-677
H100275	Ångkvarnen Skeppskajen	337	0	337	0	0	0	173	0	490	0	-317
H100079	Bäcklösa	16 066	-12 743	3 323	13 279	-7 608	5 671	828	-855	136	-136	-27
H100065	Bälunge-Lövsta 9:18	12 279	-10 700	1 579	0	0	0	10 014	-10 014	22 542	-22 542	0
H100164	Gränby Backar	11 872	-10 675	1 197	0	0	0	18 485	56 509	74 994	0	0
H100184	Danmarks kyrkby gång- o	398	0	398	0	0	0	0	0	0	0	0
H100206	Ulleråker förvaltning	18 496	-8 835	9 660	0	0	0	0	0	0	0	0
H100277	Markförvärv exploatering	50 811	-8 011	42 800	0	0	0	0	0	0	0	0
H100074	Kv Kronhjorten	3 961	0	3 961	3 629	0	3 629	239	-225	320	-320	15
H100075	Kv Leopold	1 060	0	1 060	2 222	0	2 222	406	-388	9 530	-9 530	18
H100067	Råbyvägen 2	80 201	-24 651	55 550	35 111	-10 045	25 067	17 814	-17 497	86 628	-86 356	45
H100046	Tryffelvägen	8 933	0	8 933	0	0	0	9 917	-9 828	23 880	-23 879	89
H100054	Cementgjuteriet	58 792	-49 619	9 173	27 822	-27 822	0	16 523	-16 404	85 083	-85 083	119
H100272	Seminarier	327	0	327	0	0	0	172	0	0	0	172
H100211	Fullerö	32 053	-30 053	2 000	38 449	-25 454	12 995	3 304	-3 071	55	0	178
H100076	Majklockan	712	0	712	3 066	0	3 066	1 695	-1 504	46 113	-46 113	191
H100087	Gamla Uppsala 21:20	783	0	783	0	0	0	217	0	0	0	217
H100104	Kv Hugin	68	0	68	0	0	0	232	0	0	0	232
H100040	Kungsängens bostad	97 452	-86 159	11 293	104 254	-86 159	18 095	67 155	-66 895	115 586	-115 559	233
H100150	Expl.avtal Tensta-Åsby	0	0	0	0	0	0	260	0	20	0	240
H100089	Kv Siv	29	0	29	0	0	0	241	0	0	0	241
H100110	Kv Klacken	420	0	420	1 127	0	1 127	245	0	16 214	-16 214	245
H100048	Vävstolen	-584	0	-584	1 994	0	1 994	984	0	666	0	318
H100169	Brillinge 2:2 och 4:4 ÅVC	333	0	333	0	0	0	418	0	30	-30	418
H100098	Studenternas	0	0	0	0	0	0	823	0	380	0	443
H100080	Norra Bäcklösa	28 861	-18 417	10 444	18 626	-18 417	209	487	0	0	0	487
H100141	Skarholmsvägen	0	0	0	0	0	0	519	0	0	0	519
H100084	Salabacke 1:1	0	0	0	0	0	0	649	0	0	0	649
H100085	Kv Vapenhuset	107	0	107	0	0	0	763	0	0	0	763

KOMMUNEN Huvudprojekt		Anläggningstillgångar			Extern finansiering			Omsättningstillgångar				
		Total	Aktiverad	Pågående	Total	Aktiverad	Pågående	Totala	Avräkning	Totala	Avräkning	Pågående
H100215	Storvreta samordningsprojekt	0	0	0	0	0	0	803	0	0	0	803
H100118	Tiundaskolan	10 872	0	10 872	7 105	0	7 105	1 968	0	928	0	1 040
H100072	Ambulansen	284	0	284	0	0	0	1 086	0	0	0	1 086
H100092	Berget	8 169	-8 169	0	8 298	-8 298	0	2 652	-1 407	700	-700	1 245
H100216	Gottsundaskolan	0	0	0	0	0	0	1 280	0	0	0	1 280
H100102	Gottsunda programområde	0	0	0	0	0	0	1 418	0	0	0	1 418
H100273	Börjetull etapp 2	1 870	0	1 870	0	0	0	2 121	0	360	0	1 761
H100213	Södra Storvreta	448	0	448	0	0	0	2 436	0	0	0	2 436
H100050	Skölsta	79 486	-27 494	51 992	61 507	-26 640	34 867	12 940	-10 119	10 873	-10 550	2 498
H100142	Främre Boländerna	0	0	0	0	0	0	2 764	0	0	0	2 764
H100217	Gottsunda stadsnod	0	0	0	0	0	0	2 810	0	0	0	2 810
H100058	Eriksberg	490	0	490	0	0	0	3 140	-6	207	-27	2 954
H100032	Nv Staden Librobäck-	16 742	-16 633	109	13 370	-13 370	0	14 038	-10 913	43 347	-43 370	3 148
H100056	Jälla S Lindbacken	93 220	-51 030	42 190	77 762	-49 510	28 252	7 976	-4 144	68 825	-68 825	3 832
H100059	Östra Fyrislund	197 616	-189 519	8 097	109 731	-44 591	65 139	76 191	-53 896	346 396	-328 434	4 333
H100154	Kv Fjalar	543	0	543	667	0	667	6 941	-224	18 658	-16 908	4 967
H100055	Gränby centrum södra och	30 182	-14 798	15 383	18 244	-7 481	10 763	20 436	0	44 026	-29 541	5 951
H100173	Busstomten Kungsängen	83	0	83	0	0	0	6 559	0	0	0	6 559
H100081	Kvarngärdet 60:1	9 117	0	9 117	3 032	0	3 032	9 391	0	8 500	-8 500	9 391
H100083	Södra Gunsta etapp 1	33 220	0	33 220	16 928	0	16 928	16 880	0	5 281	0	11 600
H100166	Husbyborg Garverigatan	1 277	0	1 277	0	0	0	13 821	0	488	0	13 333
H100041	Rosendal	306 618	-54 813	251 805	152 100	0	152 100	146 931	-85 915	410 206	-387 920	38 730
H100039	Östra Salabacke	213 633	-171 755	41 879	43 731	-38 900	4 831	118 433	-60 627	208 217	-189 288	38 877
H100096	Ulleråker	15 976	0	15 976	0	0	0	138 843	-10 808	4 786	-3 964	127 213
	Projekt (31 st) med pågående anläggnings-	12 897	-12 308	589	1 955	-1 616	339	19 849	-18 202	41 064	-40 355	938
Totalt		1 515 044	-853 334	661 710	835 055	-408 034	427 022	800 328	-340 338	1 739 827	-1 571 348	291 511

Bilagor

Bilaga 1 Uppföljning av mål och uppdrag





Mål och budget 2019–2021 har sammanlagt nio inriktningsmål och 115 uppdrag. Bedömningen av hur arbetet mot målen och uppdragen går baseras på nämnders och bolagsstyrelsers rapportering av resultat, åtgärder och utvecklingsinsatser. För att kunna bedöma hur Uppsala kommun ligger till görs även jämförelser över tid och med andra kommuner, vanligen mot genomsnittet för de kommuner som ingår i jämförelsenätverket R9.

Det är få indikatorer som är utformade på ett sätt som gör att de går att koppla samman med kommunens åtgärder under det innevarande året. Det beror dels på att indikatorerna i många fall har en eftersläpning eftersom de baseras på officiell statistik, dels på att det alltid finns en fördröjning innan kommunens insatser får ett synligt genomslag i samhället. Indikatorerna ger därför framför allt en bild av hur utvecklingen ser ut över tid och jämfört med andra, och fungerar som ett viktigt komplement till nämnders och bolagsstyrelsers rapportering av resultat och åtgärder inom sina respektive ansvarsområden.

För varje inriktningsmål redovisas statusen för de uppdrag som hör till målet. Utöver de mål som ingår i årets Mål och budget redovisas även kvarvarande uppdrag från tidigare år samt uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat vid sidan av Mål och budget under de senaste åren.

Statusen redovisas dels med en färg och dels med ett årtal för när uppdraget beräknas vara genomfört.

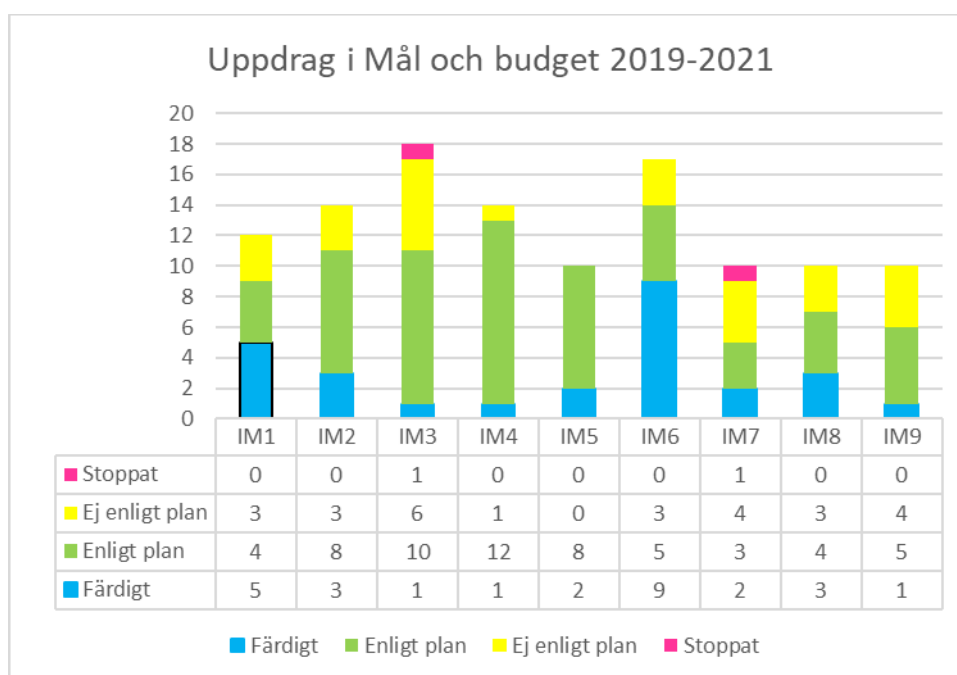
Färgerna har följande betydelse.

	Blått	Uppdraget är genomfört
	Grönt	Arbetet med uppdraget går enligt plan
	Gult	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
	Rosa	Uppdraget genomförs inte

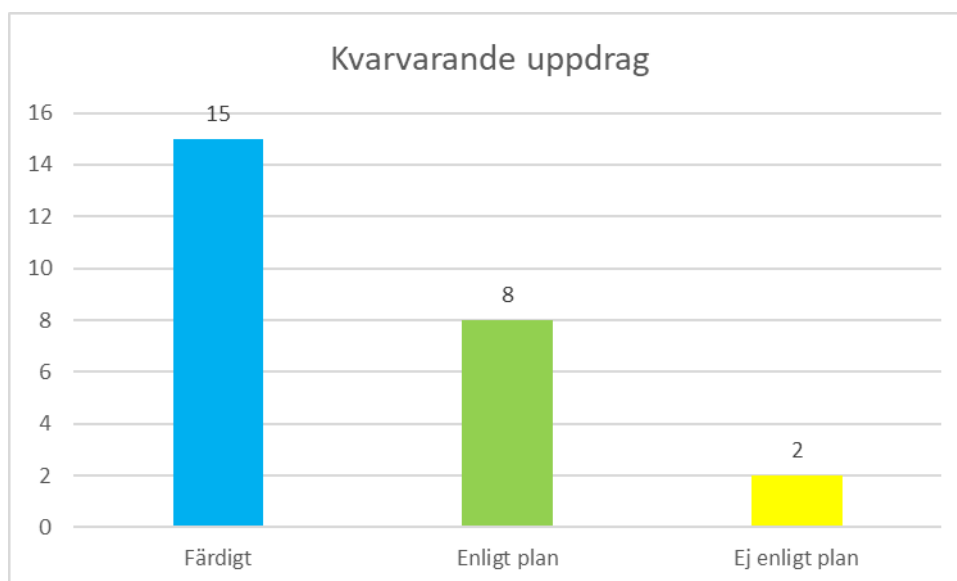
Rapporteringen av arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag sammanfattas i följande tre diagram. Diagrammen visar uppdragen uppdelat på om de

- Ingår i Mål och budget 2019-2021
- Är kvarvarande uppdrag från tidigare år
- Är tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen vid sidan av Mål och budget.

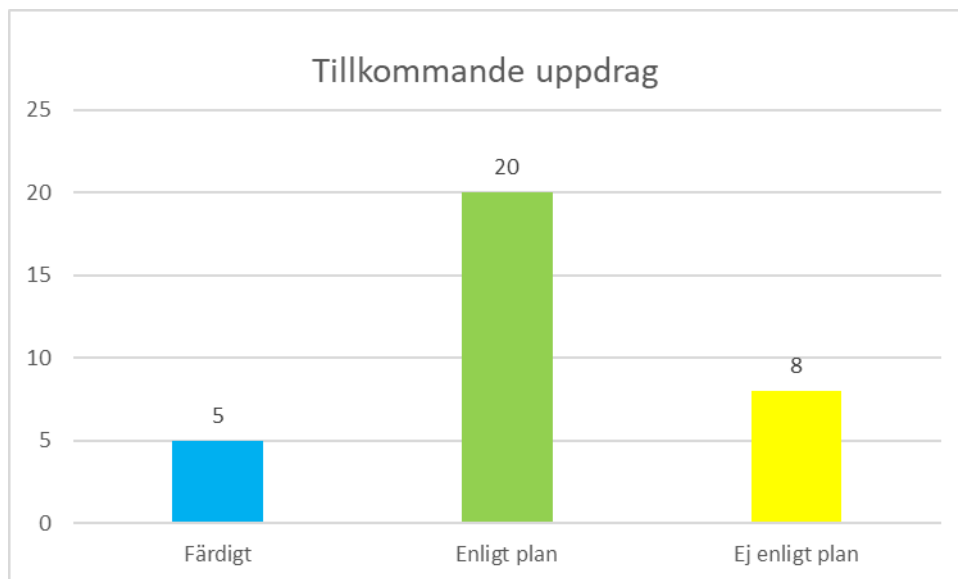
När det gäller uppdragen som ingår i Mål och budget 2019-2021 löper över hälften av uppdragen på enligt plan eller är färdiga. De två stoppade uppdragen kan inte genomföras på grund av begränsningar i gällande lagstiftning. De uppdrag som inte löper på enligt plan är framförallt försenade i en mindre utsträckning.



15 av 25 kvarvarande uppdrag från tidigare år är nu färdiga. De uppdrag som inte löper på enligt plan är försenade i en mindre utsträckning.



Arbetet med de tillkommande uppdragen löper på enligt plan eller är färdiga men även här finns några som är försenade.



Inriktningsmål 1

Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper i stort på enligt plan. Fem uppdrag är färdiga medan tre uppdrag är försenade. Av de fem kvarvarande och tillkommande uppdragen löper tre stycken på enligt plan medan två är försenade. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet (2018)</p> <p>Kommunen samverkar med flera parter som stödjer näringslivsutvecklingen enligt intentionerna i näringslivsprogrammet. Detta har gett positivt resultat och Uppsala Innovation Centre placerar sig som en globalt topprankad företagsinkubator. Företagsfrämjande organisationer har också medverkat i lanseringen av Gottsunda Business som är en plattform för ett entreprenörslabb i Gottsunda. Under 2019 har en koncernövergripande utbildningsatsning på företagservice, effektiv kommunikation och bemötande startats. En riktad insats har också gjorts för att främja företagande på landsbygden där flera servicepunkter har invigts under 2019. Kommunen ger också stöd till lokala aktörer inom besöksnäringen för att stärka platsvarumärket Uppsala och kommunens satsning på att stödja Uppsalas tech-företag visar goda resultat.</p>	KS	2021
<p>Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten (2018)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Berörda bolagsstyrelser har identifierat fastigheter som kan säljas och rapporterat in detta till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige fattade i april beslut om vilka tillgångar som ska avyttras och arbete med att identifiera möjliga köpare och genomföra försäljningarna pågår. En simuleringsmodell för att beräkna effekten på kommunkoncernens finansiella nyckeltal vid eventuella avyttringar började testas under hösten.</p>	KS, fastighetsbolagen	
<p>Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen (2017)</p> <p>Flera åtgärder för samordning rapporteras, bland annat gruppen för kommunövergripande lokalförsörjning och utveckling av samarbete kring marknadsföring och bokning. Detta förbättrar föreningarnas tillgänglighet till lokaler och ökar beläggningen. I Rosendal ska mark samnyttjas för både skolgård och idrottsverksamhet. Fyrishov efterlyser ett skoluppdrag och bättre samordning av de kommungemensamma informationskanalerna för att synliggöra anläggningarna och öka tillgängligheten till bolagsstyrelsernas verksamheter.</p>	KS, IFN, Fyrishov, Sport- och rekreationsfastigheter, Skolfastigheter	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Fortsätta att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling (2019)</p> <p>Det pågår ett löpande arbete med att implementera miljökrav och sociala krav för hållbara upphandlingar. Standardkrav tas fram inom vissa områden och strategier utformas för hantering av målkonflikter. Särskilda kontraktsvillkor med miljökrav för fordon och drivmedel används idag i alla prioriterade entreprenadupphandlingar och nya standardvillkor håller på att tas fram för direkta och indirekta transporter. Kemikaliekrav har ställts i upphandlingar som berör barn och unga och arbete med att ställa krav på praktikplatser i upphandlingar fortgår. Krav på att klimatpåverkan redovisas i nya bygg- och anläggningsprojekt utvecklas i samverkan. Förenklade mallar och anpassning av annonseringstider ska underlätta för föreningslivet att delta i upphandlingar. Avtalsuppföljning avseende villkoren krävs, men genomförs idag endast i begränsad omfattning på grund av resursbrist.</p>	KS	2020
<p>Inrätta ett upphandlingsråd (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Ett upphandlingsråd är inrättat och flera träffar har genomförts.</p>	KS	
<p>Utvärdera och utveckla arbetet med den sociala investeringsfonden samt riktlinje för sociala investeringar i syfte att lyfta in idrott- och friluftsliv (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. En utvärdering av sociala investeringar är dock genomförd och beslut om fortsatt hantering kommer att fattas under våren.</p>	KS	2020
<p>Att som komplement överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att kommunkoncernen bygger och äger själv, utifrån vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Kommunen tar fram en modell som ska kunna användas för att avgöra om lokaler ska byggas av kommunen eller hyras. Parkeringsbolaget ser löpande över möjligheterna att låta marknaden lösa tillgången till parkeringsplatser, men där det är viktigt att kommunen kan fatta avgörande beslut är styrelsen fortsatt aktiv.</p>	Skolfastigheter, Parkeringsbolaget, KS	2020
<p>Ta fram en strategi för att arbeta med koncept vid nyproduktion av skolor (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunen har beslutat om ett funktionsprogram för grundskolor för att åstadkomma effektivare planeringsprocesser vid nyproduktion. Funktionsprogrammen bygger på aktuell forskning om hur goda inlärningsmiljöer skapas, bland annat för att bättre omhänderta behov hos elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.</p>	Skolfastigheter, UBN, KS	
<p>Utveckla den strategiska lokalförsörjningen för att möjliggöra ökad nyttjandegrad samt över tid sänkta kostnader i kommunkoncernen (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Tio lokalförsörjningsplaner har beslutats av respektive nämnd och godkänts av kommunstyrelsen under hösten. Det finns förslag på åtgärder för att öka och förbättra möjligheterna för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid.</p>	KS	
<p>Inrätta en mikrofond för sociala företag (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Mikrofonden i Uppsala län bildades som en fristående förening i september 2019. Syftet är att främja tillväxt och utveckling inom den sociala ekonomin i Uppsala kommun genom att erbjuda kreditgarantier och andra finansiella lösningar till sociala företag och andra ideella organisationer. Kommunen och mikrofonden har undertecknat en långsiktig överenskommelse om fortsatt samarbete och stöd till mikrofondens finansiering.</p>	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>I samarbete med UKFAB möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Stolvreta centrum (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Stolvreta centrum ska säljas och diskussioner förs med externa parter.</p>	KS	
<p>Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning (2019)</p> <p>Kommunens pengar, service och tjänster ska erbjudas och användas rättvist och jämställt. Förutsättningarna för detta har stärkts genom arbetet med uppdraget och med projektet jämställd biståndsbedömning där syftet är att säkerställa en icke-diskriminerande och jämställd biståndshandläggningsprocess. En kommunövergripande kartläggning för att få en bättre bild över befintliga fördelningsprinciper har påbörjats. Flera nämnder och bolagsstyrelser rapporterar om resultat av kartläggningar och om pågående arbete med kartläggningar liksom utveckling av den kommunala statistiken. Till exempel konstaterar utbildningsnämnden att resurser för särskilt stöd i större utsträckning ges till pojkar vad avser vissa stödinsatser. En kartläggning av jämställd subventionsfördelning inom föreningsidrotten presenteras snart.</p>	Alla	2022
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt (2018)</p> <p>15 nämnder och bolagsstyrelser rapporterar att de är färdiga med uppdraget och i kommunen pågår flera arbeten både med att främja digitaliseringens möjligheter och med att digitalisera delar av verksamheten. Till exempel är ansökningsförfarandet inom vuxenutbildningen digitaliserat liksom stora delar av turistinformationen.</p>	Alla	
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram en modell för samarbete kring offentlig konstnärlig gestaltning i samband med förnyelse eller nybyggnation (2018)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kulturnämnden har tagit fram en modell för samverkan.</p>	KTN, GSN, PBN, de kommunala fastighetsbolagen	
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att fastställa rutiner för hur insyn ska ske i organisationer där kommunen har ett ekonomiskt intresse</p> <p>Beslutspunkten ingick i Hantering av insyn vid ekonomiska åtaganden (KSN2018-3505) §110 2019-03-25.</p> <p>Arbetet med uppdraget är något försenat till följd av prioritering av avyttringsarbetet. Framtagande av rutiner har påbörjats.</p>	KS	2020
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att vid behov utse ombud att företräda kommunen i organisationer där kommunen har ett ekonomiskt intresse</p> <p>Beslutspunkten ingick i Hantering av insyn vid ekonomiska åtaganden (KSN2018-3505) §110 2019-03-25.</p> <p>Arbetet med uppdraget är något försenat till följd av prioritering av avyttringsarbetet.</p>	KS	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>att uppdra till Uppsala Stadshus AB att, i samråd med bolagen i enlighet med föredragningen, leda och samordna genomförandet av försäljningar till externa aktörer och koncerninterna fastighetsöverlåtelser av bestånden i Aktiebolaget Uppsala Kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighetsaktiebolag</p> <p>Besluts punkten ingick i Förändring av Uppsala kommuns fastighetsäggande (KSN-2019-0957) §151 2019-04-29.</p> <p>Kommunfullmäktige beslutade i april 2019 att fastighetsbeståndet i AB Uppsala kommuns Industrihus och Uppsala Kommuns Fastighetsaktiebolag ska avyttras. Under 2019 har utredningar genomförts och färdigutvecklade fastigheter förberetts för försäljning. I oktober beslutade kommunstyrelsen att genomföra försäljningarna. Utifrån inkomna bud har Uppsala Stadshus AB beslutat om vilka aktörer som ska gå vidare. I början av 2020 sker slutförhandlingar och försäljning av de färdigutvecklade fastigheterna kan förhoppningsvis genomföras under våren. Arbetet med försäljningen av Gottsunda centrum och kvarvarande fastigheter kommer att fortsätta under 2020.</p>	Uppsala Stadshus AB	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi					
Indikator	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend	
1.1 Ekonomiskt resultat, kommun					
1.1.a Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	3,8%	3,7%	2,0%		~
1.1.b Ekonomiskt resultat, justerat för jämförelsestörande poster, som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	2,6%	2,3%	2,0%		~
1.1.c Förändringen av skatt och kommunalekonomisk utjämning	5,8%	4,7%	-		~
1.2 Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden	19	18	15-17		↗
1.3 Låneskuld per invånare	77	73	Öka <5%		↗
1.4 Bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita)	522	486	Öka		↗
1.5 Kvinnors andel av mäns medianinkomst	91	90	Öka		↗

1.1. Egen uppföljning. Nuvärde avser delår per augusti 2019. Jämförvärde: helår 2018.

1.2. Kolada (N03034) för helår. Nuvärde avser helårsprognos per augusti 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner per helår 2018.

1.3. Egen uppföljning. Nuvärde avser delår per augusti 2019. Jämförvärde: helår 2018.

1.4. SCB. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december).

1.5. Beräkning utifrån Kolada (N00905). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (februari).

Inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper på enligt plan men tre är försenat. två uppdrag är färdiga. Det finns elva kvarvarande och tillkommande uppdrag kopplade till inriktningsmålet. Av dessa är fyra färdiga, ett försenat och i övriga går arbete enligt plan. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten (2019)</p> <p>Under 2019 har en rad aktiviteter genomförts för att stärka arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten. En rad förebyggande insatser görs inom flera målområden för ökad trygghet. Det förebyggande arbetet stärks exempelvis genom satsningar på socialarbetare i skolan, strukturerad samverkan med regionen mot nyblivna föräldrar, fler fritidsaktiviteter i anslutning till skoltid och etablering av ett utbildning- och jobbcarters i Gottsunda. Omvärldsbevakning samt utvärdering och analys av resultat och erfarenheter är en viktig del av arbetet. Utifrån dessa tas en modell fram för hur kommunen kan jobba för att motverka segregation och utveckla det strategiska områdesarbetet. Under året har fokus även varit på att utveckla det lokala områdesarbetet i Gränby.</p> <p>Investeringsinsatser genomförs i parker på platser där stora behov identifierats med anledning av närområdets socioekonomiska karaktär, samt potential att utveckla positiva mötesplatser i miljöer som idag kan upplevas som otrygga och begränsande. Uppsala kommun och Polisen har slutit en samverkansöverenskommelse för 2020-2023. Parterna förstärker arbetet för att skapa en trygg och säker skolmiljö som är fri från narkotika, hot och våld. Vidare stärker parterna arbetet med särskilt utsatta brottsoffer och möjliggör samverkan kring nya uppkomna problembilder och prioriterade insatser. I juni slöts även en överenskommelse mellan kommunen och Polisen kring en utökad strategisk satsning mot organiserad brottslighet i Gottsunda/Valsätra där Brottsförebyggande rådet ger metodstöd.</p>	Alla	
<p>Inled ett systematiskt arbete med att bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis och andra myndigheter (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunstyrelsen beslutade 2016 om myndighetssamverkan i frågan och arbetet fortgår löpande sedan dess. Frågor som har behandlats inom samverkan är kriminalitet kopplat till bostad, kriminalitet inom hemtjänst, hemsjukvård och assistans samt kriminalitet kopplat till föreningsbidrag.</p>	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Stärka planeringen av det civila försvaret (2018)</p> <p>Uppsala kommun genomför arbete i planering av civilt försvar utifrån överenskommelsen mellan myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Rutiner har tagits fram för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information. Kompetensen inom civilt försvar har utvecklats genom att delta i totalförsvarsövning 2020, seminarier om civilt försvar, krisberedskapsveckan, deltagande i försvarsmaktskonferenser samt genomförande av utbildningar för nämnder och bolagsstyrelser i grundläggande civilt försvar och säkerhetsskydd. Arbetet är påbörjat med att utreda hur kommunen ska organiseras vid händelse av krig samt att planera för att krigsplacera kommunens personal som behövs under höjd beredskap och krig. En kriskommunikationsplan är även under framtagande.</p>	KS	2020
<p>Utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet i samband med kommunkoncernens årsredovisning i syfte att successivt förbättra näringslivsklimatet (2019)</p> <p>Arbete pågår med att utveckla en årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet. Preliminära resultat för året 2019 visar att Uppsala fortsatt ligger på en mycket bra nivå totalt sett med ett nöjd kundindex (NKI) på 71. Flera myndighetsområden fortsätter att öka sitt NKI enligt preliminära resultat. Bygglov och brand har dock minskat med sex respektive fem enheter jämfört med 2018.</p>	KS, DUAB	2022
<p>Främja företagande på landsbygden (2019)</p> <p>Under 2019 har fyra servicepunkter invigts och resterande fem beräknas att invigas under 2020. Tillväxtverket har beslutat om förlängt projektstöd fram till juni 2020. Föreningar som är aktiva i att utveckla servicepunkter på landsbygden engageras i arbetet med att utveckla och starta servicepunkter. Ett mobilt projektkontor är under uppbyggnad inom ramen för projektet Uppsökarna som förväntas starta i våren 2020. Insatser för att synliggöra möjligheter för ökat företagande på landsbygden görs kontinuerligt, i servicepunktsprojektet och i samverkan med Upplandsbygd. Arbetet pågår med att skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden inom ramen för servicepunktssatsningen.</p>	KS	2022
<p>Vidta de åtgärder som krävs för att nå EU:s luftkvalitetsmål i Uppsala (2019)</p> <p>En utredning av orsaker och åtgärder för att klara kväveoxidkraven är genomförd, bland annat en analys av genomfartstrafik. Förslag till ett reviderat åtgärdsprogram har påbörjats och färdigställs under 2020. Åtgärder rörande kvävedioxid behöver sannolikt beslutas inför vintersäsongen 2020. Parallellt pågår löpande arbete med genomförande och utveckling för att klara kraven på partiklar. Resultatet för 2019 blev att normerna för partiklar klarades med marginal men att normerna för kvävedioxid överskreds. Arbetet med att identifiera, beskriva och ta till vara ekosystemtjänster i planarbetet är påbörjat. En databas med all naturvårdsdata har arbetats fram som kopplar till ett GIS-verktyg (geografiskt informationssystem) där analyser kring bland annat luftkvalitet kan göras.</p>	GSN, KS, MHN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utreda konstmuseiverksamhet i nya lokaler inför inriktningsbeslut (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Arbetet med den fördjupade utredningen pågår. Konstmuseet deltagit i arbetet. Uppdraget förväntas vara färdigt 2020, då utredningen ska beslutas i kommunfullmäktige i mars.</p>	KTN	2020
<p>Förbereda ansökan om att kandidera till utmärkelsen Europeisk kulturhuvudstad 2029 (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Under året har kommunen tagit fram ett förslag till idékoncept för ansökan Europeisk kulturhuvudstad 2029.</p>	KTN	
<p>Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut (2019)</p> <p>Rutinen för handläggning av ärenden har kompletterats med en checklista för att beakta näringslivsperspektivet i beslutsärenden. Rutinen riktar sig till tjänstepersoner i kommunorganisationen och finns publicerad på kommunen intranät. Checklistan grundar sig på målsättningarna i näringslivsprogrammet. Implementering av checklistan sker inom ordinarie verksamhet och följs upp genom avstämningar i ärendeberedningen inför nämnd- och styrelsesammanträden.</p>	Alla	
<p>Utreda formerna för samordning, ansvar för utveckling och drift av vissa rekreationsanläggningar, Björklingebadet, Sunnerstagropen, Fjällnora, Ulva Kvarn och Hammarskog (2019)</p> <p>I arbetet med lokalförsörjningsplanen har möjligheter till samnyttjande och samarbete tydliggjorts och utvecklats. Särskilt fokus har inledningsvis riktats mot Hammarskog, Fjällnora, Ulva, Sunnersta och Björklinge. Arbetet bedöms blir klart under 2020 och hanteras fortsättningsvis inom ramen för uppdraget Utreda ansvar och samordning av planering, utförande och drift av platser och anläggningar för fysisk aktivitet på offentlig plats.</p>	Sport- och rekreationsfastigheter, GSN, IFN, KS	
<p>Planera för ett nytt tillgänglighetsanpassat naturbad samt lekplats vid kommunens mark mellan Lyssnarängen och Vårdsätrabadet (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Kommunen har tagit fram ett förslag och utrett förutsättningarna för placering av badplatsen. Förslaget kommer att presenteras under våren 2020 och beslut av den slutgiltiga placeringen. Enligt planen skulle den slutgiltiga placeringen varit beslutad under 2019, därav ses uppdraget vara försenat.</p>	KS, GSN	2020
<p>Färdigställa arbetet med Södra Åstråket. (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. En utvecklingsplan är framtagen och underställs kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut under början av 2020.</p>	KS, GSN, Sportfastigheter	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Inför 24 timmars-garanti för samtal mellan vårdnadshavare och socialtjänst när unga begär brott (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. När ett barn eller en ungdom är misstänkt för brott underrättas alltid socialtjänsten, som i sin tur kontakter vårdnadshavare så snart som möjligt. Möjligheten till snabb kontakt med vårdnadshavare påverkas dock exempelvis av när polis eller åklagare underrättar socialtjänsten, om förundersökningssekretess gäller och vårdnadshavarnas kontaktuppgifter finns tillgängliga. I en del ärenden kan det ha gått lång tid från brottstillfället till underrättelse om brottsmisstanke. I andra ärenden kan informationen ha lämnats så tidigt i utredningen att förundersökningssekretess råder, vilket förhindrar att vårdnadshavare kontaktas. I de allra flesta ärenden kontaktas vårdnadshavare per brev och inte via telefonsamtal.</p>	Alla	
<p>Samordna upphandlingsarbetet rörande gaturummet i syfte att undvika onödiga grävarbeten (2019)</p> <p>En samordningskarta är framtagen till stöd för att samordna upphandlingsarbetet. Kartan är tillgänglig för allmänheten på Uppsalas webbplats. Kartan uppdateras utifrån regelbundna samordningsmöten.</p>	Alla	
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utifrån genomförd nollmätning stärka platsvarumärket Uppsala (2017)</p> <p>Kommunen har under året arbetat för ökad kännedom kring platsvarumärke Uppsala och genomfört olika insatser för att öka platsens attraktivitet för besökare så som att mot valda målgrupper lyfta fram attraktiva besöksmål, evenemang och aktiviteter inom bl.a kultur och sport. Kommunen genomför evenemangsmätningar och enkätundersökningar för besökare i de publika evenemang i syfte att utveckla evenemangen inför kommande år. Kommunen arbetar aktivt med en positionsförflyttning gällande nöjdhetsgrad (NPS) hos Uppsala besökare nuvärde 42 målsättning till 2025 att nå 50.</p>	Alla	
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet (2017)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Ett förslag till riktlinje finns framtagen och förväntas beslutas av kommunstyrelsen våren 2020. Ett webverktyg har tagits fram för att underlätta för handläggare och allmänhet att ta del av materialet.</p>	KS, GSN, PBN, KTN	
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla kulturcentrum i Gränbyområdet som försörjer de nordöstra stadsdelarna (2017)</p> <p>Genomförandet av uppdraget har försvårats av bristen på tillgång till lämpliga lokaler. Från och med 2019 genomförs dock verksamhet i Gränbyskolan medan arbetet med lokaler fortsätter. Kulturcentrum med bibliotek startar från och med våren 2020 i ombyggda lokaler i Gränbyskolan. Det kan komma att krävas andra lokallösningar i framtiden för att kunna bereda plats för exempelvis föreningar och annan kulturverksamhet.</p>	KTN	2020
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter (2018)</p> <p>Flera nämnder och styrelser är färdiga med uppdraget. Flera nämnder och bolagsstyrelser har genomfört risk- och sårbarhetsanalyser och arbetar med att ta fram egna ledningsplaner inför och vid allvarliga störningar. Kommunstyrelsen ger stöd i arbetet.</p>	Alla	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram ett förslag till Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner på ett Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor som ska gälla från och med 2020 (2018)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Ett förslag till handlingsprogram har beslutats på nämnds nivå i Uppsala under hösten. Alla tre kommunernas fullmäktige har antagit handlingsprogrammet.</p>	RÄN	
<p>att uppdra till Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB att uppföra en arena för issporter med funktionskrav för elithockey på Gränby sportfält inom preliminär investeringsram om 420 miljoner kronor, med färdigställande senast 2023</p> <p>Beslutspunkten ingick i Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25.</p> <p>Investeringssumman för isarena sattes enligt kommunstyrelsens beslut till 420 miljoner kronor i 2019 års prisnivå. Programskedet (principer för placering, trafik- och publikflöden, arenautformning) är i slutfasen och projektet går in i systemhandlingskedje under våren 2020. Upphandling av konsultorganisation är klar och samverkansentreprenör upphandlas i början av 2020.</p>	Sportfastigheter	
<p>att uppdra till Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB att återkomma till kommunstyrelsen för stegvisa beslut i enlighet med Principöverenskommelse för nybyggnation under genomförandet</p> <p>Beslutspunkten ingick i Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25.</p> <p>Sport- och rekreationsfastigheter arbetar enligt stegmodellen och återrapportering kommer att ske enligt plan, vilket innebär en redovisning under början av 2020.</p>	Sportfastigheter	
<p>att uppdra till Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB att baserat på behovsanalysen och en preliminär investeringsram om 63 miljoner kronor genomföra anpassning av befintliga hallar på Gränby Sportfält successivt under perioden 2019 till 2024</p> <p>Beslutspunkten ingick i Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25.</p> <p>Uppdraget är färdigt. Sport- och rekreationsfastigheter arbetar enligt stegmodellen och återrapportering kommer att ske enligt plan, vilket innebär en redovisning under början av 2020.</p>	Sportfastigheter	
<p>att uppdra till idrotts- och fritidsnämnden att i samråd med Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB följa nybyggnationen av arenan och anpassningen av befintlig anläggning så att det möter idrottens behov inom investeringsramen</p> <p>Beslutspunkten ingick i Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25.</p> <p>En verksamhetsbeskrivning samt översikt över de funktionskrav som behövs är genomförd. Nu påbörjas programskedet där programhandlingar förbereds för projekteringen och där exempelvis grundläggande beslut fattas om byggnadens storlek, tekniska standard och utformning i stort.</p>	IFN, Sportfastigheter	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för att reglera de majoritetsägda bolagens medverkan i hanteringen av en allvarlig störning</p> <p>Beslutspunkten ingick i ärendet Ledningsplan inför och vid allvarlig störning (KSN-2017-2895), § 254 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-11-06-07.</p> <p>Uppdraget är något försenat. Utredning av förutsättningarna är genomförd. Arbete med att ta fram underlag för att reglera bolagens medverkan pågår.</p>	KS	2020
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram en riktlinje för kriskommunikation</p> <p>Beslutspunkten ingick i ärendet Policy för kommunikation inom Uppsala kommunkoncern (KSN-2017-2920), § 280 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11.</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunstyrelsen antog riktlinje för kriskommunikation december 2019.</p>	KS	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i							
Indikator	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend	
	Totalt	Kvinnor	Män				
2.1	Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd Region-Index)	61	63	59	62	Öka	~
2.1.a	Boende i centralort	61	-	-	66	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
2.1.b	Boende i annan tätort	62	-	-	59		
2.1.c	Boende utanför tätort	58	-	-	61		
2.2	Här är bäst att bo. Tidningen Fokus ranking av 290 kommuner.	1	-	-	2	Topp 3	➔
2.3	Upplevd trygghet						
2.3.a	I mycket hög grad trygga utomhus på kväll och natt, andel vuxna	20	13	27	27	Öka	⬇
2.3.b	Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel gymnasieungdomar	52	36	67	56	Öka	⬇
2.3.c	Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel ungdomar i åk 7	49	37	61	52	Öka	⬇
2.3.d	Alltid trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel ungdomar i åk 7, åk 9 och gymnasieskolans åk 2 som uppger att de har annan könstillhörighet	50	-	-	50	Öka	-
2.4	Upplevda möjligheter till fritidsaktiviteter						
2.4.a	Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter, andel	68	69	66	66	Öka	➔
2.4.b	Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel	86	86	88	85	Öka	➔
2.4.c	Ungdomars uppfattning om möjligheter att delta i fritidsaktiviteter, andel av dem som uppger att de har en annan könstillhörighet	67	-	-	61	Öka	↗
2.5	Plats i ICCA:s ranking över städer i Sverige där det arrangeras flest konferenser (med bl.a. minst 50 deltagare och en övernattnig)	Plats 3 av svenska städer	-	-	Plats 3 av svenska städer	Minst plats 3 av svenska städer	➔

2.1. Källa: Kolada (U00402), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

2.1a-c. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

2.2. Källa: Tidningen Fokus undersökning BästAttBo. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser Uppsalas värde för 2017. Uppdateras en gång per år (maj).

2.3a. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

2.3b-d. Källa: Liv och hälsa ung. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs). För 2.3d saknas underlag för att bedöma trend.

2.4a. Källa: Kolada (U09408), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

2.4b-c. Källa: Liv och hälsa ung. Avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs)

2.5. Källa: ICCA Statistics Report. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde avser Uppsala 2017. Uppdateras i maj.

Inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

För tio av kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper arbetet på enligt plan. Ett uppdrag är färdigt. Genomförandet av sex uppdrag är försenat och ett är stoppat. Av elva kvarvarande och tillkommande uppdrag är fyra färdiga, fem löper enligt plan och för två uppdrag är genomförandet försenat. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala (2019)</p> <p>En inventering har gjorts av pågående arbete med innovationer och digitalisering i kommunkoncernen. Flera omfattande projekt bedrivs som bidrar till förbättringar för verksamhet, näringsliv och invånare. Arbetet med att upprätta en plattform för testbäddsverksamhet kopplat till pågående samhällsutvecklingsprojekt har inletts. Flera nya möjliga testbäddar inom klimatområdet undersöks, till exempel inom vätgas och batterilagring. Samarbeten mellan nämnder pågår med planering av testbäddar inom välfärdsteknik. Projektet Funk-IT Lyftet med syftet att öka den digitala kompetensen hos personer med funktionsnedsättning kommer pågå i två år. Utveckling av digitala tjänster pågår inom flera områden. Det handlar både om effektiviseringar inom verksamheten genom digitalisering och om förbättrade eller nya digitala tjänster för medborgarna. Utökade möjligheter för medborgaren att använda digitala kontaktsätt gör att tillgången till kommunens service blir bättre. Ett exempel är arbetet med nyckelfria idrottsanläggningar som har lett till att fler uppsalabor nyttjar de bokningsbara anläggningarna. Flera andra tjänster har digitaliserats under året som till exempel ansökan om skolskjuts och ansökan om ekonomiskt bistånd. Inom hemvården prövas bland annat läkemedelsrobotar i ordinärt boende i syfte att öka/bibehålla självständighet. Bygglovhjälpen lanserades i oktober. Det är ett stort steg framåt för att förenkla för medborgaren i frågor som rör bygglov eller bygganmälan. En förstudie för digitalisering av detaljplaner pågår och ett antal detaljplaner i Sunnersta har digitaliserats på prov. Inom pilotprojektet Ignite Public har tester med mindre utvecklingsprojekt genomförts med små företag vilket bland annat resulterat i att Uppsala kommun utsågs till årets bästa samarbetspartner för startupföretag.</p>	Alla	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utveckla den strategiska planeringen för ökad jämlikhet, ökad trygghet och minskad segregation (2018)</p> <p>Arbete pågår med att utveckla analyser av relationen mellan tillgång till fysiska strukturer, sociala förutsättningar och trygghetsaspekter i olika delar av Uppsala. Fysiska strukturer är till exempel bebyggelse- och bostadstyp, social och kommersiell infrastruktur, parker och torg. Underlag som visar på hur utgångsförutsättningarna för segregation och jämlikhet ser ut i Uppsala tas fram. Arbete pågår för att utveckla styrsystem för hur dessa aspekter får genomslag i prioritering och inriktning för stadsutvecklingen. Syftet är att minska segregationen samt öka jämlikhet och trygghet. Arbetet involveras såväl i utvecklingen av översiktsplaneprocessen som i efterföljande planeringsskeden. Förväntad effekt är att utveckla stadsbyggnadsprocessen så att insatserna säkrar mer jämlika levnadsvillkor, minskad segregation och ökad och mer jämlik trygghet. Arbete med att skapa tryggare, trivsammare och mer attraktiva allmänna miljöer lokaliseras till lägen där behov identifierats med anledning av närområdets socioekonomiska karaktär. Det bidrar till att utveckla positiva mötesplatser i miljöer som idag kan upplevas som otrygga och begränsande. Parkinvesteringsprojekt genomförs med delfinansiering från Boverket ibland annat Gottsunda och Stenhagen.</p>	KS, PBN, GSN, Uppsalahem, UKFAB	2021
<p>Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald i den växande staden (2018)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Arbete pågår med att ta fram modellen för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och ökad biologisk mångfald. Löpande arbete med förstärkningsåtgärder av biologisk mångfald och ekosystemtjänster pågår.</p>	KS, GSN, PBN	2020
<p>Ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030 (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Arbetet med handlingsplanen är försenat eftersom det avvaktar revideringen av miljö- och klimatprogrammet.</p>	KS	2020
<p>Inventera tätortsnära natur- och friluftsområden lämpliga att skydda som naturreservat, exempelvis Linnéstigarna, Fjällnora, koppla ihop Hammarskog med Nåsten, gula stigen och norra åstråket (2019)</p> <p>Över 12 000 naturvärdesobjekt har identifierats utifrån den nya naturdatabasen. Arbete pågår med att analysera dessa samt behovet av grön infrastruktur för fokusarter och ekosystemtjänster. Arbete med en grönstrukturplan pågår. Inom det arbetet inventeras grönytorna i staden och värdefulla grönområden pekas ut. En riktlinje för kulturmiljö finns framtagen och förväntas beslutas våren 2020.</p>	KS, PBN, GSN	2020
<p>Följa upp trädinventeringen, planera fler träd och förbättra förutsättningarna för trädplantering i täta stadsmiljöer (2018)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Trädinventeringen är genomförd. Arbetet med sammanställning pågår.</p>	GSN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer främja testbäddar och klimatsmart innovation i Uppsala (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Inom ramen för Uppsala klimatprotokoll pågår flera åtgärder med avsikt att främja testbäddar och klimatsmart innovation. Arbetet med att ta fram en Klimatfärdplan med åtgärder pågår från oktober 2019 till september 2021. Arbetet med klimatfärdplanen finansieras genom Viable Cities. Projektet Teknisk försörjning är breddat till att också omfatta produktion och distribution av energi, VA, fjärrvärme/kyla och gas. Potentiella testbäddsområden för nätinfrastuktur har identifierades i bland annat Södra Gunsta. Förberedelserna för testbäddar i Bergsbrunna pågår. Ett kontinuerligt samarbete pågår inom klimatprotokollet för att främja klimatdriven affärsutveckling inom områden som exempelvis byggmaterialval, energi och transporter. Cirkulär ekonomi med stor potential för klimatsmarta innovationer har lyfts av flera medlemmar inom klimatprotokollet och blir ett alltmer viktigt område för samarbete framöver. Arbetet inom klimatprotokollet fortsätter framåt som en del i ordinarie verksamhet.</p>	KS	
<p>Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera, samt vidta åtgärder för att öka försäljningen på Återbruket (2017)</p> <p>Nämnder och bolagsstyrelser beskriver ett omfattande arbete med att öka återanvändning och återvinning både inom den egna verksamheten och för de som använder våra tjänster. Utgångspunkten är att alla kommunens verksamheter arbetar aktivt med källsortering utifrån sina förutsättningar. Plastanvändningen och engångsmaterial minskas medvetet. I samtliga kransstämningar finns idag återvinningsstationer. Insamlingen av förpackningar är bättre i Uppsala jämfört med hela Sverige för alla material utom för pappersförpackningar. Under året har det tillkommit nya fraktioner på återvinningscentralerna: återbruk av lastpallar, återbruk av flyttkartonger samt materialåtervinning av böcker med hård pärm. Planering för insamling av matavfall i papperspåse pågår. Inom ramen för undervisningen ges barn och elever kunskaper om källsortering och återvinning. Tävligen Sopkampen har genomförts. Målet med tävlingen är att uppmuntra barn, elever och personal att bidra till Uppsala kommuns mål om minskat matsvinn, minskad nedskräpning och bättre sopsortering. Etableringen av Återbrukets verksamhet i Utbildnings- och jobbcenter i Boländerna är försenad då lokalerna inte är klara för inflytt. Antal timmar som Återbruket är öppet per månad har inte ökat 2019 jämfört med 2018. En förstudie pågår inför etablering av en ny funktion för att återvända möbler inom kommunal verksamhet.</p>	Alla	2020
<p>Öka återvinningen genom att etablera fler miljö-/återvinningsstationer (2019)</p> <p>Enligt lagstiftningen kan bolagsstyrelsen inte etablera fler återvinningsstationer men kan istället verka för ökad återvinning och möjligheter för invånare att källsortera i större omfattning, exempelvis när det gäller matavfall.</p>	Uppsala Vatten	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande (2017)</p> <p>Uppdraget är försenat. Förnybar el används av hela kommunkoncernen. Nämnder och bolagsstyrelser arbetar för att effektivisera både inom sina egna verksamheter och genom att ställa krav på leverantörer. Andelen fordon i kommunens verksamhet med förnybara bränslen ökar kontinuerligt. Allt eftersom gamla avtal går ut fasar kommunen ut fordon som drivs med fossila bränslen. Under hösten har arbete pågått kopplat till omställning av kommunens fordonsflotta och med att verka för utvecklingen av lokal bränsleinfrastruktur för el, biogas och vätgas. I och med hemsjukvårdens samlokalisering i november 2019 minskades antalet bilar i tjänst. Ett flertal elcyklar har köpts in till verksamheten. Plan finns för att byta ut samtliga bilar till fossilfria fordon. Ny ruttoptimering är på gång i hemvården. När det gäller externa utförare behövs ytterligare insatser för att möjliggöra systematisk uppföljning. Arbeta med effektfrågan i elnätet har skett på lokal till national nivå, samt utveckling av teknisk försörjning för de sydöstra stadsdelarna. Forum for Swedish Smartgrid och Energinmyndigheten har lyft Uppsala som en förebild för bland annat effektarbetet. Projekten CoordiNet, Live-in Smartgrid, Teknisk försörjning och Mobilitetshuset i Rosendal fortsätter och samarbete med Klimatfärdplanen har påbörjats. Som resultat efter ett examensarbete sänktes temperaturen i rökamrarna på Kungsängsverket med 2,5°C i början av 2019. Temperaturminskningen har sparat runt 13 procent av den totala värmeenergin utan att leda till någon försämring i gasproduktion eller processtabilitet. Stuns-projekt på Gränby avseende flödesbatterier gav en oväntad ny idé vad gäller reaktiv effekt och hur man skulle kunna hantera den för att minska belastningen på elnätet. Sportfastigheter kommer under 2020 att titta vidare på eventuell kondensatorbank för att hantera den reaktiva effekten.</p>	Alla	2023
<p>Förbättra framkomligheten i staden med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Ett förslag till program för mobilitet och trafik är framtaget. Programmet ska kompletteras med en handlingsplan för trafik och mobilitet. Programmet är därför försenat. Arbetet med framkomlighet är en del av den löpande planeringen i respektive projekt eller i specifika detaljplaner för nya cykelbanor. Flera åtgärder pågår som ska leda till ökad framkomlighet för cyklister och gående genomförs. Det handlar bland annat om att skilja trafikslagen åt genom målning och tydligare skyltning och att utöka korsningar med cykelöverfarter. Testverksamhet för att öka kollektivtrafikens framkomlighet pågår. Planering av för Uppsala spårväg pågår.</p>	PBN, GSN, KS	2020
<p>Genomföra åtgärder för säker skolväg, som även ökar trafiksäkerheten vid förskolor och grundskolor och som främjar ett hållbart resande (2017)</p> <p>Kommunen har påbörjat arbetet med att ta fram en modell för systematiskt arbete med trafiksäkerhet och hållbart resande vid skolor, förskolor och fritidsanläggningar. Arbetet omfattar att fram en definition av säker skolväg. Arbetet är nära kopplat till det parallella arbetet med säkra övergångsställen. När kommunen bygger nytt eller gör större ombyggnationer tas bland annat säkerhetsåtgärder upp, till exempel trygga zoner för hämtning och lämning av barn.</p>	UBN, GSN, Skolfastigheter	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Förbättra cykelinfrastrukturen inom och till tätorter på landsbygden i samverkan med Region Uppsala och Trafikverket, till exempel genom att planera för en cykelväg mellan Gunsta och Länna (2019)</p> <p>Arbete pågår i den årliga processen för genomförandet av Region Uppsalas länstransportplan. Uppsala kommun spelar in prioriterade objekt genom det kommunsamråd Region Uppsala har årligen. Prioriteringsunderlag för cykelinfrastruktur längs statligt vägnät finns men kommer att uppdateras inom ramen för handlingsplan för trafik och mobilitet. Region Uppsala beslutade i december 2019 om en genomförandeplan för 2020 med utblick till 2026. Den innebär bland annat att en vägplan tas fram för en gång- och cykelväg mellan Gunsta och Länna 2023-2024. Under 2019 har nya cykelbanor har byggts i tätorterna Skölsta och Lindbacken.</p>	KS, GSN	2021
<p>Skapa förutsättningar för fler mobilitetsanläggningar och förbättrad tillgång till säkra cykelparkeringar (2019)</p> <p>Ett förslag till program för mobilitet och trafik finns framtaget och behandlas av kommunstyrelsen tillsammans med en handlingsplan för trafik och mobilitet under 2021. I kommunens mark- och exploateringsprojekt har ett arbetssätt införts för samarbete med andra aktörer som syftar till att öka andelen hållbara färdmedel och minska andelen bilresor. Ett aktivt utvecklingsarbete sker både inom kommunkoncernen och med andra aktörer för att hitta nya lösningar för mobilitet och mobilitetsanläggningar. I planeringen av Södra staden sker samverkan för att mot bakgrund av 4-spårsavtalet kunna bygga attraktiva parkerings- och mobilitetslösningar. I bland annat Rosendalsprojektet och Östra Salabacke samverkar kommunen med byggaktörer för att skapa förutsättningar för ökad cykling. I Rosendal sker arbete för att introducera mobilitetstjänster i större skala. Uppsala Parkering bygger en ny anläggning i Rosendal och planerar för fler anläggningar i mer centrurnära lägen. Ett bidrag från energimyndigheten har erhållits i syfte att tillsammans med STUNS hitta innovativa lösningar för utformning av framtidens mobilitetsanläggningar. Under perioden har projektet Framtidens Mobilitetsanläggning färdigställts och slutrapporterats till Naturvårdsverket. Flera friluftsområden har fått nya cykelparkeringar. Nya cykelparkeringar på centrala platser är under utredning.</p>	Parkeringsbolaget, GSN, KS	2021
<p>Bygga fler pendlarparkeringar under planperioden i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkter i bland annat Storvreta, Almunge, Vattholma, Björklinge och Vänge (2019)</p> <p>Riktlinje för pendlarparkeringar antogs i maj (KSN-2019-1320). Riktlinjen konkretiserar översiktsplanen gällande frågan om pendlarparkeringar och när det gäller ansvar, organisation, planering och prioriteringar. Riktlinjen pekar också på en rad insatser som behöver genomföras för att utbyggnaden och förvaltningen av pendlarparkeringar ska bli ändamålsenlig. En handlingsplan för pendlarparkeringar fastställs under våren 2020. Utbyggnad av pendlarparkeringar under 2020 planeras i Vattholma, Skyttorp och Almunge. Under 2019 har pendlarparkering färdigställts i Storvreta. Program för mobilitet och trafik som förväntas beslutas under första delen av 2021 kommer ytterligare konkretisera behov av pendlarparkeringar och lokalisering av dessa i en åtgärds- och investeringsplan.</p>	Alla	2021
<p>Undersöka möjligheterna till en Boexpo i södra Uppsala inom ramen för Uppsalapaketet (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Ett direktiv för arbetet har tagits fram. Fortsatt utredningsarbete pågår.</p>	KS	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden (2019)</p> <p>Uppdraget följer Landsbygdsprogrammet som gäller mellan åren 2017 - 2023. Arbetet sker inom ramen för kommunens samlade projektprioritering av stadsbyggnadsutveckling och vid tillämpningen av Uppsalamodellen för markanvisningar. Information om kommunens inriktning och mål för bostadsbyggande är en integrerad del redan i tidiga skeden. Arbets sätt prövas för att kvalitetssäkra projektets genomförbarhet ur ett byggherreperspektiv för att bland annat uppnå ett mer blandat byggande och boende i området. Arbets sättet har under 2019 testats i Södra Störvreta och inom ramen för Södra Gunsta.</p>	PBN, KS	2023
<p>Upprätta en solkommunstrategi, vilken bland annat rymmer mål om att samtliga av kommunkoncernen ägda fastigheter, där så är möjligt, ska ha solceller på sina tak år 2025 (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Arbetet med handlingsplanen pågår i samarbete med bland annat de kommunala bolagen och Uppsala klimatprotokoll. Utvecklingsarbeten för att skapa förutsättningar för solel pågår inom flera områden. Kommunen har ett antal solelsanläggningar i drift.</p>	KS, samtliga bolag	2020
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018:</p> <p>Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Flera nämnder och bolagsstyrelser rapporterar att den sociala kompassen används som ett planerings- och beslutsunderlag. Den sociala kompassen är integrerad i den samordnade planeringsprocessen och samverkansformer där nämnder och bolagsstyrelser bidrar med sin kompetens i olika sakfrågor är inrättade. Arbetet är nära kopplat till genomförandet av åtgärderna i handlingsplanen för Gottsunda och Valsätra. Ett Utbildnings- och jobbcener har under året etablerats i Gottsunda centrum. För att lyfta fram trygghetsfrågor i stadsplanering och landsbygdsutveckling har en bostads- och lokalförsörjningsplan framarbetats där dagens och framtidens utmaningar med boende och lokaler för personer med funktionsnedsättning synliggjorts. Fortsatt utvecklingsarbete sker som en del av den löpande verksamheten.</p>	Alla	
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018:</p> <p>Utveckla strategin för markförvärv (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunen gör strategiska markförvärv i enlighet med den upprättade och för mark- och exploateringsutskottet förankrade markförvärvsstrategin. Strategin är kompletterad med bland annat behov för social infrastruktur och strategin återspeglas i de medel som sätts av för förvärv i Mål och Budget. I kommunens verksamheter som berörs av frågan sker kontinuerlig dialog om Uppsalas tillväxt och vilka behov som finns. Uppdraget har samordnats med det arbete som planeras inom ramen för uppdraget Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala.</p>	KS, PBN, bolag	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Modernisera naturvårdsarbetet genom att ta fram digitaliserade och lättanvända verktyg för att bevara, stärka och utveckla naturvärden och grön infrastruktur (2018)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Naturdatabasen är klar och implementering pågår. En modell för att bevara och stärka ekosystemtjänster har utarbetats. Ett verktyg för att stärka grön infrastruktur för fokusarter är framtaget. Det moderniserade naturvårdsarbetet presenteras i en Storymap. Uppdraget har samordnats med uppdraget Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala. Arbetet med att uppdatera styrdokument för naturvärden fortsätter 2020 inom uppdraget Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet.</p>	KS, GSN, PBN	2019
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Fortsatt genomförande av den kommungemensamma handlingsplanen hanteras inom ramen för uppdraget Främja företagande på landsbygden.</p>	KS	
<p>att uppdra till Uppsala Vatten och Avfall AB att i samarbete med kommunstyrelsen ta fram en handlingsplan kopplad till dagvattenprogrammets målområden enligt förslag i bilaga 3</p> <p>Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-20183089) §30 2019-01-28.</p> <p>Uppdraget är något försenat. Befintligt dagvattenprogram omarbetas för att inrymmas i den pågående uppdateringen av Uppsala kommuns Vattenprogram.</p>	KS, Uppsala Vatten	2020
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att tidigarelägga uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet i sin helhet från 2020 till 2019 och i samband med det ge förslag så att programmet leder fram till klimatmålet 2030</p> <p>Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-20183089) §30 2019-01-28.</p> <p>Uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet är tidigarelagd med ett år till 2019. Arbete med uppföljning pågår.</p>	KS	2020
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att inleda arbete med en enkel aktualitetsförklaring av översiktsplanen som kan föras till kommunfullmäktige senast under tredje kvartalet 2019</p> <p>Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-2018-3089) §30 2019-0128.</p> <p>Uppdraget är något försenat. Arbetet med att ta fram en enkel aktualitetsförklaring pågår.</p>	KS	
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att tillsammans med Uppsala Kommuns Fastighetsaktiebolag genomföra en idékoncepttävling för försäljning av Gottsunda centrum enligt principerna i ärendet</p> <p>Beslutspunkten ingick i Förändring av Uppsala kommuns fastighetsägande (KSN-2019-0957) §151 2019-04-29. Förberedelser för en idékoncepttävling pågår.</p> <p>Ett tävlingsprogram för idékoncepttävling för Gottsunda centrum har tagits fram och väntas beslutas i början av 2020. Tävlingsprogrammet har utformats i samråd med ett urval av marknadsaktörer och efter dialoger med verksamhetsutövare och allmänhet i området.</p>	KS, UKFAB	2021

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
att uppdra till kommunstyrelsen att återkomma till kommunfullmäktige med förslag till beslut efter genomfört tävlingsförfarande rörande försäljning av Gottsunda Centrum Beslutspunkten ingick i Förändring av Uppsala kommuns fastighetsägande (KSN-2019-0957) §151 2019-04-29. Genomförandet inväntar beslutet om tävlingsprogram för idékoncepttävling.	KS	2021
att ge gatu- och samhällsnämnden i uppdrag att ta fram en handlingsplan för prioritering, planering och byggande av pendlarparkeringar i enlighet med riktlinjens intentioner Framtagande av handlingsplan pågår.	GSN	2020
att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för systematisk uppföljning av klimatanpassningsarbetet Beslutspunkten ingick i Klimatanpassning som en del av Miljö- och klimatprogrammet (KSN-2018-0705) § 79 2018-04-23. Arbete pågår med att systematisera uppföljningen av klimatanpassning.	KS	2021

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
3.1	Medborgarnas uppfattning om kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt	56	58	55	59	Öka	~
3.1.a	Boende i centralort	55	-	-	59	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.1.b	Boende i annan tätort	60	-	-	58		
3.1.c	Boende utanför tätort	58	-	-	52		
3.2	Medborgarnas bedömning av kommunens gång- och cykelvägar	59	60	58	57	Öka	➔
3.2.a	Boende i centralort	57	-	-	60	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.2.b	Boende i annan tätort	66	-	-	60		
3.2.c	Boende utanför tätort	61	-	-	59		
3.3	Medborgarnas uppfattning om kommunikationer	68	69	66	66	Öka	➔
3.3.a	Boende i centralort	69	-	-	70	Minska skillnad	Skillnad varierar över tid
3.3.b	Boende i annan tätort	71	-	-	66		
3.3.c	Boende utanför tätort	61	-	-	62		
3.4	Medborgarnas uppfattning om tillgången på parker, grönområden och natur	7,3	7,4	7,1	7,8	Öka	➔
3.5	Cykel som andel av färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun	24	-	-	24	Öka	➔
3.6	Andel av det motoriserade resandet som invånare i Uppsala kommun gör med kollektivtrafik	24	-	-	20	Öka	➔
3.7	Använd förnybar energi – egna personbilar/lätta lastbilar, kommunorganisatoriskt, andel	61	-	-	47	2020: 100	↗
3.8	Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO2ekv	5,6	-	-	5,7	2020: 4,4	↘
3.9	Energianvändning per yta (kWh/m2), kommunorganisatoriskt	162	-	-	159	Minska	↘
3.10	Solenergi						
3.10.a	Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatoriskt	1,5	-	-	1,2	2020: 3,3	↗
3.10.b	Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografiskt	11,4	-	-	7,3	2020: 30	↗

Mål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
3.10.c	Egenproducerad el från solceller av total elanvändning, kommunorganisatoriskt, andel	0,6	-	-	0,6	2020: 2,0	↗
3.11	Andel ekologiskt producerade livsmedel, egen regi, procent	50	-	-	44	2023: 100	↗
3.12	Absolut närhet till fiberanslutet bredband, andel						
3.12.a	Andel hushåll i tätort	94	-	-	94	Öka	↗
3.12.b	Andel hushåll utanför tätort	42	-	-	45	Öka	↗
3.12.c	Andel arbetsställen i tätort	93	-	-	93	Öka	↗
3.12.d	Andel arbetsställen utanför tätort	42	-	-	45	Öka	↗

3.1. Källa: Kolada (U07402), SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

3.1a-c Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

3.2. Källa: Kolada (U07401), SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1 för detaljer.

3.2a-c SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.

3.3. Källa: Kolada (U45400). Se 3.1 för detaljer.

3.3a-c SCB:s medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.

3.4. Källa: SCB:s medborgarundersökning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Samtliga deltagande kommuner 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

3.5. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar och slutar i Uppsala kommun 2019. Jämförelse 2018. Uppdateras en gång per år.

3.6. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar i Uppsala kommun 2019. Jämförelse 2018. Uppdateras en gång per år.

3.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser uppgifter för 2019. Jämförvärde avser helår 2018. Uppdateras vid varje tertial med en månads eftersläpning.

3.8. Källa: Olika källor, kombineras av Uppsala kommun. Komplet statistik ca 20 mån efter årsslut. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser 2016.

3.9. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Avser normalårskorrigerad fastighetsenergi. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras en gång per år (april).

3.10a. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras en gång per år (april).

3.10b. Källa: Energikontoret i Mälardalen AB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras en gång per år (april).

3.10c. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Uppdateras en gång per år (april).

3.11. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras vid varje tertial.

3.12 Källa: Post- och telestyrelsen. Måttet innebär i princip att en redan fiberanslutna byggnad finns på samma gata och har ett gatunummer som faller inom samma tiotal som den fiberanslutna byggnaden. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde avser genomsnitt för R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (mars).

Inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper i huvudsak på enligt plan men ett uppdrag är försenat och ett uppdrag är färdigt. Av fem kvarvarande och tillkommande uppdrag är två färdiga, ett pågår inte enligt plan och två löper på enligt plan. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk (2017)</p> <p>Framtagande av handlingsplan för Äldrevänlig kommun pågår och förväntas beslutas av kommunstyrelsen under första kvartalet 2020. Därefter påbörjas implementeringen av handlingsplanen som förväntas vara färdig 2022. Flera nämnder och bolagsstyrelser avvaktar vidare åtgärder till dess att handlingsplanen är färdig. Det pågår dock redan en del aktiviteter inom nämnders och bolagsstyrelsers grunduppdrag, till exempel kartläggning av behov i lokalförsörjningsplaneringen för idrotts- och fritidslokaler, förmedling av trygghetsbostäder, teater och andra kulturaktiviteter under dagtid samt fysisk träning i anslutning till seniorluncher. Kommunen har även startat upp ett Vinnova-finansierade innovationsprojektet kallat Max 4 lax. Projektet berör boendelösningar för äldre kvinnor med låg inkomst och kommer pågå under hösten.</p>	Alla	2022
<p>Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden (2018)</p> <p>Verktyg för användning av social kompass kommer att på försök implementeras i markanvisningar. Syftet är att premiера byggtvecklare som hittar sätt att bidra till att öka den sociala hållbarheten och till en positiv utveckling på den lokala arbetsmarknaden. I Rosendal säljs mark för kooperativa hyresrätter och för hyresrätter med lägre nyproduktionshyror. Samarbete har inletts med en ankarbyggherre (företrädare för övriga byggherrar i den första delen av planprocessen) för prisrimliga bostäder i Östra Sala backe. Arbetet med att utveckla Uppsalamodellen för markanvisningar fortsätter. Bland annat ställer modellen sociala krav för att få ett bostadsbestånd som möter allmänhetens behov.</p>	AMN, KS	2021
<p>Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Ett utkast till handlingsplan finns. Handlingsplanen har arbetats fram i samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Samtal har även förts med flera externa aktörer som till exempel Region Uppsala, Uppsala universitet och föreningsliv. Arbetet med handlingsplanens politiska förankring har blivit försenat, men kommer att fortsätta under våren 2020.</p>	KS	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar (2017)</p> <p>Flera insatser har genomförts för utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga för att ge goda livsvillkor. Kommunen verkar för att sänka den ogiltiga skolfrånvaron samt att främja barn och ungas deltagande i fritidsaktiviteter. Den nya Gottsundaskolan ska möjliggöra samnyttjande för andra verksamheter och föreningsliv. Förslag för samlokalisering av familjecentralen är framtaget som ska möjliggöra ett familjebaserat arbetssätt och samordnat stöd till familjer. Vidare har kunskaphöjande insatser för personer som jobbar med avhopparkeringsverksamhet genomförts i syfte att stärka det förebyggande arbetet. För att tidigare upptäcka barn som riskerar att fara illa så har ett arbete påbörjats för att förskolorna i ett tidigare skede ska anmäla till socialtjänsten när det finns en oro kring ett barn.</p> <p>Arbete pågår med att implementera den sociala kompassen inom nämnder och bolagsstyrelser. Den sociala kompassen ska användas som verktyg i prioritering av insatser för att avgöra var de gör största möjliga nytta utifrån ett socioekonomiskt perspektiv. Stöd i arbetet med sociala investeringar pågår kontinuerligt där bland annat nya metoder för stöd till barn till föräldrar med missbruk ska arbetas fram samt arbete med skolnärvaro. Indikatorer för barn och unga har ännu inte tagits fram, åtgärden är försenad men kommer att bli klar under 2020.</p>	KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN, IFN	2020
<p>Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur och natur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kultur- och naturgaranti. (KTN, UBN, Stadsteatern och UKK) (2017)</p> <p>Kommunen har påbörjat och genomfört flera processer för att stärka förutsättningarna för förskolor och skolor för att kunna ta del av kultur. Bland annat busstransporter för landsbygden och till naturskolan, ett digitalt bokningssystem för kulturprogram, en inventering av kulturlokaler i anslutning till förskolor och skolor på landsbygden samt informationsinsatser för att öka grundskolors intresse av att söka det statliga stödet Skapande skola. Kommunen arbetar också löpande med att utveckla barns och ungas tillgång till kultur under den fria tiden, bland annat genom fortsatt utveckling av kulturskolan, utveckling av kommunens evenemangskalender för barn och unga, insatser riktade till ungas eget initiativ samt ett fortlöpande utvecklingsarbete inom fritidsverksamheterna runt såväl kultur som natur.</p>	KTN, UBN, Stadsteatern, UKK	2021
<p>Samarbeta med Uppsalas föreningsliv för att erbjuda sportis och kulturis som ett komplement till fritids (2019)</p> <p>Kommunen har initierat en dialog med Upplands idrottsförbund om utveckling av konceptet sportis. Arbetet med att skapa fler kulturaktiviteter i direkt anslutning till skoltid är påbörjat. Föreningsbesök har gjorts i samverkan med Upplands idrottsförbund för att få aktiva föreningar att skapa aktiviteter och rekrytera nya medlemmar. Översyn av regelverk för föreningsbidrag och lokalbokning samt priskategorier för fritidsgårdar, fritidsklubbar, sportis sker för att kunna stödja verksamheten och beräknas vara klart under 2020.</p>	IFN, UBN, KTN	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utreda möjligheten för fler fritidsbanker och ett parasportotek (2019)</p> <p>Arbete genomförs i samverkan med Upplands idrottsförbund. Inom nämndens ansvarsområde sker översyn av regler för föreningsbidrag och fördelning av tider i bokningsbara lokaler för att underlätta för föreningar att bedriva verksamheten. Kommunen genomför tillsammans med Upplands idrottsförbund föreningsbesök för att få föreningar att engagera sig i att skapa mer aktiviteter. En kartläggning över parasportutrustning pågår genom Fyråsgården, Fritid för Alla, och särskolan. Planen är att ett register över utrustningen ska finnas tillgänglig för intressenter hos Fritidsbankerna, Fritid för Alla och särskolan.</p>	IFN	2020
<p>Utveckla det förebyggande arbetet för att främja psykisk hälsa (2019)</p> <p>Inom kommunen pågår flera utvecklingsarbeten för att stärka den psykiska hälsan. Under året har HSL-ansvaret vid HVB Rosenhill och Övernäs övergått till Region Uppsala i enlighet med gällande lagstiftning. Den regionala överenskommelsen omfattar vuxna nyanlända, inte ensamkommande barn och unga. Utvecklingsarbetet med att förbättra mötesstrukturen för samordnad individuell plan (SIP) pågår. Antal SIP-möten under 2019 har i princip nått 2018 års nivå. Inom arbetet för närvårdssamverkan arbetar kommunen med att ta fram en handlingsplan för suicidprevention, ett arbete som ingår i handlingsplanen för psykisk hälsa som har försenats. Ett utvecklingsarbete kring flerparsamverkan har slutförts och parterna (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Uppsala och Uppsala kommun) har skrivit under en överenskommelse kring rutin för flerparsmöten. Under 2020 startar ett arbete med att implementera rutinen för flerparsmöten och uppdraget planeras bli klart då. Kommunens närvårdsteam arbetar med förebyggande insatser för målgruppen som har eller tror sig ha en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.</p>	AMN, OSN, SCN, ÄLN, KTN, IFN	2020
<p>Stärk det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av alkohol, spel, narkotika och andra droger samt utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem (2019)</p> <p>För att stärka det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av alkohol, spel, narkotika och andra droger så pågår en revidering av det drogpolitiska programmet. Utbildningsnämnden och socialnämnden beslutade i maj om åtgärder för att stärka arbetet mot narkotika samt om uppföljning av narkotikaförekomst. Beslutet innebär bland annat förbättrade rutiner kring orosanmälningar och kompetensutveckling.</p>	SCN, KTN, UBN	
<p>Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration (2019)</p> <p>En bakgrundsanalys är genomförd för att fastställa definitioner på nyckelbegrepp. Gottsunda Business har startats som en plattform mellan olika parter som kan främja entreprenörskap och företagande. En utredning är påbörjad för att identifiera vägar att stödja och bidra till validering för olika yrkesgrupper. Under året har samarbetsavtalet med Uppsala universitet reviderats med nya prioriterade insatser.</p>	KS	2020
<p>Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter (2018)</p> <p>Kommunen har i samarbete med Barnombudet i Uppsala län tagit fram utbildningsmaterial för olika yrkesgrupper inom kommunen. Materialet finns tillgängligt för verksamheten på intranätet. Där finns även mall för aktivitetsplaner med tydliga steg för kompetenshöjning inom barnrätt. Fler av kommunens nämnder och bolagsstyrelser har rapporterat att de har tagit del av det framtagna utbildningsmaterialet och på olika sätt möjliggjort för medarbetare att öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter.</p>	Alla	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Arbeta för att öka andelen som går och cyklar till förskola, skola och fritidsaktiviteter i vardagen (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Under hösten genomförde kommunen en resvaneundersökning. Undersökningen gick ut till alla skolor i Uppsala kommun. Syftet med undersökningen var att få en bild av hur skoleleverna reser till och från skolan under en dag den aktuella perioden. Resultaten kommer att följas upp med en ny undersökning oktober 2020 och åren framåt. Uppsala kommun har under våren 2019 deltagit i framtagande och utformning av nationell cykelkampanj inom ramen för svenska cykelstäder, som syftar till att öka barns cykling till skolan och på fritiden.</p>	GSN, UBN	
<p>Utreda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala kommun (2019)</p> <p>En sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar har slutförts. Dessa ligger till grund för nästa steg och arbetet med att ta fram en åtgärdsplan är påbörjat. Ett andra utkast till nödvattenplan är framtagen. Arbetet med bilagor fortgår. Produktionsökningar har testats och genomförs vid Gränby och Bäcklösa vattenverk. Förstudie pågår för renovering av reservvattenverket i Galgbacken. Lokaliseringsutredning för kommunens nästa vattenverk har påbörjats. Kommunen fortsätter utreda Dalälven som möjlig vattenresurs på lång sikt.</p>	KS, Uppsala Vatten	2020
<p>Intensifiera arbetet med att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck (2019)</p> <p>Inom kommunens IOP-samarbetet med organisationen TRIS-tjejjers rätt i samhället kommer skola, fritid och socialtjänst att erbjudas utbildning i hedersrelaterat våld och förtryck. Kommunen har under året tagit fram stödmaterial i form av webbkurser, digitalt stöd och informationskampanjer. Vidare ska socialtjänsthandläggare erbjudas rådgivning och handledning i anonymiserade individärenden. Arbetet med planen mot hedersrelaterat våld har påbörjats och arbetet kommer att fortsätta under våren 2020 i samverkan med TRIS. En djupanalys och nya körningar av UNG-018 har inletts och vissa resultat har presenterats under mänskliga rättigheter (MR)-dagarna. Analysen i sin helhet kommer att vara färdig vårterminen 2020.</p>	SCN, UBN, OSN, KTN	2020
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018:</p> <p>Med stöd av sociala investeringar särskilt stärka det förebyggande arbetet för barn och unga gällande psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, skolfrånvaro samt missbruk (2017)</p> <p>Arbetet med barnperspektivet fortsätter och fördjupas successivt. Inom försörjningsstöds-verksamheten pågår Europeiska socialfonden (ESF)-projektet Fokus familjen där ett multikompetent team arbetar med familjer som haft försörjningsstöd under en lång tid i syfte att dessa ska nå egen försörjning eller ta steg närmare arbetsmarknaden. Ansökan om sociala investeringar till Sofiaprojektet beviljades av kommunstyrelsen i april. Projektet ska arbeta med att uppmärksamma barn till missbrukande föräldrar och förbättra stödet både till barn och deras föräldrar</p>	KS, AMN, UBN, SCN, KTN	
<p>att uppdra till kommunstyrelsen och Uppsala Vatten och Avfall AB att se över hur vattenprogrammet kan relatera till och eventuellt inkludera dagvattenprogram och VA-policy enligt förslag i bilaga 14</p> <p>Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28.</p> <p>Uppdraget är något försenat. Uppdatering av vattenprogrammet pågår i samarbetet med gatu- och samhällsmiljönämnden och Uppsala vatten. Vattenprogrammet omarbetas till att följa aktuell struktur för program, implementera andra program som till exempel Dagvattenprogram samt kompletteras med kapitel om ekosystemtjänster.</p>	KS, Uppsala Vatten	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>att uppdra till socialnämnden, omsorgsnämnden, äldrenämnden, utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden att träffa en lokal överenskommelse med Region Uppsala om riskbruk, missbruk och beroende</p> <p>Beslutspunkten ingick i Överenskommelse gällande riskbruk, missbruk och beroende i Uppsala län (KSN-2018-3777) §59 2019-04-10.</p> <p>Kommunfullmäktige beslutade i november att ingå i en överenskommelse gällande riskbruk, missbruk och beroende för Uppsala län med bland annat övriga kommuner i länet och Region Uppsala. Respektive kommun i länet ska sedan träffa en lokal överenskommelse med Region Uppsala. Denna överenskommelse håller på att tas fram. Mycket fokus ligger på individnära insatser samt behandling och berör därför främst andra sociala nämnder. Beslut om den lokala överenskommelsen förväntas tas under 2020.</p>	UBN, AMN, SCN, OSN, ÄLN	2020
<p>att uppdra till socialnämnden att revidera handlingsplan mot kvinnofridskränkningar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck i sin helhet</p> <p>Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28.</p> <p>Uppdraget är färdigt. Ärendet går till kommunstyrelsen och innebär att handlingsplanen harmoniserar med den plan mot hedersrelaterat våld och förtryck som ska utarbetas.</p>	SCN	
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram förslag på program och handlingsplan för barn och unga i Uppsala kommun med utgångspunkt i Agenda 2030 och barnkonventionen</p> <p>Beslutspunkten ingick i ärendet Uppföljning av program och planer 2017 (KSN-2017-3388), § 282 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11. Uppdraget är färdigt. Kommunfullmäktige beslutade om Program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik i december 2019.</p>	KS	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 4. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
4.1	Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år	21	24	17	24	Minska	↘
4.1.a	Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst ohälsotal	7	-	-	7	Minska skillnad	Skillnad består
4.1.b	Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst ohälsotal	35	-	-	36		
4.2	Upplevd hälsa						
4.2.a	Invånare 18-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	76	74	78	73	Öka	→
4.2.b	Invånare 18-84 år med nedsatt psykiskt välbefinnande, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	16	20	12	16	Minska	→
4.2.c	Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel	70	61	80	69	Öka	→
4.2.d	Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel, som uppger att de har annan könstillhörighet	51	-	-	55	Öka	→
4.3	Invånare 16-84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	22	24	20	28	Minska	~
4.4	Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	22	24	20	28	Minska	→

Mål 4. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

4.5	Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel	55	50	59	53	Öka	-
4.5.a	Ungdomar som bott i Sverige 10 år eller mer	56	52	61	55	Minska skillnad	-
4.5.b	Ungdomar som bott i Sverige 5-9 år	45	49	43	43		
4.5.c	Ungdomar som bott i Sverige mindre än 5 år	40	38	41	36		
4.6	Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel	5,0	-	-	5,2	Minska	↗
4.7	Invånare i hushåll med låg inkomst med hänsyn till hushållets storlek och sammansättning, andel	14	-	-	16	Minska	➔
4.7.a	Födda i Sverige 0-19 år	13	-	-	17	Minska	➔
4.7.b	Födda utomlands 0-19 år	45	-	-	56	Minska	↗
4.7.c	Födda i Sverige 20+ år	10	-	-	10	Minska	➔
4.7.d	Födda utomlands 20+ år	45	-	-	30	Minska	↗
4.7.e	Födda i Sverige eller utomlands 65+ år	14	-	-	16	Minska	➔

4.1. Källa: Kolada (N00957). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2018. Uppdateras en gång per år (februari).

4.1a-b. Källa: SCB. Redovisningen är gjord utifrån resultat på nyckelkodsnivå 5, som är områden som i genomsnitt innehåller ca 500 boenden. 4.1.a visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de lägsta värdena. 4.1.b visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de högsta värdena. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (maj). Jämförvärde: avser 2017.

4.2a. Källa: Kolada (U01405), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.2b. Källa: Kolada (U01406), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.2c-d. Källa: Liv och hälsa ung. Avser elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2019 och för c 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

4.3. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.4. Källa: Kolada (U01413), Nationella folkhälsoenkäten. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

4.5. Källa: Liv och hälsa ung. Måttet avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: länet totalt. Frågan är så ny att det inte går att utläsa någon trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

4.6. Källa: Kolada (N31807). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (augusti).

4.7. och 4.7a-d. Källa: scb.se (excelfil "Andel personer i hushåll med en låg disponibel inkomst per ke, efter födelse-region och kommun") 4.7e. Källa: Kolada (N01401). Indikatorn avser antal personer som bor i hushåll som har en disponibel inkomst per konsumtionsenhet under 60 procent av medianinkomsten för samtliga. Jämförelse: genomsnitt R9-kommuner. Uppgift om kön saknas. Nuvärde avser 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

Inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper på enligt plan. Två av uppdragen är färdiga och i övriga pågår arbetet enligt plan. Även samtliga tre kvarvarande uppdrag är färdiga. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen (2019)</p> <p>Kommunstyrelsen har en fortsatt hög prioritet på insatser som främjar förbättrad företagservice, ökat nyföretagande och tillväxt i befintliga företag. En projektstart av mottagningsfunktion för internationella talanger och utbildning av operatörer i Uppsalas största exportindustri life Science syftar till att stärka kompetensförsörjningen. Sysselsättningsstatistiken visar en konjunkturnedgång som blir allt tydligare och indikerar en dämpad tillväxt. Preliminära siffror visar färre än 1000 nya jobb i Uppsala år 2019. Det går att se en konjunkturavmattning sedan mitten av 2017. Även nationell sysselsättningsstatistik visar på en avmattning.</p>	KS	2022
<p>Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala (2017)</p> <p>Kommunen gör strategiska köp av mark enligt en markförvävsplan. Det pågår ett arbete med att göra mark i olika geografiska lägen tillgänglig för behov inom näringslivet. Nya verksamhetsområden är under planering, bland annat Garverigatan, Västra Librobäck och Främre Boländerna. Fullerö utreds som ett kommande verksamhetsområde. På övergripande nivå pågår arbetet med projektprioritering av pågående och kommande detaljplanearbeten i delgeografier, som ska leda till att företag bättre kan planera för etablering och tillväxt i olika delar av kommunen. Kommunen har särskilda näringslivsansvariga inom detaljplaneverksamheten för att sätta extra fokus på näringslivets behov.</p>	PBN, KS	2021
<p>I samarbete med civilsamhället och näringslivet utveckla ungdomars möjligheter till feriearbete vid fler tillfällen under året än sommaren för att de ska få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv (2019)</p> <p>Alla ungdomar som avslutade årskurs 9 blev erbjudna ett sommarjobb. Det var totalt sett fler ungdomar som erbjöds sommarjobb genom kommunen 2019 än 2018. Det var däremot färre som valde att sommarjobba 2019. Antal organisationer, föreningar och företag som tagit emot sommarjobbare via kommunen har minskat 2019 jämfört med 2018. Det finns svårigheter att skapa feriejobb även under andra lov än sommarlovet då många arbetsgivare uppger att det är en för kort period för ungdomen att lära sig arbetsuppgifterna. En utredning som omfattar möjligheterna till samarbete med civilsamhället kring feriearbete har påbörjats. Det är elva ungdomar färre 2019 som erbjudits feriearbete annat än under sommarlovet jämfört med 2018.</p>	AMN	2020

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Etablera lärcentrum med vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsverksamhet i Gottsunda för att förbättra tillgängligheten med avsikt att särskilt stärka nyanlända kvinnors ställning på arbetsmarknaden (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunen har etablerat ett utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda med möjligheten att studera vuxenutbildning, svenska för invandrare och studera på distans. Det finns också en barnskötarutbildning på plats. Utbildnings- och jobbcenter har haft över 5 000 spontanbesök under 2019 och nått cirka 1 500 deltagare vid fem rekryteringsmässor som arrangerats. Klart fler kvinnor har lämnat arbetsmarknadsverksamheten till arbete eller studier 2019 jämfört med 2018.</p>	KS, AMN	
<p>I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service (2018)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunens verksamheter använder kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter på olika sätt för intern service. Det handlar exempelvis om leverans av frukt, drift av café på skolor och vid aktivitetshuset Allis, internpost och att ordna förtäring vid nämndsammanträden. Även verksamheter som rör måltider och städ har tagit emot många personer med arbetsmarknadsinsatser, varav var sjuätte person erbjudits anställning.</p>	Alla	
<p>Underlätta ungas etablering på bostadsmarknaden genom fler ungdoms- och studentbostäder samt möjliggöra andra boendelösningar så som kompiskontrakt (2019)</p> <p>Inom ramen för ett nytt bostadsförsörjningsprogram för kommunen kommer bland annat ungas bostadsbehov att kartläggas och möjliga åtgärder att föreslås. Beslut om bostadsförsörjningsprogrammet är planerat till andra kvartalet 2020. Uppsalahem har ett pågående nyproduktionsprojekt (Dansmästaren) med 133 lägenheter riktade mot studenter. Utöver det kommer bolagsstyrelsen under 2020 att utöka antalet ungdomsbostäder i det befintliga beståndet. Uppsala Bostadsförmedling har förmedlat fler ungdomsbostäder 2019 än föregående år. Bolagsstyrelsen för en dialog med hyresvärdar för att möjliggöra kompiskontrakt i den digitala tjänsten. Uppsalahem beslutade under 2019 att införa kompiskontrakt för ungdomar på ett 40-tal prisrimliga bostäder.</p>	KS, PBN, Bostadsförmedlingen, Uppsalahem, UKFAB	2020
<p>Genom innovation och nya lösningar vid byggande och förnyelse av bostäder skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader (2018)</p> <p>Projekt där byggherren har en ambition att åstadkomma låga boendekostnader värderas högt i samband med projektprioritering. Kommunen har inlett ett samarbete med en ankarbyggherre för Östra Sala backe med målet att driva utvecklingen för klimatsmarta hyresrätter med rimliga hyror. I Rosendal har Uppsala kommun anvisat mark till Raw property som gör det möjligt att hålla priset nere för den som flyttar till bostaden. Uppsalahem planerar att bygga typhus i Bäcklösa och utreder möjligheterna att bygga fler typhus för att på så vis minska byggkostnaderna. Uppsalahem utforskar alternativa upphandlingsmodeller, utreder möjligheter till kollektivboende och samnyttjande av ytor och arbetar med investeringsstöd samt kostnadssparande och kundvänliga lösningar vid renoveringar.</p>	KS, PBN, Uppsalahem, UKFAB	2021

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utveckla utbudet av bostäder för äldre genom att verka för fler seniorbostäder med gemensamhetslokaler och moderna servicehus. (2019)</p> <p>Kommunen arbetar med en bostads- och lokalförsörjningsplan som utgår från äldres behov av tryggt boende samt lokaler som möjliggör social samvaro. Vilka behov ett modernt äldreboende ska tillgodose håller på att klargöras. Flera initiativ pågår för att stärka samarbetet med byggaktörer som utvecklar bostäder för äldre. Reviderade kriterier för subventionering av trygghetsbostäder är framtagna och planeras antas av äldrenämnden under våren 2020.</p>	ÄLN, KS, PBN	2021
<p>Fortsätta utvecklingen av en egenförvaltd bostadssocial resurs med 2 000 bostäder med tillhörande boendekedja för prioriterade målgrupper för att minska tillfälliga och dyra boendelösningar (2018)</p> <p>Flera av kommunens verksamheter samverkar aktivt kring uppdraget. Kommunen har utvecklat en systematik för att klargöra och säkra behovet av en bostadssocial resurs. En översyn av behovet av skyddat boende för våldsutsatta kvinnor har lett till att kommunen tagit initiativ till att ändra arbetssätt kring skyddat boende. Det förväntas leda till att behoven tillgodoses på ett mer effektivt sätt. Genom att sammanställa behoven av genomgångslägenheter, bostadssociala kontrakt och egna kontakt för samtliga målgrupper skapas förutsättningar för en tydlig boendekedja. Förändringar i boendekedjan för ensamkommande har lett till att ett 40-tal ensamkommande ungdomar gått vidare till genomgångsboende under året. När det gäller arbetet mot hemlöshet fortlöper detta enligt överenskommelsen med Stadsmissionen.</p>	KS, Bostadsförmedlingen, SCN, AMN	2021
<p>Undersök möjligheten att starta ett lärlingscentrum (2019)</p> <p>Det pågår en samverkan kring uppdraget mellan gymnasieskola och vuxenutbildning. Elever fick i december svara på en enkät om att vara lärling. Det finns ett behov av lärande och erfarenhetsutbyte mellan vuxenutbildning och gymnasieskola samt samverkan kring branschkontakter.</p>	UBN	
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Öka byggande av flerfamiljshus på landsbygden (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Uppsalahem har pågående detaljplanearbete i Storvreta, Länna, Björklinge och Bälunge. För delar av dessa orter överväger kommunen vilka fastigheter som är lämpliga för att bygga gruppboende samt vårdboenden. Uppdraget i nuvarande form är färdigt och fångas upp av uppdraget Möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden.</p>	Uppsalahem, KS, PBN	
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Genom ökad samordning förkorta den tid det tar för nyanlända att få egen försörjning (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. De flesta av de nämnder och bolagsstyrelser som anser att de har verksamhet som stödjer uppdraget uppger att de är färdiga. Exempelvis samverkar flera kommunala verksamheter kring att ta fram sätt att förkorta tiden för nyanlända att få en egen försörjning. Kompetensutvecklingsinsatser för ett effektivare mottagande har genomförts. Det pågår ett arbete med familjeguide och boendecoach. Utvecklingen av jobbspår fortsätter och nya rutiner tas fram för att säkerställa heldagsinsatser för alla som läser sfi och har försörjningsstöd. Ensamkommande ungdomar rustas för att klara ett självständigt liv och försörjning. Kommunen erbjuder även flera stödjande insatser för att förstärka integrationen, exempelvis Låna en uppsalabo, utbildningscafé och samverkan med föreningslivet. Kommunstyrelsen arbetar vidare med målgruppen.</p>	Alla	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Exempelvis har en handlingsplan för att främja sociala företag tagits fram av berörda nämnder och i dialog med sociala företag och myndigheter. Kommunen har inrättat en mikrofond för sociala företag.</p>	AMN, SCN, OSN, KTN, KS	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 5. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
5.1	Färdigställda bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren), antal	8,5	-	-	6,0	Öka	↗
5.2	Hyresrätter i bostadsbeståndet, andel	37	-	-	46	Öka	↗
5.3	Genomsnittlig väntetid till särskilt boende för 65- år, antal dagar	33	39	28	55	Minska	↘
5.4	Arbetslösa, andel	4,3	3,8	4,7	-	Minska	→
5.4.a	Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst arbetslöshet	1,3	-	-	-	Minska skillnad	-
5.4.b	Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst arbetslöshet	9,9	-	-	-		
5.5	Förvärvsarbetande 20-64 år, andel	76	75	77	78	Öka	→
5.5.a	Inrikes födda	81	81	82	83	Minska skillnad	Skillnad minskar
5.5.b	Utrikes födda	62	59	65	62		
5.6	Invånare 17-24 år som varken studerar eller arbetar (UVAS), andel	5,5	4,8	6,3	7,5	Minska	↘
5.7	Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel	51	35	61	45	Öka	↗

5.1. Källa: SCB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (mars för Uppsala, december för jämförelsekommuner).

5.2. Källa: SCB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (maj).

5.3. Källa: Kolada (U23401). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).

5.4. Källa: SCB per nyckelkodsområde 5. Nuvärde avser 2018-10-31. Jämförvärde saknas eftersom 2017 baseras på en ny områdesindelning. Det går därför inte att göra detaljerade jämförelser mellan år. Uppdateras en gång per år.

5.5. Källa: SCB. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december).

5.6. Källa: Kolada (N02906). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).

5.7. Källa: Kolada (N00973). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

Inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper till största delen på enligt plan. Nio uppdrag är färdiga. Inom ett uppdrag är delar av arbetet försenat. I det kvarvarande uppdraget löper arbetet på enligt plan. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Förbättra kompetensförsörjningen inom förskolan genom vidareutbildning och karriärbytarspår för medarbetare (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Vidareutbildning av medarbetare inom förskolan pågår och former för systematisk kompetensförsörjning inom förskolan är införd.</p>	KS, UBN	
<p>Fortsätta arbetet med att minska barngruppernas storlek i förskolan med målet att alla förskolor ska nå Skolverkets riktmärken (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Under 2019 deltog den kommunala förskolan i en nationell satsning för minskade barngrupper i förskolan. Uppsala kommun beviljades statsbidrag för 73 av de 82 förskolor som lämnat ansökan. Den genomsnittliga storleken på barngrupper har sjunkit från 13,2 till 12,7 barn per grupp. Samtidigt har personaltäteten förbättrats något från 5,3 barn per årsarbetare till 5,25 barn per årsarbetare.</p>	UBN	
<p>Utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna och angöringspunkter så att barn kan erbjudas mer utomhuspedagogik och vistelse i naturen (2018)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Beslut om att upphandla fler förskolebussar är fattat. Arbetet med att utveckla infrastruktur och angöringspunkter för förskolebussar pågår.</p>	UBN, KS, GSN, Skolfastigheter, Sport- och rekreationsfastigheter	2020
<p>Fortsätta satsningen på tidiga insatser i grundskolans lägre årskurser (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Statsbidraget för likvärdig skola ersätter fullt ut statsbidraget för ökad personaltätet i lågstadiet från och med 2020. Från och med höstterminen 2019 gäller ny lagstiftning som styr garanti för tidiga stödinsatser. Det nya regelverket kring kartläggning av elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande tillämpas framåt i alla förskoleklasser. Fokus ligger på att ge eleverna rätt insatser så tidigt som möjligt. Utvecklingsarbetet framåt omfattar bland annat att stärka det förebyggande arbetet och att utforma systematik för att tidigt upptäcka elever i riskzonen för läs och skrivsvårigheter.</p>	UBN	
<p>Riktlinjer för tilläggsbelopp ska tas fram som ger varje barn det stöd som behövs för en fungerande skolgång (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Riktlinjer för tilläggsbelopp är beslutade.</p>	UBN, KS	
<p>Intensifiera arbetet med genomförandet av handlingsplan för särbegåvade elever (2018)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Utvecklingsgrupper för naturorienterande ämnen anordnas på elevers lediga tid i samverkan med universitetet. En uppdragsutbildning för lärare som undervisar elever som är särskilt begåvade anordnas från hösten 2019.</p>	UBN	
<p>Genomföra en satsning på pulshöjande aktiviteter inom skolan (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. En satsning genomfördes i sju skolor under 2019. Projektet har avslutats och några skolor fortsätter på eget initiativ.</p>	UBN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
Utreda möjligheten att i grundskolan förbättra elevers tillgänglighet till en likvärdig elevhälsa genom till exempel digitala kuratorer (2019) Utredning pågår.	UBN	
Genomlysna elevers möjlighet till simundervisning i skolan (2019) Uppdraget är färdigt. Genomlysningen visar att behovet av simundervisning i dagsläget är tillgodosett. Från läsåret 2019-2020 ges simundervisning i förskoleklass. Simkunnigheten i årskurs 5 följs upp särskilt på huvudmannanivå. Simundervisning sker i Fyrishov, Gottsundabadet samt i Almunge.	UBN	
Initiera en översyn av skolornas ljudmiljöer i syfte att främja studiero och måluppfyllelse (2019) Under 2019 har kunskapen om ljudnivån i skolor stärkts som en del i förberedelser för en större översyn 2020.	UBN, MHN	2020
Förbättra arbetsmiljön i kommunens förskolor och skolor genom att vidta ljuddämpande och stressreducerande åtgärder (2019) Uppdraget är försenat. Arbetet pågår kontinuerligt med åtgärder för att hålla acceptabla ljudnivåer som en del i att uppfylla lagkraven på egenkontroll i lärmiljöer.	Alla	2021
Fortsätta utveckla barn och ungas möjligheter till skapande verksamhet, genom utbyggnad och utveckling av kulturskolverksamheter (2017) Med stöd av medel från Kulturrådet fortsätter satsningen på landsbygdens skolor och skolenheter där det i dagsläget inte finns ordinarie verksamhet.	KTN	2020
Permanent och utöka verksamheten med lärarassistenter så att fler skolor omfattas (2019) Uppdraget är färdigt. Arbetet med utökning av verksamheten med lärarassistenter är slutfört.	UBN	
Genomföra projekt där tre alternativ - supermentorer, utökad elevhälsa och socialsekreterare med placering i skolan - prövas (2019) Verksamhet med heltidsmentorer (supermentorer) och socialarbetare med placering på skolor har pågått under hösten och utvärderas under 2020.	UBN, SCN	2020
Arbetsmiljön i grundskola och vuxenutbildning ska anpassas för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (2019) Uppdraget är försenat. För grundskolan rapporteras uppdraget som färdigt. Fortsatt utveckling av arbetsmiljön för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar pågår inom flera områden. Grundskoleverksamheten tillfördes under hösten 4,5 miljoner kronor för att förstärka skolornas arbete. Det har resulterat i både i kompetensutveckling av elevassistenter och lokalanpassningar. Ett ökande antal skolor arbetar med material från Specialpedagogiska skolmyndigheten. Arbetet sker i nära kontakt med myndigheten och projektmedel för ytterligare implementering kommer att sökas. Flera grundskolor arbetar med inkluderande beteendestöd i skolan (IBIS). IBIS är en metod för att skapa trygghet och studiero. Arbetet görs inom ett forskningssamarbete med Uppsala universitet. Arbetet med anpassningar för att säkerställa god arbetsmiljö i vuxenutbildningen vid utbildnings- och jobbcenter i Boländerna pågår men är försenat jämfört med plan.	UBN, AMN	2021
Central rättning av nationella prov ska prövas (2019) Seminarier har genomförts i samarbete med universitetet för internt anlitade rättande lärare. Alla gymnasieskolor i kommunal regi deltar.	UBN	
Utred möjligheten att starta en resursskola (2019) Utredning pågår.	UBN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter (2017)</p> <p>Under 2018 studerades utemiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv och resultaten ligger till grund för projektering och underhåll av utemiljöer. En del i pilotprojektet är att ta fram en åtgärdsplan för jämställda utemiljöer. När utbildnings- och jobbcenter etablerades i Boländerna kunde inte de anpassningar som planerats genomföras i den takt som krävdes. Renovering och ombyggnationer har inte löpt på som planerat och därför bedöms delar av uppdraget vara försenat.</p>	KS, UBN, AMN och Skolfastigheter	2021

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 6. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
6.1	Medelvärdet för andel positiva svar på samtliga frågor i föräldraskänsen, lägeskommun	87	87	86	87	Öka	➔
6.2	Trivsel i skolan	79	78	82	77	Öka	~
6.2.a	Trivsel för barn som har bedömd klinisk psykisk ohälsa	43	38	53	41	Minska	-
6.2.b	Trivsel för barn som inte har bedömd klinisk psykisk ohälsa	86	84	87	84	skillnad	-
6.3	Grundskoleelever som är behöriga till yrkesinriktade program i gymnasieskolan, lägeskommun, andel	87	88	86	83	Öka	~
6.4	Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9, 17 ämnen, lägeskommun	242	255	230	228	Öka	~
6.5	Elever med minst B i samtliga ämnen årskurs 9, kommunala skolor, andel	5,6	9,4	2,6	4,5	Öka	➔
6.6	Gymnasieelever med examen inom tre år, lägeskommun, andel	70	75	65	65	Öka	↗
6.7	Elever med minst E i samtliga kurser, avgångselever gymnasieskolan, kommunala skolor, andel	70	77	64	74	Öka	-
6.8	Grundläggande kurser vuxenutbildning, andel godkända	91	93	88	87	Öka	↗
6.9	Gymnasiala teoretiska kurser vuxenutbildning, andel godkända	86	88	82	81	Öka	➔
6.10	Yrkesutbildningar vuxenutbildning, andel godkända	95	94	95	92	Öka	~
6.11	Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år	11	-	-	17	Öka	↘

6.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: föregående år. Uppdateras en gång per år (maj).

6.2. Källa: Liv och hälsa – ung. Avser ungdomar i årskurs 7 och 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasieskolan. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Särredovisningen är för ny för att det ska gå att se trend. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

6.3. Källa: Kolada (N15424). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Uppdateras en gång per år (oktober).

6.4. Källa: Kolada (N15504). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Från och med år 2016 finns inte elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) med i den officiella statistiken. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).

6.5. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (preliminärt augusti, definitivt november).

6.6. Källa: Kolada (N17448). Nuvärde avser läsåret 2018/19. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Ökningen består åtminstone delvis av att elever med okänd bakgrund (tillfälliga personnummer) inte längre finns med i den officiella statistiken från och med 2016. Uppdateras en gång per år (december).

6.7. Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (augusti).

6.8. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

6.9. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

6.10. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2017. Uppdateras en gång per år (februari).

6.11. Källa: Kolada (U09810). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2018. Uppdateras en gång per år (juni).

Inriktningssmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Två av kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningssmålet är färdiga, tre löper på enligt plan, tre är försenade och ett är stoppat. I ett uppdrag sker inte arbetet samordnat mellan ansvariga nämnder. Fem av de sex kvarvarande uppdragen från 2018 är färdiga och det sjätte går enligt plan. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Pröva möjligheten till samordning för hjälp med och stöd i myndighetskontakter i syfte att underlätta för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. (2019)</p> <p>Arbetet med uppdraget sker inte samordnat mellan de ansvariga nämnderna. Utbildningsnämnden rapporterar att man kommer att samarbeta med omsorgsnämnden under 2020 men omsorgsnämnden rapporterar att uppdraget är färdigt och att goda samverkansformer mellan mottagningsenheterna upprättats med socialnämnden. Plan- och byggnadsnämnden har stoppat uppdraget eftersom myndigheter under enskilda nämnder inte kan samordna arbetet på grund av sekretess. Kommunstyrelsen har uppmärksammat nämnderna på inkonsekvenserna i rapporteringen.</p>	OSN, UBN, SCN, PBN	
<p>I syfte att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället och näringslivet (2019)</p> <p>De flesta utredningar är klara och rapporteringen innehåller istället exempel på olika insatser, till exempel samarbete med föreningar och mellan nämnder. Kommunen avvaktar resultatet av den pågående utredningen om föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap innan arbetet med nya partnerskap påbörjas.</p>	KS, ÄLN, SCN, OSN, IFN	
<p>Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven (2018)</p> <p>Kommunen ställer frågor om möjligheten till inflytande i olika brukarundersökningar. Resultaten används i utvecklingen av verksamheten. På de äldreboenden som kommunen driver i egen regi arbetar man kontinuerligt med den enskildes delaktighet och inflytande i vardagen och när en ny person flyttar in upprättas en genomförandeplan utifrån individuella behov. Alla hem för vård och boende arbetar med delaktighet i den egna vården. Rekrytering av ställföreträdare med olika kompetenser att matcha mot behoven hos de medborgare som behöver hjälp är viktigt. Kommunen arbetar därför kontinuerligt med att utveckla arbetet med rekrytering av nya ställföreträdare.</p>	ÄLN, OSN, SCN, ÖFN	
<p>Inleda arbete med Region Uppsala för införande av ett lokalt seniorkort (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Dialogen med region Uppsala är slutförd och förberedelser för att kunna införa seniorkortet från 1 januari 2021 kommer att pågå under året.</p>	KS, ÄLN	
<p>Se över möjligheten att utöka förenklad biståndsbedömning inom vissa verksamheter för äldre (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. En utredning är påbörjad. Beslut väntas under våren 2020.</p>	ÄLN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Motverka det digitala utanförskapet hos äldre genom stödinsatser och inled arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden (2019)</p> <p>Åtgärder för digitala stödinsatser ingår i förslaget till handlingsplan för äldreännlig kommun. Det pågår redan visst stöd och utbildning för medborgare på träffpunkterna för äldre för att öka kunskaperna kring digitalisering hos den äldre delen av befolkningen. Samverkan sker även med föreningar som erbjuder stödinsatser till äldre kommuninvånare. Nya vård och omsorgsboenden ska ha wi-fi. Hur ambitionen kan nås för befintliga vård och omsorgsboenden är under utredning men den absoluta merparten kan redan leverera wi-fi i lägenheterna, frågan är dock vem som ska stå för kostnaden. För tillgång för besökare och på boendets allmänna ytor behövs någon form av "gästnät". Nästa steg i denna process är politisk förankring.</p>	KS, ÄLN	2021
<p>Verka för en gemensam digital journal i samverkan med Region Uppsala (2019)</p> <p>Uppdraget är stoppat och kommer inte gå att genomföra. En gemensam digital journalföring tillsammans med Region Uppsala är inte möjlig på grund av gällande lagstiftning.</p>	ÄLN, OSN	
<p>Förbättra äldres livskvalitet genom att säkerställa en god måltidsmiljö, när måltider ingår i omsorgen, samt stärka brukarnas inflytande över måltidsituationen (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunen har genomfört olika aktiviteter för att säkerställa en god måltidsmiljö och stärka brukarnas inflytande över måltidsituationen. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras även framöver. I de verksamheter som bedrivs i egen regi finns olika alternativ av maträtter och kostråd genomförs kontinuerligt. Kommunen kommer att se över riktlinjerna för mat, måltider och nutrition när Region Uppsalas nutritionsrutin är färdig.</p>	ÄLN	
<p>Utred seniorluncher på skolor och privata restauranger (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Nämnden har inventerat skolor att göra pilotförsök på och en pilot planeras under våren 2020.</p>	ÄLN	2020
<p>Kostnaden för att sänka färdtjänstavgifterna till samma nivå som kollektivtrafiken ska utredas (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. Kommunen arbetar med att ta fram kostnader och jämföra kostnadsalternativ. Till att börja med har enkelresor undersökts men fler typer av resor behöver undersökas och analyseras innan ett förslag med eventuell justering av priser kan tas fram.</p>	GSN	2020
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Vidareutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med social problematik för att nå bättre effekt (2018)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunen prioriterar psykisk hälsa barn och unga upp till 25 år, hälsa och inkludering i arbetslivet samt samordning och stöd för utsatta grupper och samverkar även vid arbetslivsinriktad rehabilitering. Utbildningar inom demens och jämställd biståndsbedömning är genomförda och stöd gällande social problematik har tagits fram.</p>	OSN, IFN, ÄLN, AMN, SCN	
<p>KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla fler aktiviteter till unga vuxna i kommunens stads- och landsbygdsdelar (2017)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunen satsar framförallt på Gottsunda och genomför insatser för att erbjuda fler ungdomar feriearbete och för att få ungdomar att studera. Kommunen arbetar även för att stärka ungdomarnas uppfattning om området inom ramen för Mötesplats Gottsunda. Kulturnämndens verksamhet inriktas mot unga vuxna i möjligaste mån.</p>	SCN, AMN, KTN, UKFAB, Uppsalahem	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Säkra en jämställd biståndsbedömning (2017) Inom flera verksamheter har kommunen olika sätt för att säkra en jämställd biståndsbedömning. Arbetet utvecklas ytterligare med stöd av en nämndövergripande samverkansgrupp.	SCN, AMN, OSN, ÄLN	2019
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Skapa trygg och säker hemgång för utskrivningsklara i samarbete med Region Uppsala (2018) Uppdraget är färdigt. Kommunen har utvärderat följsamheten till ny lagstiftning i utskrivningsprocessen och utvecklat utskrivningen från slutenvården.	ÄLN, OSN	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: I samverkan med Region Uppsala utveckla och förstärka tidiga insatser mot psykisk ohälsa hos barn och unga (2018) Uppdraget är färdigt. Kommunen arbetar med närvårdssamverkan och har förstärkt ungdomsmottagningarna.	KS, UBN, SCN, OSN	
KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN MÅL OCH BUDGET 2018: Utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem Uppdraget är färdigt och fortsatt arbete hanteras inom ramen för andra uppdrag och inom ramen för närvårdssamverkan.	KS, OSN, SCN, KTN, UBN	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 7. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
7.1	Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen	47	47	46	49	Öka	➔
7.2	Ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats, andel						
7.2.a	Barn 0-12 år	63	67	49	71	Öka	➔
7.2.b	Ungdomar 13-20 år	55	57	53	72	Öka	➡
7.2.c	Vuxna med missbruksproblem	67	66	68	64	Öka	➡
7.3	Brukare inom daglig verksamhet som trivs på sin dagliga verksamhet, andel	87	85	89	86	Öka	-
7.4	Brukare som är nöjda med sin äldreomsorg, andel						
7.4.a	Särskilt boende	74	75	72	80	Öka	➔
7.4.b	Hemtjänst	86	85	88	87	Öka	➔
7.5	Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	12	-	-	15	Minska	➡
7.6	Kvalitetsaspekter, andel av maxpoäng						
7.6.a	LSS grupp- och serviceboende	74	-	-	78	Öka	~
7.6.b	Särskilt boende äldreomsorg	76	-	-	69	Öka	➔
7.7	Invånare 16-84 år med normalvikt, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	53	58	49	44	Öka	➡
7.8	Alkohol-Narkotika-Tobak						
7.8.a	Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor kommun, andel	19	15	22	15	Minska	➔
7.8.b	Gymnasieungdomar som aldrig druckit alkohol, andel	25	20	29	26	Öka	➔

Mål 7. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

7.8.c	Gymnasieungdomar som aldrig använt narkotika, andel	85	85	79	84	Öka	➔
7.8.d	Gymnasieungdomar som aldrig har rökt, andel	45	43	48	48	Öka	➔

- 7.1. Källa: Kolada (U30400). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).
- 7.2. Källa: Kolada (U33461, U33400, U35409). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år.
- 7.3. Källa: Kolada (U28538). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: R9-kommunerna (förutom Gävle och Linköping, som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år.
- 7.4. Källa: Kolada (U23471, U21468). Andel som svarat mycket nöjd eller ganska nöjd. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (oktober).
- 7.5. Källa: Kolada (U21401). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping och Södertälje som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år.
- 7.6. Källa: Kolada (U28423, U23432). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping och Örebro som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år (januari).
- 7.7. Källa: Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Med normalvikt avses BMI 18,5-24,9. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).
- 7.8a. Källa: Kolada (U01404). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vartannat år (november).
- 7.8b-d. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolan åk 2. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

Inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper i de flesta fall på enligt plan. Två uppdrag är försenade utifrån uppdragens tidigare planering och tre uppdrag är färdiga. Av de tillkommande uppdragen löper två på enligt plan och ett är försenat. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Öka valdeltagande under 2019 i kommande EU-parlamentsval i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Kommunen drev under våren 2019 projektet Din rösträtt i EU-parlamentsvalet. Projektet fick stöd av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och syftade till att öka valdeltagandet i målgrupper med lågt valdeltagande. Valdeltagandet ökade i flera distrikt där det tidigare varit mycket lågt, men gick också tillbaka i några distrikt. Som helhet ökade valdeltagandet i kommunen från 59,9 procent förra valet till 63,2 procent i årets val. Femton demokratiambassadörer med bred språklig kompetens informerade kommuninvånare om varför det är viktigt att rösta och hur en gör. Femton skolbesök genomfördes och nära 800 personer deltog i utbildningsaktiviteter, så kallade valskolor. Tre av demokratiambassadörerna hade egen erfarenhet av funktionsnedsättning. Skriftlig information på flera olika språk fanns tillgängliga i alla vallokaler. Flerspråkiga röstmottagare rekryterades och matchades mot de områden där de språk de talar förekom. En inventering av vallokaler ledde till att flera av de lokaler som använts vid tidigare val byttes ut på grund av att de hade bristande tillgänglighet. Det innebar att samtliga lokaler som användes för röstning som minst nådde upp till minimikraven för tillgänglighet.</p>	KS, VLN	
<p>Utveckla och samordna kommunens synpunktshandtering och felanmälan i form av en väg in för medborgare (2019)</p> <p>Uppdraget är försenat. Kontaktcenter påbörjade sin verksamhet under hösten. Dit kan alla som vill kontakta kommunen med synpunkter och felanmälan men också andra frågor vända sig. Kontaktcenter kan nås via besök, telefon eller digitala kanaler. Den gemensamma första ingången kommer bland annat att vara ett formulär på kommunens hemsida där en kan skriva sina synpunkter, göra en felanmälan eller ställa frågor. För att skapa rätt kanaler till kommunen utifrån medborgarens behov påbörjades i december en undersökning där invånare i kommunen tillfrågas om hur de helst vill kunna lämna in åsikter till kommunen och vad de tycker är viktigast när kommunen hanterar åsikterna. Principer som ska vägleda det fortsatta arbetet med synpunktshandtering och felanmälan är framtagna. Inom ramen för uppdraget ser kommunstyrelsen över och föreslår revideringar av nuvarande riktlinje för synpunktshandtering, felanmälan, avvikelser och servicemätning som gäller alla kommunens nämnder. Tanken är att riktlinjerna även ska gälla bolagen.</p>	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utöka e-tjänster och digitala lösningar för synpunkter, klagomål och frågor, med medborgaren i fokus (2019)</p> <p>Hantering av frågor, synpunkter och felanmälningar kräver ett väl fungerande IT-stöd för inlämning, utredning och svar samt statistik och verksamhetsutveckling. Under 2019 har kommunstyrelsen tagit fram en målbild för digital utveckling avseende kontakter med medborgare. En förstudie våren 2019 rekommenderar att kommunen utvecklar en tjänsteplattform/invånarportal. IT-stödet för synpunktshantering och felanmälan behöver vara integrerat med till exempel telefonisystem, kontaktcenterplattform och informationsdatabas för att skapa effektiva flöden i ärendehantering och för att ta ut statistik för verksamhetsutveckling.</p>	KS	2020
<p>Förenkla administration och ansökning av föreningsstöd (2019)</p> <p>Uppdraget är något försenat. I enlighet med handlingsplan för lokal överenskommelse med föreningslivet pågår arbete inom flera områden. Det gäller bland annat arbete med att tydliggöra grundprinciper för föreningsbidrag och se över möjligheten att ta fram enhetliga riktlinjer och bidragsformer. Arbete pågår också för att implementera likställd ärendehantering och åiterrapportering. Förutsättningar för en digital lösning där all information riktad till föreningslivet samlas, föreningar kan söka bidrag, åiterrapportera och ha möjlighet att skicka in frågor undersöks. Möjligheten att skapa en stödfunktion föreningar kan vända sig till för att få råd och stöd i föreningsrelaterade frågor ses över.</p>	KS	2020
<p>Genomföra trygghetsvandringar och medborgardialoger om trygghet för att tillsammans med invånare identifiera möjliga åtgärder för att öka tryggheten (2019)</p> <p>Trygghetsvandringar och dialoger om trygghet genomförs löpande. Under året har vandringar genomförts i resecentrum, Gottsunda och Kvarngärdet tillsammans med bland andra Fastighetsägarföreningen, polis och nattvandrare. Åtgärder som noterades handlade främst om klottersanering, belysning och rensning av vegetation. Uppföljande medborgardialoger om trygghet har hållits vid resecentrum och Gottsunda utifrån de framtagna medborgarlöften. I Gottsunda har även ett stort antal dialoger genomförts under året i samband med etapp ett i genomförandet av det fastställda planprogrammet, med utveckling av Gottsunda centrum och ny Gottsundaskola.</p>	KS, GSN	2020
<p>Fortsatta medborgardialoger för att tillsammans med invånare göra Uppsala till en äldrevänlig kommun (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Medborgardialoger har genomförts, bland annat inom ramen för arbetet med att utveckla en äldrevänlig kommun. Fortsatta medborgardialoger kommer att genomföras inom ramen för handlingsplanen för äldrevänlig kommun samt utifrån uppdraget Arbeta med att öka medborgarnas möjlighet till påverkan genom att ha dialog med fler medborgargrupper och utveckla former för att genomföra medborgardialog på fler språk än svenska.</p>	ÄLN	
<p>Inkludera unga i beslutsprocesser i frågor som rör dem, där samarbetet med elevkårer kan stå som förebild även för andra politikområden (2019)</p> <p>Kommunens dialoger med barn har ökat genom ett kompetenslyft inom barnrätt. Dialoger har genomförts på flera nivåer i arbetet med framtagande av program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik. Program och handlingsplan beslutades av kommunfullmäktige i december 2019. Program och handlingsplan ger förutsättningar för ett fortsatt systematiskt arbete med att inkludera unga i beslutsprocesser. En ny överenskommelse med Uppsala elevkårer och elevråd är tecknad i december 2019. Fokusområdet för 2020 kommer att vara att stärka mindre elevkårer och speciellt elevkårer på skolor med yrkesprogram.</p>	KS, UBN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering (2018)</p> <p>Uppdraget är försenat. Arbetet med att ta fram informationshanteringsplaner pågår i hela kommunen. Över hälften av bolagsstyrelserna rapporterar att arbetet färdigt. Flertalet nämnder är försenade jämfört med deras planering på grund av att uppdraget visat sig vara större än vad som först förväntades. De flesta bedömer att arbetet blir färdigt under 2020, vilket också fullmäktige förväntade sig i tidigare uppföljningar under året.</p>	Alla	2021
<p>Utveckla arbetet med brukarrevisioner och andra former av brukarmedverkan vid verksamheternas kvalitetsarbete (2018)</p> <p>Inom omsorgsnämndens verksamhet har föreningen Brukarnas revisionsbyrå i Uppsala län genomfört brukarrevision avseende Personliga ombud i Uppsala län. Resultatet visar att brukare är nöjda med insatsen och att de upplever ett stort egeninflytande. Ett förbättringsområde som framkom var hur kommunen bättre ska nå ut med informationen om insatsen. Föreningen för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB) driver projektet Ge makten vidare med stöd från Allmänna arvsfonden där kommunen är medsökande. Inom ramen för projektet har utbildning i brukarrevision genomförts och tre brukarrevisioner gjorts hittills. Kommunen kommer att genomföra brukarundersökningar när det gäller barn, ungdomar, vårdnadshavare och vuxna missbrukare och använda resultaten för verksamhetsutveckling.</p>	OSN, SCN	2020
<p>Rättighetsbaserat arbetssätt vidareutvecklas utifrån erfarenheter av pilotprojekt 2018 (2019)</p> <p>Kommunen har under hösten 2019 genomfört introduktionsutbildningar i rättighetsbaserat arbetssätt för chefer och medarbetare. Utbildningarna har kompletterats med ett digitalt metodmaterial som publicerats på kommunens intranät. Informationen om kommunens arbete med mänskliga rättigheter har förbättrats på uppsala.se. Uppsala kommun medverkade på årets mänskliga rättigheter (MR)-dagar i Linköping med egna seminarier och som utställare i syfte att marknadsföra det kommande värdskapet i Uppsala år 2020. Arbetet med att ta fram en ny handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter pågår.</p>	KS	2020
<p>att kommunstyrelsen får i uppdrag att fatta nödvändiga beslut för övergång till en digital arkivering</p> <p>Beslutspunkten ingick i Övergång till digital arkivering (KSN-2019-0944) §83 KF 2019-05-27.</p> <p>Arbete pågår med att fatta nödvändiga beslut och utarbeta den styrning som krävs.</p>	KS	
<p>att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en lathund för könsneutralt språk för kommunen</p> <p>Uppdraget är något försenat. Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mona Camara Sylvan och Tomas Karlsson (båda FI) om avkodning av könsprefix vid politiska förtroendeuppdrag och arbete i offentlig förvaltning (KSN-2016-2361), § 85 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27.</p> <p>Genomförande av uppdraget är försenat jämfört med ursprunglig plan.</p>	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>att uppdra till kommunstyrelsen att revidera strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering enligt förslag i bilaga 13 och i samband med revideringen byta namn på planen till program för digitalisering</p> <p>Beslutspunkten ingick i Uppföljning av program och planer 2018 (KSN-2018-3089) §30 2019-01-28.</p> <p>Uppdraget är något försenat. Arbetet med att ta fram ett nytt program med tillhörande handlingsplan för digital transformation har pågått under större delen av 2019. Arbetet har inneburit ett omfattande beredningsarbete tillsammans med samtliga nämnder och flertalet bolagsstyrelser. Under beredningen har arbetet skiftat fokus från program och handlingsplan till policy och handlingsplan och försenats jämfört med ursprunglig plan. Styrdokumenten förväntas färdigställas under det första halvåret 2020.</p>	KS	2020

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 8. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
8.1	Valdeltagande i senaste kommunvalet, andel	86	-	-	83	Öka	↗
8.1.a	Förstagångsväljare	86	-	-	80	Öka	↗
8.1.b	Skillnad mellan distrikt med högsta och lägsta deltagande, procentenheter	43	-	-	36	Minska	-
8.2	Ledamöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden, antal	4	1	3	-	Minska	-
8.3	Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index)	40	38	42	40	Öka	→
8.4	Gymnasieungdomars uppfattning om att påverka kommunen						
8.4.a	Vill vara med och påverka, andel	26	26	26	25	Öka	→
8.4.b	Tycker att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer, andel	16	11	21	16	Öka	→
8.5	Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, genomsnittlig andel de fyra senaste åren	12	12	13	19	Minska	↘
8.6	Kommunens samarbete med föreningslivet						
8.6.a	Föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet, antal	138	-	-	128	Öka	↗
8.6.b	Idéburet-offentliga partnerskap, antal	7	-	-	5	Öka	→

8.1. Källa: Kolada (N05401). Nuvärde avser valet 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.1a Källa: Kolada (U17413). Nuvärde avser valet 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.1b. Källa: SKL, se även Kolada (N05833-N05831). Uppsala har 166 valdistrikt. Nuvärde avser valet 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.

8.2. Källa: Valmyndigheten. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde saknas. Uppdateras varje tertiäl.

8.3. Källa: Kolada (U00408). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

8.4. Källa: Liv och hälsa ung, gymnasieskolans åk 2. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).

8.5. Folkhälsomyndigheten, Nationella folkhälsoenkäten. Med socialt deltagande menas deltagande i sportevenemang, studiecirkel, konstutställning, fest, m.m. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras vartannat år (november).

8.6a-b. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: 2017. Uppdateras årligen.

Inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag och kommungemensamma nämndmål

I fem av kommunfullmäktiges uppdrag inom inriktningsmålet löper arbetet på enligt plan. Ett uppdrag är färdigt och fyra uppdrag är försenade. Arbetet med de två gemensamma nämndmålen löper på enligt plan liksom det tillkommande uppdraget. Följande tabell redovisar statusen för respektive uppdrag och nämndmål.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken (2019)</p> <p>Uppdraget är försenat. Kommunen samverkar för att erbjuda regionens vuxna medborgare ett relevant utbildningsutbud inom hela vuxenutbildningen. Kommunen har också ett etablerat samarbete med Region Uppsala och Arbetsförmedlingen för att diskutera utbud och eventuella upphandlingar. Samarbetet ska leda till att kursutbudet kompletteras utifrån behov på arbetsmarknaden. För att säkra tillgången på kompetens inom bristyrken kommer kommunen att fortsätta driva utvecklingsgrupper tillsammans med berörda nämnder och verksamheter. Parallellt fortsätter kommunstyrelsen sitt uppdrag att under 2019 producera kommungemensamma modeller och metoder för kompetensförsörjning och kompetensplanering på strategisk, taktisk och operativ nivå. Modellen ska underlätta kompetensplaneringsarbetet för nämnder och bolagsstyrelser. Kompetensförsörjningsarbetets effekter beror även på hur kommunen utvecklar andra områden inom arbetsgivarområdet, till exempel det systematiska arbetsmiljöarbetet och chefs- och ledarutveckling, vilket också pågår. Sammantaget är det många olika processområden som bidrar till kommunens varumärke som en attraktiv arbetsgivare. Under 2019 tog kommunen emot en utmärkelse som Årets employer branding kommun. Motiveringen var att kommunen bedriver ett kontinuerligt arbete med tydliga och starka resultat, och har förmåga att visa på den bredd av möjligheter som kommunen kan erbjuda som arbetsgivare.</p>	KS, AMN	
<p>Förbättra kompetensförsörjningen inom fritidshemmen genom fortbildning och utvecklingsmöjligheter för medarbetare (2019)</p> <p>Under året har cirka 150 tidigare utbildade medarbetare på fritidshem genomgått utbildning. För att ytterligare höja kunskapen om fritidshemmens uppdrag och vikten av likvärdighet i erbjudandet till kommuninnevånarna har nätverk instiftats. Till våren 2020 kommer även fortsättningskurs erbjudas berörda medarbetare. Arbetsmarknadsnämnden har tagit initiativ till en valideringsutbildning enligt Skolverkets yrkespaket för fritidshemspersonal. Förslaget är att en pilotutbildning startar i mars 2020 i vuxenutbildningens regi.</p>	UBN, AMN	2021
<p>I högre utsträckning erbjuda vikarier inom kommunens verksamhet utbildning och validering för att kunna få fast tjänst (2019)</p> <p>Uppdraget är försenat. Kommunstyrelsen har påbörjat arbete med metodstöd. Kartläggning av aktuella tjänsteområden och målgrupper är påbörjad. Eftersom det även finns redan pågående initiativ så sker arbetet i samarbete med övriga nämnder.</p>	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Införa obligatorisk språkundervisning i svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg (2019)</p> <p>Inom det ESF-finansierade projektet Språkstöd KIVO-C har arbetsmarknadsnämnden erbjudit och genomfört utbildningar av språkombud och språkstödjare inom vård och omsorg. Omsorgsnämnden och äldre- och vårdnämnden planerar för mer långsiktiga insatser, inom exempelvis assistans, boenden och hemvård. Behovet av att språkstödjande aktiviteter bedöms av båda nämnderna som högst aktuellt framöver.</p>	OSN, ÄLN, AMN	2020
<p>Förbättra företagets villkor i Uppsala med möjlighet till enklare kontakter, ökad ömsesidig förståelse och snabbare handläggning (2019)</p> <p>Berörda nämnder har under året arbetat med klarspråk och att förbättra tillgängligheten till information, via hemsidan och informationsmaterial. Samarbete med Boverket och andra kommuner pågår för att utveckla en mer likartad hantering av bygglovsprocessen. Utbildning har förberetts och genomförs vidare under 2020 på temat Företagsservice, effektiv kommunikation och bemötande. Kundnöjdhet mäts regelbundet för att följa hur kommunens service upplevs. Målet är att identifiera utvecklingspotential inom områden som exempelvis markupplåtelse, bygglovsverksamhet, bostadsanpassning och detaljplaneverksamhet. Generellt är resultaten tillfredsställande i de mätningar som genomförs. Viss nedgång i nöjdheten har dock skett under 2018, sannolikt med anledning av minskad bemanning. Under året har berörda nämnder också bidragit i arbetet med att bygga upp kommunens Kontaktcenter, dit företag kan vända sig för svar på enklare frågor.</p>	KS, GSN, PBN	2022
<p>Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön (2017)</p> <p>Nämndernas och styrelsernas arbete med strukturella skillnader på grund av kön varierar. Flera nämnder och bolagsstyrelser arbetar redan systematiskt med detta ur ett brett jämställdhetsperspektiv, medan några nämnder och styrelser i huvudsak fokuserar på osakliga skillnader i lön. Kommunstyrelsen har påbörjat ett arbete för att stödja samtliga nämnder och bolagsstyrelser i att ha en beredd ansats i arbetet under 2020.</p>	Alla	2020
<p>Fortsätta satsningen på lärarlönerna samtidigt som möjligheten för utvecklingsmöjligheter stärks. Skolledarnas löneläge ska ses över (2019)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Berörda nämnder fortsätter att delta i den nationella lärarlönesatsningen samt arbetar för att nå målet i den kommungemensamma lönepolitiska satsningen inför 2021. Utbildningsnämnden kommer också att fortsätta arbetet som påbörjats med utvecklingsvägar för lärare.</p>	UBN, AMN	
<p>Ta fram åtgärdsprogram för att främja fysisk aktivitet, frisknärvaro och ökade hälsotal bland anställda i Uppsala kommun samt ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget (2019)</p> <p>Uppdraget är försenat. Nämnden har genomfört en analys och har under året arbetat vidare med utvecklingen av det hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet. Syftet är att främja frisknärvaron bland anställda. Arbetet för ökade hälsotal har även intensifierats under året genom att nämnden deltar i och driver ett projekt rörande psykisk hälsa och har ett samverkansavtal med Försäkringskassan med fokus på långtidssjuka. Utredningar visar dock att främjande av fysisk aktivitet inte i sig resulterar i minskad sjukfrånvaro och ökande frisknärvaro. Uppdraget följer inte fullt ut planen då inriktningen har behövt justeras utifrån genomförd utredning och analys.</p>	KS	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Identifiera riskgrupper för psykosocial sjukfrånvaro och utifrån det stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö för att minska sjukfrånvaro och upplevd negativ stress (2019)</p> <p>Berörda nämnder har identifierat aktuella riskgrupper. Nämnderna samarbetar i ett gemensamt projekt som förväntas resultera i bättre kunskap i frågorna om psykisk ohälsa och en mer effektiv rehabiliteringsmetodik. Nämnderna har olika fokus beroende på verksamhetens unika förutsättningar. Inom utbildningsnämnden handlar åtgärder främst om organisation, bemanning och uppföljning, medan äldrenämnden fokuserar på systematisk uppföljning av upprepad korttidsfrånvaro. Omsorgsnämnden driver ett pilotprojekt som syftar till att minska korttidsjukfrånvaron. Arbetet har varit framgångsrikt och metoden ska under 2020 implementeras inom andra verksamheter.</p>	KS, ÄLN, OSN, UBN	2020
<p>Ta fram en plan på hur kommunens utköpskostnader ska minska (2019)</p> <p>Riktlinje för intern rörlighet, bemanning samt övertalighet i Uppsala kommun är under omarbetning och revideras med utgångspunkt från analysen under 2019 och 2020. Syftet är bland annat att skapa bättre förutsättningar för omplacering. Karriärväxling ingår som en del i riktlinjerna. Analys av möjliga förändringsalternativ inklusive kostnader är genomförd.</p>	KS	2020
<p>Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande</p> <p>Samordnade insatser kring aktivering av värdegrund samt utveckling av chef och ledarskap har haft stort fokus under 2019. Flera kompetensutvecklingsinsatser för chefer har genomförts under året. Framtidens ledarskap har varit tema för koncernledningen och bildat underlag för rätt fokus framåt – utveckling av ledarprogram och utvecklingsvägar samt att chefsuppgifterna är rimliga och att det finns organisatoriska förutsättningar, inte minst gällande arbetsbelastning. Fortsatt kvalitetssäkring av basutbildning för chefer har skett och fortsätter in i 2020. Ytterligare investering i mentorprogram har skett samt utbildningar i coachande förhållningssätt och facilitering. Under hösten genomfördes kommunkoncernens chefsdag på temat välkomna nyskapande, mod och innovation. Kommunstyrelsen har lanserat en ny kommunövergripande introduktionsprocess för chefer respektive medarbetare, modeller för välfungerande arbetsgrupper och fortsätter utveckla arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chef och medarbetare i linje med det nya samverkansavtalet. Bred förankring sker för att skapa förståelse för metod, teori och varför kommunen behöver ha andra arenor för medskapande dialoger på framtidens arbetsplatser. Många nämnder arbetar med värdegrunden och medarbetarundersökningen. Andra aktiviteter är arbete med effektiva team och verksamhetsanpassade åtgärder för att främja ett aktivt ledar- och medarbetarskap som möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap utifrån kommunens värdegrund.</p>	Alla nämnder	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.</p> <p>Nämnderna rapporterar över lag att de arbetar aktivt med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ett ledningssystem för det systematiska arbetsmiljöarbetet finns på plats och den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet visar att det är väl etablerat i hela kommunen. Andra aktiviteter som ingår i arbetet är att arbeta med resultatet från medarbetarundersökningen och dialoger mellan chefer och medarbetare. Kommunstyrelsen stödjer arbetet med förbättringsarbete av ledningssystemet för arbetsmiljö, vilket också inkluderar arbetsmetoder och arenor för dialoger mellan chefer och medarbetare. Under året har arbetat fortsatt med utvecklingen av det hälsofrämjande arbetet där syftet är att främja frisknärvaron bland anställda. Ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv måste alltid bygga på stabila rutiner för det förbyggande och reagerande arbetsmiljöarbetet. För närvarande pågår ett projekt som prövar metodik för att tidigt fånga in medarbetare med psykisk ohälsa. Projektet ska utvärderas för att bedöma om ledningssystemet kan kompletteras med prövade rutiner. Sedan ett par år har kommunstyrelsen även stärkt arbetet med rehabilitering av långtidssjuka. Det ger en snabbare hantering av rehabiliteringsärenden. Inom ramen för hållbart arbetsliv pågår även ett projekt om framtidens utmaningar vad gäller arbetstid. Kravet att jobba längre måste mötas med ett antal möjliggörare som till exempel generationsväxlingstjänster.</p>	Alla nämnder och styrelser	

Redovisning av inriktningsmålets indikatorer

Mål 9. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator		Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
		Totalt	Kvinnor	Män			
9.1	Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd Medborgar-Index)	56	58	54	58	Öka	~
9.1.a	Boende i centralort	55	-	-	62	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
9.1.b	Boende i annan tätort	60	-	-	54		
9.1.c	Boende utanför tätort	56	-	-	60		
9.2	Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	61	55	49	56	Öka	➔
9.2.a	Boende i centralort	52	-	-	57	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
9.2.b	Boende i annan tätort	60	-	-	51		
9.2.c	Boende utanför tätort	56	-	-	60		
9.3	Företagarnas uppfattning av kommunens service	71	-	-	72	Öka	↗
9.4	Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	78	78	76	78	Öka	-
9.5	Index över attraktiva arbetsvillkor	104	-	-	98	Öka	➔
9.6	Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent	6,3	7,1	4,2	6,6	Minska	➔
9.7	Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel	13	14	8	10	Minska	↘
9.8	Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr	135	-	-	-33	0	↗

Mål 9. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

9.9	Könsfördelning hos kommunanställda	-	73	27	73	50%	Skillnad minskar över tid
9.9.a	Könsfördelning hos samtliga chefer	-	71	29	71	Andel kvinnor ska minst vara i nivå med könsfördelningen totalt	Skillnad minskar över tid
9.9.b	Könsfördelning hos chefer som leder chefer	-	69	31	64		
9.9.c	Könsfördelning hos chefer som leder medarbetare	-	72	28	72		
9.10	Heltidsanställda månadsavlönade, andel	90	90	91	83	Öka	↗

9.1. Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare. Uppdateras en gång per år (januari).

9.1a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: Uppsala 2018. Uppdateras en gång per år (januari).

9.2. Källa: Kolada (U00400). Se 9.1 för detaljer.

9.2a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Se 9.1a-c för detaljer.

9.3. Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

9.4. Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2019. Uppsala har ännu inte genomfört undersökningen tillräckligt ofta för att det ska gå att se en trend. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner 2018 (utom Linköping och Norrköping som inte lämnat uppgift). Uppdateras en gång per år.

9.5. Källa: Skandinaviska nyckeltalsinstitutet. Nuvärde avser 2017. Maximal nivå är 180. Jämförvärde: median av deltagande kommuner. Uppdateras en gång per år (april).

9.6. Källa: Kolada (N00090). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars).

9.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2019. Jämförvärde 2018. Uppdateras varje tertial.

9.8. Källa: Kolada (N00951). Nuvärde avser 2018. Lönegapet avser skillnad i medianmånadslön mellan kvinnor och män. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).

9.9. Källa: Egen uppföljning (Heroma/Hypergene). Nuvärde avser 2019. 9.9 a-c Nuvärde avser 2019. Jämförvärde: genomsnitt för andel kvinnor 2015-2017. Uppdateras en gång per år.

9.10. Källa: Kolada (N00206). Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (april).

Kvarvarande uppdrag samt uppdrag som beslutats vid sidan av Mål och budget

Kvarvarande uppdrag från tidigare år

Det finns vissa uppdrag från tidigare Mål och budget som inte finns med i aktuell Mål och budget, men som nämnder och bolagsstyrelser fortfarande rapporterar på. Flera av dessa uppdrag kan kopplas till inriktningsmålen och redovisas i samband med dessa. Följande uppdrag har inte kopplats till inriktningsmålen utan redovisas separat.

Det finns tre sådana uppdrag kvar att rapportera. Ett av uppdragen är färdigt. I ett av uppdragen pågår arbetet enligt plan och ett uppdrag är försenat.

Förklaring till färgmarkeringar:

Blått	Uppdraget är genomfört
Grönt	Arbetet med uppdraget går enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rosa	Uppdraget genomförs inte

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Implementera jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument och beslutsärenden (2016)</p> <p>Uppdraget är färdigt. Ett förslag för beaktandet av barn-, jämställdhets- och andra sociala hållbarhetsperspektiv i beslutsärenden är framtaget. Det testas nu av en grupp handläggare och kommer i början av 2020 att utvärderas inför lansering för alla. Förslaget ska biläggas rutinen för att handlägga ärenden till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Implementering av jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument pågår kontinuerligt som en del i det löpande utvecklingsarbetet gällande integrering av styrning och ledning. Översyn av samtliga styrdokument inom området pågår.</p>	KS	
<p>Inleda arbetet med att etablera så kallade halvvägshus i kommunen och arbetet med Bostad först för att skapa goda förutsättningar för människor att lämna missbruk och beroendeproblematik bakom sig (2016)</p> <p>Socialnämnden har en beredskap att starta ett halvvägshus när det finns lämplig lokal för ändamålet. Arbetet med Bostad först pågår. Flera verksamheter inom deltar. Uppsalahem är en viktig samarbetspart. Ett utvecklingsarbete behöver inledas för att förbättra insatsen.</p>	SCN	
<p>En fortsatt utveckling av tydlig information och relevanta jämförelsemått baserade på kvalitetsmätningar, med syftet att underlätta för medborgaren att göra informerade val. (2016)</p> <p>Uppdraget är påbörjat men flyter inte på enligt plan. Arbetet med att utveckla Hitta och jämför är påbörjat men ytterligare styrning och tydliggöranden från kommunstyrelsen behövs för att uppdraget ska kunna slutföras. Uppdraget förväntas vara färdigt 2020.</p>	ÄLN	2020

Uppdrag som lämnats vid sidan av Mål och budget

Uppdrag som lämnas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen till nämnder och styrelser under året följs upp med ett tertials eftersläpning. Det innebär att uppdrag som lämnas januari-april följs upp från och med uppföljningen per augusti, att uppdrag som lämnas maj-augusti följs upp från och med uppföljningen

per helår och att uppdrag som lämnas september-december följs upp från och med apriluppföljningen året efter. På så sätt tar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen hänsyn till att det behöver gå en viss tid för att uppdraget hinna verkställas.

Från och med 2019 redovisas dessa uppdrag in under berörda inriktningsmål för att på så sätt tydliggöra hur kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens uppdrag till nämnder och styrelser bidrar till fullmäktiges övergripande mål. Följande redovisning avser därför enbart sådana uppdrag som lämnats före år 2019 och som inte var färdigställda vid 2019 års början.

Uppdrag som kommunstyrelsen lämnar till sina förvaltningar och som tidigare redovisats här ingår nu i kommunstyrelsens egen uppföljning.

Av de uppdrag som lämnades under 2017 och 2018 återstår nio stycken att rapportera. Arbetet pågår enligt plan i samtliga uppdrag.

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>att uppdra till Fyrishov AB och utbildningsnämnden att skapa förutsättningar för ett samlat skoluppdrag avseende simkunnighet</p> <p>Beslutspunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-24. Utbildningsnämnden har tillsammans med Fyrishov AB tagits fram en beskrivning av dagens organisering av simundervisningen. Respektive skola ansvarar för att det genomförs simundervisning. Ett simtest skall genomföras under perioden augusti-oktober under det år eleven går i årskurs 5. För elever som inte klarar simtestet ges extra simundervisning på Fyrishov med stöd av särskild simlärare. Under läsåret 2018/19 genomförs med stöd av statsbidrag en särskild satsning där alla elever i förskoleklass erbjuds simundervisning vid 5 tillfällen. Fyrishov upplever att det finns en utmaning i samarbetet utbildningsnämndens decentraliserade organisation och arbetssätt. Det gör att centrala och samlade uppdrag för både den kommunala skolan och friskolorna inte upplevs som sammanhållna. Fyrishov upplever en osäkerhet kring vem bolagsstyrelsen ska närma sig för att komma mer effektivt framåt i frågan. I förslaget till Uppsala kommuns Mål och budget för 2020 föreslås en kommunal satsning på simkunskap för elever i föreskoleklass som ska fortsätta den nationella satsningen som genomfördes under läsåret 2018/2019. För att undvika ett glapp mellan föregående läsår, som finansierades med nationella medel, och det nu påbörjade läsåret 2019/2020 som finns med i förslaget till kommande Mål och Budget 2020 har bolagsstyrelsen föreslagit att uppdraget ska påbörjas under hösten 2019.</p>	UBN, Fyrishov	
<p>att uppdra åt samtliga nämnder och bolagsstyrelser att under 2018 arbeta fram egna ledningsplaner inför och vid allvarliga störningar i enlighet med rutin för detta</p> <p>Beslutspunkten ingick i ärendet Ledningsplan inför och vid allvarlig störning (KSN-2017-2895), § 254 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-11-06. Många nämnder och bolagsstyrelser pekar på att de redan har planer som omfattar allvarliga störningar medan andra rapporterar att arbetet med framtagandet av ledningsplaner har påbörjats.</p>	Alla	
<p>att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att beakta motionärens förslag i enlighet med föredragningen i samband med upprustning av torgytan vid kvarteret S:t Per</p> <p>Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mohammad Hassan (L) om att lägga in periodiska systemet som installation på gågatan i Uppsala (KSN-2015-1696), § 56 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-02-27. Gatu- och samhällsmiljönämnden inväntar ombyggnation av Celsiustorget.</p>	GSN	

Kommunfullmäktiges uppdrag		
Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Handlingsplan mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer, KSN-2016-0315 (KF 2016-09-05)</p> <p>I linje med handlingsplanen mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer har en rad insatser gjorts. Hedersrelaterat våld och förtryck har kartlagts i Uppsala kommuns årskurs 9. Tillsammans med länsstyrelsen har Uppsala kommun arrangerat konferenser om hedersrelaterat våld, könsstämpning, prostitution och trafficking. Försörjningsstöd har utbildats i ekonomiskt och hedersrelaterat våld. Vidare har strateg och utvecklingsledare lett en webbkurs i våld i nära relationer.</p>	SCN	
<p>att uppdra till socialnämnden att revidera Drogpolitiskt program med inriktningen att komplettera programmet med förebyggande insatser för fler typer av beroenden så som till exempel spel, samt att genom framtagandet av en handlingsplan förtydliga roller</p> <p>Beslutspunkten ingick i ärendet Uppföljning av program och planer 2017 (KSN-2017-3388), § 282 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-11. Arbetet med en tidsplan för revidering är påbörjat.</p>	SCN	
<p>att socialnämnden ska rapportera om satsningen till kommunstyrelsen i ordinarie delårsuppföljning</p> <p>Beslutspunkten ingick i Ansökan om medel för social investering Förbättra för barn i familjer med missbruk – Insats Sofia (KSN-2018-0690) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-04-11. En projektledare är anställd och projektet startade 1 september 2018 och kommer att pågå till 31 augusti 2021.</p>	SCN	2021
<p>att uppdra till Fyrishov AB att till Uppsala Stadshus AB återkomma med beräknad investeringsutgift för entrélösning</p> <p>Beslutspunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-24. Bolagsstyrelsen förbereder en arkitekttävling som kommer att genomföras under 2019/2020. Första steget kommer att belysa stadsbyggnadsperspektivet och anläggningen som helhet, där ett delmoment är utredning av den nya entrébyggnaden. Arbeta med framtagande av tävlingsprogram pågår. Tävlingen startade med inbjudan till prekvalificering i december 2019 och kommer att pågå till sommaren 2020.</p>	Fyrishov	
<p>att uppdra till Uppsala Vatten och Avfall AB att ta fram en VA-plan inklusive en dagvattenplan i samarbete med berörda förvaltningar</p> <p>Beslutspunkten ingick i Planeringsunderlag för vatten- och avloppsförsörjning (KSN-2015-1310) § 80 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2018-04-23. Arbetet pågår enligt plan och är beroende av att Vattenprogrammet beslutas.</p>	Uppsala Vatten	
<p>att återkomma till kommunstyrelsen med en utförlig utvärdering av satsningen inom ramen för sociala investeringar</p> <p>Beslutspunkten ingick i handlingsplan för Gottsunda och Valsätra (KSN-2018-0108) vid kommunstyrelsens sammanträde 2018-02-07. Uppsalahem driver satsningen Mötesplats Gottsunda inom ramen för sociala investeringar. Mötesplatsens aktiviteter har under hösten utvärderats med goda resultat. Antalet besökare har ökat från första till andra året med 80 procent och totalt har 38 ungdomar och unga vuxna anställts. Den upplevda tryggheten i Gottsunda enligt Uppsalahems NKI har ökat från 2017 till 2019, något Mötesplats Gottsunda kan vara en bidragande faktor till. Mötesplats Gottsunda fortsätter drivas inom ramen sociala investeringar fram till och med 2020-05-31, och övergår därefter till att drivas inom Uppsalahem Distrikt Södra under juni-december 2020. Löpande rapportering om Mötesplats Gottsunda genomförs också inom ramarna för handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra.</p>	Uppsalahem	

Översikt av måluppfyllelse för inriktningsmål och uppdrag

Nämnders rapportering av mål och uppdrag													
Mål och uppdrag	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	Total
Mål 1 Uppsala ska ha en jämställd och hållbar ekonomi													
I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet (KS)	2021												2021
Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten (KS och fastighetsbolagen)													
Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen (KS, IFN, Fyrishov, Sport- och rekreationsfastigheter och Skolfastigheter)	2020												
Fortsätta att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling (KS)	2020												2020
Inrätta ett upphandlingsråd (KS)													
Utvärdera och utveckla arbetet med den sociala investeringsfonden samt riktlinje för sociala investeringar i syfte att lyfta in idrott- och friluftsliv (KS)	2020												2020
Att som komplement överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att kommunkoncernen bygger och äger själv, utifrån vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt (Skolfastigheter, Parkeringsbolaget och KS)	2020												2020
Ta fram en strategi för att arbeta med koncept vid nyproduktion av skolor (Skolfastigheter, UBN, KS)													
Utveckla den strategiska lokalförsörjningen för att möjliggöra ökad nyttjandegrad samt över tid sänkta kostnader i kommunkoncernen (KS)													
Inrätta en mikrofond för sociala företag (KS)													
I samarbete med UKFAB möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Storvreta centrum (KS)													
Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning (Alla)	2022				2022	2020		2022		2022	2020	2021	2022

Nämnders rapportering av mål och uppdrag														
Mål och uppdrag	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	VLN	Total
Mål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i														
Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten (Alla)	2020									2022				

Nämnders rapportering av mål och uppdrag														
Mål och uppdrag	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	VLN	Total
Mål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet														
Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk (Alla)										2022				2022
Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden (KS och AMN)	2021													2021
Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen (KS)	2020													2020
Fortsätta utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar (KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN och IFN)	2020										2020	2020		2020
Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur och natur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kultur- och naturgaranti (KTN, UBN, Stadsteatern och UKK)												2021		2021
Samarbeta med Uppsalas föreningsliv för att erbjuda sportis och kulturis som ett komplement till fritids (IFN, UBN och KTN)											2020	2020		2020
Utreda möjligheten för fler fritidsbanker och ett parasportotek. (IFN)											2020			2020
Utveckla det förebyggande arbetet för att främja psykisk hälsa (AMN, OSN, SCN, ÄLN, KTN och IFN)						2020								2020
Stärkt det förebyggande arbetet mot ungdomars bruk av alkohol, spel, narkotika och andra droger samt utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem (SCN, KTN och UBN)														
Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration (KS)	2020													2020
Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter (Alla)														
Arbeta för att öka andelen som går och cyklar till förskola, skola och fritidsaktiviteter i vardagen (GSN och UBN)														
Utreda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala kommun (KS och Uppsala vatten)	2020													2020
Intensifiera arbetet med att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck (SCN, UBN, OSN och KTN)												2020		2020

Gemensamma nämnder – räddningsnämnden och överförmyndarnämnden

Uppsala är värdkommun för två nämnder som är gemensamma med andra kommuner: räddningsnämnden (RÄN) gemensam med Tierp och Östhammar, och överförmyndarnämnden (ÖFN) gemensam med samtliga kommuner i Uppsala län: Uppsala, Tierp, Östhammar, Knivsta, Älvkarleby, Heby, Enköping och Håbo. Nämnderna styrs gemensamt av de kommuner som samarbetar och de knyter an till mål och uppdrag i enlighet med vad samarbetskommunerna kommit överens om.

Gemensamma nämnders rapportering av mål och uppdrag		
Mål och uppdrag	RÄN	ÖFN
Mål 1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi		
Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning (Alla)	2020	
Mål 2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i		
Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten (Alla)		
Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut (Alla)		
Mål 3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande		
Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala (Alla)		
Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande (Alla)		
Mål 4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet		
Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter (Alla)		
Mål 5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete		
I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service (Alla)		
Mål 7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet		
Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven (ÄLN, OSN, SCN och ÖFN)		
Mål 8. Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället		
Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering (Alla)		
Mål 9. Uppsalas medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala		
Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön (Alla)		

Bilaga 2 Nationella nyckeltal för Agenda 2030

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som innehåller de 17 Globala målen för hållbar utveckling. Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har i samverkan med kommuner tagit fram ett urval av nyckeltal som stöd för kommuners genomförande av Agenda 2030. En interaktiv presentation av nyckeltalen går att hitta i kommundatabasen Kolada (www.kolada.se). Här följer en sammanfattning av statusen för dessa nyckeltal för Uppsala kommun, så långt nyckeltalen har uppdaterats i februari 2019. Där det finns möjlighet att särredovisa kvinnor och män görs en sådan särredovisning. För en närmare beskrivning av nyckeltalet hänvisas till www.kolada.se.

Nyckeltalens värden har färgmarkerats för att illustrera hur Uppsalas status ligger till i förhållande till övriga Sverige. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner/landsting efter sina resultat, och de bästa resultaten får grön färg, de sämsta får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data på något nyckeltal visas det med grå färg.

Grönt	Kommunen är bland de bästa 25 procenten bland kommuner
Gult	Kommunen är bland de mittersta 50 procenten bland kommuner
Rosa	Kommunen är bland de sämsta 25 procenten bland kommuner
Grått	Det finns ingen data för kommunen

Tänk på att färgsättningen visar om en kommun har bra eller dåliga resultat jämfört med andra. Den talar inte om ifall resultaten är bra eller dåliga. En kommun kan ha dåliga resultat jämfört med andra trots att resultatet egentligen är bra (och vice versa).

Kort sammanfattning av nyckeltalens utfall

Uppsala är i betydligt högre grad bland de bästa 25 procenten än de sämsta 25 procenten om man ser till nyckeltalens utfall. Uppsalas styrkor ligger främst i hög tillväxt, god folkhälsa, låga utsläpp av växthusgaser, bra återvinning, hög jämställdhet och en bra försörjningskvot. Samtidigt finns det några svagheter, främst kring ekonomisk jämlikhet, lägstanivå för valdeltagande, fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor, grundvattenstatus och svenska för invandrare.



Mål 1 Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär bl.a. även brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

	2015	2016	2017	2018	2019
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel Totalt	8,5	8,3	9,4		
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Totalt	1,4	1,5	1,7	1,8	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Män	1,4	1,5	1,7	1,8	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Kvinnor	1,5	1,5	1,7	1,8	



Mål 2 Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.

	2015	2016	2017	2018	2019
Invånare med fetma, andel Totalt	11	12	14	11	
Invånare med fetma, andel Män	11	12		11	
Invånare med fetma, andel Kvinnor	12	12		11	
Ekologiskt odlad åkermark, andel Totalt	19	18	20	22	



Mål 3 Hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

	2015	2016	2017	2018	2019
Medellivslängd kvinnor, år Totalt	84,5	84,8	85,0	85,2	
Medellivslängd män, år Totalt	81,5	81,6	81,7	81,8	
Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel Totalt	46,5	50,1	49,0	51,2	
Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel Män	39,4	45,4	43,7	43,3	
Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel Kvinnor	50,1	52,3	51,7	55,0	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv Totalt	2 998	2 966	2 917	2 973	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv Män	2 403	2 334	2 330	2 301	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv Kvinnor	3 482	3 483	3 400	3 528	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv Totalt	314,6	305,0	280,4	269,1	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv Män	259,6	249,2	228,6	218,1	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv Kvinnor	368,0	359,2	330,9	318,9	



Mål 4 God utbildning för alla

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

	2015	2016	2017	2018	2019
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel Totalt	89,2	92,0	87,5	88,7	87,9
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel Män	88,1	91,1	86,1	87,9	86,7
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel Kvinnor	90,3	93,0	88,9	89,6	89,3
Elever i år 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel Totalt		87,4		84,5	
Elever i år 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel Män				86,0	
Elever i år 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel Kvinnor				84,3	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Totalt	70,9	69,9	72,6	74,6	72,7
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Män	67,4	65,4	69,6	70,4	69,5
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Kvinnor	74,9	74,8	75,7	79,3	76,1
Elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare, andel Totalt	39	35	36	38	
Elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare, andel Män	34	34	32	38	
Elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare, andel Kvinnor	44	37	41	37	



Mål 5 Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

	2015	2016	2017	2018	2019
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Totalt	63	64	67	69	
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Män	76	76	77	80	
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Kvinnor	59	60	64	64	
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar Totalt	30,1	30,4	31,9	31,8	33,0
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel Totalt	81,5	81,9	82,0		
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, kommunalt anställda, andel Totalt	98,9	100,4	100,4	100,5	



Mål 6 Rent vatten och sanitet

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

	2015	2016	2017	2018	2019
Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel					
Sjöar med god ekologisk status, andel	31,8	31,8			
Vattendrag med god ekologisk status, andel	8,2	8,2			
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel	94,7	94,7			



Mål 7 Hållbar energi för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

	2015	2016	2017	2018	2019
Elavbrott, genomsnittlig avbrottsid per kund (SAIDI), minuter/kund		44,8	29,3	45,1	
Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor på värmeverk inom det geografiska området, andel		42	44		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv	22	22	22		



Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

	2015	2016	2017	2018	2019
Bruttoregionalprodukt (BRP), tkr/inv Totalt	475,9	483,1	516,1		
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel av bef. Totalt	2,3	2,5	2,8	2,8	2,6
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel av bef. Män	2,7	2,8	3,2	3,0	2,7
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel av bef. Kvinnor	2,0	2,1	2,4	2,5	2,5
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel Totalt	6,1	6,1	5,5		
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel Män	6,9	6,9	6,3		
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel Kvinnor	5,4	5,3	4,8		



Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

	2015	2016	2017	2018	2019
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel Totalt	81,9	87,1	89,2	89,8	
Företagsklimat enl. Öppna jämförelser (Insikt) - Totalt, NKI Totalt		67	68	71	
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel Totalt	89,2	89,2	89,0		
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel Män	88,6	88,7	88,5		
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel Kvinnor	89,7	89,7	89,5		



Mål 10 Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

	2015	2016	2017	2018	2019
Ginikoefficient, index Totalt	0,446	0,441	0,442		
Ginikoefficient, index Män	0,450	0,445	0,445		
Ginikoefficient, index Kvinnor	0,431	0,427	0,429		
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel Totalt	24	23		22	
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel Män	25	24		20	
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel Kvinnor	23	23		24	
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel Totalt	35	34	28	51	
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel Män	43	43	34	61	
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel Kvinnor	24	20	20	35	
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Totalt			74	57	74
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Män			75	75	73
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Kvinnor			76		85



Mål 11 Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

	2015	2016	2017	2018	2019
Demografisk försörjningskvot Totalt	0,63	0,64	0,64	0,65	
Demografisk försörjningskvot Män	0,62	0,62	0,63	0,64	
Demografisk försörjningskvot Kvinnor	0,64	0,65	0,66	0,66	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Totalt	15,2	15,3	15,8	15,6	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Män	16,0	16,2	16,8	16,5	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Kvinnor	14,5	14,4	14,9	14,8	
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg/inv Totalt	7,4	7,3	7,1		
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv Totalt	0,78	0,79	0,77		



Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

	2015	2016	2017	2018	2019
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	436	430	417	409	
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel	47	48	47	43	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel	26	34	41	45	



Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

	2015	2016	2017	2018	2019
Utsläpp till luft av växthusgaser, ton CO2-ekv/inv	3,78	3,83	3,48		
Miljöbilar i kommunorganisationen, andel	37,2	43,8	53,2	55,6	58,3
Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området	22,5	20,5	18,6	17,8	
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv	556,1	561,5	547,2	543,6	



Mål 14 Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling. Nyckeltal för mål 14 saknas för kommuner.



Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

	2015	2016	2017	2018	2019
Skyddad natur totalt, andel	2,9	3,0	3,1	3,6	



Mål 16 Fred och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

	2015	2016	2017	2018	2019
Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, andel Totalt	57,7	57,7	57,7	51,4	51,4
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel Totalt		21		26	
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel Män		8		11	
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel Kvinnor		33		41	
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv Totalt	869	941	929	922	
Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, Totalt	0,6	3,6	5,2	3,7	



Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling. Nyckeltal för mål 17 saknas för kommuner.

Bilaga 3 Redovisning av den interna kontrollen 2019

Syftet med intern kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig ekonomisk rapportering samt efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar. Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från kommunfullmäktiges beslut 2007, om reglemente för intern kontroll och den riktlinje för intern kontroll som kommunstyrelsen beslutade om 2015 (reviderad 2016). Reglemente och riktlinje ses för närvarande över.

I kommunen har respektive nämnd och bolagsstyrelse ansvar för den interna kontrollen. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll i kommunen och har tillsammans med Uppsala Stadshus AB ett samordnande ansvar för den interna kontrollen. Kommunstyrelsen ska bidra med stöd till och utvärdering av den interna kontrollens funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige.

Aktiviteter under året

Utifrån kommunstyrelsens ansvar enligt reglementet så har arbetet för ökad likvärdighet mellan nämnderna inom den interna kontrollen fortsatt. På förvaltningsnivå ordnas bland annat forum för erfarenhetsutbyte om intern kontroll och internkontrollplaner. Valnämnden har nu en internkontrollplan.

Under året har kommunstyrelsen genomfört flera åtgärder för att öka kunskap och förståelse avseende intern kontroll. Samtliga ansvariga tjänstepersoner för nämndernas interna kontroll har fått återkoppling på nämndernas uppföljning av intern kontroll, riskregister och internkontrollplaner. Under 2018 tog kommunstyrelsen fram en e-utbildning i intern kontroll. Utbildningen finns att ta del av för samtliga förtroendevalda och medarbetare på kommunens intranät och är obligatorisk för samtliga kommunens chefer. Information om utbildningen har gått ut via Insidan och nätverket för handläggare av intern kontroll. Under 2019 började kommunstyrelsen erbjuda fördjupningsutbildning i intern kontroll samt utbildning i riskhantering.

Under hösten följde kommunstyrelsen upp deltagandet i e-utbildningen. Uppföljningen visade att 27 procent av svarande förtroendevalda och 18 procent av svarande chefer hade tagit del av utbildningen. Det fanns stora skillnader mellan nämnder och förvaltningar. Till exempel hade hälften av de förtroendevalda i omsorgsnämnden och plan- och byggnadsnämnden som besvarat enkäten, svarat att de tagit del av utbildningen medan till exempel ingen i arbetsmarknadsnämnden eller valnämnden gjort detta. På förvaltningsnivå hade 24 procent av cheferna på kommunledningskontoret tagit del av utbildningen medan endast sju respektive åtta procent av cheferna på utbildningsförvaltningen och brandförsvaret svarade att de gjort detta. Kommunstyrelsen fortsätter att uppmana samtliga förtroendevalda och chefer att genomföra utbildningen. Ytterligare informationsinsatser behöver genomföras för att öka deltagandet. I fördjupningsutbildningen och utbildningen om riskhantering har nästan 90 medarbetare deltagit.

För att stärka kopplingen mellan den interna kontrollen i sin helhet och internkontrollplanen och för att öka användningen av internkontrollplanen för att säkerställa att den interna kontrollen fungerar och utvecklas, tog kommunstyrelsen inför

2019 fram en ny mall för nämndernas internkontrollplaner. Den nya mallen lyfter och ger plats för nämnderna att beskriva sitt arbete med intern kontroll, internkontrollplanens roll och hur arbetet med intern kontroll ska utvecklas. Mallen innehåller även beskrivningar av begrepp. Nästan alla nämnder använder den nya mallen. Inför 2020 har mallen kompletterats med vägledning och exempel. Från och med 2021 gäller även mallen för bolagsstyrelserna. Mallen utvärderas och utvecklas löpande. Även ytterligare exempel på arbete med intern kontroll har publicerats på Insidan.

Inför avrapporteringen av uppföljningen av internkontrollplanerna för 2019 har också en ny mall tagits fram som ska stärka avrapporteringarnas kvalitet och göra dem mer jämförbara.

En annan insats som kommunstyrelsen hoppas ska leda till utveckling av den interna kontrollen, inom nämndernas verksamhetsområden men också på kommunövergripande nivå, är insamlingen av analyser och utvärderingar av system och rutiner för intern kontroll från nämnderna. 2018 begärdes analysen in från förvaltningarna. 2019 har den begärts in från nämnderna. Kommunstyrelsen kommer även att inleda ett arbete för att se om analysen ska tas in från bolagen. För att stödja analysen och för att ytterligare fördjupa förståelsen för intern kontroll och för att kunna avgöra om den interna kontrollen uppfyller sitt syfte, togs under 2019 ett självvärderingsverktyg fram som kan användas på olika nivåer. Sammantaget ska verktyget ge en bild över läget och visa på utvecklingsbehov och vad som fungerar bra. Verktyget skulle också användas i arbetet med att ta fram analyserna och utvärderingarna av system och rutiner för intern kontroll.

Arbetet för att skapa en kommungemensam överblick över den interna kontrollen genom att inkorporera bolagsstyrelserna har gått framåt under 2019 genom att kommunstyrelsens förvaltning ändrat på vissa arbetssätt. Denna bilaga innehåller nu även resultatet av en genomgång av bolagens internkontrollplaner och uppföljningar av intern kontroll samt ytterligare material som belyser bolagens interna kontroll.

Under året har kommunstyrelsen arbetat med en översyn av kommunens reglemente för intern kontroll. Översynen med förslag till nytt reglemente beräknas vara klar under 2020.

Analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll

Enligt kommunens reglemente för intern kontroll ska styrelser och nämnder årligen till kommunstyrelsen rapportera in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll. Samtliga nämnder utom arbetsmarknadsnämnden har lämnat in en analys. Arbetsmarknadsnämnden arbetar med sin. Framöver ska analysen ingå i internkontrollplanen och uppföljningen av denna.

Analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll ska stödja utvecklingen av den interna kontrollen inom nämndernas verksamhetsområden men också på kommunövergripande nivå, genom att ge kommunen underlag för samordning och lärande. Inrapporteringen kan ge större kunskap om vad intern kontroll är och vilken roll den har i nämndernas arbete mot måluppfyllelse. Den kan också ge en helhetsbild över vad den interna kontrollen består av, hur den fungerar och är organiserad inom respektive ansvarsområde samt bidra till en starkare koppling mellan den interna kontrollen och internkontrollplanen.

Analysens innehåll

Det som efterfrågas är:

- Eventuella riktlinjer för den interna kontrollen som nämnden antagit inom sitt verksamhetsområde samt en analys över hur de fungerar.
- En beskrivning av hur arbetet med den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområde bedrivs och är organiserat samt en analys över arbetets funktionalitet. Bland annat nämndens involvering i arbetet med den interna kontrollen, ansvarsfördelning och arbetssätt, hur nämnden säkerställer att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt, kostnadseffektivt och rättssäkert sätt samt hur den interna kontrollen kopplas till övrigt arbete med ledning, styrning och utveckling av verksamheten.
- En beskrivning av hur nämnden avser att utveckla arbetet med den interna kontrollen på lång och kort sikt.
- En förteckning över vilka riktlinjer eller regler för verksamheten som nämnden beslutat om, eller planerar att besluta om, en beskrivning av hur de följs upp samt en analys över deras funktionalitet.

Dessutom har en enkät använts för att samla in svar på frågor om den interna kontrollens koppling till övrigt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling samt intern kontroll i "organisatoriska mellanrum" mellan nämndernas verksamheter.

Sammanfattande bedömning utifrån svaren

Det är endast utbildningsnämnden som beslutat om riktlinjer för den interna kontrollen men det finns nämnder som har andra styrdokument med beröringspunkter till intern styrning och kontroll. Flera nämnder berättar också om att stödjande förvaltningar beslutat om rutiner för arbetet med den interna kontrollen under året. Kulturnämnden skriver i sitt svar att riktlinjer ska tas fram. *Sammantaget betyder detta att styrningen över den interna kontrollen stärkts.* Bedömningen är fortsatt den det skulle vara bra om fler nämnder eller förvaltningar skriver ned hur arbetet med den interna kontrollen ska gå till och vad det ska bestå av. Detta bör kunna vara utvecklande för arbetet.

Det är bara räddningsnämnden som har särskilt utsedda ledamöter för den interna kontrollen men antalet nämnder som är aktiva i arbetet med intern kontroll ökar. De förtroendevalda är nu inblandade i framtagandet av planer för intern kontroll i betydligt större omfattning än tidigare, främst i arbetet med att identifiera och analysera risker. *Detta bidrar till en högre medvetenhet om intern kontroll bland de förtroendevalda och till att perspektiven i riskhanteringen vidgas, vilket bidrar till att riskerna kan åtgärdas på ett bättre sätt.*

Inom samtliga nämnders verksamhetsområden finns utsedda handläggare för den interna kontrollen, framförallt med ansvar för arbetet med internkontrollplanerna och uppföljningarna av dessa. *Arbetet med internkontrollplanerna bedrivs på ett systematiskt sätt i kommunen.* En generell bild är förvaltningarna identifierar och analyserar risker som hanteras antingen på avdelningsnivå eller ingår i förvaltningens riskregister som sedan är utgångspunkt för nämndernas internkontrollplaner. Vissa risker hanteras också i verksamhetsplanerna. Många chefer och handläggare är sedan också inblandade i arbetet med att genomföra kontrollmomenten i internkontrollplanerna. I de flesta fall

utförs kontrollmomenten av den del av organisationen där ansvaret för frågan är placerat. Chefer och medarbetare ansvarar också för att upptäckta avvikelser i verksamheten omedelbart rapporteras till ansvariga chefer och handläggare.

Den interna kontrollen är i hög utsträckning en integrerad del av kommunens kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Det är i hög utsträckning samma medarbetare som arbetar med intern kontroll och kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Dessa medarbetare har också ett nära samarbete med varandra. Det finns dock några undantag där kopplingarna kan stärkas.

Arbetet med den interna kontrollen i kommunen är fortsatt fokuserat på internkontrollplanerna. Arbetet med intern kontroll är dock betydligt mer omfattande än det som ingår i internkontrollplanerna. Detta syns också i årets svar på ett mycket tydligare sätt än i förra årets svar. I svaren kopplas dessutom den interna kontrollen till övrigt arbete med ledning, styrning och utveckling av verksamheten, till exempel verksamhetsbeskrivningar, ledningssystem samt arbetsätt för uppföljning och analys. *Synen på vad intern kontroll är har därför vidgats under det senaste året, vilket är positivt för fortsatt utveckling.* Svaren är betydligt fylligare än förra årets svar men fortfarande för sparsmakade för att ge en helhetsbild av vad den interna kontrollen består av, hur den fungerar och är organiserad i kommunen. I utvecklingen av den interna kontrollen i kommunen behöver därför kommunstyrelsen fortsätta arbetet med att åstadkomma ökad kännedom om, och systematik avseende, den interna kontroll som ligger utanför internkontrollplaner, så att nämnder och förvaltningar har sina egna helhetsbilder av den interna kontrollen.⁴

Arbetet med den interna kontrollen utvecklas i fortsatt stark takt inom kommunen, både på kommunövergripande nivå och på nämnd- och förvaltningsnivå. Nämnderna rapporterar om flera pågående eller planerade insatser, till exempel utveckling av riskhantering, ledningssystem, rutiner, processer och grunduppdrag. I många fall finns ett behov av ökad kunskap om intern kontroll.

Ansvaret för och egenomförandet av intern kontroll inom verksamhetsområden där nämnder samarbetar med varandra kan utvecklas. Samtliga nämnder har sådana verksamhetsområden och de flesta har identifierat risker i verksamheter där sådant samarbete förekommer. Inom flera verksamhetsområden är det tydligt vilket ansvar respektive nämnd har och här verkar även den interna kontrollen vara tillräcklig. I vissa nämnders internkontrollplaner finns också kontrollmoment som avser sådana verksamhetsområden. Det kan dock finnas anledning att fokusera mer på dessa verksamhetsområden och säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Nio av nämnderna redogör för olika styrdokument som de eller deras förvaltningar beslutat om. Överlag yttrar sig inte nämnderna över hur styrdokumenterna följs upp eller om styrdokumentens funktionalitet. Styrdokument, framförallt normerande sådana som riktlinjer och rutiner, är viktiga uttryck för intern kontroll. De utgör tydliga exempel på förebyggande kontrollmoment. *De bör därför följas upp och analyseras för att säkerställa att de är funktionella och används. I denna fråga bör kommunen ta ett helhetsgrepp.*

⁴ Med helhetsbild avses det som beskrivs i rapporten *Helhetsbild över den interna kontrollen i Uppsala kommun*.

Svar på utskickade frågor

Riktlinjer för den interna kontrollen

Endast utbildningsnämnden har beslutat om riktlinjer för den interna kontrollen. Kulturnämnden skriver i sitt svar att riktlinjer ska tas fram och räddningsnämnden se över behovet. Det finns också nämnder som beskriver andra styrdokument med beröringspunkter till intern styrning och kontroll. Flera nämnder berättar om att stödande förvaltningar beslutat om rutiner för arbetet med den interna kontrollen under året. Sådana rutiner finns numera på kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen och äldreförvaltningen.

Anledningen till att nämnderna inte beslutat om riktlinjer är framförallt att de kommungemensamma styrdokumenterna anses vara tillräckliga.

Ingen nämnd redogör för någon analys av hur styrdokumenterna fungerar. Kommunstyrelsen anger dock att kommunövergripande styrdokument följs upp årligen. Utbildningsnämnden skriver att riktlinjerna utvecklas och gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, namngivningsnämnden och plan- och byggnadsnämnden anger att stadsbyggnadsförvaltningens rutin kommer att ses över och revideras under 2020 om behov föreligger.

Organisation av den interna kontrollen

Nämndernas involvering

Det är bara räddningsnämnden som har särskilt utsedda ledamöter för den interna kontrollen men antalet nämnder som är aktiva i arbetet med intern kontroll ökar. De förtroendevalda är nu inblandade i framtagandet av planer för intern kontroll i betydligt större omfattning än tidigare, främst i arbetet med att identifiera och analysera risker. Det är endast ledamöterna i miljö- och hälsoskydds-nämnden och namngivningsnämnden som inte deltagit i framtagandet av planerna. Miljö- och hälsoskydds-nämnden ser över hur den på bästa sätt ska arbeta med riskanalys inför kommande internkontrollplan. I hälften av nämnderna har arbetet med riskerna hanterats av nämnden i sin helhet och i hälften av nämnderna av delar av nämnden, främst arbetsutskott.

Vid samma tidpunkt förra året var det bara fyra nämnder som deltagit i framtagandet av internkontrollplanerna. Kommunstyrelsen har spridit erfarenheter från nämnder där förtroendevalda varit involverade i riskidentifiering och riskanalys och vilka positiva effekter detta har gett. Syftet har varit att fler förtroendevalda ska delta aktivt i riskhanteringen.

I socialnämnden finns ledamöter i individutskott som också deltagit i utformningen av de kontrollmoment där det är utskotten genomför kontrollen.

Ansvar och arbetsätt

Alla nämnder anger hur ansvarsfördelningen på förvaltningarna avseende intern kontroll ser ut. För samtliga nämnder finns utsedda handläggare för den interna kontrollen. Handläggarnas ansvar rör framförallt arbetet med internkontrollplanerna och uppföljningarna av dessa, men det finns också inslag av kopplingar till den interna kontrollen i stort.

En generell bild är att avdelningschefer ansvarar för att, med stöd av handläggare, identifiera och analysera risker. I många fall sker detta med stöd av ekonomer från kommunledningskontoret. Riskerna hanteras antingen på avdelningsnivå eller ingår efter förvaltningschefens beslut i förvaltningens riskregister. Detta riskregister är sedan utgångspunkt för nämndens internkontrollplan. Vissa risker hanteras också i verksamhetsplanen. Många chefer och handläggare är sedan också inblandade i arbetet med att genomföra kontrollmomenten i internkontrollplanerna. I de flesta fall utförs kontrollmomenten av den del av organisationen där ansvaret för frågan är placerat.

Utbildningsnämnden beskriver en ansvarsfördelning som utgår från kommunens reglemente för intern kontroll. Omsorgsnämnden har inspirerats och beskriver ett liknande upplägg. Äldrenämnden skriver i sitt svar om att förvaltningen tagit fram avdelningsspecifika internkontrollplaner för att hantera risker på denna nivå på ett mer systematiskt sätt. Detta utvecklingsarbete har även innefattats som ett kontrollmoment i nämndens internkontrollplan.

Chefer och medarbetare ansvarar också för att upptäckta avvikelser i den interna kontrollen omedelbart rapporteras till ansvariga chefer och handläggare. Omsorgsnämnden skriver att förvaltningen, för att hålla samman och förbättra den interna kontrollen, organiserar kontinuerliga dialoger med ansvariga chefer och medarbetare för att fånga in signaler från verksamheten om att stärka den interna kontrollen.

Kommunstyrelsen har som känt ett tudelat ansvar för intern kontroll. På kommunledningskontoret finns därför handläggare som arbetar kommunövergripande och chefer och handläggare som arbetar med olika frågor som hamnar under kommunstyrelsens uppsiktsplikt, normering och stöd. Normering innebär att identifiera behov av, utveckla, implementera och revidera normer för hur olika saker ska gå till i kommunen. Kommunstyrelsens verksamheter tillämpar stora delar av den normerande styrningen åt nämnder och förvaltningar genom verksamhetsnära stöd (matrisorganisationen).

Ansvaret för och egenomförandet av intern kontroll inom verksamhetsområden där nämnder samarbetar med varandra kan utvecklas. Samtliga nämnder har sådana verksamhetsområden och de flesta har identifierat risker i verksamheter där sådant samarbete förekommer. Inom flera verksamhetsområden är det tydligt vilket ansvar respektive nämnd har och här verkar även den interna kontrollen vara tillräcklig. I vissa nämnders internkontrollplaner finns också kontrollmoment som avser sådana verksamhetsområden. Det kan dock finnas anledning att fokusera mer på dessa verksamhetsområden och säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Intern kontroll kopplad till övrig ledning, styrning och utveckling

Arbetet med intern kontroll är betydligt mer omfattande än det som ingår i internkontrollplanerna. Detta syns också i årets svar på ett mycket tydligare sätt än i förra årets. Gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, namngivningsnämnden och plan- och byggnadsnämnden skriver till exempel att intern kontroll inte enbart är ett begrepp som kopplas till internkontrollplanen och/eller verksamhetsplanen, utan att samtliga kontrollerande moment inom verksamheten kopplas till begreppet, exempelvis att ha två attestanter vid fakturahantering.

Miljö- och hälsoskydds-nämnden skriver att förvaltningen har verksamhetsutvecklare som arbetar övergripande och stöttar cheferna i arbetet med ledning, styrning och intern

kontroll. Förvaltningen har också tagit fram flera relevanta styrdokument med beröring till intern kontroll, till exempel rutin för arbetet med delårs- och helåruppföljningen och ett ledningssystem.

Socialnämnden tar upp att kvalitetsenheten på socialförvaltningen ger stöd till förvaltningen i kvalitetsfrågor, avvikelshantering, synpunktshantering, kartläggning av processer, framtagande av rutiner och uppföljningar. Socialnämnden skriver också att den interna kontrollen innefattar till exempel attestreglemente och uppföljningar av nämndens beslut. Utbildningsnämnden kopplar ihop den interna kontrollen med all styrning och uppföljning och beskriver denna helhet i den uppföljningsbilaga som beslutas av nämnden i anslutning till verksamhetsplan, budget och internkontrollplan.

Det ligger då nära till hands att titta på hur den interna kontrollen kopplas till övrigt arbete med ledning, styrning och utveckling av verksamheten. Här finns intressanta saker att lyfta från de inkomna svaren.

Kulturnämnden skriver att den beslutat om verksamhetsbeskrivningar för de olika avdelningarna inom kulturförvaltningen. Beskrivningarna utgör det grunduppdrag som ska utföras och följas upp. Detta anses särskilt viktigt i en verksamhet som inte är lagstyrd i den omfattning som övrig kommunal verksamhet är.

Kommunstyrelsen berättar att kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen utvecklar ledningssystem som ska beskriva hur de ska arbeta med och utveckla sin verksamhet. Det kommer att innebära ökade möjligheter att hålla ihop och styra kommunstyrelsens verksamheter och därmed också kommunens verksamhet och utveckling. Den interna kontrollen är en del av ledningssystemet och detta kommer därför att ge ökade möjligheter till att uttala sig om funktionaliteten i organiseringen av den interna kontrollen inom kommunstyrelsens verksamhetsområde.

Omsorgsnämnden skriver att grunden för den interna kontrollen är det dagliga arbetet på förvaltningen som rapporteras till nämnden. Nämnden har behov av resultatförbättrande åtgärder och har därför under året fokuserat på att förbättra sin interna kontroll, bland annat genom att utveckla arbetssätt med uppföljning och analys på strategisk, ekonomisk, verksamhetsövergripande och individnivå. Nämnden har förbättrat sin ekonomiska uppföljning, bland annat genom fördjupad månatlig analys och utökande av nämndens nyckeltal. I en uppföljningsplan beskrivs uppföljning av nämndens planer och budget, verksamhetsövergripande och avtalspecifika uppföljningar, uppföljning av egenregin, händelsestyrd uppföljning och uppföljning av insatser från civilsamhället. Arbetet utifrån uppföljningsplanen ligger till grund för kvalitetsförbättringar, lärande och utveckling.

Socialnämnden har antagit en plan för kontroll och uppföljning av privata utförare. Detta innebär en ambitionshöjning i uppföljningen jämfört med tidigare. Uppföljningen är viktigt för att säkerställa en god kvalitet för brukarna och för att säkerställa att utförare följer gällande avtal. Uppföljningen ska också bidra till kvalitetsförbättringar, lärande och utveckling i verksamheterna. Nämnden skriver också att den interna kontrollen utvecklats under året framför allt när det gäller uppföljning av handläggningen av ärenden i verksamheten.

Utbildningsnämnden stärker det systematiska kvalitetsarbetet och utvecklar rutiner för hur uppföljningar och analyser redovisas till nämnden. I uppföljningsbilagan ska man synliggöra alla delarna i den interna kontrollen.

Äldrenämnden berättar att förvaltningen utvecklar strukturerade arbetssätt kring risker, rutiner och instruktioner utifrån det kvalitetsledningssystem som redan finns i egenregi så att detta även omfattar systemledningen. Nämndens uppföljningsplan styr hur individ-, avtals- och uppdragsuppföljning genomförs, följs upp, åtgärdas och avrapporteras till nämnd, både mot externa utförare och egenregi.

Överförmyndarnämnden har beslutat om ett flertal riktlinjer avseende förvaltningens handläggning. Riktlinjer finns inom alla huvudprocesser rekrytering, granskning, ansökningar/anmälningar, klagomålshantering och tillståndsärenden.

Den interna kontrollen är i hög utsträckning en integrerad del av kommunens kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Det är i hög utsträckning samma medarbetare som arbetar med intern kontroll och kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling. Dessa medarbetare har också ett nära samarbete med varandra. Det finns dock några undantag där kopplingarna kan stärkas.

Utveckling av den interna kontrollen

Arbetet med den interna kontrollen utvecklas i fortsatt stark takt inom kommunen, både på kommunövergripande nivå och på nämnd- och förvaltningsnivå. Nämnderna rapporterar om flera pågående eller planerade insatser. I många fall finns ett behov av ökad kunskap om intern kontroll.

Gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, namngivningsnämnden och plan- och byggnadsnämnden skriver att stadsbyggnadsförvaltningen tar fram ett ledningssystem och att det betyder att fler arbetssätt och metoder kommer att dokumenteras i rutiner och processer. Samverkan med förtroendevalda inom intern kontroll ska utvecklas ytterligare för att fler ska delta i hanteringen av identifierade risker. På längre sikt undersöker stadsbyggnadsförvaltningen möjligheten att skapa en förvaltningsorganisation avseende intern kontroll för att möjliggöra kunskapsöverföring mellan de nämnder som styr stadsbyggnadsförvaltningen samt att det inom förvaltningen utvecklas arbetssätt för intern revision.

Kommunstyrelsen rapporterar att den interna kontrollen inom kommunstyrelsens verksamheter behöver utvecklas inom tre områden: kontrollmiljö, riskmedvetande och kontrollmoment.

Avseende kontrollmiljön är kommunstyrelsen och de verksamheter nämnden ansvarar för är i behov av en allmän kunskapsförhöjning avseende intern kontroll så att arbetet kan utvecklas. Dessutom finns ett behov av tydligare beskrivningar av verksamheternas grunduppdrag och det är viktigt att förtroendevalda och chefer pratar om värderingar och föregår med gott exempel och agerar när de ser saker som inte följer beslutade styrdokument och processer. Detta ställer krav på att styrningen utformas så att den är enkel att följa och här har kommunstyrelsen en viktig roll att spela.

När det gäller risker behöver kopplingen över åren utvecklas så att det går att se om och hur en risk utvecklas, ökar och/eller minskar över tid. Den löpande riskhanteringen i vardagen behöver systematiseras. Ett ökat medvetande om riskhantering i vardagen kan leda till ökad systematik och bättre förutsättningar för verksamhetsutveckling inom kommunstyrelsens ansvarsområden. Inom delar av verksamheten ser kommunstyrelsen behov av att utveckla kontrollmomenten. Det handlar bland annat om förebyggande kontroll i form av tydligare standardiserade processer där så är lämpligt. Efterlevnaden

av befintliga rutiner, processer och arbetssätt kan också behöva synliggöras och analyseras.

Kulturnämnden skriver att arbetet med riskanalys och intern kontroll är sårbart då det inte finns någon antagen riktlinje eller en rutinbeskrivning för arbetet. Förvaltningen avser att ta fram en sådan under 2020.

Omsorgsnämnden har identifierat att den behöver tydliggöra vad den interna kontrollen består av, hur den fungerar och hur den kopplas samman med förvaltningens dagliga arbete. Under 2020 kommer förvaltningen därför att fortsätta utvecklingen av ledningssystemet.

Räddningsnämnden ska se över om det finns behov av att ta fram nämndspecifika riktlinjer för den interna kontrollen. Den interna kontrollen ska utvecklas avseende dokumentation, utbildning och förståelse och förankring i hela förvaltningen.

Socialnämnden skriver att medarbetare och chefer behöver få mer information och utbildning och genomförda kontroller i högre utsträckning behöver bli första steget i ett förbättringsarbete. Man behöver också bli bättre på att identifiera risker i sina processer och utveckla de förebyggande kontrollmomenten.

Utbildningsnämnden stärker det systematiska kvalitetsarbetet och utvecklar rutinerna för hur uppföljningar och analyser redovisas till nämnden.

Äldrenämnden ser intern kontroll som ett prioriterat område och vidtar åtgärder för att stärka den i verksamheten genom att bland annat ställa krav på kontinuerliga förbättringar. Ett utvecklingsarbete kring den interna kontrollen pågår kontinuerligt.

Överförmyndarnämnden konstaterar att beslutade riktlinjer är väldigt detaljerade och borde kunna göras mer övergripande.

Styrdokument för verksamheten

Nio av nämnderna redogör för olika styrdokument som de eller deras förvaltningar beslutat om. Totalt rör det sig om 189 stycken styrdokument jämfört med 156 stycken förra året. Det absoluta flertalet (105 st.) har beslutats av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Kommunledningskontoret har beslutat om 24 stycken. Överlag yttrar sig inte nämnderna över hur styrdokumenterna följs upp eller om styrdokumentens funktionalitet. Det finns dock exempel på nämnder berättar om att uppföljning sker regelbundet.

Bolagsstyrelsernas arbete med intern kontroll

Bedömningen är att bolagens interna kontroll överlag mår rätt bra och säkerställer att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv. Bolagen identifierar och analyserar relevanta risker på ett systematiskt sätt och kontrollmomenten i internkontrollplanerna fungerar bra för att åtgärda de identifierade riskerna. Samtal visar dock att riskerna kopieras från föregående år i hög utsträckning. *Arbetet med riskidentifiering och analys kan därför behöva lyftas och systematiseras.*

I bolagen finns generellt ett behov av mer kunskap om intern kontroll och en ökad medvetenhet om vad intern kontroll är, att man arbetar med den varje dag och att den är viktig. De tankar om utveckling som finns i bolagen påminner därmed om de som finns på förvaltningarna. *Ökad kunskap kan leda till förbättrad intern kontroll.*

Den interna kontrollen i bolagen utgår liksom i förvaltningarna från riskanalys och kretsar kring internkontrollplanerna och uppföljningen av dessa. Bolagsstyrelserna diskuterar riskanalysen inför framtagandet av internkontrollplanen i de flesta fall. Den interna kontrollen innehåller också kontrollmoment inom samtliga obligatoriska kontrollområden, även om de inte alltid ingår i internkontrollplanerna.

I hälften av bolagen finns ytterligare dokumenterade beskrivningar av hur kontrollmomenten i internkontrollplanen ska utföras, än det som ingår och beskrivs i internkontrollplanen. Det finns också en god intern kontroll integrerad i verksamheten på bolagen som inte (alltid) syns i internkontrollplanerna. Det här är återigen en situation som i mångt och mycket liknar den i nämnder och förvaltningar.

Bolagen har överlag medarbetare med särskilt utpekat ansvar för intern kontroll. Hälften av bolagen har beslutat om olika styrdokument för den interna kontrollen, till exempel ledningssystem, attestreglemente och regler för inköp. De flesta bolag har beslutat om riktlinjer, regler, rutiner och arbetssätt för åtminstone något verksamhetsområde.

Från och med 2019 har kommunstyrelsen börjat ta in bolagsstyrningsrapporter från bolagsstyrelserna. Detta är en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt. I rapporterna ingår innehåll om den interna kontrollen, till exempel om efterlevnad av styrdokument, kontrollmiljön och revisorernas bedömning av den interna kontrollen. I de allra flesta fall har kommunrevisionen bedömt den interna kontrollen som tillräcklig.

Uppföljning av planer för intern kontroll 2019

I enlighet med kommunens internkontrollreglemente har nämnder och styrelser rapporterat in sin uppföljning av internkontrollplaner för 2019 till kommunstyrelsen. Nämndernas och styrelsernas internkontrollplaner för 2019 hade kontrollmoment som i regel låg på en övergripande nivå och bedömdes vara möjliga att genomföra. I samtliga fall var kontrollmomenten kopplade till risker i riskregister och kontrollmomenten bedömdes i stort som relevanta för att hantera dessa risker.

Nämndernas uppföljningar

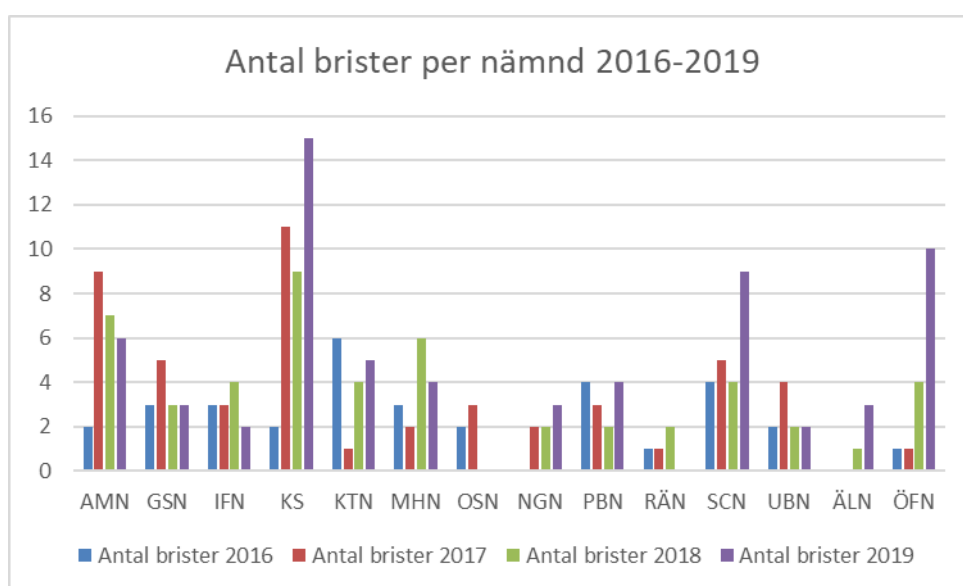
Avrapporteringarna av internkontrollplanerna för 2019 har skiftande omfång, struktur, innehåll och kvalitet. Kommunrevisionen anser att redovisningarna skiljer sig för mycket i omfattning. Kommunstyrelsen delar denna uppfattning och menar också att avrapporteringarna skiljer sig för mycket på andra sätt, till exempel avseende det som tas upp om vad som kontrollerats och hur kontrollerna genomförts. Inför avrapporteringarna av den interna kontrollen för 2019 har kommunstyrelsen därför tagit fram en ny mall för nämnderna. Mallen innehåller även vägledning för avrapporteringen. Dessutom finns stödmaterial med goda exempel att tillgå.

Kommunstyrelsen kan också se att avrapporteringarna blivit något jämnare. Till exempel har fler avrapporteringar nu sammanfattningar som redovisar avrapporteringar som gjorts tidigare under året vilket ger en heltäckande bild av arbetet utifrån internkontrollplanerna och underlättar förståelsen för läsaren. De allra flesta skriver nu

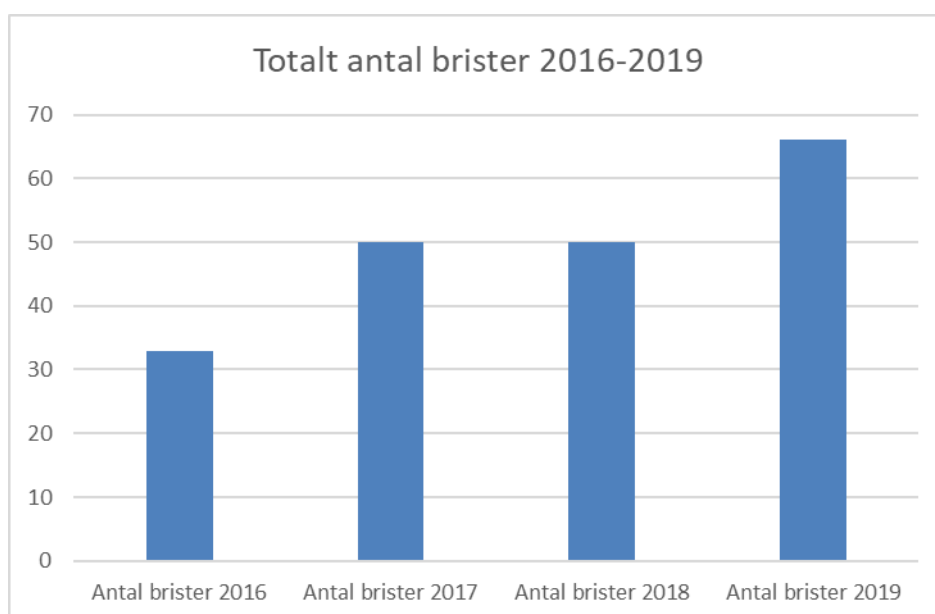
också ut om granskningen gjorts med anmärkning eller inte. Detta gör sammantaget att kvaliteten på avrapporteringarna överlag har ökat. De flesta avrapporteringar håller en acceptabel kvalitet men det finns fortfarande några stycken nämnder som behöver lyfta kvaliteten på avrapporteringarna.

Det allmänna intrycket är liksom tidigare år att den interna kontrollen i kommunen genomförts på ett ärligt och öppet sätt och att den interna kontrollen i kommunen under 2019 var acceptabel. I stort sett samtliga planerade kontrollmoment har genomförts. Rapporteringarna är fortsatt sparsmakade avseende vad som granskats och hur granskningen genomförts. Endast i undantagsfall redovisas till exempel vilka beslut som granskats eller vilka frågor som ställts. Resultatet av kontrollerna är mer utförligt beskrivna.

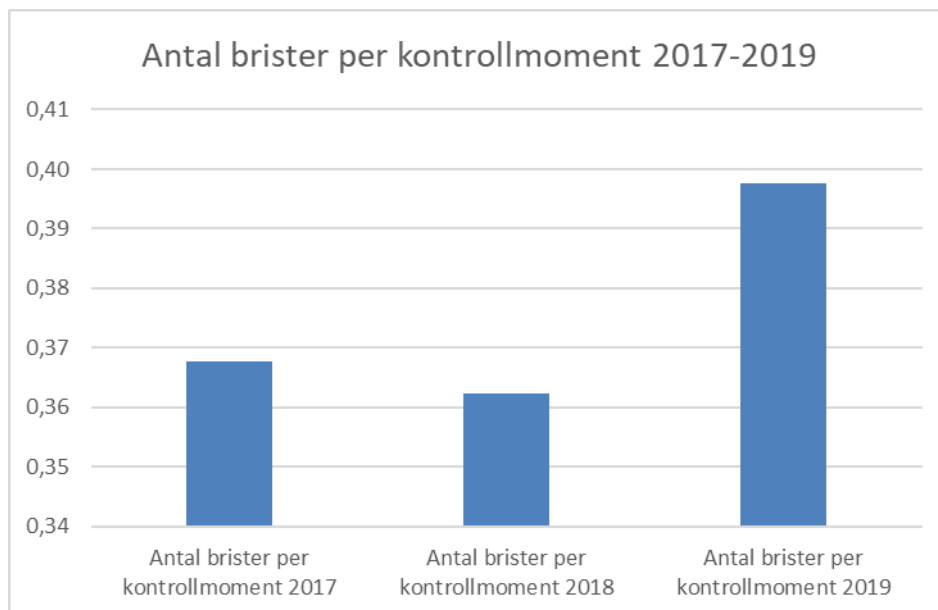
De genomförda kontrollerna bedöms på det stora hela ha haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Totalt redovisas 66 upptäckta brister, vilket är fler än året innan.



Bristerna är framförallt av mindre allvarlig art. Antalet upptäckta brister har ökat över tid.



Om man jämför antalet upptäckta brister med antalet kontrollmoment kan man dock se att detta är förhållandevis jämnt över tid, något under 0,4 brister per kontrollmoment.



De nämnder som upptäckt brister beskriver hur dessa ska åtgärdas i de allra flesta fall. Tidpunkter för detta redovisas i vissa fall. Det finns upptäckta brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp, avseende kompetens om intern kontroll, synpunktshantering, återsökning av statsbidrag, synpunktshantering, delegationsordning, åtgärder då medarbetare avslutar sin anställning, informationshantering och ledningsplaner i krissituationer. Kommunstyrelsen kommer att se över om den behöver vidta åtgärder i dessa frågor.

Bolagsstyrelsernas uppföljningar

Utifrån bolagsstyrelsernas avrapporteringar går det i de flesta fall inte att avgöra om den genomförda kontrollen haft möjlighet att upptäcka avsedda brister. Samtliga kontrollmoment verkar visserligen ha genomförts men antal upptäckta brister framgår ofta inte och inte heller om styrelserna avser att vidta några åtgärder med anledning av resultatet. Det framgår knappt vad som granskats, hur granskningen genomförts och resultatet av granskningen är summariskt beskriven, om alls.

Det framgår därför inte heller om det finns upptäckta brister, eller brister i genomförandet av internkontrollplanen, som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp. Detta medför att avrapporteringen gör att kommunstyrelsen inte fullt ut kan utföra sin uppsiktsplikt.

För att öka förståelsen av bolagens avrapporteringar har en mall för deras internkontrollplaner och avrapporteringar tagits fram. Mallarna har dock inte hunnit börja användas ännu varför resultatet av dessa inte kommer att visa sig förrän 2021.

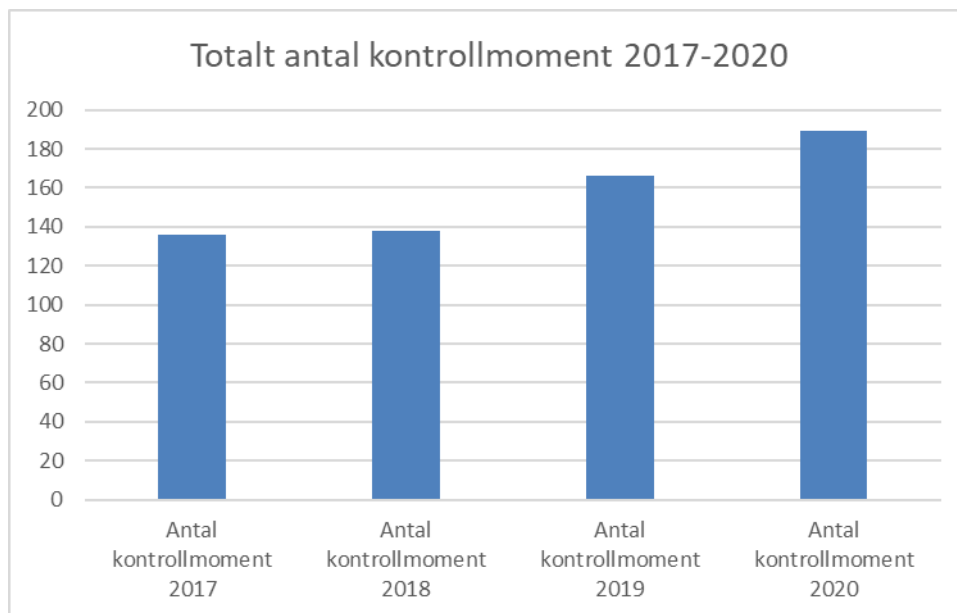
Redovisning av planer för intern kontroll 2020

I enlighet med kommunens internkontrollreglemente har kommunens nämnder och bolagsstyrelser lämnat in antagna internkontrollplaner för kommande verksamhetsår

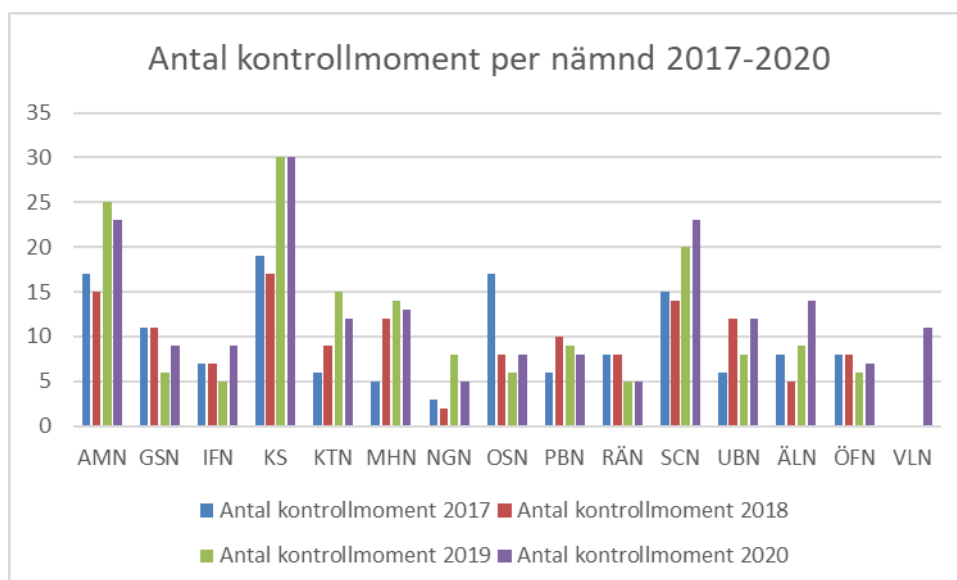
till kommunstyrelsen. Internkontrollplanerna för 2020 innehåller kontrollmoment för både verksamhetsspecifika risker och mer generella risker.

Nämndernas planer

Det totala antalet kontrollmoment har ökat från 166 stycken 2019, till 189 stycken 2020. En stor del i ökningen utgörs av valnämnden nu har en internkontrollplan.



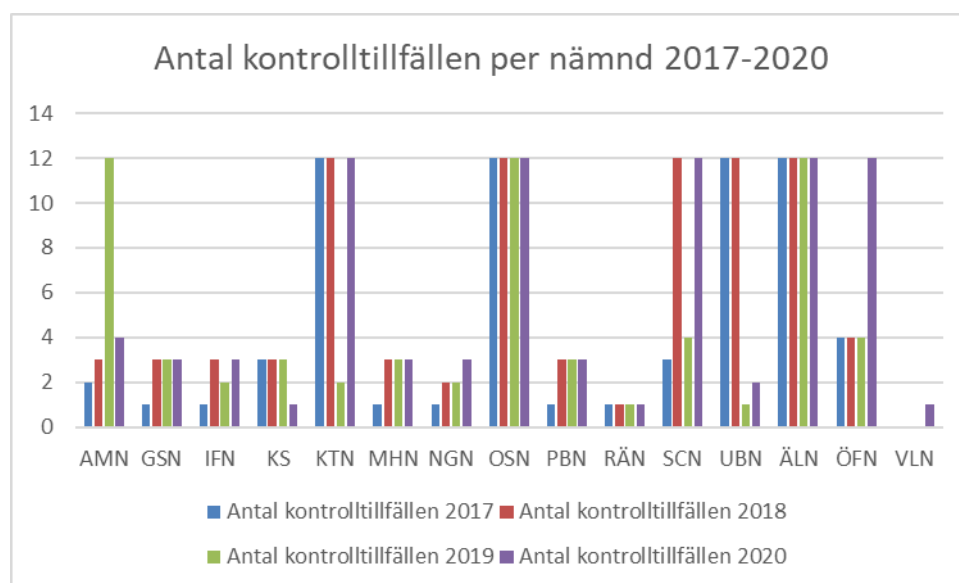
Nämnderna har i genomsnitt tolv och ett halvt kontrollmoment var i sina internkontrollplaner men variationen är fortsatt stor. Kommunstyrelsen har flest kontrollmoment – 30 stycken. Som jämförelse har till exempel gatu- och samhällsmiljönämnden endast nio stycken kontrollmoment i sin internkontrollplan.



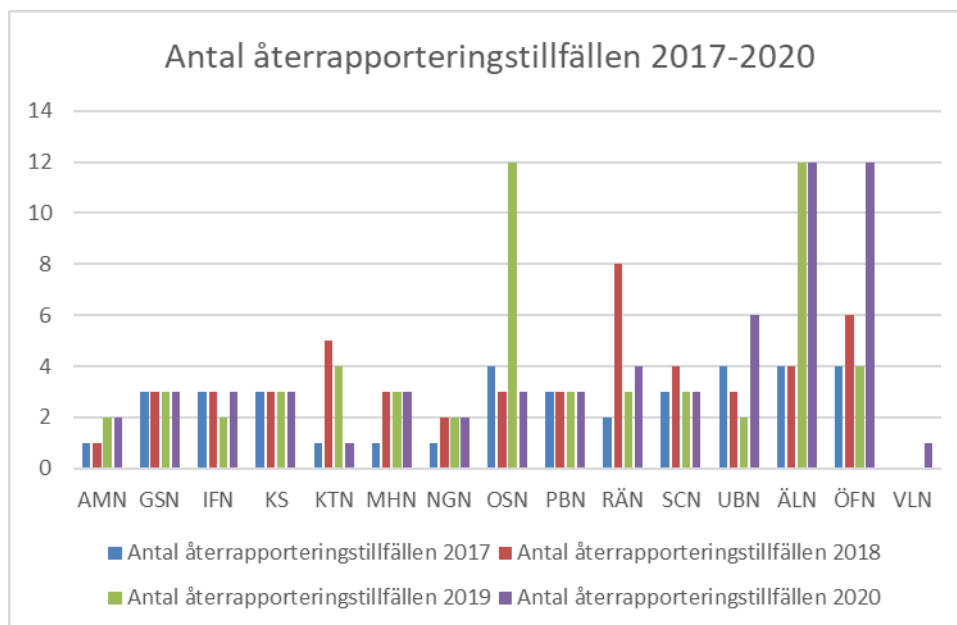
Det finns också skillnader mellan nämnderna där vissa nämnder minskat antalet kontroller och andra ökat antalet. Skillnaderna är dock inte lika stora som förra året. Antalet kontroller är visserligen inte avgörande för planens kvalitet men det finns en koppling mellan antalet kontroller och om dessa täcker nämndens verksamhetsområde

och de risker för måluppfyllelse som finns inom detta. Att internkontrollplanerna skiljer sig åt i omfattning kan också ha en naturlig förklaring i skillnader i omfattningen mellan nämndernas ansvarsområden i fråga om omfattning och andra förutsättningar samt antalet identifierade risker. De flesta nämndernas internkontrollplaner har en stark koppling till verksamheten medan det också finns nämnder som framförallt kontrollerar icke verksamhetspecifika risker. Kommunstyrelsen kommer att fortsätta arbetet för att internkontrollplanerna framöver ska innehålla kontrollmoment för alla delar av den verksamhet som respektive nämnd ansvarar för.

Antalet kontrolltillfällen, det vill säga om kontrollmoment utförs vid flera och olika tidpunkter, ökar i internkontrollplanerna för 2020 jämfört med 2019. Tre nämnder har endast ett kontrolltillfälle för sina moment, men det vanliga är att antalet kontrolltillfällen är tre eller flera.



Antalet återrapporteringstillfällen till nämnd ligger i nivå med föregående år. Alla nämnder utom två har minst två återrapporteringstillfällen. De flesta nämnder har minst tre återrapporteringstillfällen. Dessa sammanfaller då framförallt med delårs- och årsbokslut. Två nämnder får återrapportering vid varje nämndsammanträde.



Det är positivt att arbetet med den interna kontrollen sprids över tid, bland annat för att arbetet med den interna kontrollen då hålls aktuellt under hela året. På detta sätt kan också arbetstoppar undvikas.

Samtliga kontrollmoment är kopplade till risker i riskregister. Riskbeskrivningarna har utvecklats och blivit bättre de senaste åren. Detta gör det enklare för nämnderna att ta fram kontrollmoment och andra riskåtgärder.

Elva av nämnderna har kontrollmoment inom samtliga beslutade kontrollområden. Förra året hade nio nämnder detta. De nämnder som inte uppfyller kravet är kulturnämnden, namngivningsnämnden, räddningsnämnden och överförmyndarnämnden. De kontrollområden där inte samtliga nämnder har kontrollmoment är kontroll av system och rutiner, finansiell kontroll, kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut och kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv. Kommunstyrelsen utför flera kontroller inom områdena finansiell kontroll och mutor och jäv. Det kan därför vara så att vissa nämnder anser att detta är tillräckligt. Kommunstyrelsen arbetar med att se över kontrollområdena för att ersätta dessa med områden som är mer relevanta för nämnderna.

Kontrollmomenten bedöms vara relevanta för att hantera identifierade risker, vissa mer än andra. Kontrollmomenten bedöms vidare vara möjliga att genomföra. Det framgår också vad som ska kontrolleras och hur kontrollerna ska genomföras. När kontrollerna ska genomföras och hur rapporteringen ska ske framgår i lägre utsträckning. Kontrollmomenten håller sig också till övervägande grad på en övergripande nivå och är inte fokuserade på enskildheter i förvaltningens arbete.

Elva av nämndernas internkontrollplaner för 2019 innehåller minst ett av de gemensamma kontrollmoment och centralt rekommenderade kontrollmoment som togs fram under året. Detta är en liten minskning jämfört med föregående år. Vissa har gjort en del mindre ändringar i riskbeskrivningar och kontrollmoment. Trots dessa ändringar kan man dock säga att det är de gemensamma kontrollmomenten som används. Sedan finns exempel där nämnder tagit fram egna kontrollmoment som hanterar samma risker som de gemensamma. Anledningar till detta och en närmare analys avseende om dessa kontrollmoment "konkurrerar" med eller snarare

kompletterar de gemensamma har inte hunnit genomföras. Samtliga kontrollmoment används också av minst en nämnd. Kommunstyrelsen arbetar vidare med frågan.

Den nya mallen används nu av alla nämnder. Det betyder också att de flesta nämnderna nu också beskriver sitt arbete med intern kontroll och hur detta kan utvecklas. Beskrivningarna av nämndernas interna kontroll bidrar i någon utsträckning till sammanhang och förståelse och kopplar också till viss del samman internkontrollplanen med den interna kontrollen i stort. Detta är dock ett utvecklingsområde i internkontrollplanerna framöver. Samma sak gäller beskrivningarna av hur nämnderna avser att utveckla sin interna kontroll.

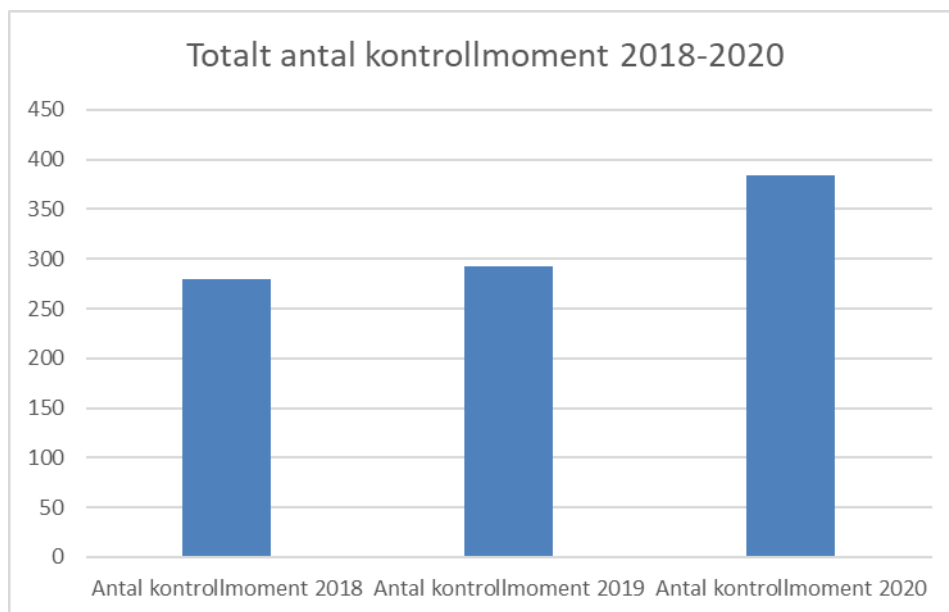
En sammanslagning av analyser och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll med internkontrollplaner och avrapporteringar av internkontrollplaner bedöms kunna utveckla detta och förhoppningsvis leda till en ökad kunskap om intern kontroll i nämnderna och en starkare koppling mellan den interna kontrollen i stort och internkontrollplanen. Det finns också kontrollmoment i åtta av nämndernas internkontrollplaner som handlar om att utveckla den interna kontrollen. Kommunstyrelsen kommer fortsätta med att stödja utvecklingen av innehållet om detta genom att peka på goda exempel och utvecklingsmöjligheter.

En tendens under 2018 och 2019 var att antalet förebyggande kontrollmoment i internkontrollplanerna ökade. Det finns fortfarande en hel del förebyggande kontrollmoment i planerna. Detta ställer också vissa andra krav på avrapporteringen av den interna kontrollen. En utveckling mot fler förebyggande kontrollmoment kan vara bra, då det är mer effektivt att förhindra att brister uppstår än att upptäcka dem i efterhand. Det kan i många fall också vara bra att kombinera förebyggande och upptäckande kontrollmoment för att åtgärda en risk. Kommunstyrelsen kommer att fortsätta med att följa utvecklingen.

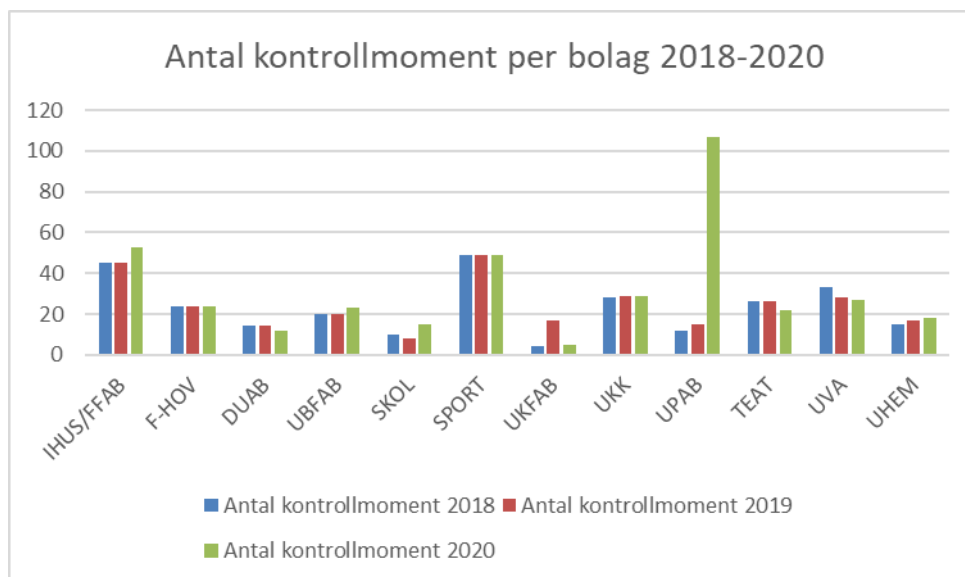
Det finns kontrollmoment i internkontrollplanerna som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp, till exempel om hot, omvärldsbevakning, negativ stress, IT-förvaltning, politiska uppdrag, social oro, samverkan mellan olika organisatoriska delar, säkerhet, verksamhetsstyrning, utbetalningar, personalfrågor, ärendeberedning, diarieföring, lokalförsörjning, kompetensförsörjning, uppföljning, ersättningsystem och innovation. Kommunstyrelsen kommer att titta närmare på detta.

Bolagsstyrelsernas planer

Styrelserna har fler kontrollmoment än nämnderna i sina internkontrollplaner, i snitt 32 stycken per bolag jämfört med nämndernas tolv och en halv.



Det finns dock en stor variation där till exempel Parkeringsbolaget har 107 kontrollmoment och medan Uppsala kommuns fastigheter AB endast har fem moment. Det finns en stor ökning i antalet moment mellan 2019 och 2020 som framförallt förklaras av Parkeringsbolagets internkontrollplan.



Inom flera bolag utförs kontrollmomenten också vid fler tillfällen än nämndernas moment. Det finns till exempel flera moment som utförs löpande, månadsvis eller vid behov. Antalet återrapporteringstillfällen till styrelsen anges endast av sex av bolagen. Antalet är då framförallt tre eller fyra.

Inget bolag kopplar sina kontrollmoment till de beslutade kontrollområdena. Det betyder inte att det inte finns bolag som inte hanterar alla områden, men det är inget som kunnat tas med i denna bedömning.

Det är i många fall svårt att avgöra om kontrollmomenten är relevanta för att åtgärda identifierade risker och om de är möjliga att genomföra. Detta beror på att antingen riskerna eller kontrollmomenten inte beskrivs tillräckligt utförligt. För de bolag som beskriver risker och moment mer utförligt bedömer kommunstyrelsen att

kontrollmomenten är relevanta. Kontrollmomenten bedöms då även vara möjliga att genomföra. Det framgår när kontrollmomenten ska utföras och vad som ska kontrolleras i de flesta fall, men inte hur resultaten ska rapporteras till styrelsen.

Överlag ger bolagens internkontrollplaner intryck av att vara starkare knutna till deras verksamhet och grunduppdrag än nämndernas. Kontrollmomenten håller sig till övervägande del på en övergripande nivå och är inte fokuserade på detaljer.

Bolagens internkontrollplaner är i flera fall olika uppställda vilket försvårar överblick och jämförelse. En mall för internkontrollplanerna har därför tagits fram i samarbete med bolagen. Mallen överensstämmer med nämndernas mall och börjar gälla från 2021.

Det finns kontrollmoment i internkontrollplanerna som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp, till exempel om personalförändringar, säkerhet för personal, IT-säkerhet, arbetsmiljö, kompetensförsörjning, upphandling, Informationssäkerhet, extremväder och terrorhot.

Arbetet framåt

Under kommande verksamhetsår fortsätter kommunstyrelsen arbetet med att öka kunskap och förståelse om intern kontroll i kommunen. Detta görs genom utbildning om intern kontroll och genom kunskapsspridning över nämndgränserna om arbetet med den interna kontrollen. Dessutom får alla nämnder och bolag som önskar återkoppling på sina analyser och utvärderingar av system och rutiner för intern kontroll, internkontrollplaner och uppföljningar av dessa. Information om utbildning sprids och nämnder och förvaltningar kan få specialutformad utbildning vid behov.

Det pågår ett utvecklingsarbete med fokus på intern kontroll på flera håll i kommunen. Kommunstyrelsen fortsätter att följa och stödja detta liksom utformningen av anvisningar för nämndernas interna kontroll. Kommunstyrelsen kommer också att utveckla arbetet med att följa upp normerande styrdokument i kommunen för att säkerställa att dessa är funktionella och används.

Nämnderna har i sin interna kontroll identifierat risker och upptäckt brister som kan tyda på behov av ett kommunövergripande grepp. Ansvariga för det kommunövergripande arbete om dessa områden informeras om bristerna.

Användningen av de gemensamma kontrollmomenten analyseras under året och momenten utvecklas vid behov. Kommunstyrelsen fortsätter också arbetet med att se över och förändra de obligatoriska kontrollområdena och i samband med detta även arbeta för att internkontrollplanerna framöver ska innehålla kontrollmoment för alla delar av den verksamhet som respektive nämnd och bolag ansvarar för. Kommunstyrelsen kommer också att fortsätta följa utvecklingen av användningen av förebyggande kontrollmoment.

Kommunstyrelsen kommer att överväga om analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll ska tas in från kommunens bolagsstyrelser. För nämndernas del kommer kommunstyrelsen att inkorporera analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll i internkontrollplanen och uppföljningen av den.

För att visa på fördelarna med att beskriva hur arbetet med den interna kontrollen ska gå till och vad det ska bestå av, kommer de riktlinjer och rutiner som finns att spridas i nätverket för handläggare för intern kontroll. Kommunstyrelsen kommer också att

fortsätta att visa på positiva resultat av att nämnderna är aktiva i arbetet med intern kontroll. På så sätt vill kommunstyrelsen förstärka denna utveckling ytterligare samt göra det till en institutionaliserad del av arbetet med intern kontroll.

Nämndernas och styrelsernas rapportering

Nämndernas, styrelsernas och aktiebolagens rapportering av intern kontroll 2018 och internkontrollplaner för 2020 finns i pärm knuten till detta ärende. I pärmen redovisas även de helägda aktiebolagens dokumentation.

Bilaga 4 Nämndernas överförda investeringar i ny räkning

Pågående investeringar vid årsskiftet 2019-12-31 att överföra till 2020

Totalt per nämnd och kategori

Belopp i kronor	Datorer	Fastigheter, publika	Fordon	Immateriella tillgångar	Inventarier	Konst	Maskiner	Verksamhets- fastigheter	Totalsumma
Kulturnämnden									
Bibliotek					4 220 000		4 500 000		8 720 000
Offentlig konst						24 857 000			24 857 000
Uppsala natur och kulturcentrum					2 500 000				2 500 000
Summa Kulturnämnden					6 720 000	24 857 000	4 500 000		36 077 000
Idrotts- och fritidsnämnden									
					528 000				528 000
Summa Idrotts- och fritidsnämnden					528 000				528 000
Gatu- och samhällsmiljönämnden									
Anläggning, projektledning		188 330 562							188 330 562
Egen regi, drift					437 000		3 083 000		3 520 000
Planering och projektering		540 000							540 000
Summa Gatu- och samhällsmiljönämnden		188 870 562			437 000		3 083 000		192 390 562
Räddningsnämnden									
			6 000 000		200 000				6 200 000
Summa Räddningsnämnden			6 000 000		200 000				6 200 000
Kommunstyrelsen									
Gem service							102 516		102 516
IT	4 783 831			7 781 928					12 565 759
Fastighet					44 200 200			57 834 800	102 035 000
Summa Kommunstyrelsen	4 783 831			7 781 928	44 200 200		102 516	57 834 800	114 703 275
Summa totalt	4 783 831	188 870 562	6 000 000	7 781 928	52 085 200	24 857 000	7 685 516	57 834 800	349 898 837

Specifikation per nämnd och projekt

PRO	Motivering / kommentar	Totalsumma
Kulturnämnden		
9004111 - Konstnärlig gestaltning Rosendal	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	1 175 000
9005032 - Konstnärlig gestaltning Juvelen	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	100 000
9005187 - Konstnärlig gestaltning Tiundaskolan	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	400 000
9005509 - Konstnärlig gestaltning Norbyvreten	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	25 000
9005692 - Offentlig konst för Vaksalaviadukten	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	40 000
9005693 - Konstnärlig gestaltning Ramsta förskola	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	175 000
9005715 - Offentlig konst för Börjegatstunneln	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	100 000
9005716 - Offentlig konst för Seminarietunneln	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	299 000
9005717 - Offentlig konst för Tyko Hedéntunneln	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	62 000
9005719 - Offentlig konst för Grånbytunneln	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget godkänd av ordförande m a a förändrat materialval.	445 000
9005738 - Offentlig konst för Brantingskolan	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	250 000
9005774 - Offentlig konst för Rackarberget	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	20 000
9005898 - Offentlig konst för Klosterparken	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	470 000
9005929 - Offentlig konst för Stadshus 2020	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 692 000
9005930 - Offentlig konst för Stadsträdgården – ljuskonst	Flerårigt konstprojekt. Beslut om utökad budget 2019 godkänd av nämnd i tjänsteskrivelse om konstprojektet.	1 072 000
9006007 - Offentlig konst för Rosendals förskola	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	440 000
9006113 - Offentlig konst för Sunnersta	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 300 000
9006133 - Offentlig konst för Gjutformens förskola	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	725 000
9006134 - Offentlig konst för Flogstatunneln	Beslut om Flogstatunneln togs av nämnden 2018. Av misstag kom inte tunneln med i pågående investeringar från 2018. Avtal tecknade med konstnär och konsult.	555 000
9006137 - Konstnärlig gestaltning Storrreta idrottshall	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	700 000
9006138 - Offentlig konst för Alma-stråket	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 433 000
9006157 - Offentlig konst för porträtt av Karin Johansson	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	25 000
9006161 - Offentlig konst för Diamantens förskola	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	225 000
9006170 - Offentlig konst för Jällaskolan	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	900 000
9006174 - Offentlig konst för Gotsunda, Lina Sandells park	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	500 000
9006179 - Offentlig konst för Grindstugans förskola	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	290 000
9006258 - Konst för IFU Arena	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	600 000
9006285 - Offentlig konst för Centralpassagen	Nämnden har godkänt utökad budget 2019 i samband med beslut om konstprojektet.	945 000
9006349 - Offentlig konst för Bänkar	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	210 000
9006351 - Offentlig konst för Celsiusskolan	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	680 000
9006352 - Offentlig konst för Centralgaraget	Nämnden har godkänt utökad budget 2019 i samband med beslut om konstprojektet.	1 000 000
9006354 - Offentlig konst för Kapellgårdsparken	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	300 000

9006360 - Offentlig konst för Studenternas IP	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	1 150 000
9006366 - Offentlig konst för Funbo förskola	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	40 000
9006367 - Offentlig konst för Valsåtravägen	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 000 000
9006369 - Offentlig konst för Ulleråker Lyrikparken	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	200 000
9006370 - Offentlig konst för Ulleråker Hospitalsträdgården	Flerårigt konstprojekt. Utökad budget p g a ökade produktionskostnader. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	1 794 000
9006371 - Offentlig konst för Ulleråker Tallskogen	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	500 000
9006372 - Offentlig konst för Ulleråker Allmän platsmark	Nämnden har godkänt utökad budget 2019 i samband med beslut om konstprojektet.	1 740 000
9006375 - Offentlig konst för Rosendal Siegbahnsplanen och Carlshage	Utökad budget p g a utökad uppdrag till konstnären. Ryms inom posten ofördelade medel 2019.	680 000
9006384 - Offentlig konst för Vasaparken, Bubbelkuster	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	10 000
9006386 - Offentlig konst för Uppsala central, Ledljus	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	10 000
9006387 - Offentlig konst för Dragarbrunnstorg, Déjà vu	Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	30 000
9006641 - Ombyggnation barnavdelningen Stadsbiblioteket	Upphandlingen försenad. Påbörjat arbete avslutas 2020.	2 000 000
9006644 - Meröppet i Bälinge	Upphandlingen försenad. Investeringen avslutas 2020.	720 000
9006784 - Biblioteksbus	Lång upphandlingsprocess p g a krav på fossilfritt bränsle till buss. Sista anbudsdag 19/12.	4 500 000
9006864 - Lås-och larmsystem, Stadsbiblioteket	Upphandling försenad. Offert godkänd dec 2019	1 500 000
9006965 - Offentlig konst för Östra Salabacke, allmän platsmark	Beslut finns om tilldelad budget (3 530 tkr). Flerårigt konstprojekt. Avtal för konstnärligt uppdrag/konstkonsult och kringkostnader 2020	550 000
saknas - Byte av halogenbelysning och ny styrteknik till Biotopia	Bara en offert inkom. Ny öppen upphandling ska påbörjas. Avsatt budget måste höjas.	2 500 000
Summa kulturnämnden		36 077 000
Idrotts- och fritidsnämnden		
9006257 - Inventarier nya Studenternas	Utrustning av nya Studenternas pågå	528 000
Summa idrotts- och fritidsnämnden		528 000
Gatu- och samhällsmiljönämnden		
9000038 - Tullgarnsbro	Förseningar i projektet	21 992 000
9001461 - Framkomlighetsåtgärder	Försenad pga synkning med UL + trafiksignal Gamla Uppsalagatan/Vattholmavägen	12 000 000
9002486 - Råbyvägen ombyggnad	Ej färdigställt MEX-projekt	2 000 000
9002564 - Cykelled mellan Flogsta och Starbo	Ej färdigställt, pga markförhållanden	5 714 866
9002589 - Råbyvägen	Ej färdigställt, avvaktar arenaprojektet	14 000 000
9002625 - Svartbäcksg: St Olofsg-Skolg	Ej färdigställt, avvaktar exploatering	9 856 000
9003127 - Genomförande hastighetsöversyn	Ej färdigställt, pga av synkning med Trafikverket	928 035
9003160 - Snabbcykelled 3 G:a Uppsalaleden	Ej färdigställt, avvaktar exploatering Kapellgården	2 800 000
9003215 - Hågdalen-Nåsten NR	Ej färdigställt	783 472
9003694 - Cykelbanor Gamla Börjevägen	Ej färdigställt	3 423 196
9003695 - Cykelbanor Stigbergsv. mellan Eriksbergsv - Granitv	Ej färdigställt, avvaktar exploatering Eriksberg	4 000 000
9004403 - Ortopark Bälinge	Ej färdigställt	416 498
9004410 - Resecentrum 2.0 (Reinvest)	Ej färdigställt	523 043
9004469 - Cykelbana Hågvägen	Ej färdigställt	655 921
9004476 - Cykelbana Granitvägen	Ej färdigställt, inväntar MEX	1 000 000
9004743 - Juvelen Park	Ej färdigställt, utfall i 9004441	1 730 000
9004916 - Vårdsåtra strandpromenad etapp 3	Ej färdigställt	100 000
9005306 - Ortopark i Björklinge	Ej färdigställt	556 041
9005308 - Luthagsplan Reinvest	Ej färdigställt	119 000
9005309 - Störvreta centrum, Hörnparken reinvest	Ej färdigställt	200 000
9005314 - Luthagsplan Reinvest lek	Ej färdigställt	209 000
9005328 - Parkeringsplats Lurbo bro	Ej färdigställt	150 000
9005339 - P-plats Örsätra	Ej färdigställt	100 000
9005348 - Dag Hammarskölds väg (Ulleråkersvägen-Kungsängsleden)	Ej färdigställt	24 859 760

9005349 - Dag Hammarskölds väg (Korsn Kungsängsled)	Ej färdigställd	1 137 155
9005350 - Dag Hammarskölds väg (Kungsängsleden-Regementsvägen)	Ej färdigställd	1 042 260
9005361 - Svartbäcksgatan	Ej färdigställd, avvaktar exploateringsprojekt	4 940 849
9005362 - Gågata södra	Ej färdigställd,	11 722 692
9005369 - Snabbcykelled 5 Gränbyleden	Ej färdigställd	6 195 864
9005372 - Cykelled Hedensbergsvägen	Ej färdigställt, pga markförhållanden	1 285 134
9005373 - Cykelvägar i Årstaparken	Ej färdigställd	758 203
9005375 - Trafiksignaler årlig insats	Samfinansiering MEX-projekt, korsning Vårdsåtrav/Norbyv	2 500 000
9005377 - Pendlarparkering/bytespunkter årlig insats	Ej färdigställd	819 000
9005386 - Life IP Rich Waters	Ej färdigställd	2 670 311
9005388 - Offentliga toaletter årlig insats	Ej färdigställd	500 000
9005917 - Cykelbana Ulva via Klåstorp	Ej färdigställd, avvaktar markfrågor och detaljplan	11 000 000
9006034 - Ortpark Skyttorp	Ej färdigställd	150 000
9006035 - Kvarngärdet Park	Ej färdigställd	1 000 000
9006036 - Trädplantering Tegelgatan	Ej färdigställd	500 000
9006039 - Klosterparken	Ej färdigställd	761 324
9006048 - Nytt dass Lunsentorpet	Ej färdigställd	140 000
9006050 - Nya skyltställ Gamla Uppsala stråket	Ej färdigställd	75 000
9006057 - Naturlekplats/Motorikbana Hammarskog	Ej färdigställd	400 000
9006058 - G:a Uppsalagatan (mellan Vattholmav-Tycho H)	Ej färdigställd, avvaktar exploatering	4 957 097
9006059 - Östra Ågatan Islandsbr.-Industrigatan, anläggning	Ej färdigställd,	790 647
9006060 - Östra Ågatan Industrigatan-Kungsängsespl. Anläggning	Ej färdigställd	7 996 154
9006061 - Kungsgatan Strandbodg.-Söderut, anläggning	Ej färdigställd, avvaktar exploatering	1 000 000
9006062 - Cirkulation Börjegatan-Ringgatan	Ej påbörjad	500 000
9006067 - Kungsängsgatan,Bävernsgränd ,Hamnesplanaden	Ej färdigställd	100 000
9006068 - Fåhlhagsgatan	Ej färdigställd	300 000
9006069 - Seminariegatan, Fyrisvallsgatan-Prästgatan	Ej färdigställd	300 000
9006070 - Gångbana Österleden, södra sidan	Ej påbörjad	600 000
9006076 - Kungsängsbron	Ej färdigställd	481 675
9006080 - Bro Kungsängsleden, anläggning	Ej påbörjad, avvaktar exploateringen Ulleråker	750 000
9006081 - Odinslund, Kulturstråket, anläggning	Ej färdigställd	259 576
9006088 - Cykelparkering Resecentrum i samband med CPH	Ej färdigställd, kostnader i 9000270	2 420 789
9006090 - Cykelbana Väderkvarnsgatan, anläggning	Ej påbörjad, avvaktar ombyggnad av fastighet	800 000
9006091 - Cykelbana Årstagatan och Gröna gatan, anläggning	Ej färdigställd, avvaktar exploatering	3 000 000
9006096 - Cykelbana Svartbäcksgatan	Ej påbörjad, avvaktar exploatering	500 000
9006097 - Cykelväg i Årsta	Ej färdigställd	3 500 000
9006098 - Huvudcykelstråk 1 - Luthagsstråket	Ej påbörjad, oklara markförhållanden	2 000 000
9006108 - Markstrålkastare Östra Ågatan	Ej färdigställt	1 000 000
9006122 - Byggnation av ny snötipp	Ej påbörjad, under utredning	1 500 000
9006482 - Hammarskog Utegyrn	Ej färdigställd	400 000
AX - Arbetsmaskin/C Pickup 2019	Försenad leverans, levereras i januari	1 400 000
AX - Drivmedelscontainer	Försenad leverans, levereras i januari	162 000
AX - Sopbil och Traktor Valtra inkl Salturator utrustning	Försenad leverans, levereras i januari	1 683 000
AX - Upprustning inventarier Fjällnora	Försenad leverans, levereras i januari	275 000
Summa gatu- och samhällsmiljönämnden		192 390 562
Räddningsnämnden		
9006543 - Bas 1 (1)	Försenad leverans	3 000 000
9006544 - Bas 1 (2)	Försenad leverans	3 000 000
9006909 - Fordon för klippövning	Försenad pga svårighet med leverans.	200 000

Summa räddningsnämnden		6 200 000
Kommunstyrelsen (IT och gemensam service)		
9001016 - Ofördelad budget Kost & restaurang	Projekt pågår 2020	102 516
9001886 - IT E - Pilotprojekt för e-arkiv	Projekt pågår 2020	242 245
9003766 - PA-Lön 2019	Projekt pågår 2020	527 619
9005544 - Accesspunkter nr3 2018	Projekt pågår 2020	2 223 000
9005547 - 10gb kort redundans brandvägg	Projekt pågår 2020	300 000
9005578 - Övervakning	Projekt pågår 2020	1 000 000
9006231 - Centralt ägd it utrustning 1 2019	Projekt pågår 2020	305 222
9006241 - Segmentering av nät	Projekt pågår 2020	1 500 000
9006242 - Lagring/backup 2019	Projekt pågår 2020	213 364
9006270 - Hyresavtalssystem	Projekt pågår 2020	527 624
9006274 - E-handel	Projekt pågår 2020	2 000 000
9006275 - Projektstöd	Projekt pågår 2020	1 500 000
9006280 - E-tjänstplattform	Projekt pågår 2020	1 367 290
9006282 - Logistikflöden	Projekt pågår 2020	159 395
9006283 - Städprocessen	Projekt pågår 2020	700 000
Summa kommunstyrelsen (IT och gemensam service)		12 668 275
Kommunstyrelsen, fastighet		
9005915 - Solenergi	Politiskt beslut, genomförande förskjutet till 2020	44 147 000
9006023 - Hammarskog lada/snickeri omläggning tak	Projekt pågår. Inväntat politiskt beslut	1 172 000
9006118 - Leopoldsgatan 1-9, ny kylanläggning storkök	Projekt pågår Påbörjats sent pga likvidation/köp av Gamla Uppsala 99:1	1 575 000
9006239 - Gränby 4H-gård, Gränbyv, anslutning vatten	Projekt pågår	2 822 200
9006498 - Jälla Lundbol Dusch	Projekt pågår. IGT fel belopp	500 000
9006500 - Länna lärarbostad, Underhålls åtgärder	Projekt pågår	251 800
9006517 - Hammarskog herrgård garage/uc,byte panel	Projekt pågår. Inväntat politiskt beslut	84 400
9006619 - Gånglättsvägen 1, Björklinge skola, renovering av toaletter	Projekt pågår. Skall överföras till Skolfastigheter AB	9 285 300
9006657 - Stenrösvägen 151, lgh 146 renovering badrum	Projekt pågår	175 000
9006685 - Leopoldsgatan, ombyggnation av 14 st lgh Nora	Projekt pågår Påbörjats sent pga likvidation/köp av Gamla Uppsala 99:1	300 000
9006686 - Leopoldsgatan 7B:127-133, ombyggnation Ödhumla	Projekt pågår Påbörjats sent pga likvidation/köp av Gamla Uppsala 99:1	2 200 000
9006697 - Skarholmen ny ventilationsanläggning	Projekt pågår	1 344 600
9006726 - Möbler till Sägargatans ABV nov 2019	Projekt pågår	53 200
9006785 - Fibyvägen 8, ombyggnation skola	Projekt pågår	195 000
9006850 - Leopoldsgatan 7A, lgh 71, badrum	Projekt pågår	120 000
9006897 - Morgonvägen 16, lgh 46 badrum	Projekt pågår	165 000
9006928 - Skarholmen, värme	Projekt pågår	1 000 000
9006931 - Linnégården, utemiljö	Projekt pågår	1 000 000
9006932 - Brillinge 100, badrum	Projekt pågår	70 800
9006933 - Brillinge 100, Nytt värmesystem	Projekt pågår	59 800
9006934 - Kv Karin Boyé, upprustning gård	Projekt pågår	3 963 400
9006937 - Hammarskog Ny undercentral skolan	Projekt pågår. Inväntat politiskt beslut	5 690 500
9006959 - Gränbyvägen 3	Projekt pågår. Inväntat politiskt beslut	750 000
9006960 - Jälla 50-58	Fördröjt	4 000 000
9006961 - Leopold	Projekt pågår Påbörjats sent pga likvidation/köp av Gamla Uppsala 99:1	200 000
9006962 - Snickaren, Köket	Projekt pågår. Inväntar beslut om ansvar	1 000 000
9006963 - Snickaren, lokaler	Projekt pågår. Inväntar beslut om ansvar	2 000 000
9006964 - Orstenen	Projekt pågår. Inväntar beslut om ansvar	2 000 000
99XXXX - Hammarskog från 2108, 11310 använt 6000 undercentral	Projekt startat. Inväntar plan Hammarskog	5 310 000
99XXXX - Hammarskog Herrgård	Projekt startat. Inväntar plan Hammarskog	5 000 000

99XXXX - Hammarskog naturskolan	Projekt startat. Inväntar plan Hammarskog	5 000 000
99XXXX - Pilsbo byggnader översyn	Projekt startat. Inväntar inriktningsbeslut	100 000
99XXXX - Pilsbo åtgärda föreläggande på avlopp från Sigtuna kommun	Projekt startat. Inväntar inriktningsbeslut	500 000
Summa kommunstyrelsen, fastighet		102 035 000
Summa totalt		349 898 837